

VIRTAIN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS

2022

Virrat

Kaupunginhallitus 27.3.2023 § 96

Sisällys

I TOIMINTAKERTOMUS.....	8
1 Johdanto.....	8
2 Kaupunginjohtajan katsaus.....	9
3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2022 ja siinä tapahtuneet muutokset	11
4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys.....	12
5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus	20
5.1. Toimintaympäristö	20
6 Kaupungin henkilöstö	24
7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	26
8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	30
9 Ympäristötekijät	32
10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	34
10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa	39
10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen).....	40
10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	41
10.4 Tase ja sen tunnusluvut.....	42
10.5 Kaupungin kokonaistulot ja –menot vuonna 2022.....	43
11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä	44
12 Tilikauden tuloksen käsittely	46
13 Kuntakonsernin toiminta ja talous	47
13.1 Konsernin toiminnan ohjaus	47
13.2 Omistukset 2022.....	47
13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa.....	48
13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä	48
13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	49
13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	51
13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	52
13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut	53
II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	54
1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT	55
1.1 Kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutuminen.....	55
1.2 Virtain Yrityspalvelu Oy	55
1.3 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot.....	56
1.4 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	57
1.5 Kiinteistö Oy Killinpolku.....	57

1.6 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit	57
1.7 Virtain Elinvoimapalvelut Oy	57
1.8 Virtain Jäähalli Oy	58
1.9 Keiturin Sote Oy	58
1.10 Virtain Energia Oy	59
1.11 Osakkuusyhteisöt.....	60
2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	61
3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO).....	63
3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO	67
3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA	68
3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	69
3.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO	70
3.4.1 Elinvoimapalveluiden yksikkö.....	73
3.4.2 Hallinnon ja talouden yksikkö.....	75
3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA	78
3.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue	81
3.5.2 Sairaanhoidon tulosalue.....	81
3.5.3 Erikoissairaanhoidon tulosalue	82
3.5.4 Hammashuollon tulosalue	83
3.5.5 Sosiaalityön tulosalue	84
3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue.....	84
3.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue	85
3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	88
3.6.1 Hallinnon tulosalue.....	89
3.6.2 Koulutoimen hallinnon tulosalue	90
3.6.3 Perusopetuksen tulosalue	90
3.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue	91
3.6.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue.....	91
3.6.5 Lasten päivähoidon tulosalue.....	91
3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue	92
3.6.7 Liikuntatoimen tulosalue.....	92
3.7 MERIKANTO-OPISTO	94
3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	99
3.8.1 Hallinnon tulosalue	102
3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue.....	102
3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue.....	102
4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN	105
4.1 Verotulojen erittely	106

4.2 Valtionosuuksien erittely	106
5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN	107
5.1 Hankkeet.....	107
5.2 Hankeryhmät.....	107
6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	111
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	112
VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN	113
TULOSLASKELMA (ULK.)	113
RAHOITUSLASKELMA.....	114
TASE	115
LIITETIEDOT.....	117
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	117
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	117
Tasetta koskevat liitetiedot.....	120
MUUT LIITETIEDOT	124
KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	127
KONSERNITULOSLASKELMA.....	127
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	128
KONSERNITASE	129
Konsernituloslaskelman liitetiedot.....	132
Konsernitaseen liitetiedot.....	132
IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET.....	135
VESIHUOLTOLAITOS.....	135
TULOSLASKELMA	135
RAHOITUSLASKELMA.....	136
TASE	137
LIIKELAITOS MARTTINEN	139
TOIMINTAKERTOMUS.....	139
TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU	146
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN	148
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	149
TULOSLASKELMA	151
RAHOITUSLASKELMA.....	152
TASE	153
LIITETIEDOT.....	155
LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2022	159
LIIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2022	160

V MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	161
KILPAILULAIN 30 D §:N EDELLYTTÄMÄT LASKELMAT	161
VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	163
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2022	163
ALLEKIRJOITUKSET	165

I TOIMINTAKERTOMUS

1 Johdanto

Tässä osassa annetaan tiedot kaupungin ja konsernin talouden ja toiminnan kehittymistä koskevista tärkeistä asioista. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen käsitellään osassa II Talousarvion toteutuminen.

Tässä osassa annetaan muut toimintakertomuksessa edellytetyt tiedot, myös esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä arvio kunnan ja kuntakonsernin tulevasta kehityksestä.

Toimintakertomus sisältää seuraavat osiot:

1. Johdanto
2. Kaupunginjohtajan katsaus
3. Virtain kaupungin hallinto 31.12.2022 ja siinä tapahtuneet muutokset
4. Yleinen ja oman talousalueen kehitys
5. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus
6. Kaupungin henkilöstö
7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä
8. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä
9. Ympäristötekijät
10. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus
11. Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä
12. Tilikauden tuloksen käsittely
13. Kuntakonsernin toiminta ja talous

2 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuoden 2022 alussa ei osattu arvioida, miten paljon maailma muuttuu jälleen vuoden aikana. Venäjä hyökkäsi Ukraina helmikuun 2022 lopulla ja koko maailma muuttui. Hyökkäyssodan vaikutukset ovat näkyneet meistä jokaisen arjessa. Ukrainan sotatilalla on merkittäviä seurauksia myös koko Euroopan energia-alalle ja elinkeinoelämälle. Kaupungin työssä sota näkyi paitsi varautumisena, myös kohonneina hintoina sekä energiakriisin myötä tullevina energiasäästötoimenpiteinä.

Vuosi 2022 oli työntäyteinen tulevan hyvinvointialueuudistuksen takia. Sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle 1.1.2023, Virtain kaupungilta Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Virtain kaupungin 100 % omistaman Keiturin Sote Oy:n osakkeet siirtyivät vastikkeetta hyvinvointialueen omistukseen, mutta Keiturin Soten toiminta palvelujen tuottajana Virrat-Ruovesi alueella jatkui uuden omistajan alaisuudessa. Virtain kaupungilta hyvinvointialueen työntekijöiksi siirtyi 39 henkilöä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut jatkuvat paikkakunnalla toistaiseksi samoissa tiloissa, sillä Virtain kaupunki on vuokrannut sote-kiinteistöt hyvinvointialueelle 3+1 vuoden vuokrasopimuksella.

Hyvinvointialueuudistus on iso hallinnollinen uudistus ja se muuttaa kuntien toiminta- ja tehtäväkenttää merkittävästi. Kunnan elinvoima- ja sivistystoimen palvelut korostuvat jatkossa entisestään. Kuntiin jää edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävä ja ennaltaehkäisevien palvelujen merkitys kasvaa. Jatkossakin kaupungin tulee tehdä tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Virroilla aloitti 1.1.2023 hyvinvointiosasto kehittämään ja lisäämään tätä toimintaa.

Hallinnolliset uudistukset eivät jää tähän. Vuoden 2022 aikana käynnistyi myös TE24-uudistus, jolla valtion hoitamat työllisyys- ja yrityspalvelut siirretään kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025. Pirkanmaan kuntakokeilu, jossa myös Virtain kaupunki on mukana, jatkuu 31.12.2024 saakka. Työllisyyden kuntakokeilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyi oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaiksi. Kokeilussa kotikunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen. TE-palvelujen siirron valtiolta kunnille tarkoituksena on tuoda palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta.

Pirkanmaan työttömyystilanne on joulukuun tilastojen perusteella jatkanut myönteistä kehitystään. Pirkanmaalla työttömiä joulukuussa 2022 yli 2000 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Virroilla tilanne oli pysynyt vuoden 2021 tasolla. Virtain työttömyysaste joulukuussa 2022 oli 8,6 %, työttömiä työnhakijoita oli 219 (v. 2021 myös 8,6 prosenttia, 218 työttöntä työnhakijaa). Tammikuun 2023 työttömyysaste Virroilla oli 8,9 % (vuonna 1/2022 9,4 %). Paikkakunnalla on kuitenkin paljon avoimia työpaikkoja ja kaupunki tekee tiivistä yhteistyötä yrittäjien kanssa osaavan työvoiman houkuttelemiseksi paikkakunnalle.

Virtain kaupungilla on vuodesta 2020 ollut käytössä elinvoimapaketti, joka sisältää etuuksia niin uusille muuttajille kuin paikkakuntalaisillekin. Vuoden 2023 alusta elinvoimapakettiin lisättiin uutena elementtinä maksuton varhaiskasvatus, joka on saanut paljon positiivista palautetta paitsi paikkakuntalaisilta, myös kaupungin ulkopuolelta. Tavoitteena on sekä pitoettä vetovoiman lisääminen. Myös Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä koulutuksen kehittämiseksi paikkakunnan yritysten tarpeet huomioiden. Tredun on hankkinut Virtain toimipisteelle koulutusrobotin, jolla voidaan kouluttaa osatutkintoa kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnosta. Se sijaitsee Virtain yhtenäiskoulun tiloissa ja mahdollistaa myös yhtenäiskoulun oppilaille robotiikan opetusta.

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2022 oli ennakkotiedon mukaan 6396 (31.12.2021, 6462). Kokonaisnettomuutto kulu- neen vuoden aikana oli kolmatta vuotta peräkkäin Virroilla positiivinen (+ 19). Lapsia syntyi 34.

Vuoden 2023 aikana elinvoimapaketin jalkauttamista ja markkinointia jatketaan yhdessä yritysten kanssa. On hienoa, että Virroilla on rohkeita yrittäjiä, jotka haluavat kasvaa ja kehittyä sekä yhdessä kaupungin kanssa markkinoida paikkakuntaa osaavan työvoiman ja uusien asukkaiden saamiseksi paikkakunnalle.

Kaupunginhallitus on vuonna 2022 hyväksynyt kaksi kaavoitusaloitetta liittyen tuulivoimaan (Myyrängangas ja Tuuraneva). Lisäksi vuoden 2023 alussa hyväksyttiin Vermassalon tuulivoima- aluetta koskeva kaavoitusaloite. Kyseiset hankkeet ovat ensimmäiset tuulivoimahankkeet Virroilla ja ne valmistellaan normaalin kaavoitusprosessin mukaisesti. Jokainen hanke

arvioidaan tapauskohtaisesti. Tällä hetkellä on menossa ympäristövaikutusten arvioinnit. Kunnalla on kaavoitusmonopoli ja valtuusto päättää missä laajuudessa hankkeet toteutuvat.

Virtain kaupungin talustilanne muodostui vuonna 2022 ylijäämäiseksi. Tilikauden tulos oli 2 825 490 euroa ja tilikauden ylijäämä 3 049 447 euroa. Tilikauden tulokseen vaikutti merkittävästi verotulojen toteutuminen noin 1,5 miljoonaa euroa talousarviota korkeammalla tasolla.

Virtain kaupungin kuntatalous on perinteisesti ollut vahva ja talous on tasapainossa. Tulevien vuosien talousarviot ja valtionosuusennusteet ovat kuitenkin täysi kysymysmerkki tällä hetkellä. Sote-uudistuksen lopulliset kuntakohtaiset vaikutukset selviävät vasta syksyllä 2023. Sote-uudistus muutti merkittävästi paitsi kunnan toimintaa, myös talouden rakennetta. Toimintamenojen merkittävän pienentymisen myötä myös kaupungin sopeuttamismahdollisuudet ovat aikaisempaa rajallisemmat. Epävarmuus taloudellista vaikutuksista on todellinen. Kuntien talous tulee kiristymään tulevina vuosina.

Kiitän kaikkia päättäjiä ja koko kaupunkikonsernin työntekijöitä hyvästä yhteistyöstä ja kuntalaisten hyväksi tehdystä työstä. Puhalletaan yhteen hiileen, sillä pääsee pitkälle!

Henna Viitanen

kaupunginjohtaja

3 Virtain kaupungin hallinto 31.12.2022 ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto esitetään tässä 31.12.2022 tilanteen mukaisesti.

Virtain kaupunginvaltuustossa on kaudella 2021 - 2025 yhteensä 27 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun. Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Jarmo Vehmas (VV), I varapuheenjohtajana Keijo Kaleva (sdp), II varapuheenjohtajana Satu Solja (kesk) ja III varapuheenjohtajana Katja Kotlampi (vas.).

Kaupunginhallituksessa on 9 jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Reijo Koskela (kesk), I varapuheenjohtajana Sanna Kangas (VV) ja II varapuheenjohtajana Mikko Hänninen (sdp). Kaupunginhallituksen jäseninä toimivat Pirjo Ala-Kaarre, Ari Dahlberg, Eila Kalliomäki, Aimo Mäkinen, Johanna Saarinen ja Pentti Tikkanen. Vuonna 2022 kaupunginjohtajana on toiminut Henna Viitanen.

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet

Kaupunginvaltuusto:

- Suomen Keskusta 8 valtuutettua
- Virtain Valtti ry 6
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 5 valtuutettua
- Perussuomalaiset 4 valtuutettua
- Vasemmistoliitto 2 valtuutettua
- Kansallinen Kokoomus 1 valtuutettu
- Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettu

Kaupunginhallitus

- Suomen Keskusta 3 jäsentä
- Virtain Valtti ry 2 jäsentä
- Suomen Sosialidemokraattinen puolue 2 jäsentä
- Kansallinen Kokoomus 1 jäsentä
- Perussuomalaiset 1 jäsen

Tilivelvollisia ovat kaupungin toimielinten jäsenet ja tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tehtäväalueen johtavat viranhaltijat olivat tilivelvollisia seuraavasti:

Käyttötalous

Toimielin

Tulosalue

kaupunginvaltuusto
tarkastuslautakunta
hallinto- ja elinvoimaosasto
keskusvaalilautakunta
sivistysosasto
perusopetus ja lukiokoulutus
varhaiskasvatus ja vapaa-aika
Merikanto-opisto
tekninen osasto tulosalueineen
perusturvaosasto

Tilivelvollinen

kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
kaupunginjohtaja
hallintojohtaja

yhtenäiskoulun rehtori
sivistystoimen johtaja
rehtori
tekninen johtaja
sosiaali- ja terveysjohtaja

Investointiosa

Hallinto- ja elinvoimaosasto
Perusturvalautakunta
Teknisten palveluiden lautakunta

kaupunginjohtaja
hyvinvointijohtaja
tekninen johtaja

Rahoitusosa ja tuloslaskelmaosa

kaupunginjohtaja

4 Yleinen ja oman talousalueen kehitys

Yleiset talousnäkymät

Alkuvuonna 2023 julkaistujen ennusteiden mukaan Suomen bruttokansantuote kasvoi vuonna 2022 n. 2 % ollen hieman kansainvälistä kasvua alhaisempi. Ennakkotietojen mukaan maailmantalous kasvoi viime vuonna noin 2,9 % ja Euroalueen 3,2 %. Kasvun ennakoidaan hiipuvan vuoden 2023 aikana sekä Suomessa että koko maailmantalouden osalta.

Yksityisen kulutuksen voimakas kasvu vuoden 2022 toisella neljänneksellä hyytyi kolmannella neljänneksellä kulutuksen vähentyessä 0,3 prosenttia. Kuluttajahintojen ja lainakorkojen nopea nousu leikkaa kotitalouksien ostovoimaa, mikä heikentää yksityistä kulutusta vuoden 2022 viimeisellä neljänneksellä ja vuonna 2023. Venäjän hyökkäyssota ja sen aiheuttama epävarmuus energiamarkkinoilla ovat laskeneet kuluttajien luottamusta, mikä näyttäisi siirtäneen etenkin kestokulutushankintoja myöhempään ajankohtaan.

Yhdysvaltojen talous elpyi vuoden 2022 kolmannella neljänneksellä alkuvuoden supistumisen jälkeen. Inflaatio on hidastunut kesän huippulukemista nopeasti tiukentuneen rahapolitiikan ansiosta. Kiinan talousnäkyviä varjostaa heikko kotimainen kysyntä sekä kiinteistösektorin ongelmat. Tiukasta koronapolitiikasta on luovuttu. Ennakoivat indikaattorit viittaavat vaimaamaan kasvuun. Ajankohtainen geopoliittinen tilanne on vaikuttanut kielteisesti Saksan talouden tilaan ja näkymiin, mikä heijastuu laajemmin koko Eurooppaan. Saksa on myös yksi Suomen tärkeimmistä kauppakumppaneista, joten sen kehitys vaikuttaa Suomeenkin suoraan ulkomaankaupan kautta. Saksan talouden kasvunäkymiä heikentää erityisesti Venäjän kaasuntoimitusten merkittävä väheneminen. Tätä seurannut energian hintojen nousu on heikentänyt kotitalouksien ostovoimaa ja yritysten kannattavuutta. Teollisuuden luottamus on myös heikentynyt nopeasti, vaikka se ei ole finanssi-kriisiin tai koronapandemian kaltaisissa lukemissa. Heikentyneistä kasvunäkymistä huolimatta talouden kasvua tukevat hyvä työllisyystilanne ja teollisuusyritysten täydet tilauskirjat.

Ison-Britannian talousnäkymät ovat heikot. Muiden haasteiden lisäksi EU-ero vaikuttaa yhä talousnäkyymiin. Talous on teknisessä taantumassa loppuvuonna 2022 mm. erittäin nopean inflaation heikentäessä reaalitylöitä. Ruotsissa nopea inflaatio ja kotitalouksien korkea velkaantuneisuus johtavat taantumaa vuonna 2023 palvelusektorin kohtalaisen myönteisistä näkymistä huolimatta.

Työllisyyden toipuminen koronakriisistä oli erittäin nopeaa, työllisyyden kasvu on jatkunut ja työllisyys on kasvanut reilusti vuoden 2019 tason yläpuolelle. Vuoden 2022 lopulla työllisyys- ja osallistumisaste ovatkin ennätyskorkealla. Myös avoimia työpaikkoja on varsin paljon. Työmarkkinoiden tilanne on siis hyvä, kun kohtaamme heikomman taloustilanteen. Työllisten määrä kasvoi vuonna 2022 2,7 % edellisvuoteen verrattuna ja työllisyysaste nousi 74,2 %:iin. Erityisen ripeää työllisten määrän kasvu on ollut eläkeiän saavuttaneiden naisten ja nuorten miesten piirissä sekä liike-elämän palvelutoimialoilla. Kokoaikaisia palkansaajia on tänä vuonna työllistyneistä suurempi osa kuin viime vuonna, vaikka yhä myös osa-aikaisten määrä on lisääntynyt. Työmarkkinoiden kohtaanto näyttää edelleen heikentyneen, ja osaamisen puutteet heikentävät talouden kasvuedellytyksiä.

Inflaatio on vuoden 2022 lopulla jatkanut kiihtymistään ja on nyt nopeinta sitten 1980-luvun alun. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2022 kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna keskimääräinen inflaatio oli 7 prosenttia. Vaikka inflaation kiihtyminen on edelleen pitkälti seurausta energian hintojen noususta, inflaatio on erittäin laaja-alaista ja lähes kaikkien hyödykeluokkien hinnat nousevat nopeasti. Kuluttajahintaindeksissä nousevien hintojen määrä ylittää lähes kaksikymmenkertaisesti laskevien hintojen määrän. Vuonna 2023 inflaation odotetaan alenevan noin neljään prosenttiin.

Ennen Venäjän hyökkäystä Ukrainaan Valtiovarainministeriö ennakoiki Suomen talouden kasvavan 3,0 % vuonna 2022 pandemian kehityksen tuodessa edelleen epävarmuutta ennusteisiin. Maailmantalouden ennakoitiin puolestaan kasvavan vuonna 2022 4,6 %. Sota Ukrainassa on muuttanut merkittävästi talouden ennusteita. Vielä on hyvin epävarmaa, miten se vaikuttaa pidemmällä tähtäimellä Suomen, Euroopan ja maailman talouteen. Sota aiheuttaa kotitalouksille ja yrityksille erittäin suurta epävarmuutta tulevasta talouskehityksestä. Tällä epävarmuudella ja taloudenpitäjien luottamuksen heikentymisellä on itsessään negatiivinen vaikutus talouskasvuun. Kulutus ja investoinnit kärsivät kasvaneen epävarmuuden lisäksi myös nousevista hinnoista. Suomen pankin 11.3.2022 julkaiseman ennusteen mukaan Suomen talouskasvun odotetaan hidastuvan sodan seurauksena 0,5 – 2 prosenttiin. Talousvaikutukset jäävät pitkäkestoisiksi, jos menetettyjä Venäjän markkinoita kyetään korvaamaan vain hitaasti.

Talousnäkyymiin liittyvät riskit painottuvat alasuuntaan. Perusnäkyymä heikompi kehitys Euroopassa on mahdollinen, jos palkkojen laajamittaiset korotukset johtavat pahenevaan hinta-palkka –kierteeseen. Kiinan talouteen liittyviin riskeihin luokituu myös odotettua heikomman kotimaisen kulutuksen riski. Nousevien ja kehittyvien talouksien monenlaiset haasteet

voivat heijastua maailmantalouteen. Keskeinen ajateltavissa oleva myönteinen riski olisi Venäjän hyökkäyssodan loppuminen vuoden 2023 kuluessa ja siitä juontuva talouden elpyminen. lisäksi Euroopan energiakriisi voi olla odotettua vaikeampi talvella 2023 kuten näyttääkin tapahtuneen.

Julkisen talouden tila ja näkymät

Vahva talous- ja työllisyyskehitys on pienentänyt julkisen (valtio, kuntasektori, sosiaaliturvarahastot) talouden alijäämää vuonna 2022. Verotulojen kasvu on ollut voimakasta ja koronavirusepidemian hoidosta aiheutuvat menot ovat olleen edellisvuosia pienemmät. Talous ei kasva vuonna 2023, ja julkisen talouden rahoitusasema alkaa heikentyä. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi tehdyt lukuisat varautumiseen liittyvät toimet kasvattavat myös alijäämää. Talouskasvu jää vaimeaksi lähivuosina ja julkisen talouden tulojen ja menojen välinen epätasapaino pysyy suurena. Valtiovarainministeriö esitti joulukuussa 2022 julkaistussa virkamiespuheenvuorossaan, että julkista taloutta tulisi vahvistaa eri keinoin vähintään 9 miljardilla eurolla kahden seuraavan vaalikauden aikana. Konkreettisesti tämä tarkoittaa sitä, että tarvittavien menojen vähentämisen ja tulojen lisäävien toimien mittaluokka on pysyvästi yli 1 600 euroa vuodessa jokaista suomalaista kohti.

Kuluva vaalikausi päättyy vuoteen 2023 ja julkisen talouden ennuste on laadittu sen jälkeisille vuosille nk. muuttumattoman politiikan urana. Tämä tarkoittaa sitä, että ennuste ei sisällä uuden hallituksen mahdollisia toimia. Siten uuden tulevan hallituksen päätökset voivat keikauttaa julkista taloutta kumpaan suuntaan tahansa.

Julkisyhteisöjen rakenne muuttuu vuoden 2023 alussa, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia menopaineita, mutta silti kuntahallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi. Ikääntyvä rakennuskanta, muuttoliike ja infra-rakentaminen pitävät kuntien investointimenot korkeina. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä. Alijäämä johtuu mm. mittavista investoinneista sekä henkilöstömenojen kasvusta.

Työeläkelaitosten ylijäämä asettuu lähivuosina noin puoleentoista prosenttiin. Eläkemenojen kasvu jatkuu, mutta toisaalta noussut korkotaso lisää työeläkelaitosten omaisuustuloja. Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasemaa vahvistaa ennusteajaksolla työttömyystilanteen koheneminen ja sosiaaliturvarahastot pysyvät lievästi ylijäämäisinä.

Valtiovarainministeriö on 6.3.2023 julkaissut kartoituksen julkisen talouden vahvistamistarpeesta seuraavalle kahdelle hallituskaudelle. Meno- ja rakennekartoitus sekä verokartoitus osoittavat, että erilaisia toimia julkisen talouden vahvistamiseksi on löydettävissä. Kartoituksessa esitetään erilaisia konkreettisia vaihtoehtoja julkista taloutta korjaaviksi toimenpiteiksi.

Kuntatalouden kehitys

Paikallishallinnon alijäämän arvioidaan heikkenevän vuonna 2022 0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Verorahoitusta on kertynyt vuonna 2022 kunnille hyvin siitäkin huolimatta, että yhteisöveron jako-osuuden korotus ja covid-19-tukiin liittyvät valtionosuuslisäykset päättyivät. Paikallishallinnon menot ovat kuitenkin kasvaneet tuloja nopeammin. Kulutusmenojen kasvua ovat ylläpitäneet vuonna 2022 palvelutarpeen kasvun lisäksi hoito- ja palveluvelan purkaminen sekä hallitusohjelman mukaiset kuntien tehtävien laajennukset, joissa kustannukset nousevat vuosittain. Lisämenoja on aiheutunut myös Venäjän hyökkäyssotaa pakenevien ukrainalaisten maahanmuutosta, josta syntyviä kuluja mm. opetuksessa ja kotouttamisessa hallitus on sitoutunut korvaamaan kunnille.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät ovat siirtyneet hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Kuntien tulot sekä menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Kuntahallintoon (paikallishallinto pl. hyvinvointialueet) luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palvelutarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi. Kehitysarviossa palvelutarpeen laskua on totuttuun tapaan hieman pehmenetty, sillä pienissä kunnissa mahdollisuudet kouluverkon sopeuttamiseen ovat rajalliset ja lisäksi varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut viime vuosina kasvussa. Julkisen talouden niukat resurssit kuitenkin haastavat kuntia pohtimaan myös alueellisia ratkaisuja. Kaikkien palveluiden ei tarvitse olla oman kunnan alueella, mutta niiden tulee olla laadukkaita ja saavutettavissa.

Manner-Suomen kuntien ilmoittamien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien vuoden 2022 yhteenlaskettu vuosikate heikkeni 0,3 miljardilla eurolla edellisestä vuodesta. Vuosikate oli parin viime vuoden tapaan selvästi yli poistotason ja myös nettoinvestointien. Vaikka toimintakate heikkeni yli 2 miljardia euroa, niin verotulojen hyvä kasvu piti vuosikatteen edellisvuoden tapaan varsin vahvana. Toimintakate heikkeni, koska toimintakuluissa oli selvää kasvua ja toimintatuotot vähenivät

(koronatuot vähenivät). Kuntien tilikauden tulos oli kuitenkin selvästi positiivinen 1,23 miljardia euroa. Tilikausi oli kuitenkin negatiivinen 93 kunnassa, kun vuonna 2021 tulos oli negatiivinen 60 kunnassa. Mutta kuntien taseen kertynyt ylijäämä kasvoi hieman yli 15 miljardin euron. 12 kunnalla oli taseessa kertynyttä alijäämää, alijäämäisten kuntien määrä laski kahdella vuodesta 2021.

Vuoden 2022 tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ulkoiset toimintakulut kasvoivat edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna 4,2 prosenttia. Toimintatuottojen arvioitiin alenevan 4,0 prosenttia. Toimintakuluja kunnilla oli yhteensä 42,3 miljardia euroa, ja toimintatuottoja 8,0 miljardia euroa. Toimintakate heikkeni 6,4 prosentilla -34,3 miljardiin euroon. Kuntien ja kuntayhtymien menoja ovat kasvattaneet mm. Marinin hallituksen tehtävien laajennukset, ikärakenteen muutoksen vaikutus palvelutarpeeseen, palkkaratkaisu sekä yleinen kustannustason nousu.

Valtionosuudet kasvoivat noin 650 miljoonalla euroa eli 6,4 prosenttia. Tämä johtui muun muassa hallitusohjelman mukaisten tehtävänlaajennuksista, valtionosuuksien tason korotuksesta ja indeksitarkistuksesta. Kuntien verotulot kasvoivat yli 5 prosenttia. Tästä kunnallisveron tuotto kasvoi 5,1 prosenttia, osuus yhteisöverosta 6,5 prosenttia (kunnilla vuosina 2020 ja 2021 ollut 10 prosenttiyksikön korotus aiheutti vielä viime vuonna noin 205 miljoonan euron lisätulon) ja kiinteistöveron tuotto kasvoi myös selvästi (6,2 %). Parhaita verotulojen kasvu oli verotuloissa (kunnallisvero ja osuus yhteisöveron tuotosta) ja valtionosuuksissa prosentuaalisesti tarkastellen oli yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä ja heikointa pienimmässä kokoryhmässä, kiinteistövero oli poikkeus.

Kuntien lainakanta väheni ensimmäistä kertaa koko 2000-luvun aikana. Lainakanta laski noin 18,719 mrd. euroon eli 3 392 euroon/asukas. Lainakanta ylitti maan keskiarvon 135 kunnassa, kuten oli tilanne myös vuosina 2020 ja 2021. Erot kuntien välillä ovat suuret: Enonkoskella, Hirvensalmella ja Kauniaisissa kunnalla ei ollut vuonna 2022 lainkaan lainaa, kun taas Lestijärvellä sitä oli noin 16 496 euroa/asukas.

Kuntien nettoinvestoinneissa tapahtui selkeä lasku, joka johtui pääasiassa Helsingin kaupungin erittäin suurista investointihyödykkeiden luovutustuloista (Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhtiöittäminen). Helsingin luovutustulot olivat noin 855 milj. euroa viime vuonna. Lisäksi vaikuttivat kuntien suorittamat sosiaali- ja terveystilojen myynnit. (Brutto)investoinnit sen sijaan kasvoivat vuoden 2021 3,94 mrd. eurosta viime vuoden 4,20 mrd. euroon.

Lainsäädännölliset muutokset

Sote- ja maakuntauudistus

Sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, parantaa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua. Uudistuksella on merkittävä vaikutus kuntiin ja kuntatalouteen. Uudistus vaikuttaa keskeisesti kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen. Uudistuksen myötä sairaanhoitopiirit lakkautetaan.

Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait ovat tulleet voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä tuli voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämistä vastuu on siirtynyt kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Uudistuksen keskeiset lait liittyvät Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen, voimaantumiseen ja toimenpanoon, maakunta- ja hyvinvointialuejakoon, maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiseen, maakuntien rahoitukseen sekä kuntien valtionosuusjärjestelmän muuttamiseen.

Uudistuksessa kunnilta siirtyi tehtäviä sekä niihin liittyvä rahoitus uusille hyvinvointialueille. Rahoituksen siirto toteutetaan siirtämällä siirtyvien tehtävien rahoittamiseen liittyvä valtionosuusrahoitus hyvinvointialueille sekä leikkaamalla kunnallisveroprosentteja vuoden 2022 tasosta 12,64 %-yksikköä ja yhteisöveroa noin kolmanneksella. Rahoituslaskelmat päivitetään syksyllä 2023 vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Rahoitustarpeen muutoksella oikaistaan kuntien valtionosuutta ja hyvinvointialueiden rahoitusta vuodesta 2024 alkaen.

Kiinteistöverouudistus

Kiinteistöverouudistus on ollut valmisteilla viime vuosina. Selvitysten mukaan rakennusten ja maa-alueiden verotusarvot ovat jääneet yleisesti jälkeen kustannus- ja hintakehityksestä. Uudistuksen tavoitteena onkin ollut saattaa rakennusten ja maapohjien verotusarvot vastaamaan paremmin niiden todellisia käypiä arvoja. Maan hallitus on arvioinut syyskuussa 2022, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka väistämättä lisäisi taloudellista epävarmuutta. Tämän johdosta uudistamisesitystä ei tulla antamaan kuluvalle hallituskaudella.

Kiinteistöverouudistus oli lausunnoilla 25.3.–20.5.2022. Lausuntokierroksen palautteen perusteella uudistustarvetta kannatettiin laajasti. Etenkin elinkeinoelämää ja kiinteistönomistajia edustavat tahot kiinnittivät toisaalta erityistä huomiota vaikeuksiin arvioida uudistusesityksen vaikutuksia yksittäisille kiinteistöille ja kiinteistönomistajille, ottaen huomioon hallitusohjelmakirjaukset.

Lausuntokierroksen palautteessa esiintyi myös huolestuneisuutta kiinteistöverotuksen kiristymisestä kuntien arvioidessa tarpeitaan paikata tulopohjaansa kiinteistöveron kautta hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä.

Kuntalain muuttaminen

Uudistettua kuntalakia (410/2015) on sovellettu kokonaisuudessaan vuonna 2017 alkaneen valtuustokauden alusta. Lakia on jo muutettu muutamaan otteeseen. Lakiin on lisätty muun muassa valituslupamenettelyä sekä kunnan toiminnan, talouden ja palvelutuotannon tietojen tuottamista ja toimittamista koskeva sääntely. Muutokset tulivat voimaan vuoden 2020 alusta. Lakiin on aiemmin muun muassa lisätty luku poikkeuksellisissa hallinnollisissa vaikeuksissa olevaa kuntaa koskevasta selvitysmenettelystä sekä muutettu erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn käynnistämisen edellytyksiä koskevaa pykälää (nk. kriisikuntakriteerit).

Kuntalain (410/2015) kokonaistarkastelun seurauksena (HE 242/2020 vp) kuntalain kunnan taloutta, hallintoa sekä kuntien yhteistoimintaa koskevia säännöksiä on muutettu. Laki kuntalain muuttamisesta (419/2021) on tullut voimaan 26.5.2021.

Laissa on seuraavat siirtymäsäännökset:

- 99 § (Sähköinen kokous) tullut voimaan 1.6.2021,
- 75 § (Vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan) tullut voimaan 1.8.2021
- 118 §:n 6 ja 7 momenttia sovelletaan menettelyihin, jotka alkavat lain tultua voimaan,
- kunnan hallintosääntö on saatettava 90 §:n mukaiseksi vuoden 2021 loppuun mennessä ja

- kuntayhtymän perussopimus on saatettava 56 §:n mukaiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä

Aikaisempien muutosten lisäksi syksyllä 2022 on ollut lausuntokierroksella hallituksen esitys kuntalain 90 §:n ja hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan kunnan ja hyvinvointialueen olisi otettava hallintosääntöön tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä ja valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa ja häiriötilanteissa. Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin myös kuntayhtymiin ja hyvinvointiyhtymiin.

Esitetyillä muutoksilla pyritään varmistamaan, että kunnissa ja hyvinvointialueilla valmisteltaisiin tarpeelliset hallintosääntöön määräykset, jotka turvaisivat päätöksenteon ja hallinnon jatkuvuutta häiriötilanteiden ja poikkeusolojen aikana. Sääntelyn tavoitteena on pyrkiä parantamaan kuntien ja hyvinvointialueiden päätöksenteon ja hallinnon toimintaedellytyksiä myös poikkeuksellisissa tilanteissa.

Oppivelvollisuuden laajentaminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Lain muutos on astunut voimaan 1.8.2021 alkaen ikäluokka kerrallaan koskien ensimmäisen kerran perusopetuksen keväällä 2021 päättäneitä (vuonna 2005 syntyneitä). Uudistuksen tavoitteena on varmistaa, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Lisäksi toisen asteen valmistavia koulutuksia ja nivelvaiheen ohjausta kehitetään. Oppivelvollisuuden alkamisajankohta ei ole muuttunut.

Uudistuksessa on säädetty uusi oppivelvollisuuslaki, johon on koottu oppivelvollisuutta koskevat säännökset samalla kun oppivelvollisuutta koskevat säännökset on poistettu perusopetuslaista. Perusopetuksen päättymisen jälkeen on tullut velvollisuus hakeutua toisen asteen koulutukseen. Toisen asteen koulutus suoritetaan ensisijaisesti lukiokoulutuksessa tai toisen asteen tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, mutta myös erilaisissa nivelvaiheen tai valmistavissa koulutuksissa. Perusopetuksen järjestäjälle on tullut velvoite ohjata ja varmistaa oppilaan siirtyminen toisen asteen koulutukseen. Viime-sijainen vastuu nuoresta on asuinkunnalla, jos oppivelvollinen nuori jää ilman opiskelupaikkaa tai keskeyttää aloittamansa opinnot.

Varhaiskasvatustien uudistaminen

Eduskunta on hyväksynyt varhaiskasvatustien muutoksen. Lain myötä varhaiskasvatukseen osallistuvan lapsen oikeus tukeen vahvistuu merkittävästi. Lakimuutos on tullut voimaan 1.8.2022 alkaen.

Lain muutoksen myötä varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa ja hyvinvointinsa edellyttämää yleistä tukea osana varhaiskasvatustien laadukasta perustoimintaa. Tukea on annettava viivytyksettä tuen tarpeen ilmettyä. Jos tuki ei ole riittävää voidaan tukea antaa tehostettuna tai erityisenä tukena.

Lapsen tehostetun ja erityisen tuen antamisesta tulee tehdä hallintopäätös. Päätöksessä on aina mainittava tuen muodot, varhaiskasvatustien järjestämispaikka ja tukipalvelut. Päätöksen tekee varhaiskasvatustien järjestämisvastuussa oleva kunta.

Eduskunta lisäsi lakiin kaksi lausumaa. Eduskunta edellyttää, että lapsen tuen toteutumista ja resursointia varhaiskasvatustien seurataan ja sen pohjalta lapsen tukea koskevan sääntelyn muutostarpeista tehdään selvitys sivistysvaliokunnalle vuoden 2024 loppuun mennessä.

Samalla eduskunta edellytti, että hallitus toteuttaa koko oppimisen tuen järjestelmän kokonaisuudistuksen koko koulutuspolulla varhaiskasvatuksesta korkea-asteelle, jotta jokainen oppimisvaikeuksia kokeva ja tukea opinnoissaan tarvitseva saa tarvitsemansa tuen jo mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Vuoden 2023 alusta alkaen laki muuttuu lisäksi yksityistä palveluntuottajaa koskevien määräysten osalta.

Lakia varhaiskasvatustien maksuista muutetaan vuoden 2023 aikana siten, että maksuja alennetaan. Maksujen alentaminen toteutetaan tulorajoja nostamalla. Lakimuutosta koskeva hallituksen esitys on annettu eduskunnalle lokakuussa 2022.

TE-palvelujen uudistaminen

Hallitusohjelmakirjausten mukaisesti kuntien järjestämisvastuuta TE-palveluissa vahvistetaan. Ensimmäisenä toimenpiteenä on käynnistetty työllisyyden kuntakokeilut, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyivät 1.3.2021 ja päättyivät 30.6.2023. Työllisyyden kuntakokeiluihin osallistuu yhteensä 25 kokeilualuetta ja 118 kuntaa. Virrat on mukana Pirkanmaan yhteisessä kuntakokeilussa.

Työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Tavoitteena on edistää työllisyyttä työnhakijoiden palvelua parantamalla. Palvelujen asiakaslähtöisyys vahvistuu, kun työllisyys-, koulutus- sekä sosiaali- ja terveystyöpalvelut sovitetaan yhteen työnhakijan työllistymisen tueksi nykyistä paremmin. Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapaikatuissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat ja vieraskieliset, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapaikatuissa kokeilualueiden TE-toimistoissa.

Kokeilukunta vastaa näiden asiakasryhmien julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta. Lisäksi pyritään hyödyntämään niin valtion kuin kuntakentän resurssit työllisyyden hoidossa. Valtiolta siirtyy kuntien työnjohdon alle henkilöstöresursseja sekä päätösoikeutta työllisyysmäärärahojen käyttöön hankkeiden asiakasvolyymin mukaisesti.

Eduskunta on 1.3.2023 hyväksynyt lakiesityksen TE-palvelujen uudistuksesta eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietinnön mukaisena. Historiallisen uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työntekijöiden nopeaa työllistymistä ja lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, saatavuutta, vaikuttavuutta ja monipuolisuutta. Tämänhetkisen suunnitelman mukaan järjestämisvastuu siirtyisi kunnille 1.1.2025 alkaen. Hallitus esittää, että palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000 henkilöä. Näin turvataan, että TE-palveluiden järjestämiseen on riittävästi resursseja myös jatkossa ja että palvelut ovat yhdenvertaisesti työnhakijoiden saatavilla kaikkialla Suomessa. Myös kielelliset oikeudet turvataan.

Yhteistoiminta-alueiden tulee olla työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimivia alueita. Lisäksi yhteistoiminta-alueen muodostavien kuntien tulee olla maantieteellisessä yhteydessä toisiinsa.

Valtioneuvostolta voi tietyin perustein anoa poikkeuslupaa järjestämisvastuuseen. Perusteita voivat olla esimerkiksi saaristoisuus, pitkät etäisyydet sekä kielellisten ja kulttuuristen oikeuksien toteutumisen varmistaminen. Kaikkia poikkeuslupia koskisi vaatimus siitä, että kunta tai työllisyysalue on osoittanut riittävät taloudelliset ja henkilöstöresurssit työllisyyspalvelujen järjestämiseksi.

Jätelain muuttaminen

Hallituksen esityksen mukaan pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti kunnallisen jätehuollon toimijan ulosmyyntiraja pidettäisiin 10 prosentissa myös 1.1.2030 alkaen.

Jätelain 145 a §:n 1 momentin mukaan kunnan jätehuollon toimialalla toimiviin sidosyksiköihin sovellettava ulosmyyntiraja eli niin sanottu sidosyksikköraja on 10 prosenttia liikevaihdosta, eikä hankintalain 15 §:n mukaista 500 000 euron enimmäisrajaa sovelleta. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisen jätehuoltoyhtiön markkinaehtoinen toiminta voi muodostaa korkeintaan 10 prosenttia yhtiön liikevaihdosta.

Ulosmyyntirajaa koskevan muutosehdotusten tavoitteena on laajentaa kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden mahdollisuuksia tarjota jätehuollon palveluita markkinaehtoisesti ilman riskiä sidosyksikköaseman menettämisestä. Muutosehdotus sisältyy Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteeseen, jonka mukaan ”vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä”. Näin ollen kirjaus lähtee siitä oletuksesta, että nykyisen ulosmyyntirajan pysyminen on tärkeää kiertotalouden edistämisen kannalta.

Lisäksi lakiin lisättäisiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevaan uudistukseen liittyvä siirtymäsäännös. Säännöksellä säilytettäisiin hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollon järjestämisvastuu kunnalla enintään vuoden 2025 loppuun saakka. Siirtymäsäännös olisi tarpeen vastuiden selkiyttämiseksi ja jätehuollon toimivuuden varmistamiseksi tilanteessa, jossa vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä ja sen myötä myös yhdyskuntajätehuollon järjestämisestä siirtyisi ilman ehdotettua siirtymäsäännöstä ainakin osalla kiinteistöistä kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2022 ja viimeistään 1.1.2023.

Vesihuollon tietojärjestelmä ja tiedottaminen

Asetus liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi terveydensuojelulain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 196/2022 vp). Hallituksen esityksellä ehdotetaan täytäntöön pantavaksi ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta uudelleenlaadittuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2020/2184 (jäljempänä juomavesidirektiivi). Juomavesidirektiivi on annettu 16.12.2020 EU:n toiminnasta annetun sopimuksen (SEUT) 192 artiklan 1 kohdan

nojalla ja tullut voimaan 12.1.2021. Direktiivi on saatettava osaksi kansallista oikeusjärjestystä kahden vuoden sisällä sen voimaantulosta eli direktiivin täytäntöönpanon määräpäivä on 12.1.2023.

Vesihuoltolain (119/2001) 16 ja 20 d §:n nojalla annettaisiin valtioneuvoston asetus vesihuollon tietojärjestelmästä ja tiedottamisesta. Asetuksessa säädettäisiin vesihuoltolain 20 d §:ssä tarkoitettuun vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavista tiedoista ja tietojen toimittamisajankohdasta.

Asetuksella annettaisiin myös tarkentavaa sääntelyä vesihuoltolain 16 §:ssä säädetystä velvollisuudesta lähettää pyytämättä talousveden laatu-, hinta- ja kulutustietoja vesihuoltolaitoksen asiakkaalle sekä asiakkaan velvoitteesta välittää nämä tiedot talousveden loppukäyttäjälle.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen

Uudistuksen tavoitteena on ollut luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö, joka on sosiaalisesti toimiva, ja jossa eri väestöryhmien tarpeet on otettu huomioon. Uudistuksen päätavoitteita ovat hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen, rakentamisen laadun parantaminen sekä digitalisaation edistäminen. Eduskunta on hyväksynyt 1.3.2023 uuden rakentamislain, joka tulee voimaan 1.1.2025. Aiemmin eduskunta hyväksyi kokonaisuuteen liittyvät lait rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä, maankäyttö- ja rakennuslain muutoksesta ja rakentamisen pätevyyksistä.

Suurin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakentamislakiin on ilmastonmuutoksen hillinnän tuominen osaksi rakentamisen lainsäädäntöä. Laki ohjaa rakentamaan vähähiilisesti, eli huomioimaan rakennuksen koko elinkaaren aikana syntyvät ilmastohaitat ja -hyödyt. Käytännössä tämä tapahtuu uuden lain nojalla myöhemmin annettavilla asetuksilla. Asetukset rakennuksen ilmastaselvityksestä, materiaaliselosteesta ja hiilijalanjäljen raja-arvoista tulevat osaksi Suomen rakentamismääräyskokoelmaa. Laki vahvistaa rakentamisen kiertotaloutta. Uusien olennaisten teknisten vaatimusten mukaan rakennukset on suunniteltava pitkäikäisiksi ja muunneltaviksi. Uusista ja purettavista rakennuksista on selvitettävä käytetyt ja vapautuvat materiaalit sekä rakennuspaikalta pois kuljetettava maa- ja kiviaines ja vaarallisten jätteiden määrä.

Nykyiset rakennuslupa ja toimenpidelupa korvataan yhdellä lupamuodolla, rakentamisluvalla. Lupaa edellyttävien rakentamishankkeiden kynnystä nostetaan siten, että jatkossa esimerkiksi alle 30 neliön varaston tai pihasaunan voi rakentaa ilman lupaa, kunhan rakentamis- ja kaavamääräykset sekä rantarakentamisen säännökset täyttyvät. Kaikki rakennukset kuluttavat jatkossakin tontin rakennusoikeutta.

Vastuu rakentamishankkeen toteutuksen kokonaisuudesta säädetään päävastuulliselle toteuttajalle. Rakentamishankkeeseen ryhtyvä voi valita, nimeääkö hankkeeseensa päävastuullisen toteuttajan vai ottaako tehtävän itse vastattavakseen. Rakennushankkeen osapuolet veloitetaan tekemään yhteistyötä ja vaihtamaan tietoja hyvän laadun takeeksi.

Rakennuksen voi korjata myös alkuperäisellä tai sen jälkeisellä rakentamistavalla, kunhan korjattava rakenne tai rakennusosa on teknisesti toimiva ja korjaushanke täyttää energiatehokkuusvaatimukset. Ajatuksena on, että eri aikakausien rakennustekniikoita ei tarvitse sekoittaa keskenään. Korjaaminen ei saa haitata rakennusten säilymistä tai heikentää esimerkiksi rakennuksen tai kulttuuriympäristön rakennustaiteellista arvoa.

Merkittävimmät eduskunnan rakentamislakiesitykseen tekemät muutokset koskevat rakennuksen purkamisluvan edellytyksiä ja rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksen helpottamista. Rakennuksen voi purkaa, jos se sijaitsee alueella, jolla rakennukset ovat menettäneet suurimman osa arvostaan, ja jos purkaminen johtaa merkittävään materiaalien uudelleen käyttöön tai kierrätykseen. Tällöin ei sovelleta säännöstä, jonka mukaan purkaminen ei saisi aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueidenkäytön muulle järjestämiselle. Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoitusta voidaan muuttaa esimerkiksi asumiseen sopivaksi asemakaava-alueella poikkeamisluvalla. Muutokseen voidaan katsoa olevan erityinen syy, jos käyttötarkoituksen muutoksella tuetaan rakennetun ympäristön kiertotaloutta ja vähähiilisyttä. Poikkeamislupamenettely on kaavan muuttamista joustavampi menettely. Valtakunnallisesti määritelty poikkeamisperuste tuo varmuutta investointeihin, tehostaa tilankäyttöä ja auttaa vähentämään tyhjien tilojen määrää.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskevassa laissa säädetään tiedoista, jotka kuntien ja maakuntien liittojen on jatkossa toimitettava uuteen valtakunnalliseen tietojärjestelmään. Eduskunta hyväksyi lain 24.2. Samassa yhteydessä hyväksyttiin muutos nykyiseen maankäyttö- ja rakennuslakiin, jossa säädetään alueidenkäytön tietojen digitaalisuudesta. Lakiuudistus antaa odotetun pohjan rakennetun ympäristön digitalisaatiolle, josta hyötyvät kaikki. Se sujuvoittaa prosesseja, tukee rakennusten korjaamista ja ylläpittoa sekä helpottaa ilmastovaiikutusten laskentaa ja materiaalien seurantaa. Keskeinen muutos liittyy tietojen yhdenmukaisuuteen: jatkossa rakentamisluvitus ja alueidenkäytön suunnitelmat tehdään yhteentoimivan tietomallin mukaisina koneluettavassa muodossa. Suomen ympäristökeskuksen uusi rakennetun ympäristön tietojärjestelmä aloittaa toimintansa 1.1.2024, jolloin se on valmis vastaanottamaan tietoja. Rakentamisen tiedot

tulee toimittaa järjestelmään viimeistään vuoden 2027 loppuun mennessä ja alueidenkäytön tiedot vuoden 2028 loppuun mennessä. Maankäyttö- ja rakennuslain muutokset tulevat voimaan 1.1.2024, mutta kunta tai maakunnanliitto saa halutessaan soveltaa vanhoja kaavan tietosisältöä koskevia säädöksiä yksittäistapauksissa päätöksellään vuoden 2028 loppuun asti.

Ilmoittajansuojelulaki

Ilmoittajansuojelulaki on tullut voimaan 1.1.2023 alkaen ja sisäinen ilmoituskanava tulee ottaa käyttöön kolmen kuukauden sisällä lain voimaantulosta eli viimeistään 1.4.2023. Kuntien tytäryhtiöiden kohdalla käyttöönottoaika on 17.12.2023. Ky-symys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Lainsäädännön tarkoituksena on varmistaa, että henkilö, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n tai kansallisen oikeuden aloilla, voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. Direktiivi velvoittaa tietyt työnantajat perustamaan sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytösten ilmoittamista varten. Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yksityisen ja julkisen sektorin oikeushenkilöt ottavat käyttöönsä sisäiset kanavat ja menettelyt rikkomisten sisäistä ilmoittamista ja jatkotoimia varten. Ilmoituskanava ei ole yleinen ”palautekanava” vaan nimenomaan vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten luotu palvelu.

Sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuus koskee kuntia, kuntayhtymiä, liikelaitoskuntayhtymiä ja kunnallisia liikelaitoksia, joiden työ- tai virkasuhteessa olevien henkilöiden määrä on säännöllisesti vähintään 50. Sama koskee kuntien ja kuntayhtymien määräysvallassa olevia oikeushenkilöitä kuten tytäryhtiöitä. Kunnilla ja kuntayhtymillä voi olla myös yhteisiä ilmoituskanavia.

Lain esitöissä on todettu, että ilmoituskanavien ja -menettelyiden käyttöönotto edellyttää yhteistoimintalakien mukaista vuoropuhelua tai yhteistoimintamenettelyä.

Organisaatiossa työ- tai virkasuhteessa työskenteleville henkilöille on annettava mahdollisuus tehdä ilmoitus sisäisen ilmoituskanavan kautta. Organisaatio voi sallia myös muille henkilöille ilmoittamisen sisäisen ilmoituskanavan kautta. Se, annetaanko muille kuin organisaatioon työ- tai virkasuhteessa oleville kyseinen mahdollisuus, on siten organisaation harkinnassa. Tämän mahdollisuuden tarkoituksenmukaisuutta tulee harkita organisaatiokohtaisesti. Jos muille annetaan mahdollisuus tehdä ilmoituksia, tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi organisaation verkkosivujen kautta. Mahdollisuus voitaisiin antaa esimerkiksi lain 5.1 §:ssä mainituille henkilöille, kuten yksityiselle ammatinharjoittajalle tai harjoittelijalle. Lain tarkoittama suojele koskee vain lain 5 §:ssä määritellyn soveltamisalaan kuuluvia ilmoittajia.

Organisaatio voi halutessaan mahdollistaa myös nimettömien ilmoitusten vastaanottamisen. Velvollisuutta siihen ei ole. Mahdollisuus nimettömään ilmoitukseen voi laskea kynnystä tehdä ilmoitus mahdollisesta rikkomuksesta, ja myös käytännössä parantaa ilmoittajan oikeusturvaa. Toisaalta nimettömän ilmoittamisen mahdollistaminen saattaa lisätä käsittelyyn tulevien ilmoitusten määrää. Nimettömän ilmoittamisen mahdollistaminen tulee harkita organisaatiokohtaisesti.

5 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa sekä toimintaympäristön kuvaus

Viime vuosina kuntien toimintaympäristö on ollut epävarmassa tilanteessa sote- ja maakuntauudistuksen uudistuksen ajankohdan siirryttyä eteenpäin alkuperäisestä tavoitteesta. Eduskunta on hyväksynyt sote- ja pelastustoimen uudistuksen keskeiset lait (EV 111/2021) ja presidentti Niinistö on vahvistanut ne 29.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä on tullut voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Virtain kaupunki on ollut mukana erilaisissa hankkeissa uudistuksen tiimoilta. Tietojen keruu ja muu valmistelu on työllistänyt osastoja vuonna 2022. Vuonna 2023 uudistukseen liittyen kuntien tulee ilmoittaa tilinpäätöksen 2022 mukaiset siirtyvät erät hyvinvointialueelle. Erityisesti osassa tukipalveluita vuosi 2023 on vielä siirtymäaikaa ja osa palveluista siirtyy vaiheittain hyvinvointialueen hoidettavaksi.

Vuonna 2022 toiminta on vähitellen palautunut koronapandemiaa edeltäneelle tasolle. Osassa työtehtävistä osittaisesta etätöyön tekemisestä on tullut vakiintunut toimintatapa, myös kokouksissa etäosallistumismahdollisuus on jäänyt käyttöön ainakin toistaiseksi. Digitalisaatiota on kehitetty eri palveluissa muun muassa digihankkeiden myötä ja kuntalaisia pystytään palvelemaan joustavammin erilaisten sähköisten palveluiden avulla. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen ja palvelujen järjestämisvastuun siirtymiseen valmistautuminen on näkynyt perusturvaosaston lisäksi erityisesti hallinto- ja elinvoimaosaston sekä teknisen osaston toiminnassa. Myös koulutoimessa oppilashuollon palvelujen siirtyminen on vääntynyt valmistelua.

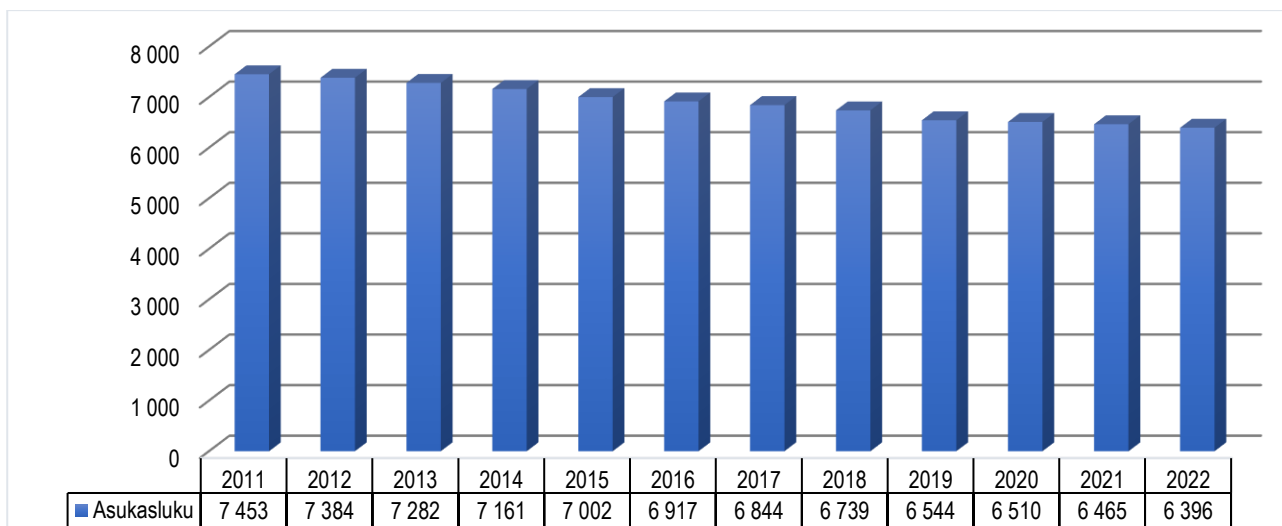
Uusi yhtenäiskoulu otettiin käyttöön lukuvuoden 2021-2022 alkaessa ja koulunkäynti uudessa rakennuksessa on lähtenyt käyntiin hyvin ja sekä oppilaat että henkilökunta ovat olleet tyytyväisiä. Rakennuksessa on pidetty myös erilaisia tilaisuuksia kuten yleisötilaisuuksia, juhlia ja konsertteja. Helmikuun 2022 alusta alkaen toteutui pitkään suunniteltu kaupungin teollisuus- ja tuotantokäytössä olevien rakennusten siirto uudelle yhtiölle, Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle. Siirto toteutettiin noudattaen liiketoimintasiirron periaatteita ja toimintaan liittyvät varat ja velat siirrettiin kirjanpitoarvoin. Näin ollen siirrosta ei aiheutunut tulosvaikutuksia Virtain kaupungin tilinpäätökseen 2022. Kokonaisuutena kaupungin käyttömenot kasvivat noin 4 prosenttia, mutta erityisesti valtionosuuksien ja rahoitustuottojen kasvu paikkasi menojen kasvua. Toimintakate toteutui hieman talousarviota (1,8 %/0,848 milj. euroa) alhaisempana. Talousarviota olennaisesti korkeampaan tilikauden tulokseen vaikutti erityisesti talousarviota korkeampina toteutuneet verotulot, mutta myös valtionosuudet ja rahoitustuotot toteutuivat talousarviota korkeampina.

Käyttötalouden osalta talousarvioon myönnettiin lisämäärärahaa muun muassa mahdollisiin Ukrainasta tulevien turvapaikanhakijoiden menoihin sekä Virtain opiskelija-asuntoloiden, Kiinteistö Oy Killinpolun ja perinnekyllän avustuksiin. Lisäksi perusturvassa ja sivistystoimessa tehtiin määrärahasiirtoja tulosalueiden välillä. Investoinneissa merkittävin muutos oli Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille annettu pääomasijoitus asuntokannan peruskorjaukseen sekä Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle siirrettyjen hallien luovutustulon ja apporttisijoituksen aiheuttamat määrärahamuutokset, joiden nettovaikutus oli kuitenkin vähäinen. Tilinpäätökseen jäi kuitenkin ylityksiä joidenkin tulosalueiden ja investointien osalta. Kaupunginhallitus käsitteli talousarvioylitykset 13.3.2023 ja kaupunginvaltuusto käsittelee ylitykset kokouksessaan 20.3.2023.

5.1. Toimintaympäristö

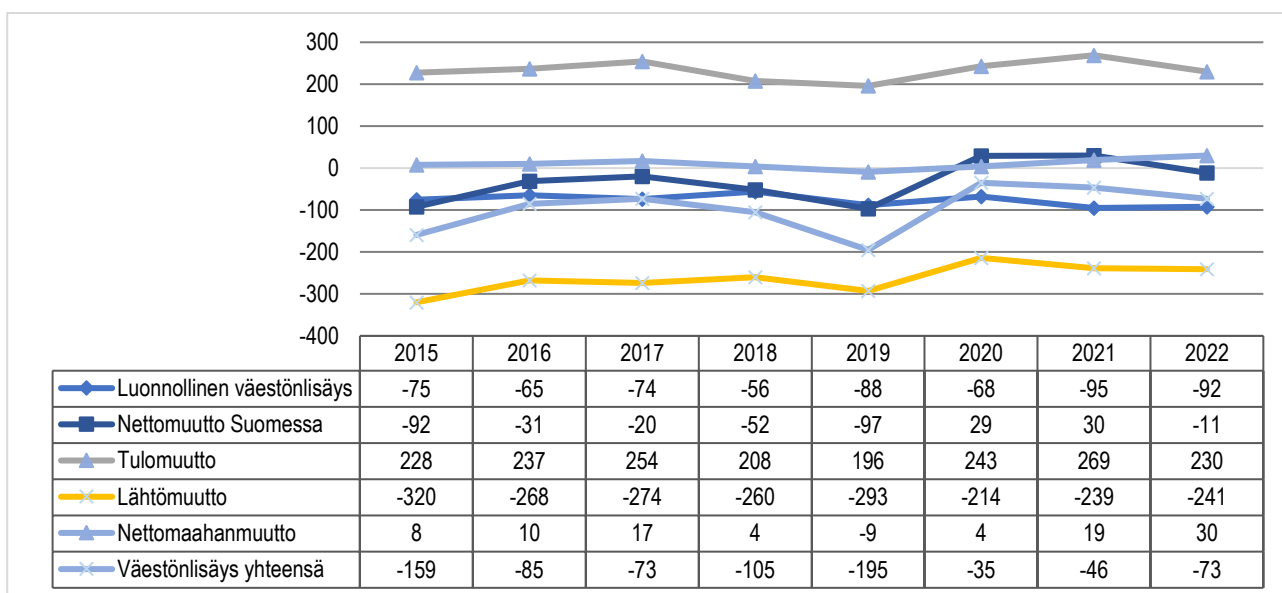
Väestörakenne ja sen muutokset

Virtain kaupungin väkiluku 31.12.2022 oli ennakkotiedon mukaan 6 396 (31.12.2021, 6 465). Väkiluku on laskenut 69 asukkaalla (-1,1 %) vuoden 2022 aikana (-0,7 % 2021). Väestöennuste on yhä aleneva vuodelle 2023 sekä tuleville vuosille.

Kuvio 1 Väkiluku (Lähde: Tilastokeskus)

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan kuntien välinen nettomuutto kuluneen vuoden aikana on Virroilla negatiivinen. Kuntien välisessä muuttoliikkeessä Virtain kaupungin luku oli - 11. Nettomaahanmuutto oli puolestaan vuonna 2022 positiivinen 30 asukkaan verran. Luonnollinen väestönlisäys oli (syntyneiden ja kuolleiden erotus) -92 (v.2021, -95). Virroilla syntyi 34 lasta vuonna 2022 (v. 2021, 42) ja kuoli 126 henkilöä (v. 2021, 137). Alla olevassa taulukossa on esitetty väestömuutoksen ennakkotiedot. Väestönlisäys sisältää väkiluvun korjauksen vuosina 2016 - 2022.

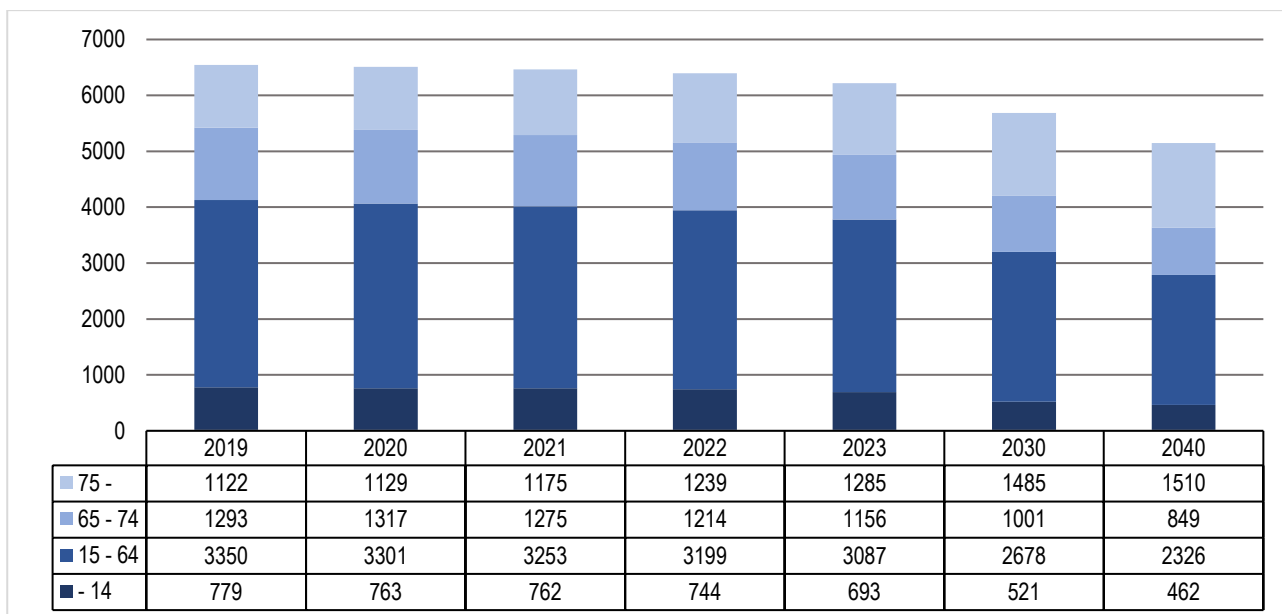

Kuvio 2 Väestönmuuutos (Lähde: Tilastokeskus)

Virtain väestörakenne ikäryhmittäin on kuvattu alla. Vuoden 2022 väestörakenne perustuu ennakkotietoihin, joten lopullinen väestörakenne saattaa poiketa siitä hieman. Väestörakenteen kehityksestä voi havaita suurten ikäluokkien vaikutuksen yli 65-vuotiaiden määrän kehityksessä, joka on korkealla tasolla koko tarkastelukauden. Vuonna 2022 eläkkeellä olevien osuus, 38,4 % väestöstä on korkeampi kuin kunnissa keskimäärin (23,3 %). Ennusteiden mukaan näyttää siltä, että lasten ja työikäisten määrä vähenee yli 65-vuotiaiden määrän kasvaessa.

Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa ennusteen mukaan noin 380 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä. Vastaavasti lasten määrä vähenee noin 300 henkilöllä. Erityisesti 15–64-vuotiaiden määrässä on havaittavissa vuoteen 2040 asti tarkasteltaessa merkittävä aleneminen, ennusteen mukaan alenemaa olisi odotettavissa lähes 1000 asukkaan verran.

Väestökehityksen jatkuessa samanlaisena on huomioitava tulevaisuudessa palvelutuotannon kohdistaminen oikeisiin tarpeisiin. Tämän kaltaisella väestökehityksellä voi olla myös vaikutuksia kunnan tulorakenteeseen työikäisten veronmaksajien vähentyessä.

Kuvio 3 Väestörakenne (Lähde: Tilastokeskus)

Työllisyys

Työllisyys on kehittynyt myönteisesti vuoden 2022 aikana koko maassa talouden elpymisestä johtuen ollen ennätyslukemissa vuoden 2022 lopulla. Työttömien määrä oli joulukuussa Pirkanmaalla 8,6 % ja koko maassa 5,4 % edellisvuotta alhaisempi. Työttömyysaste oli joulukuussa Pirkanmaalla 8,7 % ollen koko maan kolmanneksi alhaisin koko maan prosentin ollessa 9,9 %. Työllisyystilanteen on arvioitu heikenevän vuoden 2023 aikana talouden epävarmuudesta johtuen.

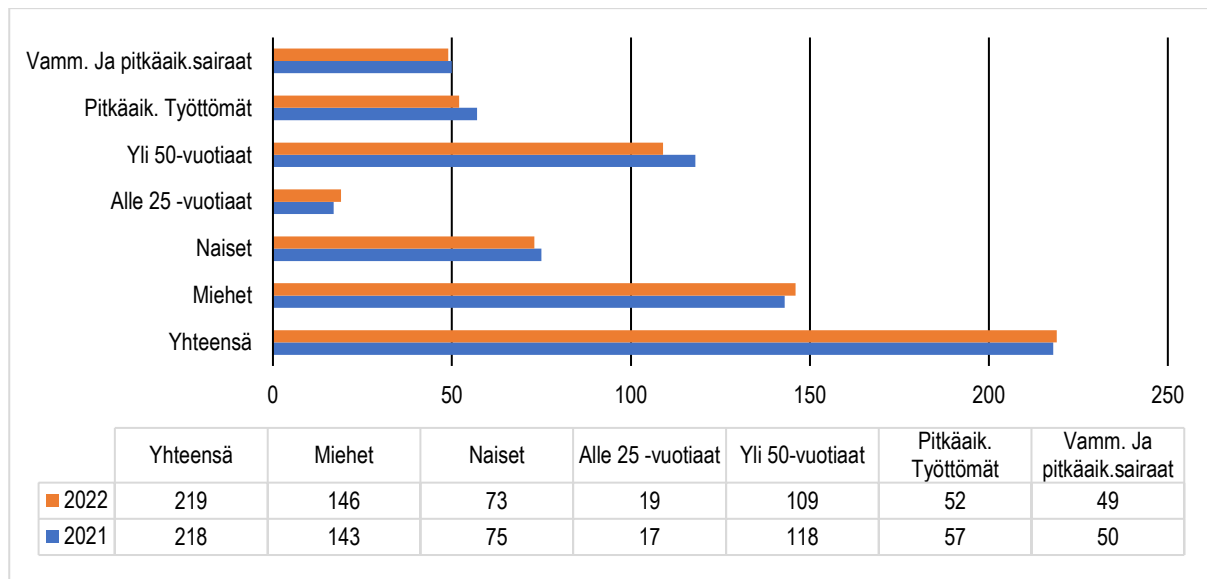
Avoimien työpaikkojen määrä on alentunut vuonna 2022. Pirkanmaan TE-toimistossa oli uusia avoimia työpaikkoja joulukuussa 8 231 kappaletta. Määrä on alentunut vuoden takaiseen verrattuna 3 048 työpaikalla. Virroilla oli avoimia työpaikkoja joulukuun lopussa 33 (12/2021 99). Vuoden 2021 joulukuuhun verrattuna uusien avointen työpaikkojen määrä aleni kaikissa ammattiryhmissä. Eniten alenemaa oli palvelu- ja myyntityössä, prosessi ja kuljetustyössä, rakennus-, korjaus- ja valmistustyössä, asiantuntijan työssä sekä toimisto- ja asiakaspalvelutyössä.

Työttömien työnhakijoiden määrä Virroilla oli vuoden 2022 joulukuussa samalla tasolla kuin vuoden 2021 joulukuussa (muutos yhden henkilön verran). Koko maan ja Pirkanmaan tasolla työttömien määrä on alentunut vuoden takaiseen verrattuna. Pirkanmaalla oli joulukuun 2022 lopussa 21 814 työtöntä työnhakijaa, alenemaa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli 2 055 henkilöä eli 8,6 %. Koko maan osalta työttömien määrän alenema oli noin 5,4 %. Työttömien työnhakijoiden määrä aleni suhteellisesti maakunnista eniten Ahvenanmaalla (19,4 %).

Virroilla työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi vuoden 2021 lopun tilanteesta yhdellä henkilöllä. Vuoden 2022 aikana Virtain työttömyysaste oli korkeimmillaan tammikuussa (9,4 %) ja alhaisimmillaan toukokuussa (7,1 %). Vuoden loppua kohden työttömyysaste on hieman noussut ollen vuoden lopussa 8,6 % (ed. vuosi 8,6 %) ja tammikuussa 2023 8,9 %. Pirkanmaan kunnista työttömyyden alenema on vuoden 2022 aikana ollut joulukuun lopun tilanteen mukaan suhteellisesti vertailtaessa korkeinta Punkalaitumella, Urjalassa, Pälkäneellä, Kuhmoisissa, Vesilahdessa, Kangasalla, Ylöjärvellä ja Juupajoella joissa kaikissa alenema oli vähintään 10 %, Urjalassa ja Punkalaitumella yli 20 %.

Virtain työttömien lukumäärä joulukuun lopussa oli 219 (31.12.2021, 218), työttömyysaste 8,6 % (v.2021, 8,6 %). Virtain työvoima on 2 535 (v.2021, 2 521) henkilöä. Työvoiman määrä on noussut 14 henkilöllä (v. 2021 alenemaa 119 henkilöä). Työttömistä alle 25-vuotiaita oli 19 (12/2021, 17) ja yli 50-vuotiaita 109 (12/2021, 118).

Virtain työttömien lukumäärä joulukuussa 2022 ja 2021 ryhmittäin käy ilmi seuraavasta kuviosta.

Kuvio 4 Työttömien määrä (Lähde: Pirkanmaan työllisyyskatsaus, joulukuu 2021 ja joulukuu 2022)

6 Kaupungin henkilöstö

Virtain kaupunki laatii erillisen henkilöstötilinpäätöksen vuosittain. Tässä henkilöstön lukumäärätiedot on esitetty tilikauden viimeisen päivän mukaan. Koska kyseessä on viimeisen päivän tilanne, sijaisuuksien ja muiden lyhytaikaisten työsuhteiden ajoittumisella voi olla suurtakin vaikutusta vertailtavuuteen. Alla olevassa taulukossa on esitetty henkilöstön lukumäärätietojen lisäksi myös tilikauden palkkojen ja palkkioiden määrä, jossa on huomioitu myös investointeihin kirjautuneet palkat ja palkkiot. Henkilöstön lukumäärä on esitetty sekä muutettuna osa-aikaiset kokoaikaisiksi että palvelussuhteiden lukumääränä, joka sisältää sekä osa- että kokoaikaiset palvelussuhteet.

Taulukko 1 Palkat ja palkkiot sekä henkilöstömäärä 2020-2022

	2022	2021	2020
Palkat ja palkkiot	13 440 830	12 654 879	12 141 754
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	785 951	513 125	-313 271
Henkilöstömäärä kokoaikaisiksi muutettuna	337	323	322
<i>Muutos edelliseen vuoteen</i>	14	1	-3
Henkilöstömäärä, Virrat	329	316	317
Henkilöstömäärä, Ruovesi	8	7	5
Palvelussuhteiden määrä yhteensä, ilman kansalaisopiston sivuvirkoja	361	350	347
, joista osa-aikaisia	56	63	57

Työllistettyjen määrä vuoden 2022 lopussa oli 9 työllistettyä, 10 työllistettyä 2021 ja 9 työllistettyä 2020. Henkilöstön määrä on kokoaikaisiksi muutettuna noussut edelliseen vuoteen verrattuna 14 henkilöllä. Vuosien 2021 ja 2020 välillä henkilöstömäärässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Palkkojen ja palkkioiden kasvuun vaikuttaa henkilöstömäärän kasvun lisäksi palkankorotukset sekä sijaiskulujen kasvu. Henkilöstömäärä osastoittain on hieman muuttunut edellisvuoteen verrattuna. Kasvuä henkilöstömäärässä on erityisesti perusturva- ja sivistysosastoilla. Tehtäväaluekohtainen henkilöstömääräselvitys esitetään liitetiedoissa.

Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu ovat olleet merkittävä osa henkilöstön sivukuluja. Eläkemenoperusteista maksua maksetaan vain niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005. Kevan valtuuskunta vahvistaa vuosittain eläkemenoperusteisen maksun kokonaismäärän. Maksu jaetaan jäsenyhteisöjen kesken sen perusteella, kuinka paljon nyt maksussa olevista eläkkeistä on karttunut kunkin jäsenyhteisön palveluksessa ennen vuotta 2005 tehdystä työstä. Vuoden 2023 alusta alkaen eläkemenoperusteinen maksu poistuu ja tilalle tulee tasausmaksu, jota veloitetaan kunnilta ja hyvinvointialueilta.

Varhaiseläkemenoperusteinen maksu on poistunut vuoden 2019 alusta. Vuoden 2019 luku sisältää vain maksun tasauksen vuotta 2018 koskien. Varhaiseläkeperusteinen maksu on vuoden 2019 alusta sisällytynyt palkkaperusteiseen eläkemaksuun, minkä suhteellinen osuus palkoista on hieman kasvanut aiempaan verrattuna.

Jos varhaiseläkkeelle jäävä työntekijä on viimeisinä työssäolovuosinaan ollut useamman kuntatyönantajan palveluksessa, eläkkeeseen liitettävä tuleva aika perustuu useamman kuntatyönantajan palvelukseen. Tällöin eläkkeestä aiheutuva varhe-maksu jaetaan näiden työnantajien kesken kultakin saatujen ansioiden suhteessa.

Taulukko 3: Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu

	2022	2021	2020	2019
Eläkemenoperusteinen maksu	658 668,52	686 831,62	686 555,16	643 579,21
Varhaiseläkemenoperusteinen maksu				711,20

Eläkemenoperusteiseen maksuun työnantaja ei voi vaikuttaa, sillä se on karttunut kunnan palveluksessa tehdystä työstä ennen vuotta 2005. Eläkemenoperusteinen ja varhaiseläkemenoperusteinen maksu on siirtynyt yhtiöittämissä yhtiöiden vastattavaksi siltä osin kuin niihin liittyvä henkilöstö on siirtynyt yhtiöiden palvelukseen.

Kaupunginhallitus päätti 26.8.2013, että 1.9.2013 alkaen kaupunginhallitus myöntää täyttöluvat vapautuvien virkojen/toimien täyttämisen osalta sekä yli 3 kuukautta kestävien sijaistusten osalta. Täyttölupamenettelyä on jatkettu myös vuonna 2022.

Virtain kaupunki on mukana Työterveyslaitoksen järjestämässä Kunta10 –tutkimuksessa, joka selvittää kunta-alan henkilöstön työtä ja työssä tapahtuvia muutoksia sekä niiden vaikutuksia henkilöstön terveyteen ja hyvinvointiin. Tutkimus toteutetaan kahden vuoden välein, viimeisin vuonna 2022. Kunta 10 -tutkimuksessa on tutkittu seuraavia työhyvinvointiin liittyviä asioita: työnhallinta, työyhteisön sosiaalinen pääoma, työpaikan ilmapiiri, työkykyä ylläpitävän toiminnan määrä ja poissaolojen määrä. Kunta 10 –tuloksia on käyty läpi johtoryhmässä ja osastoittain. Tutkimuksen vastausprosentti aleni Virroilla 71 %:iin vuoden 2020 tutkimuksen 76 %:sta. Osa Kunta 10 tutkimuksen mittareista sisältyy osastojen tavoitteisiin ja niiden toteutumista on tarkasteltu siltä osin toimielinten talousarvion toteuman yhteydessä. Alla olevassa taulukossa on esitetty keskeisimpien mittareiden kehitys Virtain kaupungin palvelukseen jäävän henkilöstön osalta. Johtamisen mittareiden yhteenvedon osalta aikaisempien vuosien luvut sisältävät myös Keiturin Sote Oy:n henkilöstön sekä muun siirtyneen henkilöstön.

Mittari	2018	2020	2022
Työpaikan ilmapiiri	60,0 %	62,4 %	66,9 %
Työnantajan suosittelu	69,8 %	76,8 %	83,7 %
Kehityskeskustelujen käyminen	71,1 %	69,7 %	73,4 %
Yhteenveto johtamisen mittareista	53	48	37

Prosenttilukujen osalta mittari on sitä parempi mitä korkeampi luku on ja johtamisen mittarin osalta tulos kertoo sijaluvusta ja mitä lähempänä 1 luku on sitä parempi on tulos. Kokonaisuutena tulokset ovat parantuneet edelliseen tutkimukseen verrattuna.

Vuoden 2018 aikana otettiin käyttöön Smartum –saldo liikunta- ja kulttuurietu henkilöstölle, jonka avulla pyritään lisäämään henkilöstön työhyvinvointia. Etu on ollut käytössä siitä lähtien ja käyttöä jatketaan edelleen vuonna 2023.

7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Toiminnalliset riskit

Henkilöstöriskinä voi tunnistaa työntekijöiden puutteellisen perehdyttämisen, joka voi lisätä muun muassa työtaturman vaaraa tai saattaa pahimmillaan mahdollistaa työsuojelurikoksen syntymisen. Toinen merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että kaikissa tehtävissä varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin. Tämä voi hidastaa tai jopa lamaannuttaa toimintoja hetkellisesti tai pidemmäksikin aikaa. Myös työvoiman saatavuus on viime vuosina heikentynyt, mikä lisää riittävään perehdyttämiseen liittyvää riskiä mm. eläköitymisten yhteydessä. Keskitetystä ohjauksesta ja neuvonnasta huolimatta, edelleen on havaittu puutteita hankintojen valmistelussa, kilpailuttamisessa ja sopimusosaamisessa. Näihin liittyvät riskit ovat uhkasakon nojalla tulevat kilpailuttamisvelvollisuudet sekä erilaiset sopimussanktiot. Koulutusta ja valmiita malleja on lisättävä osastojen hankintojen ja sopimusten tueksi.

IT- toimintoihin liittyvät riskit

Kaupungin toiminnan jatkuvuuden kannalta keskeisimmät riskit liittyivät ICT-palveluihin. Vuonna 2022 on tietoverkkojen osalta jatkettu tietoverkon kehitystyötä, joka koskee Virtain kaupunkikonsernia. Tietoliikennepalveluiden uudistamisella on parannettu palvelun laatua, tietoturvaa ja verkon toimivuutta. Tietohallintoon liittyvää henkilöriskiä on hallittu ostopalvelusopimusten avulla. Projektinhallintaa ja dokumentaatiota on edelleen kehitetty. Tietohallinnon palvelutuotantoa on vahvistettu Istekki Oy:n myötä. Istekki Oy tuottaa palvelinten ja varmistusten hallinta- ja valvontapalvelut yhdessä tietohallinnon kanssa. Istekki Oy on myös tietoturvan kannalta keskeinen kumppani.

Palvelinympäristöä on päivitetty vuoden 2022 aikana. IT-järjestelmiin sisältyy toiminnallisten riskien lisäksi kustannusriskejä, koska järjestelmiin tulee jatkuvasti uusia versioita, joiden taloudellisten vaikutusten ennakointi on haasteellista IT-järjestelmiin sisältyy toiminnallisten riskien lisäksi kustannusriskejä, koska järjestelmiin tulee jatkuvasti uusia versioita, joiden taloudellisten vaikutusten ennakointi on haasteellista.

Kyberturvallisuuden ympäristössä ovat riskit osittain kasvaneet kuluvan vuoden aikana, joita on pienennetty erikokoisten projektien ja asiantuntijoiden avulla. Jatkuva kehitystyö on välttämätöntä toiminnan ja palveluiden tietoturvan ja palvelun laadun varmistamiseksi.

Vahinkoriskit

Merkittäviä vahinkoriskejä ei toteutunut vuonna 2022.

Taloudelliset riskit

Taloudellista epävarmuutta lisää kunnan rahoituksen kehittyminen soteuudistuksen jälkeen ja sen riittävyys kunnalle jäävään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluihin sekä muihin kuntaan jääviin palveluihin. Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin. Hallitusohjelmassa kuntien tehtäviä on lisätty, mikä on vaatinut ja tulee vaatimaan lisää resursseja, näihin tehtäviin on kuitenkin saatu lisärahoitusta valtionosuuksissa. Tehtävien lisäyksiin sisältyy mm. hoitotakuun kiristäminen, hoitajamitoituksen kasvattaminen, oppivelvollisuusiän nostaminen, lukiokoulutuksen yksikköhinnan nostaminen sekä subjektiivinen varhaiskasvatus. Myös sota Ukrainassa asettaa haasteita taloudelle muun muassa verotuloihin liittyvän epävarmuuden johdosta.

Väestön ikääntymisen tuoma palvelutarpeiden kasvu luo merkittäviä käyttötalouden paineita lähivuosille. Osa kustannuksista siirtyy kuitenkin hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Väestörakenteen kehityksellä on vaikutuksia myös verotulojen kertymiseen. Lasten ja nuorten määrän väheneminen aiheuttaa muutostarvetta varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestelyihin tulevina vuosina.

Palvelutuotannon järjestämisestä aiheutuvat kustannukset ovat olleet kasvussa viime vuosina lukuunottamatta vuotta 2020. Vuonna 2022 toimintakulut kokonaisuutena kasvoivat 4,3 % (4,1 % kasvua vuonna 2021). Menokehityksen ennakointi on ollut haastavinta sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä erityisesti erikoissairaanhoidon menoissa, joten talouden ennustettavuuden voisi olettaa paranevan vuodesta 2023 alkaen. Inflaatio kiihtyi merkittävästi vuoden 2022 aikana. Erityisesti energian ja polttoaineiden hinnat nousivat, millä oli myös välillistä vaikutusta muiden aineiden ja tarvikkeiden sekä palveluiden hintojen nousuun.

Koulukiinteistöissä aiempina vuosina havaitut sisäilmaongelmat sekä niiden johdosta päätetyt peruskorjaus- ja uudisrakentamisinvestoinnit ovat näkyneet merkittävinä investointeina vuosina 2020-2021. Yhtenäiskouluinvestoinnin lisäksi vuonna 2020 toteutettiin Vaskiveden koulun mittava peruskorjaus ja uusi yhtenäiskoulu otettiin käyttöön syyslukukauden 2021 alusta alkaen. Investoinnit ovat lisänneet lainamäärää, mutta viime vuosien hyvin toteutuneen tulo-rahoituksen johdosta lainanotto on ollut ennakoitua vähäisempää. Toistaiseksi tarvittavaa rahoitusta on saatu alhaisella kiinteällä korolla, joten nykyisen lainasalkun osalta korkojen mahdollinen nousu ei muodosta olennaista riskiä. Mikäli ulkopuolista rahoitusta joudutaan tulevaisuudessa merkittävästi lisäämään, erilaiset rahoitusriskit (lähinnä korkoriski ja suojausinstrumentit) tulevat analysoitaviksi ja niihin tulee varautua. Kiinteistöihin liittyvää taloudellista riskiä liittyy myös väestön määrän alenemisen aiheuttamaan tyhjien asuntojen määrän kasvuun sekä mahdollisiin kiinteistöjen vaatimiin laajempiin korjaustarpeisiin esimerkiksi sisäilmaongelmien johdosta.

Kaupungin takausvastuut on esitetty liitetiedoissa.

Osastokohtaiset riskit

Osastokohtaiset riskit sekä toimenpiteet niihin vastaamiseksi on esitetty alla:

Osasto	Riskin kuvaus	Riskin tyyppi (toiminnallinen, taloudellinen jne.)	Keskeiset toimenpiteet riskin hallitsemiseksi
Elinvoimapalvelut	Asukasluvun väheneminen ja sen vaikutus verorahoitukseen ja palvelujen sopeuttamistarpeeseen	toiminnallinen, taloudellinen riski	Elinvoimapakettien toimenpiteet, kuntamarkkinoinnin kehittäminen
	Työllisyyden heikkeneminen ja sen vaikutus yritysten menestymiseen sekä vaikutus yhteisö- ja kunnallisveron kertymään	toiminnallinen, taloudellinen riski	Elinvoimapakettien toimenpiteet etenkin työvoiman kasvattamisen osalta, yhteistyö oppilaitosten kanssa tarpeen mukaisten koulutusten järjestämisessä
	Kaavoitus; ulkopuolisten asettamat rajoitteet maankäytölle ja kaavoitukselle	toiminnallinen, taloudellinen riski	Yhteistyön kehittäminen mm. museoviraston ja ely-keskuksen kanssa
	Konserniyhtiöiden onnistuminen taloudellisesti sekä hallinnollisesti	toiminnallinen, taloudellinen riski	konserniyhtiöiden hallitusten koulutus ja toiminnan ja talouden seuranta mm. osavuosi-katsausten yhteydessä sekä yhteyshenkilön aktiivinen osallistuminen yhtiön kokouksiin
Hallinto ja talous	Lainsäädännön tuomien lisävelvoitteiden hoitaminen käytettävissä olevin resurssein	toiminnallinen, taloudellinen riski	Yhteistyö muiden kuntien ja kumppaneiden kanssa esimerkiksi digihankkeissa. Prosessien kehittäminen
	Tukipalvelujen organisointi hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ja osaamisen varmistaminen	toiminnallinen, taloudellinen riski	Toimintojen turvaaminen mm. ulkopuolisten kumppaneiden kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Henkilöstön kouluttaminen vastaamaan muuttuneita työtehtäviä

Osasto	Riskin kuvaus	Riskin tyyppi (toiminnallinen, taloudellinen jne.)	Keskeiset toimenpiteet riskin hallitsemiseksi
Opetus	Toisen asteen koulutuksen tulevaisuus kaupungissa. Valtiohallinnon toimenpiteet sivistystoimea koskien (valtionosuudet, järjestämisluvut, uudet velvoitteet)	toiminnallinen, taloudellinen riski	toisen asteen koulutuksen vetovoimaisuuden kehittäminen
	Lapsimäärän vähenemisen vaikutus kouluverkkoon	toiminnallinen, taloudellinen riski	kouluverkkotarkastelu

	Valmistavan opetuksen tarpeen vaihtelu	Toiminnallinen ja taloudellinen riski	Varautuminen täyttöluvilla ryhmien perustamiseen tarpeellisella määrällä.
Varhaiskasvatus	kysyntää vastaava erilaisten varhaiskasvatuspalveluiden tarjonta turvattava	toiminnallinen	Henkilöstön saatavuuden turvaaminen; työnantajan ja työn houkuttelevuus
	varautuminen esiopetuksen järjestämiseen 5-vuotiaille	toiminnallinen, taloudellinen riski	Varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys
	pätevän henkilöstön saatavuus	toiminnallinen, taloudellinen riski	koulutuksen lisääminen; tarjolla mm. koulutus lastenhoidtajasta sosionomiksi sekä kasvatustieteen perusopinnot kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille
Osasto	Riskin kuvaus	Riskin tyyppi (toiminnallinen, taloudellinen jne.)	Keskeiset toimenpiteet riskin hallitsemiseksi
Merikanto-opisto	-oppilasmäärän lasku -opetustuntien lasku alle 18 095 tunnin.	toiminnallinen, taloudellinen riski	-some-markkinointi -lehtimainokset ja julisteet -koululaiskonseritit -soitinesittelyt
	-ennen valmistumista lopettaneiden nousut	toiminnallinen, taloudellinen riski	-oppilaan motivaation säilyttäminen
Osasto	Riskin kuvaus	Riskin tyyppi (toiminnallinen, taloudellinen jne.)	Keskeiset toimenpiteet riskin hallitsemiseksi
Tekninen/Ruokahuolto	Ammattitaitoisen osaavan työvoiman saanti	Toiminnallinen, Taloudellinen	oppisopimuskoulutus
	Yleinen hintojen voimakas nousu (elintarvikkeet, energia, kuljetukset, laitteet)	Toiminnallinen, Taloudellinen	voimassa olevat sopimukset, nopea reagointi ruokalistasuunnitteluun ja toimintamallien muuttaminen
Tekninen/Ylläpito ja rakentaminen	Ulkoisten vuokratuottojen vähentyminen, vuokrausasteen voimakas lasku	Taloudellinen, Toiminnallinen riski	Taloudellinen ennakointi; kustannusrakenteen tarkastelu, kiinteistöstrategia
	Kiinteistöjen ja infran saneeraustarpeet	Taloudellinen riski	PTS
	Ympäristöonnettomuudet	Vahinkoriski	Varautuminen, riittävän nopea reagointi
	Sääolosuhteiden vaikutukset	Taloudellinen, Toiminnallinen, Vahinkoriski	
	Käyttäjäpalveluiden tarpeiden kasvu/muutos	Toiminnallinen riski	
	Materiaalien ja tarvikkeiden saatavuus	Toiminnallinen, Taloudellinen riski	
	Energian hinnan voimakas kasvu	Taloudellinen riski	Energian säästötoimenpiteet; lämpötilojen lasku kiinteistöissä, lämmitysjärjestelmien muuttaminen, infot tilojen käyttäjille
	Aumakompostoinnin tulevaisuus	Taloudellinen, toiminnallinen riski	Ympäristöluvan mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen
	Varavoimakoneiden riittävyys	Toiminnallinen, taloudellinen, vahinkoriski	
Tekninen/Koko osaston riskit	Yleinen hintojen voimakas nousu	Taloudellinen riski	<i>Ennakointi, talouden seuranta, hankintojen kilpailuttaminen</i>

	Ammattitaitoisen henkilöstön/sijaisten saatavuus	Toiminnallinen riski	<i>Työnantajakuvan parantaminen?? Oppisopimuskoulutukset,</i>
	Maailmanpoliittisen tilanteen eskaloituminen	Taloudellinen, Toiminnallinen, Vahinkoriski	<i>Ennakointi, varautuminen??</i>
	IT- ym. Laitteiden toimitusaikojen pidentyminen ja laitteiden saatavuus, toimimattomat tietoverkot	Toiminnallinen riski	<i>Ajantasainen varautumissuunnitelma??</i>
	Pandeeminen tartuntatauti-epidemia	Toiminnallinen, Taloudellinen	Ajantasainen varautumissuunnitelma
	Tietoliikenteen /tietojärjestelmien pitkäkestoinen laaja toimintahäiriö	Toiminnallinen, Taloudellinen	Ajantasainen varautumissuunnitelma
	Heikkenevä kuntatalous	Taloudellinen, Toiminnallinen	Toimintamallien muuttaminen

8 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista, toiminnan lainmukaisuutta, hyvän hallintotavan toteutumista sekä niihin liittyvien riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on määritetty Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksen ohjeistuksessa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien, liikelaitos Marttisen johtokunnan, johtavan viranhaltijan tai esimiesasemassa olevan henkilön erilaisia toimenpiteitä, joilla ohjataan henkilöstöä ja toimintaa tavoitteiden ja hyväksytyjen toimintatapojen mukaiseksi. Ohjaus kohdistuu johtamisen, päätöksenteon, hallinnon ja taloudenhoidon asianmukaisuuteen, toiminnan laatuun, tavoitteiden saavuttamiseen ja riskienhallinnan toimivuuteen. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällistä toimintatapaa, jolla hallitus voi varmistua olennaisten riskien tunnistamisesta, arvioinnista, hallinnasta sekä mahdollisuuksien ja vahvuuksien hyödyntämisestä.

Johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten tehtävänä on johtaa ja ohjata toimintaa ja henkilöstöä tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskienhallinta ja valvonta toteutuvat

- johtamisen ja toiminnan ohjauksen prosessien
- selkeiden tavoitteiden, tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden avulla
- tavoitteiden saavuttamista uhkaavien riskien tunnistamisen, arvioinnin ja hallinnan
- riittävän ja ammattitaitoisen henkilöstön
- seurannan ja arvioinnin myötä.

Kaupunginjohtaja, johtavat viranhaltijat ja muut esimiehet valvovat

- asetettujen tavoitteiden saavuttamista sekä toiminnan häiriöttömyyttä ja taloudellisuutta
- päätöksenteon ja taloudenhoidon toimintatapojen asian- ja lainmukaisuutta
- tietojärjestelmien käytön ja hallinnon asianmukaisuutta
- henkilöstön riittävyttä, ammatillisen osaamisen ja työhyvinvoinnin kehittymistä
- omaisuuden, tilojen ja laitteiden asianmukaista käyttöä ja hallintaa
- riskien kartoitusten ja arviointien suorittamista sekä
- päätettyjen riskienhallinnan menettelyiden systemaattista toteutusta ja
- vaikuttavuutta.

Osastojen riskienhallinnasta vastaa kunkin osaston osastopäällikkö.

Kunkin osaston ja tulosyksikön johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Niiden toimivuuden arviointi ja varmentaminen ovat johtavien viranhaltijoiden ja esimiesten vastuulla.

Voimassaolevan hallintosäännön mukaan kaupunginhallitus vastaa riskien hallinnan toteuttamisesta ja yhteensovittamisesta. Myös Virtain kaupungin Corporate Governance-kuntasovelluksessa on yllä mainitut määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta, joiden mukaisesti on pyritty toimimaan.

Osastopäälliköiden tulee tehdä vähintään kerran vuodessa käteiskassan tarkastuksen kaikkiin kaupungin käteiskassoihin ennalta ilmoittamatta kassan hoitajalle.

Taloushallinto on laatinut tililuettelomallin ja tilien kirjausohjeet noudatettavaksi vuoden 2015 alusta alkaen sekä ohjeen arvonnäköveron kirjaamisesta ostolaskun tiliöinnin yhteydessä ja myyntilaskua laadittaessa.

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä.

Osastojen on tullut tilinpäätösten 2021 ja 2022 käsittelyn yhteydessä arvioida sisäisen valvonnan toteutumista erillisen mallin mukaisesti. Käytäntöä on tarkoitus jatkaa vuosittain.

Riskienhallinnan ohjeistuksen läpikäynti on meneillään.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Kassantarkastusten toteutumisessa vuoden 2022 osalta on edellisen vuoden hyvän kehityksen jälkeen ollut toivottavaa. Tehdyissä tarkastuksissa ole kuitenkaan todettu olennaista huomautettavaa. Toteuttamiseen tullaan edelleen kiinnittämään erityistä huomiota vuonna suunnittelukaudella. Suunnittelukaudella saatetaan loppuun kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen läpikäynti ja tarvittavien päivitysten tekeminen.

Sisäisen valvonnan arvioinneissa on noussut esiin kehitettävää erityisesti toiminnan tavoitteiden selkeyttämiseen, riskien tunnistamiseen, arviointiin ja niihin vastaamiseen, järjestelmien hallintaan sekä prosessien kehittämiseen. Näihin pyritään vastaamaan riskienhallinnan ohjeen läpikäynnin yhteydessä.

9 Ympäristötekijät

Ympäristötilinpäätöksen tarkoituksena on taloudellisten tunnuslukujen avulla antaa tietoa kaupungin ympäristövastuun toteuttamisesta. Tässä tilinpäätöksessä on huomioitu vain kaupungin perusorganisaatio. Liikelaitoksia ja konsernin tytäryhtiöitä ei ole siten huomioitu. Käyttötalouskuluissa ei ole huomioitu poistoja. Ympäristötilinpäätöksen laadinnassa käytettiin apuna Työ- ja elinkeinoministeriön Yleisohjetta ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä (2009) -ohjetta.

Virtain kaupungin v. 2022 ympäristötalouden tunnusluvut (euroa)

		Käyttötalous	Investoinnit
	Tuotot	Kulut	Investoinnit (kulut)
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	0	35 000	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	755 985	618 680	325 936
Jätehuolto	0	62 926	20 451
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	9 103	0
Luonnonvarojen ja maisemansuojelu	320	30 860	25 342
Ympäristönsuojelun viranomaistyö	0	46 291	0
Ympäristönsuojelun edistäminen	0	150	0
YHTEENSÄ	756 305	803 010	371 729

Ulkoilman- ja ilmastonsuojelun kustannuksia aiheutti katujen kunnossapitoon liittyen katupölyn sidonta ja hiekoitushiekan poisto. Kulut olivat yhteensä noin 35 000 euroa.

Vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn tuotot muodostuivat pääasiassa viemärlaitokselle tulleista jätevesimaksuista ja palveluista yksityisille (noin 755 985 euroa). Suurin osa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kustannuksista aiheutui jätevesien puhdistuksesta ja viemäriverkoston normaalista käytöstä ja kunnossapidosta. Vuonna 2022 vesilaitoksella alkoi Vikuri (Viemärylivuodot kuriin) -hanke, jonka menot kaupungin osalta olivat 40 428 euroa ja

Vuonna 2022 Virtain kaupunki sitoutui virtavesien ja taimenkantojen hoitotyötä tekevään KVVY ry:n VIRTA 2 -hankkeeseen vuosittaisella 3 000 euron rahoitusosuudella vuoteen 2025 asti. Lisäksi KVVY Tutkimus Oy:ltä tilatun Vaskivedellä sijaitsevien Pohjalammien kuormitus selvityksen loppuraportin laatimisesta tuli kustannuksia vielä 326 euroa.

Keskustan viemäriverkoston, pumppaamoiden ja Killinkosken viemäriverkoston kustannukset olivat 148 240 euroa. Keskuspuhdistamon ja lietteen käsittelyn kulut olivat noin 392 830 euroa. Yhteensä vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn kulut olivat noin 618 680 euroa.

Investointeja jäteveden puhdistukseen olivat puhdistamon saneeraus (18 942 euroa), pumppaamojen saneeraus (83 729 euroa), viemäreiden saneeraus (49 409 euroa), altaiden pinnoitus (75 931 euroa), sprinklerikeskus (12 822 euroa), sakeuttamoiden saneeraus (29 633 euroa) ja puhdistamon piha-alue (18 528 euroa). Pippuri (Pienestä puhdistamosta ravinteet irti) -hankkeen investointimenona oli 25 323 euroa. Lisäksi viemäriiliitoksiin, keskeneräisiin ja ennalta-arvaamattomiin menoihin käytettiin 11 619 euroa.

Jätehuollosta kunnalle ei tule tuloja. Teknisen osaston jätehuollon kulut olivat vuonna 2022 noin 62 926 euroa, josta vesi- huoltolaitoksen kulut noin 1 833 euroa. Sarvinevan vanhan kaatopaikan investointimenot ympäristöluvan mukaisesti toimenpiteisiin olivat 11 496 euroa. Aumakompostointikentän investointimenot olivat 8 955 euroa. Yhteensä jätehuollon investoinnit olivat 20 451 euroa.

Kaupunki osallistuu pilaantuneen maa-alueen puhdistushankkeen seurantaan koskien Kiertotie 18 hybridihaapakunnostusta. Seurantahanke toteutetaan yhteishankkeena Luken kanssa vuosina 2019-2025, johon kaupunki osallistuu 2142

euron vuotuisella rahoitusosuudella. Vuonna 2022 Telaharjun kaatopaikan alueella tehtiin tarkkailuohjelman mukaisesti pohjavedentarkkailua. Tarkkailun kustannukset olivat 6286 euroa.

Luonnonvarojen ja maisemansuojelun osalta tuloina ovat maa-aineslain mukaisten ottoalueiden valvonta- ja lupamaksut sekä maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset maisematyölupamaksut, summa on 320 euroa, sillä viivästyneestä laskutuksesta johtuen vuoden 2022 lupamaksut kirjautuvat vasta vuodelle 2023. Kustannuksia aiheuttivat maa-aineslain mukaisten tehtävien hoitaminen ja maisematyölupahakemusten käsittely (näihin on arvioitu menevän 40 % henkilöstökuluista). Investointimenona on ulkoilureittien suunnittelu ja perustaminen Luontoliikunnan VoimaVirrat -hankkeessa, jonka kaupungin osuus kuluista vuonna 2022 oli 15 342 euroa. Investointimenona on myös vieraslajien poistamiseen käytetty 10 000 euroa.

Ympäristönsuojelun viranomaistyön tulot ovat ympäristölupa-, rekisteröinti- ja meluilmoituspäätösmaksuja sekä määräaikaistarkastusten maksuja. Myös näiden osalta laskituksen takia vuoden 2022 lupamaksut kirjautuvat vasta vuodelle 2023. Ympäristönsuojeluun liittyviin viranomaistehtäviin laskettiin mukaan ympäristövalvonnan kaikki muut kuin maa-ainesvalvontaan ja maisematyölupahakemusten käsittelyyn menevät henkilöstökulut. Työtehtäviin kuuluu myös muita kuin viranomaistehtävien hoitoa, joiden henkilöstökulujen erittelemineen olisi kuitenkin haastavaa.

Ympäristönsuojelun edistämiseen kuuluvat ympäristöjohtamisen ja -kehittämisen, ympäristövalistuksen, -viestinnän ja -markkinoinnin kustannukset. Em. toiminnot kuuluvat viranhaltijoiden virkatehtäviin.

10 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Kaupunginvaltuuston vuoden 2022 aikana päättämät määrärahalisäykset ja tuloarvion alenemiset on koottu tulosalueittain alla olevaan taulukkoon.

	Tuloarvion muutos (+lisäys, -vähennys)	Määrärahan muutos (+lisäys, -vähennys)
<u>Kaupunginvaltuusto</u>		
Kaupunginvaltuusto		
<u>Keskusvaalilautakunta</u>		
Keskusvaalilautakunta		
<u>Hallinto- ja elinvoimaosasto</u>		
Hallinto- ja elinvoimaosasto		99 275
<u>Sivistyslautakunta</u>		
Joukkoliikenne ja hallinto		10 000
Perusopetus		
Lukiokoulutus		
Lasten päivähoito		
Aikuiskoulutus		-10 000
Kirjasto- ja kulttuuritoimi		
Liikunta- ja nuorisotoimi		
<u>Perusturvalautakunta</u>		
Virtain palvelutuotanto		
Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Erikoissairaanhoidon tulosalue		-1 532 733
Sosiaalityön tulosalue		740 323
Kehitysvammahuollon tulosalue		
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		792 410
Ruoveden palvelutuotanto		
Ehkäisevän terveydenhuollon		
Sairaanhoidon tulosalue		
Hammashuollon tulosalue		
Sosiaalityön tulosalue		
Kehitysvammahuollon tulosalue		
Koti- ja Vanhustyön tulosalue		
Erikoissairaanhoidon tulosalue		
<u>Teknisten palveluiden lautakunta</u>		
Tekninen toimi/hallinto		
Ympäristövalvonta		
Ylläpito ja rakentaminen		0
Määrärahamuutokset	0	99 275

Virtain osalta määrärahamuutosten vaikutus kokonaistoimintakatteeseen oli yhteensä -99 275 euroa. Hallinto- ja elinvoimaosaston määrärahalisäykset liittyivät Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden, Kiinteistö Oy Killinpolun ja Perinnekylän avustamiseen sekä varautumiseen mahdollisiin Ukrainasta tulevien turvapaikanhakijoiden kustannuksiin. Lisämäärärahojen lisäksi ympäristönsuojelun määrärahaa siirrettiin investointeihin luontopolku -hankkeeseen. Hallinto- ja elinvoimapalveluiden osalta turvapaikanhakijoihin liittyvät menot eivät toteutuneet ja lopulta kokonaisuutena muu toiminta riitti kattamaan lisämäärärahojen tarpeen. Perusturvalautakunnalla talousarvio ylittyi osalla tulosalueista, mutta toimielin kokonaisuutena alitti talousarvion tason. Määrärahaa siirrettiin erikoissairaanhoidosta lastensuojelun, päihdehuollon ja vammaispalveluiden ostopalveluihin, vammaispalveluiden kuljetuspalveluihin sekä kotihoidon ostopalveluihin ja aine- ja tarvikkeisiin ja ikäihmisten asumispalveluihin. Virtain palvelutuotannon osalta toimintakate alitti talousarvion muutoksineen noin 832 000 eurolla, toimintakate kokonaisuutena alitti siten alkuperäisen talousarvion tason noin 732 700 eurolla. Toimielimittäin tarkasteltaessa sivistyslautakunnan talousarvio ylittyi hieman toimielintasolla.

Ruoveden palvelutuotantoon ei tehty määrärahamuutoksia vuonna 2022.

Vuoden 2022 tilikauden ylijäämä on 3 078 972,17 euroa (vuonna 2021 ylijäämä 2 043 594,34 euroa). Vuonna 2022 ei toteutunut merkittäviä käyttötalouteen kohdistuvia kertaluonteisia eriä. Purkukustannuksia ei toteutunut aikaisempien vuosien tavoin. Yleinen kustannustason nousu vaikutti hieman vuoden 2022 menoihin, mutta merkittävämät vaikutukset näkyvät vasta vuonna 2023. Vuoden 2022 tilikauden ylijäämään sisältyvä merkittävin kertaluonteinen erä oli Kiinteistö Oy Killinpolun osakepääoman ja lainasaamiset alaskirjaukset 112 858 euroa, jotka sisältyvät muihin rahoituskuluihin ja arvonalentumisiin. Rahoituskulut sisältävät kertaluonteisen oikaisun liittyen Virtain Yrityspalvelu Oy:lle annetun pääomallain alaskirjaukseen, joka tuloutui, kun pääomallaina konvertoitiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Rahastointiin liittyen tehtiin vastaava alaskirjaus osakkeiden tasearvoon, joka näkyy arvonalentumisena. Järjestelyllä ei siten ollut tulosvaikutusta. Järjestelyn jälkeen Virtain Yrityspalvelu Oy:n osakkeiden tasearvo on sama kuin aiemmin eli 16 818,79 euroa. Rahoitustuotot toteutuivat olennaisesti edellisvuotta korkeampina Keiturin Sote Oy:n maksaman osingon myötä. Tilikauden toiminnallinen tulos ennen tilinpäätössiirtoja ilman edellä mainittuja kertaluonteisia eriä on noin 2,6 miljoonaa euroa.

Vuoden 2022 ylijäämään vaikuttaa erityisesti verotulojen hyvä toteuma talousarvioon verrattuna. Verotulot ylittivät talousarvion lopulta 1,5 miljoonalla eurolla. Myös toimintakatteen toteutuminen ennakoitua myönteisemmin edesauttoi positiivisen tuloksen syntymistä. Positiivinen vaikutus toimintakatteeseen oli erityisesti avustustuloilla, jotka toteutuivat 1,7 milj. euroa talousarviota korkeampina. Merkittävin avustustuloihin sisältyvä erä oli valtion maksamat korona-avustukset sosiaali- ja terveystoimen menoihin, yhteensä 1,1 milj. euroa, mutta myös Liikelaitos Marttisen opetus- ja kulttuuriministeriöltä saamat avustukset ylittivät talousarvion ja kasvoivat hieman edellisvuoteen verrattuna. Ulkoiset toimintamenot kasvoivat koko kaupungin osalta noin 3,5 miljoonaa euroa (4,3 %) ja Virtain palvelutuotannon osalta n. 2,9 miljoonaa euroa (5,0 %). Suhteellinen kasvu oli Virtain osalta täsmälleen sama kuin edellisvuonna. Ulkoiset menot kasvoivat tarkastuslautakuntaa ja teknisten palveluiden lautakuntaa lukuun ottamatta joka toimielimellä. Kasvua oli erityisesti henkilöstökuluissa, asiakaspalvelujen ostoissa sekä muiden palvelujen ostoissa. Asiakaspalvelujen ostoissa kasvua oli erityisesti ostossa Keiturin Sote Oy:ltä (0,754 M€ / 2,7 %) ja ostoissa muilta yksityisiltä palvelutuottajilta (0,523 N€ / 27,2 %). Ostot kuntayhtymiltä puolestaan alentuivat (0,760 M€ / 5,1 %). Ostot kuntayhtymiltä ovat pääosin erikoissairaanhoidon palveluja. Muiden palvelujen ostoissa kasvua on erityisesti ICT- ja asiantuntijapalveluiden, työvoiman vuokrauspalveluiden sekä kuljetuspalvelujen ostoissa. Perusturvan kokonaisuuden toteutumista talousarvion mukaisena edesauttoivat koronan aiheuttamiin menoihin saadut valtionavustukset sekä erikoissairaanhoidon menojen toteutuminen edelleen merkittävästi talousarviota alhaisemalla tasolla. Sosiaalityössä ja koti- ja vanhustyössä ylitykset olivat puolestaan merkittäviä. Myös sivistystoimessa ulkoiset menot kasvoivat. Kasvua aiheutui erityisesti henkilöstökustannusten osalta. Teknisellä toimella kasvua oli erityisesti henkilöstö-, elintarvike- sekä koneiden kunnossapito- ja lämmityskustannuksissa. Hallinto- ja elinvoimaosastolla menot kasvoivat erityisesti ICT-kulujen osalta tietoturvaan ja palvelujen toimintavarmuuteen kohdistettujen panostusten johdosta. Teknisellä toimella kasvua ulkoisissa menoissa oli erityisesti elintarvikehankintojen osalta. Ulkoiset vuokrat kuitenkin alenivat olennaisesti väistötilojen poistuttua syksystä 2021 alkaen.

Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat olennaisesti (n. 1,8 M€) talousarviota korkeampina. Erityisesti yhteisöverotulot kehittivät myönteisesti. Yhteisöverotuloihin vaikutti talouden elpyminen koronaepidemian jälkeen sekä vuodelta 2021 korkeammalla yhteisöveron jako-osuudella maksetut tililykset. Kunnallisverotulojen osalta verotettava tulo kasvoi noin 3,8 %

palkkatulojen kasvaessa 6,2 %. Verotulot kuitenkin alenivat euromääräisesti 243 828 euroa (0,9 %). Kunnallisveroa tillettiin 313 294 euroa (1,6 %) vähemmän kuin edellisvuonna. Yhteisöveron tuotto kasvoi vuonna 2022 16 595 euroa (0,4 %) vuoteen 2021 verrattuna. Kiinteistöveron tuotto toteutui 52 870 euroa edellisvuotta korkeammalla tasolla.

Valtionosuudet toteutuivat 241 919 euroa talousarviota korkeammalla tasolla. Edelliseen vuoteen nähden valtionosuudet kasvoivat 1 158 727 euroa. Valtionosuuden kasvun taustalla on kuntien tehtävien lisäyksiin liittyvät korotukset, indeksitar- kistus sekä kertaluonteinen kehysriihessä päätetty valtionosuuden korotus.

Taulukko 4 Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	Keskimäärin
Valtionosuudet	27 827 092	26 668 365	26 994 852	23 197 924	23 233 442	23 466 092	25 231 295
Muutos %	4,3 %	-1,2 %	16,4 %	-0,2 %	-1,0 %	-1,4 %	2,8 %
Verotulot	25 565 200	25 809 029	22 750 716	22 919 645	22 001 937	22 428 151	23 579 113
Muutos %	-0,9 %	13,4 %	-0,7 %	4,2 %	-1,9 %	2,4 %	2,7 %
Toimintatuotot	12 549 263	11 658 617	10 951 708	11 304 385	10 861 229	11 227 898	11 425 517
Muutos %	7,6 %	6,5 %	-3,1 %	4,1 %	-3,3 %	2,3 %	2,4 %
Yhteensä	65 941 555	64 136 011	60 697 276	57 421 954	56 096 608	57 122 141	59 728 545
Muutos %	8,6 %	11,7 %	8,2 %	0,5 %	-1,0 %	0,8 %	3,4 %

Yllä toimintatuotoista on vähennetty Ruoveden ulkoiset toimintatuotot sisältäen Ruoveden kunnan maksuosuuden sosi- aali- ja terveydenhuollon palveluista. Toimintatuotot ilman Ruoveden vaikutusta kasvoivat 890 646 euroa. Käyttötalouden toteumat käsitellään tarkemmin seuraavassa osassa.

Toimintatuotot toteutuivat kokonaisuutena (sisältäen Ruoveden palvelutuotannon) 1 827 290 euroa korkeampina kuin ti- linpäättöksessä 2021. Myyntituottojen kasvuun vaikuttaa Ruoveden maksuosuuden sekä liikelaitos Marttisen liikevaihdon kasvu. Maksutuottojen alenema on merkittävin sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen osalta. Makuihin vaikuttaa mm. asiakasmaksulain uudistus. Avustustulot ovat kasvaneet erityisesti koronan johdosta saatujen valtionavustusten johdosta. Vuokratuotot ovat alentuneet teollisuushallien siirryttyä Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle. Asuinvuokrat kasvoivat kutienkin hieman edellisvuoteen verrattuna pääosin tehostettujen asumispalvelujen osalta. Talousarvioon nähden toimintatuotot to- teutuivat kokonaisuudessaan 1 470 976 euroa (4,2 %) korkeampina.

Taulukko 5 Toimintatuotot tuottolajeittain 2021–2022

TOIMINTATUOTOT	2022	2021	Muutos EUR	Muutos %
MYYNTITUOTOT	25 950 774	24 350 170	1 600 604	6,6 %
MAKSUTUOTOT	5 081 194	5 303 064	-221 870	-4,2 %
TUET JA AVUSTUKSET	2 764 498	2 207 329	557 169	25,2 %
VUOKRATUOTOT	2 328 146	2 434 644	-106 498	-4,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	405 635	407 750	-2 114	-0,5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	36 530 246	34 702 956	1 827 290	5,3 %

Toimintakulut kasvoivat koko kaupungin osalta 3 466 598 euroa (4,3 %). Henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2022 yhteensä 951 715 euroa (6,0 %) johtuen työehtosopimuksen mukaisista palkankorotuksista, henkilöstömäärän muutoksesta sekä sijaiskustannusten kasvusta. Investointeihin kohdistuneiden henkilöstömenojen osuus oli noin 150 000 euroa. Palvelujen ostot kasvoivat etenkin Keiturin Sote Oy:n veloituksen kasvun sekä muiden asiakaspalvelujen ostojen johdosta. Erikois- sairaanhoidon menot alenivat yhteensä noin 700 000 euroa ilman sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisen vaikutusta, joka oli yhteensä 220 216 euroa (Virrat 127 886 euroa ja Ruovesi 92 330 euroa). Keiturin Sote Oy:ltä ostettavat palvelut kas-

voivat erityisesti koti- ja vanhustyössä. Muiden palvelujen ostot ovat kasvaneet erityisesti ict-palveluissa. Aine- ja tarvikeostojen osalta kasvua on ollut erityisesti elintarvike- ja energiamenoissa (sähkö, lämpö ja polttoaineet). Hoitotarvikemenot ovat hieman alentuneet edellisvuodesta. Avustusmenot ovat kasvaneet täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen ja lasten kotihoidontuen osalta. Sairaanhoidopiirin alijäämän kattaminen kirjautuu avustuksiin, mikä vaikuttaa myös avustusten kasvuun. Kone- ja laitevuokrat ovat kasvaneet, koska hyvinvointialueelle siirtyvän toiminnan osalta hankintoja on tehty aiempaa enemmän leasing-rahoituksella. Myös atk-laitteita on hankittu etupainotteisesti toimitusviiveiden johdosta.

Taulukko 6 Toimintakulut kululajeittain 2021–2022

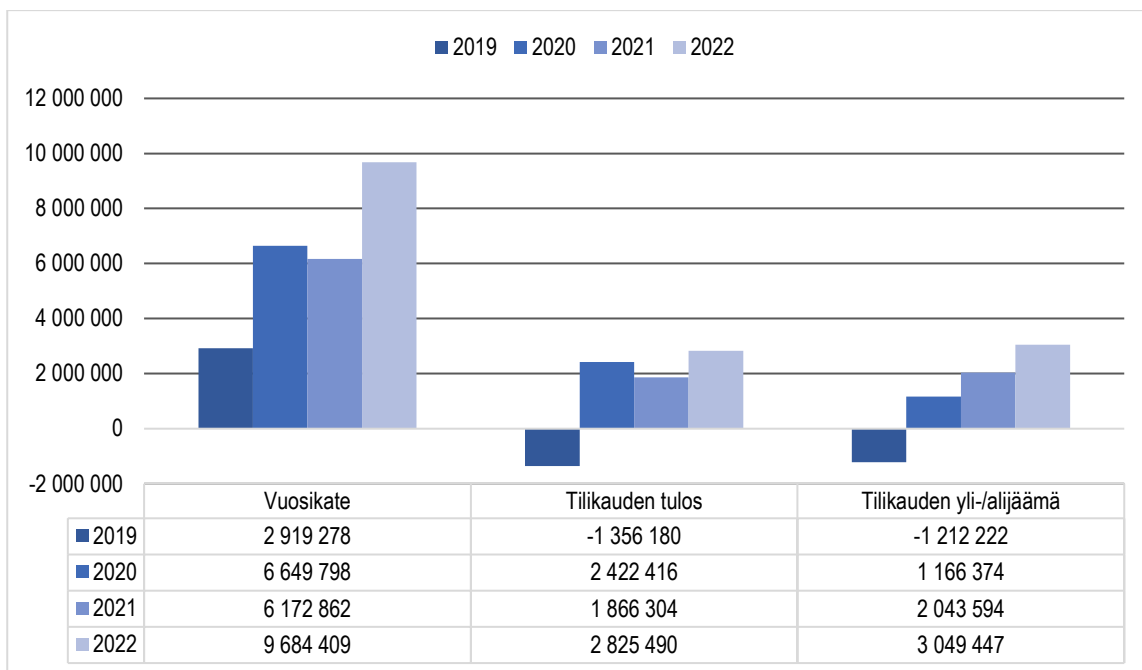
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	2022	2021	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-16 938 947	-15 987 232	-951 715	6,0 %
PALVELUJEN OSTOT	-55 958 500	-54 360 110	-1 598 390	2,9 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-5 379 929	-5 100 043	-279 886	5,5 %
AVUSTUKSET	-2 280 291	-1 874 369	-405 922	21,7 %
VUOKRAT	-2 760 496	-2 614 837	-145 660	5,6 %
MUUT KULUT	-411 337	-326 312	-85 024	26,1 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-83 729 500	-80 262 903	-3 466 598	4,3 %

Toimintakate heikkeni 1 617 870 euroa tarkoittaen, että tämän verran enemmän palvelutuotannosta rahoitetaan verorahoituksella edellisvuoteen nähden. Valtionosuudet ja verotulot olivat yhteensä 1 776 119 euroa edellisvuotta korkeammat riittäen siten kattamaan toimintakatteen kasvun. Rahoitustuotot kasvoivat 422 751 euroa johtuen pääosin osinkotulojen kasvusta Keiturin Sote Oy:n maksaman osingon johdosta. Uutta lainaa ei nostettu vuonna 2022 ja lainamäärä aleni noin 3 milj. euroa. Korkokulut pysyivät edelleen maltillisina alentuen n. 12 670 euroa. Rahoituskulujen oikaisuksi on kirjattu Virtain Yrityspalvelu Oy:n pääomalainan alaskirjauksen peruutus 2,7 milj. euroa, mikä vaikuttaa vuosikatetta parantavasti vastaavan osakkeiden arvonalentumisen kirjautuessa arvonalentumisiin. Edellisvuoden lukuihin puolestaan sisältyi lainasaamisen alaskirjaus. Vuosikate kasvoi edellä mainittujen seikkojen vaikutuksesta 3 511 546 euroa vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna. Ilman edellä mainittuja kertaluonteisia kirjauksia vuosikate heikkeni -267 962 euroa. Vuosikate riitti hyvin kattamaan tilikauden poistot ja arvonalentumiset.

Investointien rahavirta aleni merkittävästi aikaisempaan tasoon verrattuna investointitason olennaisesta alenemisesta johtuen ja toiminnan ja investointien rahavirta oli 3,915 milj. euroa positiivinen. Positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Hyvinvoiva kuntatalous pystyy pitkällä aikavälillä investointien omarahoittamiseen.

Bruttoinvestoinnit olivat 6,9 Investointeihin käytettiin rahaa bruttona 9,363 milj. euroa, mikä oli noin 2,871 milj. euroa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Investointimenot sisältävät kuitenkin Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n omaan pääomaan liiketoimintasiirrossa tehdyn lisäsijoituksen 3,2 milj. euroa ja vastaavasti pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitulot sisältävät hallien luovutustuloja 3,2 milj. euroa, eikä edellä mainittuihin liittynyt rahavirtaa. Varsinaiset bruttoinvestoinnit alenivat siten noin 6 milj. euroa. Investointien rahoitusosuudet hieman alenivat edellisvuodesta. Kassavarat kasvoivat 1,282 milj. euroa. Normaalit suunnitelman mukaiset poistot alenivat noin 165 243 euroa vuoden 2021 tasosta. Alenemaan vaikuttaa teollisuushallien siirtyminen liiketoimintasiirrossa.

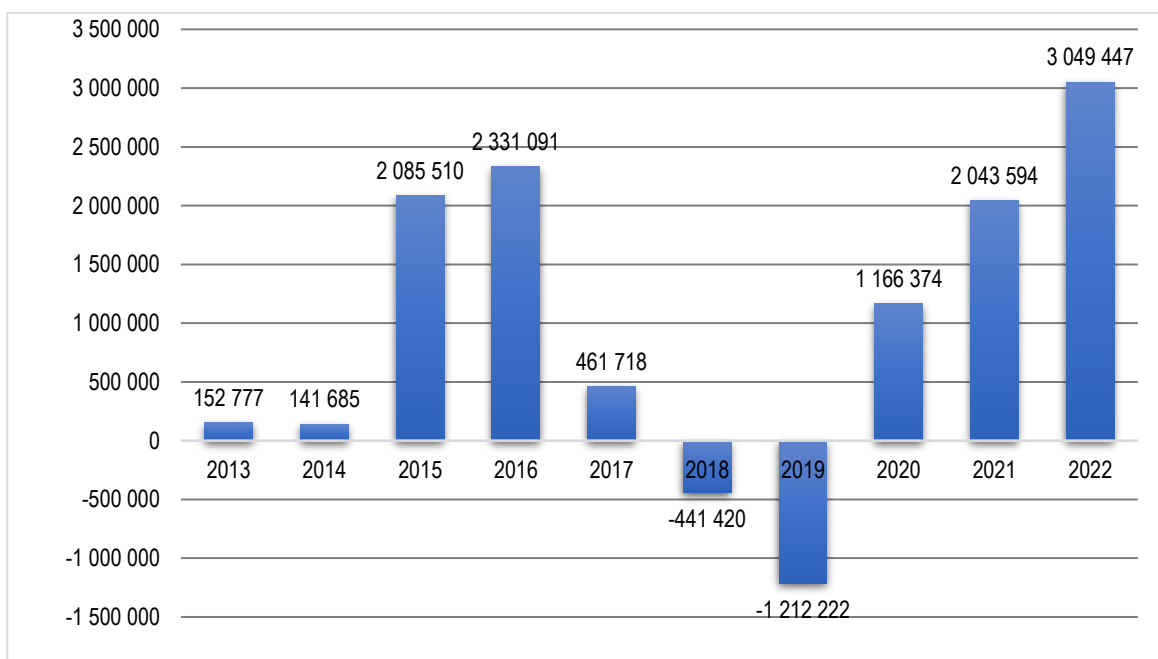
Vuosikatteen, tilikauden tuloksen ja tilikauden yli-/alijäämän kehitys viimeiseltä neljältä vuodelta on esitetty seuraavassa kuviossa.

Kuvio 5 Vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä

Vuosi 2018 oli ensimmäinen alijäämäinen vuosi viiden perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Vuosina 2018 – 2019 alijäämään ovat vaikuttaneet toimintamenojen kasvu, valtionosuuden aleneminen sekä kertaluonteiset arvonalentumiset. Myös toimintamenot ovat vuosina 2018-2019 sisältäneet kertaluonteisia menoja, kuten rakennusten purkukustannuksia. Vuoden 2020 positiiviseen kehitykseen vaikuttivat valtionosuuksien voimakas kasvu, erikoissairaanhoidon menojen aleneminen sekä aiempaa alhaisemmat kertaluonteiset menot. Vuonna 2020 muodostettiin myös 1,4 miljoonan euron investointivaraus yhtenäiskoulun rakentamiseen, jota ilman ylijäämä olisi ollut noin 2,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 toimintamenot kasvoivat selkeästi edellisvuoteen verrattuna, mutta verotulojen hyvän kehityksen ansiosta tilikausi oli selkeästi ylijäämäinen. Toimintamenojen kasvu jatkui edelleen vuonna 2022, mutta verorahoituksen ja rahoitustuottojen toteutuminen talousarviota korkeammalla tasolla johtivat vahvasti ylijäämäiseen tilikauteen.

Tilikauden yli-/alijäämät viimeiseltä kymmeneltä vuodelta on esitetty alla:

Kuvio 6 Tilikauden yli-/alijäämät 2013-2022

10.1 Kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa

Toimintatuottoja, -menoja ja -katetta verrataan ilman Ruoveden palvelutuotantoa vuoden 2021 tilinpäätöksen lukuihin.

Edelliseen vuoteen verrattuna toimintatuotot yhteensä kasvoivat 7,1 % (890 646 euroa). Myyntituottojen kasvuun vaikutti erityisesti Liikelaitos Marttisen liikevaihdon kasvu edellisvuoden koronan aiheuttamasta notkahduksesta. sekä myyntitulojen kunnilta kasvu, johon vaikutti mm. vuodeosaston kuntalaskutuksen kasvu sekä lastensuojelun laitos- ja perhehoidon kuntalaskutuksen kasvu. Maksutulot ovat alentuneet sosiaali- ja terveydenhoidon asiakasmaksuissa asiakasmaksulain uudistuksen johdosta. Myös päivähoitomaksut ovat alentuneet edellisvuoteen verrattuna yhä useampien asiakkaiden tullessa maksuttomuuden piiriin. Vuokratuottojen kasvu johtuu pääosin tehostetun asumispalvelun vuokrista, joita kasvattaa lisäksi Keiturin Helmen siirtyminen Keiturin Soten/Virtain kaupungin järjestämisvastuulle kesken vuotta 2021.

Taulukko 7 Toimintatuotot tuottolajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

TOIMINTATUOTOT	2022	2021	Muutos EUR	Muutos %
MYYNITUOTOT	4 316 471	3 762 555	553 916	12,8 %
MAKSUTUOTOT	3 342 394	3 416 106	-73 712	-2,2 %
TUET JA AVUSTUKSET	2 389 961	1 907 160	482 801	20,2 %
VUOKRATUOTOT	2 174 641	2 314 636	-139 995	-6,4 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	325 798	258 162	67 637	20,8 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	12 549 264	11 658 618	890 646	7,1 %

Virtain palvelutuotannon toimintakulut yhteensä kasvoivat 2,910 milj. euroa eli 5,0 %. Ruoveden palvelutuotannon ulkoiset menot kasvoivat hieman vähemmän (2,5 %). Henkilöstökulujen kasvu kohdistuu pääosin Virtain palvelutuotantoon. Myös asiakaspalvelujen ostojen kasvu on ollut suhteellisesti merkittävämpää Virtain osalta. Erikoissairaanhoidon menot alenivat Virtain palvelutuotannossa 0,510 milj. euroa (5,8 %) ja ostot Keiturin Sote Oy:ltä kasvoivat 0,939 milj. euroa. Asiakaspalvelujen ostot muilta kasvoivat puolestaan enemmän Ruoveden palvelutuotannossa. Aine- ja tarvikeostojen kasvussa näkyy edelläkin mainitut elintarvikkeiden sekä energiamenojen kasvu. Vuokratulujen osalta Virtain palvelutuotannossa rakennusten vuokrat ovat alentuneet väistötiloista luopumisen johdosta, mutta toisaalta kone- ja laitevuokrat ovat kasvaneet, koska sosiaali- ja terveystoiminnan hankinnat on tehty pääosin leasing-rahoituksella ja it-laitteita on hankittu saatavuusvaikeuksien johdosta etupainotteisesti. Muita kuluja ovat kasvattaneet erityisesti elinvoimapakettiin liittyvät menot, joiden osalta esimerkiksi vauvarahan määrä kasvaa vuosittain.

Taulukko 8 Toimintakulut kululajeittain ilman Ruoveden palvelutuotantoa

TOIMINTAKULUT	2022	2021	Muutos EUR	Muutos %
HENKILÖSTÖKULUT	-16 477 275	-15 583 056	-894 219	5,7 %
PALVELUJEN OSTOT	-36 116 762	-34 734 910	-1 381 852	4,0 %
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 643 370	-4 347 699	-295 671	6,8 %
AVUSTUKSET	-1 786 640	-1 567 369	-219 271	14,0 %
VUOKRAT	-1 455 018	-1 406 475	-48 544	3,5 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-385 235	-313 956	-71 278	22,7 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-60 864 300	-57 953 465	-2 910 836	5,0 %

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.2 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut (=ulkoinen)**

1000 euroa	2022	2021
Toimintatuotot	36 530	34 703
Valmistus omaan käyttöön	151	129
Toimintakulut	-83 730	-80 263
Toimintakate	-47 049	-45 431
Verotulot	25 565	25 809
Valtionosuudet	27 827	26 668
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1	11
Muut rahoitustuotot	827	395
Korkokulut	-68	-81
Muut rahoituskulut	2 581	-1 199
	3 341	-874
Vuosikate	9 684	6 173
Poistot ja arvonalentumiset	-6 850	-4 307
Satunnaiset kulut	-9	
Tilikauden tulos	2 825	1 866
Tilinpäätössiirrot	224	177
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 049	2 044

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	43,6	43,2
Vuosikate/Poistot, %	141,4	143,3
Vuosikate, euroa/asukas	1514	955
Asukasmäärä, 31.12.	6 396	6 465

Toimintatuotot/toimintakulut -tunnusluvussa näkyy Ruovedelle tuotettujen sote-palveluiden vaikutus tunnuslukua parantavasti, sillä Ruovesi maksaa omat kustannuksensa Virtain kaupungille täysimääräisenä, jolloin toimintatuotot kattavat toimin-

takulut näiltä osin. Ruoveden vaikutus on n. 21 M€. Tunnusluku pysyi samalla tasolla vuoteen 2021 verrattuna tuottojen ja kulujen kasvaessa keskenään lähes samassa suhteessa.

Virtain osalta tunnusluku on vuonna 2022 20,6 (20,1, v. 2021).

Vuosikate/poistot -tunnusluku kuvaa tulorahoituksen riittävyyttä korvausinvestointeihin. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Vuosikate kasvoi merkittävästi edelliseen vuoteen nähden kertaluonteisen lainasaamisen alaskirjauksen palautuksen johdosta, tunnusluku kuitenkin hieman heikkeni, koska palautusta vastaava määrä sisältyy poistoihin ja arvonalentumisiin. Asukaskohtainen vuosikate kasvoi. Ilman arvonalennuksen palautusta asukaskohtainen vuosikate olisi 1092 euroa /asukas.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO**10.3 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

1000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 684	6 173
Satunnaiset erät, netto	-9	0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 759	1 015
	6 917	7 188
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 492	-9 363
Rahoitusosuudet investointeihin	119	125
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 371	679
	-3 002	-8 559
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 915	-1 371
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3
Antolainasaamisten vähennykset	0	41
	0	38
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 016	-1 842
	-3 016	5 158
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	383	-3 106
Rahoituksen rahavirta	-2 633	2 089
Rahavarojen muutos	1 282	719
Rahavarat 31.12	11 557	10 274
Rahavarat 1.1	10 274	9 555

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	152,0	66,8
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-8 839	-13 855
Laskennallinen lainanhoitokate	4,3	2,4
Lainanhoitokate	3,2	3,3
Kassan riittävyys, pv	46,5	40,4
Asukasmäärä	6 396	6 465

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku on kohentunut edellisvuodesta investointien alenemisen johdosta.

Rahavirran kertymällä mitataan investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Kertymä ei saisi muodostua negatiiviseksi. Tunnusluku on hieman parantunut investointitasen alenemisen johdosta.

Vuodesta 2019 lähtien on tullut uusi tunnusluku, laskennallinen lainanhoitokate, joka kuvaa lainanhoitokykyä kahdeksan vuoden keskimääräisellä laina-ajalla. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2. Lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon todellisten lainanlyhennysten mukaisena. Laskennallinen lainanhoitokate ilman VYP:n pääomallainan oikaisua olisi 3,1 ja lainanhoitokate 2,3.

Kassan riittävyys mittaa, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Kassan riittävyys suhteessa vuoteen 2021 hieman kohentui kassavarojen kasvun johdosta.

KAUPUNKI, MARTTINEN, VESIHUOLTO

10.4 Tase ja sen tunnusluvut

	2022	2021		2022	2021
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €	VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	62 342	63 344	A OMA PÄÄOMA	45 751	42 702
I Aineettomat hyödykkeet	640	730	I Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	640	730	III Muut omat rahastot	336	336
II Aineelliset hyödykkeet	49 371	54 449	IV Edell. tilikausien ylijäämä (alijäämä)	18 615	16 572
Maa- ja vesialueet	5 615	5 590	V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 049	2 044
Rakennukset	34 281	39 186	B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	4 178	4 402
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 090	6 313	Poistoero	4 178	4 402
Koneet ja kalusto	1 183	1 491	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	8	8	C PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	1 194	1 861	MUUT PAKOLLISET VARAUKSET		
III Sijoitukset	12 331	8 165	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	470	500
Osakkeet ja osuudet	11 882	7 715	Valtion toimeksiannot	0	0
Muut saamiset	449	449	Lahjoitusrahastojen pääomat	470	500
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	314	321	E VIERAS PÄÄOMA	27 837	29 940
Valtion toimeksiannot	0	0	I Pitkäaikainen	16 099	18 933
Lahjoitusrahastojen varat	314	321	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	14 601	17 475
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 581	13 881	Lainat julkisyhteisöiltä		
I Vaihto-omaisuus	40	63	Ostovelat	2	2
Aineet ja tarvikkeet	33	56	Liittymismaksut ja muut velat	1 496	1 456
Valmiit tuotteet ja tavarat	7	7	II Lyhytaikainen	11 738	11 007
II Saamiset	3 984	3 544	Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	2 874	3 016
Pitkäaikaiset saamiset	971	512	Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainasaamiset	971	512	Saadut ennakot	33	36
Lyhytaikaiset saamiset	3 014	3 032	Ostovelat	4 592	4 573
Myyntisaamiset	1 904	1 803	Muut velat	341	347
Lainasaamiset	0	1	Siirtovelat	3 899	3 035
Muut saamiset	803	819			
Siirtosaamiset	307	409			
IV Rahat ja pankkisaamiset	11 557	10 274			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	78 237	77 546	VASTATTAVAA	78 237	77 545

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	63,8	60,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	30,9	34,3
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	21 665	18 615
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	3 387	2 879
Lainakanta 31.12., 1000 €	17 475	20 491
Lainakanta 31.12., €/asukas	2732	3170
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	21 973	23 862
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	3 435	3 691
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	0	0
Asukasmäärä	6 396	6 465

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta. Omavaraisuus on parantunut hieman, koska lainamäärä on alentunut. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi luku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella. Asukaskohtainen on jälleen kääntynyt laskuun lainamäärän vähentyessä. Vuodesta 2019 alkaen kunnan on tullut esittää tunnuslukuna Lainojen ja vuokravastuiden määrä kokonaisuutena ja asukasta kohden laskettuna. Tämän tunnusluvun avulla kuntien välinen vertailu on helpompaa, koska se ottaa huomioon myös vuokratun omaisuuden.

10.5 Kaupungin kokonaistulot ja -menot vuonna 2022

KAUPUNGIN KOKONAISTULOT JA -MENOT V.2021

TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	36 530 246,00	Toimintakulut	83 729 500,49
Verotulot	25 565 200,22	- Valmistus omaan käyttöön	-150 712,97
Valtionosuudet	27 827 092,00	Korkokulut	68 404,39
Korkotuotot	1 072,20	Muut rahoituskulut	-2 580 505,46
Muut rahoitustuotot	827 484,90	Satunnaiset kulut	8 817,00
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakoll.varausten muutos	
- pysyvien vast.hyödykk		- pakoll.va.lis(+),väh(-)	0
luovutusvoitot ja rahoituserien arvonal.	-2 758 568,59	Pys.vast.hyöd.luov.tappiot	
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet inv.meno	119 020,07	Investointimenot	6 492 050,50
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	3 371 277,84	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaam.lisäys	0,00
Antolainasaamisten vähennys	0,00	Pitkäaik.lain.vähennys	3 016 124,28
Pitkäaik.lain.lisäys	0,00	Lyhytaik.lainojen vähennys	
Lyhytaik.lainojen lisäys		Oman pääoman vähennys	
Oman pääoman lisäykset			
Kokonaistulot yhteensä	91 482 824,64	Kokonaismenot yhteensä	90 583 678,23

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 91 482 824,64 - 90 583 678,23

899 146,41

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = 1 282 157,66 - 383 011,25

899 146,41

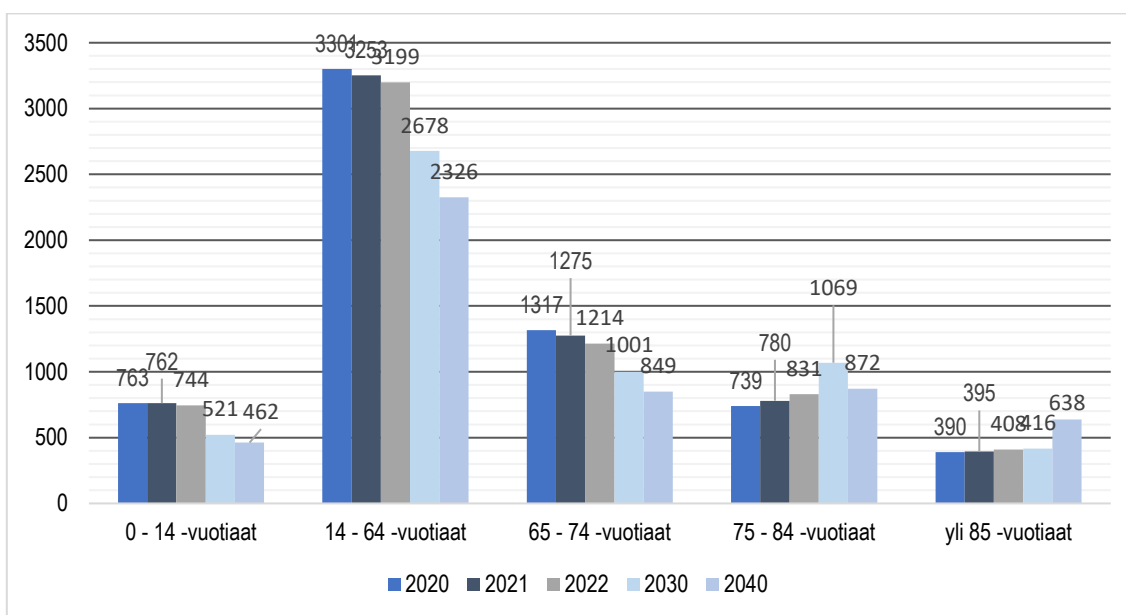
Ero

-

11 Arvio kaupungin tulevasta kehityksestä

Tilastokeskus on syyskuussa 2021 julkaissut kuntakohtaisen väestöennusteen vuoteen 2040 saakka. Edellinen väestöennuste oli syyskuulta 2019. Ennusteen mukaan Virtain kaupungin väestöennuste aina vuoteen 2040 saakka on aleneva ja ikääntyvä. Huoltosuhteen kasvaminen on väistämätöntä. Tulevaisuudessa ikärakenteen muutoksesta johtuva palvelutarpeen kasvu tulee nostamaan koti- ja vanhustyön kustannuksia merkittävästi. Merkittävä osa näistä kustannuksista siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen, mutta myös kunnille jää merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Virroilla olisi vuonna 2030 olisi 5 685 asukasta. Vuosina 2016 – 2017 väestön väheneminen hidastui hieman alle sataan asukkaaseen vuosittain (v. 2017, 73 asukasta ja v. 2016, 85 asukasta), mutta vuonna 2018 asukasluku aleni jälleen hieman yli sadalla asukkaalla (-105) ja aleneminen edelleen kiihtyi vuonna 2019 väestön määrän alentuessa 194 asukkaalla. Vuodesta 2020 alkaen alenema jälleen loiveni asukasluvun alennuttua vuonna 2020 34 asukkaalla ja vuonna 2021 45 asukkaalla. Ennakkotietojen mukaan vuonna 2022 asukasluku on alentunut 69 asukkaalla. Tilastokeskuksen ennuste vastaisi vuoden 2022 lopun tilanteesta laskettuna tarkoittaisi keskimäärin noin 69 asukkaan alenemaa vuosittain.

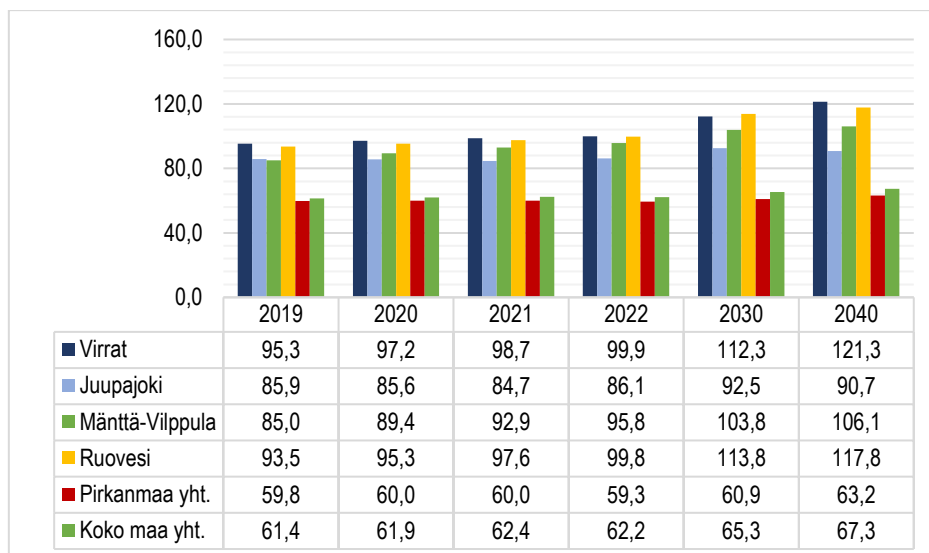
Ikääntyvän väestön määrä kasvaa ennusteen mukaan voimakkaasti vuoteen 2040 saakka. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan yli 75-vuotiaiden osuus vuonna 2030 tulee Virroilla olemaan noin 26 % väestöstä ja vuonna 2040 noin 29 %, kun se vuonna 2010 oli noin 13 % väestöstä ja vuonna 2022 noin 19 % väestöstä. Ennusteesta on huomattavissa, että 0-15-vuotiaiden määrä on vähenevä, samoin työikäisten määrä. Kehitys tulee näkymään kaupungin taloudessa verotulojen toteumassa. Toisaalta lasten ja nuorten vähenevä määrä aiheuttaa tehostamistarvetta varhaiskasvatuksessa ja opetustoimissa.

Kuvio 7. Väestökehitys ikärakenne huomioiden (toteutunut 2020-2022, ennuste 2030-2040)

Väestöllinen huoltosuhte kertoo kuinka monta ei-työikäistä eli ”huollettavaa” on yhtä työikäistä kohden. Korkea huoltosuhteen arvo tarkoittaa, että lasten ja nuorten ja/tai vanhusten osuus väestöstä on alueella suuri. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhte kasvaa Ylä-Pirkanmaalla ja myös koko Pirkanmaalla. Virroilla huoltosuhte vuonna 2022 oli 99,9 tarkoittaen että alle 15-vuotiaita ja 65- vuotta täyttäneitä on 99,9 sataa työikäistä (15 - 64-vuotiaat) kohti. Virtain huoltosuhteessa tapahtui hieman isompi muutos vuosien 2018 ja 2019 välillä. Vuonna 2022 Ruovedellä ja Virroilla oli Ylä-Pirkanmaan korkein huoltosuhte.

Ennusteen mukaan väestöllinen huoltosuhte tulee kasvamaan kaikissa Ylä-Pirkanmaan kunnissa kiihtyvällä vauhdilla. Vuonna 2030 Virtain huoltosuhteen ennakoidaan olevan 112,3 ja Ruoveden 113,8. Koko maan ja Pirkanmaan tasolla kasvua tulee myös, mutta se ei ole niin voimakasta.

Kuvio 8. Huoltosuhteen kehitys Ylä-Pirkanmaalla ja Pirkanmaalla

Edellä mainitut seikat tulevat vaikuttamaan palvelutarpeeseen ja ne onkin huomioitu palvelujen tuotannossa lisäämällä ikäihmisten asumispalvelujen tarjontaa. Vuoden 2018 aikana käyttöön otettu Vihriälän ryhmäkoti lisäsi tehostetun palveluasumisen paikkoja aikaisemmasta. Lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjoamien asumispalvelujen määrä alueella on kasvanut. Hyvinvointialue tulee vuokraamaan kunnilta nykyisellään käytössä olevat tilat vähintään kolmen vuoden ajaksi. Vaikka palvelutuotanto siirtyykin hyvinvointialueen vastuulle, tarve paikoille alueella säilyy ja kasvaa edelleen. Tulevaisuudessa tulee harkittavaksi Keiturinpuiston vanhainkodin mahdollinen peruskorjaus tai uuden rakennuksen rakentaminen. Tästä tulee kuitenkin käydä neuvottelua hyvinvointialueen kanssa.

Soteuudistuksen valmistelu on jatkunut ja uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023 alkaen. Sotekustannusten siirtymisestä huolimatta väestörakenteen kehitys aiheuttaa haastetta talouden suunnitteluun työikäisten vähentymisen vaikuttaessa verotuloja heikentävästi sekä lasten määrän vähentymisen aiheuttaessa sopeutustarvetta opetus- ja varhaiskasvatuspalveluihin.

Alla on hahmotelma kaupungin talouden kehityksestä huomioiden lähivuosien näkymät nykyisellä palvelurakenteella huomioiden soteuudistuksen voimaantulo vuoden 2023 alusta alkaen ilman Ruoveden palvelutuotantoa. Vuoden 2023 osalta epävarmuutta lisää yleinen kustannustason nousu sekä talouden kehitykseen liittyvä epävarmuus Ukrainan sodan johdosta.

Taulukko 11. Hahmotelma tuloksesta, arvioitu kehitys ilman Ruoveden palvelutuotantoa.

1 000 €,	TP2022	TA2023	ENN 2023	ENN2024
Tuotot	13 646	9 044	9 028	9 017
Menot	-60 714	-26 299	-26 219	-26 228
Toimintakate	-47 067	-17 255	-17 191	-17 211
Verotulot	25 565	13 970	13 496	13 577
Valtionosuudet	27 827	7 443	7 443	7 443
Rahoitustuotot ja -kulut	3341	54	54	54
Vuosikate	9 666	4 212	3 802	3 863
Poistot	-6 832	-4 061	-4 061	-4 061
Tuloksenkorjaus + satunnaiset erät	215	224	224	224
Tulos	3 049	375	-35	26

12 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on tehtävä selkoa talouden tasapainotuksen toteutumisesta.

Virtain kaupungin taseessa on 18 615 251,79 euroa edellisten tilikausien ylijäämää.

Virtain kaupunginhallitus esittää tilikauden 2022 2 825 489,92 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelmien mukaisesti 223 927,25 euroa.
2. Ylijäämä 3 049 447,17 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien ylijäämään.

13 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaupungin tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Osakkuusyhteisöistä on pääomaosuusmenetelmällä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy.

13.1 Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjaus jaetaan omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaan. Omistajaohjaus on kunnan edustajien päätösvalan käytön ohjaamista. Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita annetaan kunnan toimielimille ja viranhaltijoille. Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista päättää valtuusto. Yhtiökokousedustaja on ollut vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden yhtiökokouksissa. Vuodelle 2022 asetettujen tavoitteiden toteuma on käsitelty osassa II Talousarvion toteutuminen.

13.2 Omistukset 2022

OMISTUKSET KAUPUNGIN KONSERNISSA 2022

	Kotipaikka	Konsernin		Kuntakonsernin osuus		
		Kunnan omistus-osuus	omistus-osuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
TYTÄRYHTEISÖT:						
Kiint.Oy Virtain Vuokratilat	Virrat	100%	100%	1 919 998,16	4 912 632,93	
Virtain Yrityspalvelu Oy	Virrat	100%	100%	1 534 263,41	27 790,64	31 913,97
Kiint.Oy Killinpolku	Virrat	75%	75%	-762,46	370 277,48	19 036,53
Kiint.Oy Virtain Opiskelija-asuntolat	Virrat	100%	100%	98 458,92	519 802,17	69 068,54
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	Virrat	100%	100%	47 975,40	16 776,14	22 802,34
Keiturin Sote Oy	Virrat	100%	100%	6 188,81	5 112 643,55	3 688,81
Virtain Energia Oy	Virrat	100%	100%	1 264 444,68	263 649,96	164 160,91
Virtain Elinvoimapalvelut Oy	Virrat	100%	100%	3 249 683,05	19 467,23	53 204,10
Virtain Jäähalli Oy	Virrat	62,8%	62,8%	58 572,81	151 939,57	-30 745,66
				8 178 822,78	11 394 979,67	333 129,54
KUNTAYHTYMÄT:						
Pirkanmaan sairaanhoitopiiri	Tampere	1,56%	1,56%	3 379 812,68	10 583 804,13	10 361,21
Pirkanmaan Liitto	Tampere	1,67%	1,67%	27 749,27	80 652,73	-740,77
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	0,9%	0,9%	536 116,28	336 827,66	-13 327,81
				3 943 678,23	11 001 284,52	-3 707,37
OSAKKUUSYHTEISÖT:						
Virtain Virastotalo Oy	Virrat	24,9%	24,9%	672 912,64	9 196,86	-3 415,75
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	Virrat	41,6%	41,6%	10 188 507,98	18 546 046,94	936 446,71
				10 861 420,62	18 555 243,80	933 030,96
Yhdistelemättä jätetyt osakkuusyhtiöt						
Kiint.Oy Illansuu	Virrat	39,0%	39,0%	18 881,24	7 532,85	0,00
Kiint.Oy Kanttorinrinne	Virrat	39,0%	39,0%	13 099,55	3 814,16	0,00
				31 980,79	11 347,01	0,00

13.3 Olennaiset tapahtumat kuntakonsernissa

Vuoden 2021 lopulla perustettiin uusi tytäryhtiö Virtain Elinvoimapalvelut Oy, joka aloitti varsinaisen toimintansa 1.2.2022 alkaen, kun kaupungin teollisuus- ja tuotantotiloihin liittyvä toiminta siirrettiin yhtiölle liiketoimintasiirtona. Jatkossa Virtain Yrityspalvelu Oy:n vastaava toiminta on tarkoitus yhdistää uuteen yhtiöön. Virtain kaupungin Virtain Yrityspalvelu Oy:lle antama pääomalaina on konvertoitu oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi kaupunginvaltuuston 15.12.2022 tekemällä päätöksellä. Muutoksella ei ole vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

13.4 Arvio kuntakonsernin tulevaisuuden kehityksestä

Uusi kuntalaki tuli osin voimaan vuonna 2015 ja kokonaisuudessaan vuonna 2017 lukien. Kuntalain uudistuksessa painotetaan yleisesti kuntakonsernin kokonaisuutta. Konsernitilinpäätös antaa kuvan kuntakonsernin lainakannan kehityksestä. Vuonna 2019 kuntalain 118 §:n kriteereitä muutettiin. Siirtymäsäännöksen mukaan uusia raja-arvoja on sovellettu ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Alijäämän kattamisvelvollisuutta ja kriisikuntakriteerejä tarkastellaan kuntakonsernin näkökulmasta seuraavasti:

Kuntalain 118 §:n mukaisesti kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lain-säädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräjassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Edellä 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Valtiokonttorin ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Mainitun momentin 1 kohdassa tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:ssä tarkoitettua harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Lisäksi mainitun momentin 4 kohdassa tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennyksien summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Alijäämän kattamisvelvollisuus tai kriisikuntakriteerien saavuttaminen ei näytä kuntakonsernin näkökulmasta huolestuttavalta. Kuntakonsernin tilanne on kaikilla yllä mainituilla mittareilla tarkasteltuna kunnossa:

- konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on vuonna 2022 166 % ja vuonna 2021 190 %
- kunnan tuloveroprosentti on vuosina 2022 ja 2021 ollut 21,25 %, joka on 1,24 (1,23 vuonna 2021) prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuoden 2022 kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti (v 2022; 20,01 % ja v. 2021; 20,02).
- kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä asukasta kohden on 5 572 (6 283 euroa / asukas vuonna 2021) on hieman yli puolet kuntakonsernin keskimääräisistä lainoista ja vuokravastuista asukasta kohden (Manner-Suomen kuntien keskimääräinen arvo 9 065 euroa / asukas 31.12.2021, kriisikuntaraja 13 597,50 euroa/asukas)
- laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8 ollen 2,3 sekä vuonna 2022 että 2021.

Kaupunkikonsernin tulos heikkeni vuonna 2022, mutta oli emokunnan tavoin selkeästi ylijäämäinen. Konsernin toimintatuotot kasvoivat 1,5 % emokunnan toimintatuottojen kasvaessa 5,3 %, toimintamenojen kasvu oli konsernilla hieman alhaisempi (3,1 %), kun emokunnalla toimintameno kasvoivat 4,3 %. Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta nousi edellisvu-

teen verrattuna 27,5 %. Erityisesti toimintatuottojen alhaisemman kasvun johdosta toimintakate kasvoi konsernissa suhteellisesti hieman emokunnan toimintakatetta enemmän (konserni 4,7 %, emokunta 3,6 %). Konsernin toimintatuottojen emokuntaa alhaisempi kasvu johtuu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin vaikutuksesta, jossa toimintatuotot alenivat edellisvuoteen verrattuna noin 6 %. Myös sairaanhoitopiirin toimintakulut alenivat edellisvuodesta, minkä johdosta konsernin toimintakulut kasvoivat suhteellisesti emokuntaa vähemmän. Vuosikate heikkeni edellisvuoteen verrattuna. Myös vuosikatteen vaikutti merkittävästi Pirkanmaan sairaanhoitopiirin vuosikatteen heikkeneminen sekä emokaupunkiin verrattuna Virtain Yrityspalvelu Oy:n pääomallain alaskirjauksen palautuksen eliminointi konsernitilinpäätöksessä. Vuosikate heikkeni edellisvuoteen verrattuna 1,004 milj. euroa (9,7 %). Kuntakonsernin tilikausi päättyi 3,479 milj. euroa ylijäämäiseksi. Alenemaa edellisvuodesta on noin -0,983 milj. euroa emokunnan ylijäämän kasvaessa 1,006 milj. euroa. Konsernin ylijäämän alenemiseen vaikuttaa Pirkanmaan sairaanhoitopiirin ylijäämän alenemisen lisäksi konsernin sisäisten osinkojen eliminointi konsernitilinpäätöksessä.

Taulukko 11. Kaupunkikonsernin kehitys 2021-2022

	2022	2021	MUUTOS EUR	MUUTOS %
TOIMINTATUOTOT	56 165 130,16	55 346 244,34	818 885,82	1,5 %
TOIMINTAKULUT	-101 630 167,48	-98 612 683,54	-3 017 483,94	3,1 %
OSUUS OSAKKUUSYHTEISÖJEN VOITOSTA(TAPPIOSTA)	985 681,13	773 323,40	212 357,73	27,5 %
TOIMINTAKATE	-44 479 356,19	-42 493 115,80	-1 986 240,39	4,7 %
VEROTULOT	25 510 448,04	25 753 967,89	-243 519,85	-0,9 %
VALTIONOSUUDET	28 300 094,01	27 116 449,88	1 183 644,13	4,4 %
RAHOITUSTUOTOT JA KULUT	9 912,88	-31 776,99	41 689,87	-131,2 %
VUOSIKATE	9 341 098,74	10 345 524,98	-1 004 426,24	-9,7 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-5 644 405,35	-5 463 868,50	-180 536,85	3,3 %
SATUNNAISET ERÄT	-8 817,00	0,00	-8 817,00	
TILIKAUDEN TULOS	3 687 876,39	4 881 656,48	-1 193 780,09	-24,5 %
TILINPÄÄTÖSSIIRROT	206,39	188,18	18,21	9,7 %
TILIKAUDEN VEROT	-124 663,80	-187 984,25	63 320,45	-33,7 %
LASKENNALLISET VEROT	-6 781,61	-5 116,84	-1 664,77	32,5 %
VÄHEMMISTÖOSUUDET	-77 677,84	-227 168,52	149 490,68	-65,8 %
TILIKAUDEN YLI/ALIJÄÄMÄ	3 478 959,53	4 461 575,05	-982 615,52	-22,0 %

13.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Virtain kaupungin uuden konserniohjeen ja omistajapoliittiset linjaukset 16.11.2020. Vuoden 2016 alusta alkaen aikaisempaa merkittävästi suurempi osa toiminnasta on toteutettu konserniin kuuluvien tytäryhtiöiden osakkuusyhteisöjen kautta. Vuosien 2020 ja 2021 aikana on myös kehitetty konserniraportointia ja elokuun 2020 osavuositarkastuksesta alkaen on konserniyhtiöiden tiedot raportoitu yhtenäisen pohjan avulla. Osavuositarkastuksessa on pyydetty selvitystä taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisen lisäksi myös arviota tulevasta kehityksestä sekä toimintaan liittyvistä riskeistä.

1.5.2015 osin voimaan tulleen uuden kuntalain (410/2015) 14 §:ssä määrätään, että valtuuston tulee päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Edelleen uuden kuntalain 48 §:ssä määritellään konsernijohto. Konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konserniohjausta koskevat kuntalain säännökset ovat tulleet voimaan alkaneen valtuustokauden alussa 1.6.2017.

Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtaja vastaavat niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta ja tuloksellisuudesta. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvon-

nan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuden ja tuloksellisuuden valvonnasta (konsernivalvonta). Konserniohjeen noudattamista valvoo konsernijohto. Konserniyhteisöt ovat velvollisia raportoimaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta sekä merkittävien riskien hallinnasta.

Tytäryhteisöillä on velvollisuus antaa kaupungille tilinpäätöksen yhteydessä tiedot taloudellisesta tilanteestaan sekä antaa osavuositarkastukset kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle (konserniohje 6 §). Kaupunkia konserniyhtiössä edustavien tehtävä on huolehtia, että konserniohjeen periaatteita ja menettelyjä noudatetaan tytäryhtiöissä.

Merkittäviä asiakokonaisuuksia hallinnossa ovat omistajalle tuotettavan lisäarvon turvaamiseksi mm.

- hallituksen koostumus myös asiantuntemusta korostaen ja esteellisyysnäkökohdat huomioiden
- hallituksen ja toimitusjohtajan tehtävien, toimivaltuuksien ja vastuiden tarkoituksenmukainen kirjallinen määrittely ja hallitustyöskentelyn tehokkuus mukaan lukien hallitustyöskentelyn valmistelun laatu ja
- hallituksen jäsenten edellytykset ja mahdollisuudet paneutua yhtiön asioihin riittävästi.

Henkilöstöpolitiikan osalta edellytetään, että noudatetaan soveltuvin osin kaupungin henkilöstöpolitiikan periaatteita. Johdettavaa toimihenkilöä valittaessa on konsernin johdon näkemykset selvitettävä.

Konserniohjauksen tukemiseksi kaupunki on edellyttänyt tytäryhteisöjen yhtiökokouksilta, että tytäryhteisöissä valitaan vastuulliseksi tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun yhteisön osoittama tilintarkastaja. Kaikissa tytäryhteisöissä edellytys on toteutunut jo vuoden 2009 tilintarkastuksessa ja siitä eteenpäin. Tämä keskitetty tilintarkastus palvelee konsernin johtamista ja valvontaa sekä osaltaan varmentaa konsernitilinpäätöksen oikeellisuutta.

Kaupunginjohtaja johtaa kaupunginhallituksen alaisena kuntakonsernia ja seuraa kaupungin omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

13.6 Kaupunkikonsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

1000 euroa	2022	2021
Toimintatuotot	56 165	55 346
Toimintakulut	-101 630	-98 613
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	986	773
Toimintakate	-44 479	-42 493
Verotulot	25 510	25 754
Valtionosuudet	28 300	27 116
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korko- ja muut rahoitustuotot	264	221
Korko- ja muut rahoituskulut	-254	-253
	10	-32
Vuosikate	9 341	10 346
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 626	-5 449
Arvonalentumiset	-19	-15
Poistot ja arvonalentumiset	-5 644	-5 464
Satunnaiset erät	-9	0
Tilikauden tulos	3 688	4 882
Tilinpäätössiirrot	0	0
Tilikauden verot	-125	-188
Laskennalliset verot	-7	-5
Vähemmistöosuudet	-78	-227
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 479	4 462

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	55,26	56,12
Vuosikate/Poistot, %	166,04	189,87
Vuosikate, euroa/asukas	1460	1600
Asukasmäärä, 31.12.	6396	6465

Konsernin toimintatuotot/toimintakulut %-tunnusluvussa näkyy vastaavasti kuin emokunnan tuloslaskelmassa Ruovedelle vastuukuntamallilla tuotettujen Sote-palveluiden vaikutus. Ilman tätä vaikutusta tunnusluvun arvo on 40,0 %.

Vuosikate/poistot -tunnuslukua tulkitaan siten, että kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen kun vuosikate alittaa poistot. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonlaiset investoinnit.

Vuosikate heikkeni hieman edelliseen vuoteen verrattuna, mutta riitti edelleen selkeästi kattamaan poistot.

13.7 Kaupunkikonsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

1 000 euroa	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 341	10 346
Satunnaiset erät, netto	-9	0
Tilikauden verot	-125	-188
Tulorahoituksen korjauserät	-1 046	-694
	<u>8 161</u>	<u>9 464</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 888	-10 569
Rahoitusosuudet investointeihin	127	126
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	385	861
	<u>-3 376</u>	<u>-9 581</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 785	-117
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-3
Antolainasaamisten vähennykset	2	43
	<u>2</u>	<u>39</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	874	7 791
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 358	-2 779
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-33	-1
	<u>-3 517</u>	<u>5 011</u>
Oman pääoman muutokset	-69	-152
Muut maksuvalmiuden muutokset	189	-751
Rahoituksen rahavirta	-3 395	4 148
Rahavarojen muutos	1 390	4 030
Rahavarat 31.12	19 756	18 367
Rahavarat 1.1	18 367	14 336

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	248,33	99,07
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 1000 €	-8 870	-15 164
Laskennallinen lainanhoitokate	2,3	2,3
Lainanhoitokate	2,1	3,6
Kassan riittävyys, pv	65,5	59,7
Asukasmäärä	6396	6465

Investointien tulorahoitus % kertoo paljonko investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Rahavirran kertymällä mitataan investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä, joka ei saisi muodostua

pysyvästi negatiiviseksi. Rahavirran kertymä on negatiiviseksi vuonna 2019, mikä on seurausta konsernin mittavasta investointitasosta viime vuosien aikana.

Laskennallinen lainanhoitokate mittaa tulorahoituksen riittävyyttä lainojen hoitoon kahdeksan vuoden maksuajalla. Tunnuslukuna on esitetty myös lainanhoitokate, joka on laskettu todellisten lainanlyhennysten perusteella. Tulorahoitus riittää, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluku on yli 2.

Kassan riittävyys mittaa monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa 31.12 rahavaroilla. Tunnusluvut ovat pääosin kohentuneet viime vuodesta ollen hyvällä tasolla.

13.8 Kaupunkikonsernin tase ja sen tunnusluvut

	2022	2021		2022	2021
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	85 869	87 393	A OMA PÄÄOMA	63 547	60 068
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 092	1 425	Peruspääoma	23 750	23 750
Aineettomat oikeudet	809	802	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3	3
Muut pitkävaikutteiset menot	281	552	Arvonkorotusrahassto	51	51
Ennakkomaksut	3	71	Muut omat rahastot	375	375
AINEELLISET HYÖDYKKEET	70 279	72 458	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	35 888	31 426
Maa- ja vesialueet	6 355	6 318	Tilikauden yli-/alijäämä	3 479	4 462
Rakennukset	51 671	54 156			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 469	6 754	VÄHEMMISTÖOSUUDET	269	591
Koneet ja kalusto	2 014	2 379			
Muut aineelliset hyödykkeet	21	22			
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 749	2 829			
SIJOITUKSET	14 497	13 510			
Osakkuusyhteisöosuudet	11 366	10 354			
Muut osakkeet ja osuudet	2 827	2 850			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	23	24	B PAKOLLISET VARAUKSET	417	458
Muut saamiset	281	281			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	447	483	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	635	698
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	27 419	25 730	D VIERAS PÄÄOMA	48 867	51 790
VAIHTO-OMAISUUS	358	418	Pitkäaikainen	28 550	31 768
SAAMISET	7 305	6 945	Lyhytaikainen	20 317	20 022
Pitkäaikaiset saamiset	1 650	1 232			
Lyhytaikaiset saamiset	5 655	5 713			
RAHOITUSARVOPAPERIT	189	150			
RAHAT JA PANKKISAAMISET	19 568	18 216			
VASTAAVAA	113 734	113 606	VASTATTAVAA	113 734	113 606

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	56,1	53,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	44,3	47,7
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	39 367	35 888
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	6 155	5 551
Lainakanta 31.12., 1000 €	30 882	34 404
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 828	5 322
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	35 636	40 598
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	5 572	6 280
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	23	24
Asukasmäärä	6 396	6 465

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta. Omavaraisuus on hyvä, jos tunnusluku on 70 %. 50 % tai alle merkitsee suurta velkarasitetta. Omavaraisuusaste on hieman kohentunut lainaoton alentuessa edellisvuodesta johdosta. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo paljonko kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä takaisinmaksusta tulorahoituksella. Vuodesta 2019 alkaen kuntakonsernin on tullut esittää tunnuslukuna Lainojen ja vuokravastuiden määrä kokonaisuutena ja asukasta kohden laskettuna. Lainakanta tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

II TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tässä osiossa annetaan kuntalain mukainen selvitys sitovien toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto on vuoden 2022 talousarviossa päättänyt käyttötalouden määrärahoista ja tuloarvioista sekä tavoitteista sitovasti tulosalueittain. Määräraha on suurin sallittu enimmäismeno ja tuloarvio on tulon alaraja. Tällöin sitova määräraha on menojen ja tulojen erotus, toimintakate. Lautakunta tai johtokunta on voinut tehdä muutoksia menomäärärahaan ja tuloarvioon, mikäli menojen ja tulojen erotus (= toimintakate) on pysynyt samana.

Nuorisokeskus Marttinen on ollut kunnallisena liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Nuorisokeskus Marttiselle oli asetettu vuodelle 2022 +10 000 euron tulostavoite. Kuntakonsernin tytäryhtiöiden tavoitteet olivat myös sitovia. Yhtiökokousedustaja on vastuussa siitä, että tavoitteet vahvistetaan myös osakeyhtiöiden kokouksissa.

Investointiosassa valtuusto on myöntänyt toimielimille määrärahat hankeryhmittäin tai hankkeittain. Hankeryhmän ja hankkeen bruttomääräiset määrärahat (sekä tuloarviot että menomäärärahat) ovat valtuustoon nähden sitovia.

Kaupunginvaltuusto on 13.12.2021 hyväksynyt Virtain kaupungin konsernistrategian vuosille 2022–2025 ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Vuosi 2022 oli Virtain konsernistrategian 2022 – 2025 ensimmäinen toteuttamisvuosi.

Strategian lähtökohtana on visio: ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”. Konsernistrategian kivijalat ovat henkilöstö ja talous sekä keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Toimielinten tavoitteet on linkitetty tiekartan tavoitteisiin. Vuosittain toiminnallisten tavoitteiden tarkoitus on kehittää toimintaa kohti strategisia tavoitteita siten, että strateginen tavoite saavutettaisiin viimeistään vuonna 2025. Sanallisten tavoitteiden määrä on aiempia vuosia maltillisempi. Kuntalain mukaiset sitovat tavoitteet ovat operatiiviset tavoitteet. Kaikkia näitä tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite.

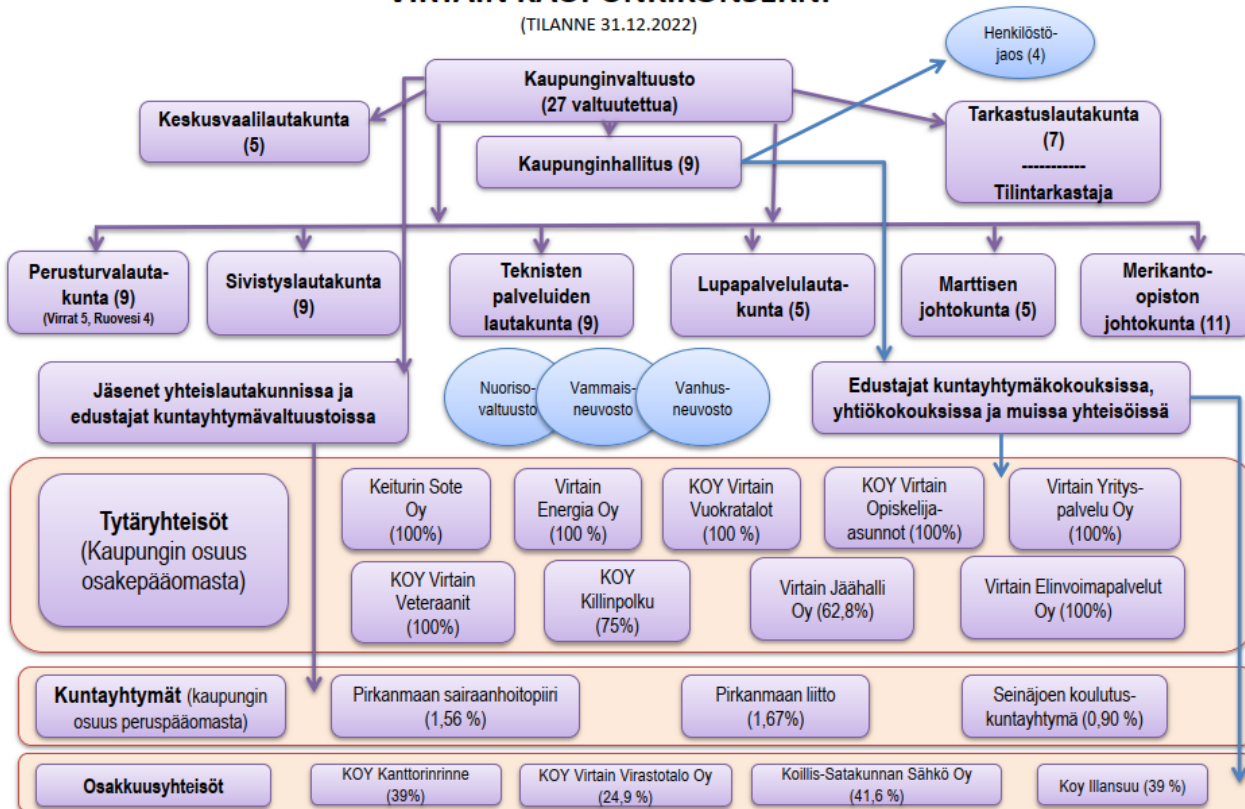
Tässä osassa esitetään taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen) valtuustoon nähden sitovalla tulosaluetasolla sekä operatiivisten tavoitteiden toteutuminen. Tavoitteiden toteutuminen on esitetty hallintokunnittain siten, että lautakuntien hyväksymät sanalliset arviot on liitetty tavoitetaulukoihin.

1 TYTÄRYHTIÖIDEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN JA OSAKKUUSYHTEISÖT

Kaupunki omistaa 100 % omistussuhteella Kiinteistö Oy Virtain Vuokralatol, Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit, Kiinteistö Oy Tyrkönrivin, Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolan, Virtain Yrityspalvelut Oy:n, Keiturin Sote Oy:n ja Virtain Energia Oy:n. Lisäksi kaupungilla on 75 % omistusosuus Kiinteistö Oy Killinpolusta ja 62,8 % omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä.

VIRTAIN KAUPUNKIKONSERNI

(TILANNE 31.12.2022)

1.1 Kaupunkikonsernin tavoitteiden toteutuminen

Strategiassa on lisäksi asetettu mittareita kaupunkikonsernin kehityksen osalta. Omistajapoliittisissa linjauksissa on asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Talousarviossa 2022 on asetettu seuraavat taloudelliset tunnuslukutavoitteet kuntakonsernille keskeisten tunnuslukujen osalta. Tavoite on toteutunut kaikkien osalta. Konsernituloslaskelmaan liittyvät tunnusluvut ovat hieman heikentyneet konsernin tuloksen heikentymisen johdosta. Taseen tunnusluvut ovat puolestaan parantuneet edellisiä vuosia alhaisemman velanoton johdosta.

Konsernille asetetut tavoitteet	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Konsernin toimintatulot / toimintamenot %	55,52	56,12	> 55	55,26
Konsernin vuosikate % poistoista	173,00	189,87	> 100	166,04
Konsernin omavaraisuusaste %	54,0	53,4	> 55	56,1
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus %	45,4	47,7	< 50	44,3
Konsernin korolliset lainat/asukas, euroa	4 515 €	5 322 €	< 7 000 €	4 828 €

1.2 Virtain Yrityspalvelu Oy

Virtain Yrityspalvelu Oy:n tehtävänä on vuokrata omistamia sekä kaupungin omistamia teollisuustiloja yrityksille. Vuonna 2022 Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle siirtyneet tilat jäivät pois yhtiön välivuokrauksesta, muutoin toiminta jatkui ennallaan.

Yhtiön toimitusjohtajana on joulukuusta 2020 alkaen toiminut Ari Juvakka. Liikevaihto aleni 18,5 % sekä välivuokraustulojen alenemisesta sekä vuokrattavien tilojen vähenemisestä vuonna 2021. Yhtiön tilikauden tulos ennen veroja oli 39 889,44 euroa positiivinen (vuosi 2021; 67 513,05 euroa), tilikauden tulos ennen veroja aleni siten noin 40,9 %. Tulokseen vaikutti heikentävästi edellisenä vuonna valmistuneesta hallista aiheutuneet menot.

Virtain Yrityspalvelu Oy:n omistamien kohteiden sekä välivuokrattavien kohteiden vuokraustilanne on hyvä. Vuokrausaste on 100 %. Tulevaisuuden suunnitelmissa on Virtain Yrityspalvelu Oy:n teollisuushallien rakentamis- vuokraustoiminnan yhdistäminen Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n toimintaan vuoden 2023 aikana.

Alla on esitetty yhtiölle vuoden 2022 talousarviossa asetetut tavoitteet ja niiden toteutuminen. Teollisuushallien siirtoa sekä muita yhtiöön liittyviä järjestelyjä on valmisteltu vuoden 2020 aikana, mutta toteutus on siirtynyt vuodelle 2021. Muilta osin talousarviotavoitteet ovat toteutuneet.

Mittari	Tavoite 2022	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 20.000	31 913,97
Vuokrausaste	100 %	100 %
Teollisuushallien vuokraustoiminnan yhdistäminen perustettavan yhtiön kanssa	Toteutunut vuonna 2022	Asiaa valmisteltu, toteutus vuonna 2023

1.3 Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot

Toiminnan tarkoituksena on turvata edullisesti ja kestävästi riittävä vuokra-asuntojen saatavuus Virtain asukkailla. Osan vuokrataloista omistaa yhtiö ja osan kaupunki suoraan. Vuokraustoiminta on keskitetty kokonaisuudessaan Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille isännöintisopimuksella, joka päättyi 31.12.2022. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -yhtiöllä on 15 vuokrataloa, joissa asuinhuoneistoja on yhteensä 259 kappaletta.

Huoneistojen vuokrausaste vuonna 2022 hieman kohentunut ollen vuoden lopussa n. 82 % sisältäen tyhjillään olevan Koivulantie 2:ta (v. 2021 79 % sisältäen Koivulantie 2:n). Virtain kaupunki on sijoittanut yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 1 miljoonaa euroa yhtiön asuntojen korjaussuunnitelman toteuttamiseen. Syksyn aikana on aloitettu toimenpiteet. Yhtiö on kilpailutuksen tuloksena sopinut puitejärjestelystä rakennusalan pienurakoiden tuntitöistä, sähkötöistä ja putkitöistä. Tammikuussa 2023 on aloitettu huoneistoremontteja ja Koivulantie 2:n saneeraus purkutöillä. Yhtiön vuokratuotot kasvoivat noin 1,4 % hoitokulujen kasvun ollessa n. 11,3 %. Hoitokulujen kasvu johtui pääosin korjauskustannusten kasvusta, mutta myös osa muista kuluista kasvoi, esimerkiksi sähkö 32 %. Osa kuluista myös aleni. Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja vuonna 2022 oli 16 160,14 euroa positiivinen (v. 2021 95 515,32 euroa). Yhtiön rahoitustilanne on kuitenkin ollut haastava lainojen hoitokulujen johdosta. Tilanne on helpottunut sopimalla lyhennysvapaasta osan lainoista kohdalla.

Yhtiöllä on isännöintisopimus Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy:n kanssa ja yhtiön isännöitsijänä toimii Heikki Rantamaa. Ari Juvakka on toiminut yhtiön toimitusjohtajana 1.8.2021 alkaen.

Yhtiön normaalissa liiketoiminnassa eli asuntojen vuokraustoiminnassa ei ollut tavanomaisesta toiminnasta poikkeavia tapahtumia tilikauden aikana ja tilanteen oletetaan jatkuvan ennallaan. Vuonna 2023 yhtiö jatkaa Koivulantie 2:n sekä muissa taloissa olevien huoneistojen remontointia.

Kaupunkikonsernissa on suunniteltu vuokra-asuntojen keskittämistä Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille, tässä ei ole vielä päästy toteuttamisvaiheeseen johtuen muista muutoksista, jotka ovat vaatineet resursseja. Vuoden 2021 aikana laadittu vuokra-asumisen kehittämissuunnitelma, joka on hyväksytty kaupungin toimielimissä sekä asuntojen vuokrausta harjoitettavissa konserniyhtiöissä. Seuraavassa on esitetty yhtiölle vuoden 2022 talousarviossa asetetut tavoitteet, jotka ovat toteutuneet tulostavoitteen osalta. Vuokrausasteen osalta tavoite ei aivan toteutunut.

Mittari	Tavoite 2022	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 0	0
Vuokrausaste	90 %	82 %

1.4 Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntolat

Ammattikorkeakoulun nuorisoasteen koulutus loppui Virroilla 31.5.2014. Virtain kaupunki teki kustannuksellaan käyttötarkoituksen muutostyön B-taloon vuonna 2015. Talo muutettiin vanhusten päiväkeskustiloiksi sekä kotihoidon toimitiloiksi. B-talon vuokrasopimus Virtain kaupungin/perusturvan kanssa allekirjoitettiin 5.11.2015. Vuonna 2022 B-talo on ollut edelleen kokonaisuudessaan kotohoidon ja päiväkeskuksen käytössä. Vuoden 2023 alusta alkaen B-rakennus on vuokrattu Pirkanmaan hyvinvointialueelle. A ja C talot ovat vuokrattu 1.9.2021 alkaen Siivous ja kotipalvelu Myllyaholle. Myös asukkaiden maksaman vuokran on laskuttanut 1.9.2021 alkaen Myllyaho. Myllyaho on maksanut vuokraa 1.9.2021 alkaen sekä vedestä, sähköstä ja lämmöstä kulutuksen mukaan. Asuntoja vuokrataan edelleen myös opiskelijoille aiempaan tapaan ja kaupunki on edelleen tarjonnut opiskelijoille asumista elinvoimapaketin puitteissa. Yhtiön isännöitsijänä on toiminut Pohjois-Hämeen Isännöinti Oy, päävastuullisena isännöitsijänä Heikki Rantamaa. Yhtiön toimitusjohtajaksi on tammikuussa 2021 valittu Ari Juvakka.

Muutoksista huolimatta yhtiön talous on ollut tiukoilla ja kaupunki on joutunut myöntämään yhtiölle 77 000 euroa (v. 2021 55 000 euroa, v. 2020 55 000 euroa, v. 2019 76 620 euroa, v. 2018 97 546,29 euroa, v. 2017 80 417,82 euroa) avustusta lainojen hoitoon. Vuokratuotot ovat laskeneet vuonna 2022 3,9 % ja hoitokulut 27,1 %. Tuotto- ja kulurakenne ovat muuttuneet vuokralaisen myötä. Yhtiö tulee kuitenkin edelleen tarvitsemaan avustusta lainanhoitokuluihin. Yhtiön tilikauden tulos on Virtain kaupungin antaman avustuksen johdosta positiivinen 69 068,54 euroa (v. 2021: 29 078,82 euroa), ilman avustusta tulos olisi -7 931,46 euroa (v. 2021: -25 921,18 euroa).

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt 5.2.2020 yhtiön omistamille rakennuksille rajoituksista vapauttamisen. Ensisijaisena vaihtoehtona on A ja C rakennusten myyminen majoituskäytössä hyödynnettäväksi. Rajoituksista vapauttamispäätös mahdollistaa myyntitoimenpiteiden käynnistämisen. Jotta myynti olisi mahdollinen on kuitenkin vielä tehtävä suunnitelmia mm. tontin suhteen.

1.5 Kiinteistö Oy Killinpolku

Kiinteistö Oy Killinpolun vuokratuotot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna noin 13,4 % hoitokulujen kasvaessa 12,9 %. Virtain kaupunki on antanut yhtiölle avustusta 46 039,22 euroa vuonna 2002 vahvistetun saneeraussuunnitelman mukaisesti vuosien 2003 - 2021 toteutuneen hoitokatteen perusteella. Avustuksen johdosta tulos oli 25 382,04 euroa positiivinen (v. 2021: -21 139,48 euroa). Ilman avustusta tulos olisi ollut -20 412,19 euroa negatiivinen. Hoitokulujen kasvu aiheutui pääosin lämmitys- ja sähkömenojen kasvusta. Vuoden 2022 lopussa tyhjänä oli kolme huoneistoa (n. 2021: viisi). Yhtiön oma pääoma on tilinpäätöksessä 2020 painunut negatiiviseksi ja oman pääoman menettäminen on merkitty kaupparekisteriin 20.4.2021. Virtain kaupunki omistaa yhtiöstä 75 % ja Suominen Oyj 25 %. Suominen Oyj on tarjonnut osakkeitaan Virtain kaupungin ostettavaksi, kaupunginhallitus on 10.2.2020 päättänyt, että Virtain kaupunki ei ole tässä vaiheessa kiinnostunut hankkimaan lisää yhtiön osakkeita.

1.6 Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit

Kiinteistö Oy Virtain Veteraanien taloudellinen tilanne on edelleen säilynyt hyvänä. Vuokratuotot kasvoivat 1,5 % edelliseen tilinpäätökseen verrattuna. Hoitokulut puolestaan alentuivat merkittävästi (28,7 %) korjauskulujen alenemisen johdosta. Yhtiö on viime vuosina huolehtinut aktiivisesti kiinteistön kunnosta ja korjauskulut ovat olleet korkealla tasolla. Keskimääräinen vuokra on ollut noin 8,20 €/m²/kk (v. 2021, 8,10 €/m²/kk). Vuoden lopussa kaikki asunnot olivat vuokrattuna. Tilikauden 2022 osalta Kiinteistö Oy Virtain Veteraanit teki 22 802,34 euron tuloksen. Yhtiölle talousarviossa 2022 asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa.

Mittari	Tavoite 2022	Toteutuma
Tilikauden tulos	≥ 0	22 802,34
Vuokrausaste	95 %	100 %

1.7 Virtain Elinvoimapalvelut Oy

Virtain Elinvoimapalvelut Oy on perustettu 5.10.2021 ja se on aloittanut varsinaisen toimintansa 1.2.2022, kun Virtain kaupungin teollisuus- ja tuotantorakennusten kehittämiseen, hallintaan ja vuokraukseen liittyvä toiminta siirrettiin yhtiölle liiketoimintasiirrolla. Yhtiön toiminta on käynnistynyt odotetusti. Talouden epävarmuus sekä hintojen nousu on hidastanut uuden hallihankkeen käynnistymistä. Vuonna 2023 yhtiön on tarkoitus aloittaa uuden vastaanottohallin suunnittelutyöt

sekä jatkaa nykyisten hallien kunnostamista. Virtain Yrityspalvelu Oy:n vastaava toiminta on tarkoitus yhdistää Virtain Elinvoimapaalvelut Oy:n toimintaan vuoden 2023 aikana. Yhtiön toimitusjohtajana on yhtiön perustamisesta saakka toiminut Ari Juvakka. Yhtiölle talousarviossa 2022 asetettujen tavoitteiden toteutuminen on esitetty seuraavassa taulukossa.

Mittari	Tavoite 2022	Toteutuma
Tilikauden tulos	≥ 0	53 204,10
Vuokrausaste	100 %	100 %
Uuden hallihankkeen käynnistäminen	Toteutussuunnitelma valmis vuoden 2022 aikana	Ei toteutunut

1.8 Virtain Jäähalli Oy

Kaupungin omistusosuus Virtain Jäähalli Oy:stä on 62,8 %. Virtain Jäähalli Oy:n pysyvänä tavoitteena on turvata edellytyksiä aktiiviseen harrastustoimintaan. Tulostavoitteeksi vuodelle 2022 asetettiin 0-tulos. Vuodet 2020 ja 2021 olivat yhtiölle koronaepidemian johdosta hyvin haastavia, eikä toiminta ole palautunut entiselleen vielä vuonna 2022. Korona-ajan sulut vaikuttivat myös siihen, että osa harrastajista lopetti. Harrastajien määrän vähenemiseen vaikuttaa myös ikäluokkien pieneneminen. Vuonna 2022 yhtiön liikevaihto kasvoi 60 % edellisvuoteen verrattuna ylittäen koronaa edeltäneen vuoden 2019 liikevaihdon n. 6 000 eurolla. Liikevaihdon kasvuun vaikuttaa sekä tuntien lisäys että tuntihinnan nousu. Yhtiön kannattavuus kuitenkin heikkeni erityisesti sähkön hinnan nousun johdosta. Jään ylläpitotyön kustannus aleni toiminnan tehostamisen myötä. Vuonna 2022 yhtiö sai Valtiokonttorilta korona-ajan sulkemiskorvauksen 20 094 euroa ja vuonna 2021 kaupunki myönsi yhtiölle avustusta 50 000 euroa koronan aiheuttamista tulonmenetyksistä selviytymiseksi. Ilman avustuksia yhtiön tulo- ja kuluolosuhteet olivat vuonna 2022 negatiiviset -30 206,65 euroa ja tulos -69 052,35 euroa (2021: tulo- ja kuluolosuhteet -39 073,44 euroa ja tulos -78 498,85 euroa). Tilikauden tulos painui avustuksen jälkeen -48 958,06 euroa tappiolliseksi (v.2021 28 498,85 euroa tappiollinen). Yhtiö on tehnyt määräaikaisen sähkösopimuksen, jonka perusteella sähkön hinta voidaan ennustaa tulevalle vuodelle. Hintatason muutoksen johdosta yhtiön kustannukset nousevat siten, että voitollisen tuloksen saavuttamiseksi tarvitaan merkittävää lisäystä tuloihin. Kaupungin ja yhtiön välistä sopimusta jääajan käytöstä ja energia-avustuksesta ollaan päivittämässä vuoden 2023 aikana.

Mittari	Tavoite 2022	Toteutuma
Tilikauden tulos	≥ 0	-48 958,06
Myyty jääaika	≥ 950 h	n. 740 h

1.9 Keiturin Sote Oy

Keiturin Sote Oy on Virtain kaupungin 100 %:sti omistama yhtiö. Yhtiö perustettiin 12.2.2015 ja varsinainen toiminta alkoi 1.3.2016. Yhtiön vastaa sosiaali- ja terveyspalveluista Virtain ja Ruoveden yhteistoiminta-alueella. Yhtiöllä on sopimus vastuukuntana toimivan Virtain kaupungin kanssa. Sopimus kattaa sote-palvelut lukuun ottamatta viranomaistoimintaa ja työterveyshuoltoa. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui vuoden 2022 aikana. Jari Kolkkinen erosi yhtiön palveluksesta 22.5.2022 ja uutena toimitusjohtajana aloitti Kari Nuutila 23.5.2022.

Tilikauden 2022 toimintaa hankaloitti edelleen koronapandemia. Vuoden loppua kohti pandemia kuitenkin helpotti ja voitiin siirtyä takaisin yhtiön perustehtävän pariin.

Sijaisten saatavuus on edelleen haastavaa. Jotta akuuttiosastojen kesälomat saatiin pidettyä, jouduttiin tekemään Ruoveden akuuttiosastolla osastonsulku kuukauden ajaksi heinäkuussa ja toiminta keskitettiin Virtain akuuttiosastolle.

Syksyllä päätettiin uudelleen järjestellä ikäihmisten hoivapalveluja Ruovedellä. Kaksi pienempää yksikköä suljettiin ja niiden tilalle perustettiin uusi 30-paikkainen tehostetun palveluasumisen yksikkö; Iltarusko.

Lokakuussa yhtiö päätti aloittaa henkilöstön rekrytointiprojektin vietnamilaisten työntekijöiden palkkaamiseksi. Projektin tavoitteena on rekrytoida 20 hoiva-avustajaa kouluttautumaan lähihoitajiksi.

Yhtiön omistus siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueen omistukseen 1.1.2023 Sosiaali- ja terveyshuoltoa koskevan voimaantulon mukaisesti. Tällöin myös Virtain ja Ruoveden yhteistoiminta-alue lakkasi olemasta ja uusi sopimus sosiaali- ja terveyspalveluista solmittiin Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa.

Keiturin Sote Oy:n toiminta toteutui kokonaisuutena hieman budjetoitua korkeammalla tasolla ja tilikauden 2022 tulos oli 3 688,81 euroa voitollinen (v. 2021, 23 154,95 euroa voitollinen). Korona-aikana kehittämistoiminta oli vähäisempää. Vuonna 2022 on jälleen pystytty panostamaan enemmän toiminnan kehittämiseen, mikä näkyikin tuloksessa kehittämisrahan korkeampana käyttönä ja siten tuloksen alenemisena.

Tulevaisuuden näkymät

Yhtiö on siirtynyt Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) omistukseen 1.1.2023. Pirhan organisaatio on aloittanut toiminnan ja Keiturin Sote Oy osaltaan sijoittuu matriisiin pohjois-Pirkanmaan perusterveydenhoidon tuottajana Virrat-Ruovesi-alueella. Toimintamallit ovat hakeneet muotoaan, mutta yhteistyö kehittyy koko ajan.

Lokakuussa 2020 aloitettiin kolmevuotinen sairaanhoitajakoulutus yhteistyössä TAMK:n kanssa. Koulutus tapahtuu osittain työn ohessa ja vuonna 2023 valmistuvat sairaanhoitajat vahvistavat osaltaan yhtiön sairaanhoitajaresursseja.

Vietnamilaisten hoitajien rekrytointiprosessi on edennyt kielikoulutukseen ja projekti etenee suunnitelmien mukaan.

Toiminnan kehittäminen

Vuotta 2022 hallitsivat erilaiset projektit toimintojen yhdenmukaistamiseksi tulevan Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Tämän lisäksi yhtiössä toteutettiin projekti sisäinen prosessien kehittämiseksi avaintoiminnoissa.

Henkilöstön rekrytointi ja sen kehittäminen oli kolmas suuri painopistealue yhtiön kehittämiseksi vuonna 2022.

Toimintaan liittyvät riskit ja epävarmuustekijät

Hoitohenkilökunnan saatavuus erityisesti ikäihmisten asumispalveluissa ja kotihoidossa on haastavaa. Vielä henkilökuntaa on saatu, mutta yhtiö on ryhtynyt toimenpiteisiin hoitohenkilökunnan ja lääkärin saatavuuden turvaamiseksi myös lähitulevaisuudessa. Hammashoitajien saatavuus on heikentynyt edelleen vuonna 2022.

Keiturin Sote Oy siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueen omistukseen 1.1.2023. Yhtiön rooli on selkeytynyt vuoden alun aikana ja toiminta jatkuu ennallaan vuoden 2023 aikana.

Mittari	Tavoite 2022	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 0	3 688,81
Tilauksen toteutuminen	Sovitussa tilaussummassa pysyminen tai sen alittaminen	Ylitys 1,7 %
Tilauksen toteutuminen	Tilattujen palveluiden toteuttaminen laadukkaasti hoitotakuun ja muiden lakisääteisten veloitteiden mukaisesti.	Toteutunut

1.10 Virtain Energia Oy

Yhtiöittämisveloitteen perusteella perustettiin lämpöliikelaitostoimintaa hoitava Virtain Energia Oy, jonka toiminta käynnistyi 1.1.2016 alkaen. Virtain Energia Oy on vuokrannut Virtain kaupungilta kaukolämpölaitoksen kiinteistön laitteistoneen.

Kaukolämmön myynti toteutui hieman edellisvuotta alhaisemmalla tasolla liikevaihdon alentuessa 1,1 % lämpimästä talvesta johtuen. Myydyn energian määrä aleni 3,5 %. Lämpöenergian hintaa korotettiin 2,5 % 1.2.2022 alkaen polttoaineiden hinnan nousun vuoksi. Myös perus- ja liittymismaksuihin tuli 5,4 %:n korotus rakennuskustannusindeksin mukaisesti. Käyttömenot toteutuivat kokonaisuutena edellisen vuoden tasolla, vaikka erityisesti polttoaine- ja henkilöstömenot kasvoivat. Tilikauden tulos toteutui edellisvuotta -24 916,48 euroa alhaisempana ollen 164 160,91 euroa (v. 2021; 189 077,39 euroa). Tuloksen aleneminen johtui pääosin liikevaihdon alenemisesta. Tilikauden aikana kaukolämpöön liitettiin kaksi uutta asiakasta. Lämmöntuotannossa ei ollut toimintavuonna merkittäviä häiriöitä ja sen johdosta taloudellisuus ja käytettävyys olivat hyvällä tasolla.

Vuoden 2022 investoinnit koostuivat uusien liittymien rakentamisesta, laitteistojen peruskorjauksesta sekä Nallelan uuden varakeskuksen tonttialueen raivauksesta Nallen kauppap tien rakentamisen yhteydessä.

Alkaneen tilikauden ja tulevaisuuden tavoitteina on mm. henkilöstön kehittäminen ja kouluttaminen, kunnossapidon toiminnan ja kaukolämpöverkon hallinnan kehittäminen edelleen kunnossapidon toiminnanohjausjärjestelmän ja johtokarttajärjestelmän avulla sekä Nallelan uuden asemakaava-alueen kaukolämpöverkoston rakentaminen, kun alueelle saadaan kaukolämpöä tarvitsevia uusia kiinteistöjä. Uuden käyttöpäällikön rekrytointi on parhaillaan meneillään. Vuonna 2022 Ukrainan sota on vaikuttanut erityisesti sähkön ja polttoaineiden hintoihin. Virtain Energia Oy on mukana Virtain kaupungin kilpailuttamassa sähkön hankintasopimuksessa, joka on kilpailutettu vuonna 2022.

Seuraavassa on esitetty yhtiölle talousarviossa 2022 asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Mittari	Tavoite 2022	Toteuma
Tilikauden tulos	≥ 40.000	189.077,39
Lämmön toimitusvarmuus	Ei merkittäviä häiriöitä lämmöntoimittuksessa	Toteutunut
Uusien liittymien määrä	≥ 3	2

1.11 Osakkuusyhteisöt

Kaupungin osakkuusyhtiöt ovat Kiinteistö Oy Virtain Virastotalo (omistus 24,9 %), Koillis-Satakunnan Sähkö Oy (omistus 41,6 %), Kiinteistö Oy Illansuu (omistus 39 %) ja Kiinteistö Oy Kanttorinrinne (omistus 39 %).

2 LIIKELAITOS MARTTISEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoris- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskukseen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskukseen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävästä kehitystä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta Veikkausvoittovaroista opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja mahdollinen ylijäämä käytetään nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.

Nuorisokeskustoiminnan lisäksi Marttinen on hoitanut 6.3.2017 alkaen myös kunnallisen nuorisotyön tehtävät Virtain kaupungin siihen myöntämällä määrärahalta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on markkinahinnoilla tapahtuvaa toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoris- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekylä, perinnehajainen kulttuurimatkailualue, jossa on kolme museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa Perinnekylään toimintaa.

Toimielimen vaikuttavuustavoitteet ja niiden toteuma

Asiakaskäyttäytymisen muuttumisen, taloudellisen epävarmuuden lisääntymisen sekä toimintaan oleellisesti vaikuttavien kustannusten kuten energian ja ruoan rajujen hinnannousujen vuoksi toimintavuosi oli erittäin hankala. Pandemiaa ja sodan syttymistä Eurooppaan ei kukaan osannut ennustaa ja sen seurauksena syntyneeseen korkeaan inflaatioon ja kustannusnousuihin piti reagoida nopeasti mahdollisuuksien mukaan. Vuoden myynti tehdään suurimmaksi osaksi edellisen vuoden aikana, joten hintoihin ei kuluvaan vuonna ole enää suuresti mahdollisuutta vaikuttaa. Marttisen vahva panostus toiminnan kehittämiseen, etenkin myyntiin ja hyvään taloudenpitoon sekä henkilökunnan tehtäväkuvien selkeyttämiseen, kuitenkin pelasti Marttisen pahimmalta. Olimme valmiita uuteen normaaliin ja myyntimme sekä markkinointimme reagoivat, kun pandemiasta syntynyt kysyntäpaine alkoi purkautua. Tämä oli odotettavissa etenkin rippileirien ja yritysten sekä yksityisten juhla-, tyky- ja kokouspalveluiden kysynnässä. Elinkeinoiminta ylittikin selkeästi tavoitteensa. Myös kansainvälinen toiminta piristyi, vaikka kaikkia kansainvälisiä leirejä ja vaihtoja ei vielä pystytty toteuttamaan täysin suunnitellun mukaisesti. Toiminnan haasteena on edelleen toimintaympäristössä tapahtuvat ja nopealla ajalla realisoituvat muutokset, joihin varautuminen toiminnan suunnittelulla ja resurssien allokoinnilla on entistä haasteellisempaa. Hyvä ja osaava henkilökunta, joustavuus, järjestelmällinen kehittäminen sekä vallitsevaan tilanteeseen mukautuva ketterä toiminta on Marttiselle elinehto myös tulevaisuudessa.

Vuoden aikana keskitimme ja vahvistimme myyntiämme, aktivoimme verkostojamme, selkeytimme viestintä- ja markkinointipanostuksia yhdessä SNK:n ja nuorisokeskusverkoston kanssa. Yhteisen ilmeen ja arvomaailman tavoitteena on nuorisokeskusten valtakunnallisen ja alueellisen tunnettuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen entistä tärkeämpinä laaja-alaisen ja laadukkaan nuorisotyön osaajina ja tekijöinä. Nämä yhdessä henkilökunnan joustavuuden ja osaamisen myötä edesauttoivat tavoitteiden saavuttamista haasteellisessa liiketoimintaympäristössä.

Marttisen toiminnan ja kehittämisen kannalta verkostot ovat elintärkeitä. Marttinen on tehnyt koko toiminta-aikansa määrätietoista nuorisotyön, ympäristö- ja seikkailukasvatuksen, kestävä ja kansainvälisen kehityksen verkostointityötä, joka näkyy yhteiskumppaneiden helpossa löydettävyydessä samoin kuin Marttinen on kysytty yhteistyökumppani niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Verkostotyötä teemme päivittäisissä asiakaskontakteissa, erilaisissa työryhmissä, tapahtumissa ja harrastuksissa. Verkostot ovat orgaanisia ja kehittyviä ja aktivoituvat kulloinkin tilanteiden ja tarpeiden mukaan. Myös Marttisen tärkein ja ainoa rahoituskumppani Opetus- ja kulttuuriministeriö on tämän huomioinut, mikä näkyy Marttisen saamassa toiminnan ja hankkeiden rahoituksessa.

Vahvistimme näkyvyyttämme ja saavutettavuuttamme edelleen digitalisaation keinoin. Toteutimme mm. virtuaalisen esittelyn Marttisesta, mikä paransi näkyvyyttämme, lisäsi leiriläisen ja leiriläisen vanhemman turvallisuuden tunnetta tulla leirille ja helpotti saapumista Marttiseen. Virtuaalisen esittelyn avulla on mahdollista etukäteen tutustua tiloihin, majoitukseen ja nyt jo osaan aktiviteeteista, jolloin kynnystä osallistua leireihin ja tapahtumiin kyetään madaltamaan. Toteutimme lisäksi verkkosivuillemme chatbotin, jonka avulla tarjouspyynnön jättäminen helpottui ja asiakkaiden yhteydenoton kynnys madaltui huomattavasti.

Toiminnanohjaus- ja varausjärjestelmän kehitystyötä jatkoimme mm. verkkomaksamisessa ja laskutusputken rakentamisessa taloushallinnon ja varausjärjestelmän välille. Kehitystyötä jatketaan yhdessä järjestelmää käyttävien nuorisokeskusten kanssa. Lisäksi jatkoimme varausjärjestelmään kehitettävien valmiiden tarjous- ja tilausvahvistuspohjien rakentamista. Yksinkertaistimme varausjärjestelmässä leirien aikataulujen jakamista asiakkaille ja työntekijöille. Kehitämme myös leirien ja tapahtumien aikataulun ja ohjelman suunnitteluun tarvittavia työkaluja aktiivisesti, joilla mahdollistamme asiakkaan entistä paremmin osallistamisen leirin ja tapahtuman suunnitteluun.

Marttisen nuorisotyöllinen profiili vahvistui, tunnettuus, kiinnostavuus ja asiakkuudet kasvoivat monin tavoin vuoden aikana. Toimintaa kehitimme innovatiivisesti ja laadukkaasti huomioiden muuttuneet asiakastarpeet ja muutoksiin pystyimme reagoimaan nopeasti ja joustavasti.

Vuonna 2022 investointiluonteisia hankkeita olivat

- infrastruktuurin turvallisuutta ja esteettömyyttä parannettiin Vihta-saunan lavahissin rakentamisella ja parannustyöt jatkuvat edelleen keväällä 2023 ranta-alueen kunnostamisella
- ulkovalaistusta parannettiin ja valaistuksen parannustyöt jatkuvat keväällä 2023
- alueelle valmistui upea Elämysgolf, joka saavutti jo kesällä suuren suosion

Huolimatta toimintaympäristössä tapahtuneista ennakoimattomista muutoksista, jotka ovat vaikuttaneet erittäin negatiivisesti alan toimintaan, vahvalla koko henkilöstön panostuksella, hyvällä myynti- ja markkinointityöllä ja osaavalla taloudenhoidolla Marttinen piti edelleen kasvulinjan liikevaihdossa. Vuoden 2022 liikevaihtotavoite ylitettiin ja saavutettu liikevaihto on paras Marttisen historiassa. Pääsimme myös positiiviseen tulokseen, mikä on vallitseva tilanne huomioon ottaen erittäin hieno saavutus.

	Tavoite	Tavoitetaso	Toteutuma
Toiminta	Käyttöpäivät	30 000 käyttöpäivää	19 366 (64,6 %)
Talous	Ylijäämäinen tulos	10 000 €	12 125

Tarkempi taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty liikelaitoksen erillistilinpäätöksen yhteydessä.

3 KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN (KAUPUNKI JA VESIHUOLTO)

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteuma, yhteenveto (sisäiset + ulkoiset)

KAUPUNGIN-VAL- TUUSTO	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-106 259	0	-106 259	-89 245,96	17 013,04	84,0
Toimintakate	-106 259	0	-106 259	-89 245,96	17 013,04	84,0
TARKASTUS-LAU- TAKUNTA	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot						
Toimintamenot	-28 520	0	-28 520	-24 298,14	4 221,86	85,2
Toimintakate	-28 520	0	-28 520	-24 298,14	4 221,86	85,2
KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	14 901,30	14 901,30	
Toimintamenot	-25 000	0	-25 000	-19 085,54	5 914,46	
Toimintakate	-25 000	0	-25 000	-4 184,24	20 815,76	
HALLINTO- JA ELINVOIMA- OSASTO	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 194 306	0	2 194 306	2 344 339,35	150 033,35	106,8
Toimintamenot	-4 842 793	-99 275	-4 942 068	-4 742 998,54	199 069,46	96,0
Toimintakate	-2 648 487	-99 275	-2 747 762	-2 398 659,19	349 102,81	87,3
SIVISTYS-LAUTA- KUNTA	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	582 095	0	582 095	900 040,37	317 945,37	154,6
Toimintamenot	-12 056 502	0	-12 056 502	-12 627 509,22	-571 007,22	104,7
Toimintakate	-11 474 407	0	-11 474 407	-11 727 468,85	-253 061,85	102,2
Hallinto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	67 840	67 840,10	
Toimintamenot	-149 656	-10 000	-159 656	-196 555	-36 899,00	123,1
Toimintakate	-149 656	-10 000	-159 656	-128 714,90	30 941,10	80,6
Koulutoimen hal- linto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	46 000	0	46 000	193 475,16	147 475,16	
Toimintamenot	-393 929	0	-393 929	-461 189,91	-67 260,91	117,1
Toimintakate	-347 929	0	-347 929	-267 714,75	80 214,25	76,9

Perusopetus	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	197 389	0	197 389	300 223,48	102 834,48	152,1
Toimintamenot	-6 472 844	0	-6 472 844	-6 850 487,79	-377 643,79	105,8
Toimintakate	-6 275 455	0	-6 275 455	-6 550 264,31	-274 809,31	104,4
Lukiokoulutus	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0	0	0	44 169,16	44 169,16	
Toimintamenot	-1 237 449	0	-1 237 449	-1 133 283,97	104 165,03	91,6
Toimintakate	-1 237 449	0	-1 237 449	-1 089 114,81	148 334,19	88,0
Aikuisopetus/ Kansalaisopisto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	94 000	0	94 000	67 427,29	-26 572,71	71,7
Toimintamenot	-445 212	10 000	-435 212	-346 215,93	88 996,07	79,6
Toimintakate	-351 212	10 000	-341 212	-278 788,64	62 423,36	81,7
Kirjasto- ja kulttuuri- toimi	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	20 230	0	20 230	28 063,13	7 833,13	138,7
Toimintamenot	-593 500	0	-593 500	-610 498,01	-16 998,01	102,9
Toimintakate	-573 270	0	-573 270	-582 434,88	-9 164,88	101,6
Liikuntatoimi	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	16 515	0	16 515	17 574,13	1 059,13	106,4
Toimintamenot	-179 027	0	-179 027	-172 949,08	6 077,92	96,6
Toimintakate	-162 512	0	-162 512	-155 374,95	7 137,05	95,6
Lasten päivähoido	TA2022					
Toimintatuotot	207 961	0	207 961	181 267,92	-26 693,08	87,2
Toimintamenot	-2 584 885	0	-2 584 885	-2 856 329,53	-271 444,53	110,5
Toimintakate	-2 376 924	0	-2 376 924	-2 675 061,61	-298 137,61	112,5
PERUSTURVA- LAUTAKUNTA	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	28 930 560	0	28 930 560	30 599 607,25	1 669 047,25	105,8
Toimintamenot	-60 734 193	0	-60 734 193	-62 022 513,84	-1 288 320,84	102,1
Toimintakate	-31 803 633	0	-31 803 633	-31 422 906,59	380 726,41	98,8
Ehkäisevä terveyden- huolto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 957	0	5 957	11 251,00	5 294,00	188,9
Toimintamenot	-1 193 246	0	-1 193 246	-1 306 435,77	-113 189,77	109,5
Toimintakate	-1 187 289	0	-1 187 289	-1 295 184,77	-107 895,77	109,1

Sairaanhoito	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 493 680	0	1 493 680	3 278 774,61	1 785 094,61	219,5
Toimintamenot	-11 425 911	0	-11 425 911	-12 404 063,77	-978 152,77	108,6
Toimintakate	-9 932 231	0	-9 932 231	-9 125 289,16	806 941,84	91,9
Erikoissairaanhoito	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	44 790	0	44 790	201 308,24	156 518,24	449,4
Toimintamenot	-18 966 909	1 532 733	-17 434 176	-16 043 239,51	1 390 936,49	92,0
Toimintakate	-18 922 119	1 532 733	-17 389 386	-15 841 931,27	1 547 454,73	91,1
Hammashuolto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	399 428	0	399 428	483 716,11	84 288,11	121,1
Toimintamenot	-1 759 739	0	-1 759 739	-1 976 411,73	-216 672,73	112,3
Toimintakate	-1 360 311	0	-1 360 311	-1 492 695,62	-132 384,62	109,7
Sosiaalityö	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	21 781 690	0	21 781 690	21 598 727,83	-182 962,17	99,2
Toimintamenot	-4 945 523	-740 323	-5 685 846	-6 405 355,37	-719 509,37	112,7
Toimintakate	16 836 167	-740 323	16 095 844	15 193 372,46	-902 471,54	94,4
Kehitysvammahuolto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	573 840	0	573 840	726 289,28	152 449,28	126,6
Toimintamenot	-3 353 495	0	-3 353 495	-3 555 921,34	-202 426,34	106,0
Toimintakate	-2 779 655	0	-2 779 655	-2 829 632,06	-49 977,06	101,8
Koti- ja vanhustyö	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 631 175	0	4 631 175	4 299 540,18	-331 634,82	92,8
Toimintamenot	-19 089 370	-792 410	-19 881 780	-20 331 086,35	-449 306,35	102,3
Toimintakate	-14 458 195	-792 410	-15 250 605	-16 031 546,17	-780 941,17	105,1
MERIKANTO-OPISTO	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	450 250	0	450 250	471 869,42	21 619,42	104,8
Toimintamenot	-1 470 821	0	-1 470 821	-1 466 095,47	4 725,53	99,7
Toimintakate	-1 020 571	0	-1 020 571	-994 226,05	26 344,95	97,4
TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	7 085 112	0	7 085 112	7 401 973,20	316 861,20	104,5
Toimintamenot	-7 935 976	0	-7 935 976	-7 967 602,82	-31 626,82	100,4
Toimintakate	-850 864	0	-850 864	-565 629,62	285 234,38	66,5

Hallinto	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 620 125	0	1 620 125	1 701 123,47	80 998,47	105,0
Toimintamenot	-2 770 496	0	-2 770 496	-2 830 161,43	-59 665,43	102,2
Toimintakate	-1 150 371	0	-1 150 371	-1 129 037,96	21 333,04	98,1
Ylläpito ja rakentaminen	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 777 331	0	4 777 331	4 944 864,64	167 533,64	103,5
Toimintamenot	-4 595 453	0	-4 595 453	-4 513 225,32	82 227,68	98,2
Toimintakate	181 878	0	181 878	431 639,32	249 761,32	237,3
Vesihuoltolaitos	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	687 656	0	687 656	755 985,09	68 329,09	109,9
Toimintamenot	-570 027	0	-570 027	-624 216,07	-54 189,07	109,5
Toimintakate	117 629	0	117 629	131 769,02	14 140,02	112,0
VIRTAIN KAUPUNKI YHTEENSÄ	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	39 242 323	0	39 242 323	41 732 730,89	2 490 407,89	106,3
Toimintamenot	-87 200 064	-99 275	-87 299 339	-88 959 349,53	-1 660 010,53	101,9
Toimintakate	-47 957 741	-99 275	-48 057 016	-47 226 618,64	830 397,36	98,3
VIRTAIN KAUPUNKI ilman Ruoveden palvelutuotantoa	TA2022	MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	14 900 583	0	14 900 583	17 612 934,54	2 712 351,54	118,2
Toimintamenot	-62 878 324	-99 275	-62 977 599	-64 857 920,15	-1 880 321,15	103,0
Toimintakate	-47 977 741	-99 275	-48 077 016	-47 244 985,61	832 030,39	98,3

3.1 KAUPUNGINVALTUUSTO

Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain (410/2015) 14 §:ssä. Virtain kaupunginvaltuuston 27 paikkaa toimikaudella 2021–2025 jakautuvat seuraavasti:

Suomen Keskusta r.p. 8

Virtain Valtin yhteislista 6

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p. 5

Perussuomalaiset r.p. 4

Vasemmistoliitto r.p. 2

Kansallinen Kokoomus r.p. 1

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p. 1

Valtuutetuista naisia on 10 ja miehiä 17.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajisto:

Jarmo Vehmas, puheenjohtaja

Keijo Kaleva, 1. varapuheenjohtaja

Satu Solja, 2. varapuheenjohtaja

Katja Kotalampi 3. varapuheenjohtaja

Kaupunginvaltuusto kokousti vuoden 2022 aikana kuusi kertaa. Lisäksi vuoden aikana pidettiin valtuustoseminaareja ja tilaisuuksia aiheina mm. tuulivoima, hyvinvointialueuudistus sekä talousarvio ja strategia.

Helmikuussa 2022 kaupunginvaltuusto antoi lakisääteisen selvityksen koskien sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävien siirtoa hyvinvointialueelle. valitsi uudeksi kaupunginjohtajaksi Henna Viitasen. Maaliskuussa 2022 kaupunginvaltuusto hyväksyi teknisluonteisia muutoksia hallintosääntöön. Vuoden 2021 tilinpäätös ja talousarvioraami vuodelle 2023 hyväksyttiin valtuuston kesäkuun kokouksessa. Kesäkuun kokouksessa päätettiin myös tehdä Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen omaan pääomaan 1 miljoonan euron sijoitus korjaussuunnitelman toteuttamiseksi. Vuoden 2023 talousarvio hyväksyttiin marraskuussa, samassa kokouksessa hyväksyttiin hallintosääntöön muutokset mm. 1.1.2023 aloittaneen hyvinvointilautakunnan osalta. Joulukuussa päätettiin Virtain Yrityspalvelu Oy:n pääomallainojen konvertoinnista oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi sekä määrärajojen ostosta.

Vuonna 2022 tehtiin 12 valtuustoaloitetta, joiden käsittely on edennyt seuraavasti:

- Valtuustoaloite Latuverkkosovelluksen hankinnasta myös Virroille, jolla hiihtäjät voivat tarkkailla latujen kuntoa. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite Erkan Areena/Joustokaukalo; selvityksen laatiminen jäähallin kunnosta, käytöstä ja taloudellisista näkökulmista kokonaisuutena ennen päätöstä joustokaukalon hankinnasta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite tuulivoimapuisto: Esitys Kummunmäen alueen kaavoitusprosessin aloittamisesta, jolloin asia saadaan avoimeksi ja julkiseksi. Yleisötilaisuuksien ja kuulemisten järjestäminen, käytännön kokemusten hankkiminen, etujen ja haittojen selvittäminen sekä asiantuntijoiden käyttäminen maanomistajien etujen valvomiseksi. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / Varautuminen tuleviin energia- ympäristö ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin. Suunnitelman laatiminen siitä, miten kaupunki varautuu tuleviin energia-, ympäristö- ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin muutoksiin sekä toteuttaa tehtyä suunnitelmaa sen valmistuttua määrätietoisesti tulevina vuosina. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / Virtain joukkoliikenneyhteyksiä kehitettävä. Selvityksen laatiminen Virtain saavutettavuutta parantavien bussiyhteyksien kustannuksista ja tarpeesta sekä niiden erilaisista hankinta- ja rahoitusvaihtoehdoista. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / Selvitystyön aloittaminen siitä, voiko Koivurinteen päiväkotia laajentaa, jotta se vastaa paremmin Virtain varhaiskasvatuksen tarpeisiin. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / tuulivoima-alueen nro 104 (Kummunmäki) poistamiseksi Pirkanmaan maakuntakaavasta. Asia on aloitteena loppuun käsitelty

- Valtuustoaloite / Maatalouden huoltovarmuuden tukeminen, jonka toimenpiteiksi ehdotetaan maatalouden tilanteen kartoittamista kunnassa ja toimenpiteiden miettimistä sekä kartoitetaan bioenergian laaja-alaista hyödyntämistä. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / Kyläneuvosto, jossa esitetään perustettavaksi kylien elinvoimaisuuteen ja niissä asuvien ihmisten hyvinvointiin keskittyvää kyläneuvostoa tms., jossa mukana olisi jäsenenä eri kylien aktiiveja ja kaupungin edustaja. Asian käsittely on kesken.
- Valtuustoaloite / Hyvinvointia kuntalaisille terveystoimintapalveluilla. Asia on aloitteena loppuun käsitelty.
- Valtuustoaloite / Lasten kotihoidon kuntalaisä käyttöön Virroilla, jossa ehdotetaan maksettavaksi 400 euron/kk kotihoidon kuntalaisää maksettavaksi alle kolmevuotiaiden lasten osalta, jotka eivät ole kunnallisessa päivähoitossa. Asia on aloitteena loppuun käsitelty
- Valtuustoaloite Virtain kaupungin alueen vesihuoltolaitoksen ja vesiosuuskuntien yhteistyön lisäämisestä mm. säännöllisten verkostopalvereiden avulla. Asian käsittely on kesken.

Aiemmilta vuosilta on valmistelematta ja käsittelemättä viisi aloitetta vuodelta 2021. Vuoden 2022 aikana käsiteltiin loppuun 18 valtuustoaloitetta

Kaupunginvaltuuston menot ovat kokonaisuutena hieman kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna, mutta alle talousarvion tason. Kokouspalkkiot pysyivät edellisvuoden tasolla.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

Kaupunginvaltuusto

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot				0		0,00	
Toimintamenot	-78 615,59	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8
Toimintakate	-78 615,59	-89 778	0	-89 778	-73 453,12	16 324,88	81,8

3.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan kuntalain mukaisena tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Arvioinnissa huomiota kiinnitetään toiminnan, toimintatapojen sekä palvelujen järjestämisen tarkoituksenmukaisuuteen. Tarkastuslautakunta huolehtii myös kaupungin ja sen tytäryhteisön tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä valvoo sidonnaisuusilmoituksia ja raportoi niistä kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2022 10 kertaa. Kuultavina ovat olleet talousjohtaja, henkilöstöpäällikkö, yhtenäiskoulun rehtori, kaavoitus- ja kehittämisspäällikkö, kulttuurisihteeri, liikuntasihteeri, sosiaali- ja terveysjohtaja ja tekninen johtaja. Tarkastuslautakunta on myös kuullut tilintarkastusyhtiö BDO Oy:n JHT tilintarkastaja Sanna-Mari Pääkköstä ja Minna Ainasvuorta tilikauden 2021 tarkastustyön etenemisestä sekä siinä esiintyneistä havainnoista. Keväällä 2022 kilpailutettiin Virtain kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut sekä kaupungin tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelut tilikaudelle 2022. Kaupunginvaltuusto valitsi tilintarkastusyhteisöksi Oy SK-Reviisorit AB:n. Tarkastuslautakunta on kuullut myös Oy SK-Reviisorit AB:n tilintarkastajaa Ilari Karhua tilikauden 2022 tarkastuksen osalta.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt päivitettyä sidonnaisuusilmoitukset kokouksessaan 30.8.2022. Sidonnaisuusilmoitukset.

Tarkastuslautakunnan talous toteutui vuonna 2022 hieman alle talousarvion tason.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot				0		0,00	
Toimintamenot	-31 390,86	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8
Toimintakate	-31 390,86	-27 180	0	-27 180	-24 950,18	2 229,82	91,8

3.3 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Vuonna 2022 järjestettiin ensimmäiset aluevaalit, joiden varsinainen vaalipäivä oli 23.1.2022. Ennakoäänestys kotimaassa pidettiin 12.–18.1.2022 ja ulkomailla 12.–15.1.2022. Vaaleissa valittavien aluevaltuustojen toimikausi alkoi 1.3.2022.

Oikeusministeriö maksoi vuoden 2022 aluevaaleista aiheutuneista kuluista korvausta kunnille. Korvausta maksettiin 2,70 euroa jokaiselta vuoden 2022 aluevaalien lainvoimaiseen äänioikeusrekisteriin otetulta kunnan asukkaalta, kuitenkin vähintään 3000 euroa. Keskusvaalilautakunnan talousarvio toteutui olennaisesti alle talousarvion tason menojen jäädessä alle talousarvion sekä saadun korvauksen johdosta. Talousarvion laadintavaiheessa ei ollut vielä selvää maksetaanko kunnille korvausta aluevaalien järjestämisestä, joten tuloja ei ollut varovaisuuden periaatteen mukaan budjetoitu.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	0,00	0	0	0	7 756,00	7 756,00	
Toimintamenot	0,00	-25 300	0	-25 300	-32 360,40	-7 060,40	127,9
Toimintakate	0,00	-25 300	0	-25 300	-24 604,40	695,60	97,3

3.4 HALLINTO- JA ELINVOIMAOSASTO

Kaupunginhallitus johtaa, ohjaa ja koordinoi kaupungin päätöksentekoa, organisaation ja palveluiden suunnittelua ja kehittämistä sekä taloutta siten, että kaupunki kehittyy kaupungin toiminta-ajatuksen ja valtuuston määrittelemien tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii hallinto- ja elinvoimaosasto, joka jakautuu kahteen tulosityksikköön elinvoimapalveluihin sekä hallintoon ja talouteen.

Elinvoimapalveluihin kuuluvat kaupungin kehittäminen, viestintä ja markkinointi, elinkeino- ja työllisyyspalvelut, maankäyttö ja kaavoitus sekä rakennus- ja ympäristövalvonta.

Lakisääteliset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Työllistämiseen kuuluu palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat, jotka muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden.

Hallinnon ja talouden tulosityksikkö vastaa talous- ja tietohallinnonpalveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä.

Kaupunginkanslia vastaa kaupungin asianhallinnan toimivuudesta sekä hallinnon valmistelusta, joista keskeisimpinä tehtävinä ovat kaupungin kirjaamoon ja asiakaspalvelupisteen ylläpitäminen, kaupunginhallituksen ja -valtuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävät, kaupungin tietosuojan kehittäminen sekä vaalien järjestäminen keskusvaalilautakunnan ohjauksessa.

Tietohallinto johtaa, koordinoi ja kehittää koko kaupungin tietohallintoa sekä järjestää itse tai ostopalveluna kaikille asiakkailleen määriteltyjä ICT-palveluja.

Talushallinto vastaa kaupungin talushallinnon tehtäväalueesta sisältäen palkanlaskennan, maksuliikenteen ja kirjanpidon. Talushallinto vastaa mm. talousarvion ja tilinpäätöksen valmistelusta sekä kustannuslaskennan ja raportoinnin kehittamisestä.

Alla on kuvattu Hallinto- ja elinvoimaosaston organisaatio.

Henkilöstö

	31.12.2022	31.12.2021	MUUT
Elinvoimapalvelut	14,4	14,4	0
Hallinto ja talous	18,1	20,4	-2,3*
Yhteensä	32,5	34,8	-2,3

* asianhallintasihteerin tehtävä täyttämättä, talouspäällikkö, tietohallintopäällikön osa-aikaisuus

Elinvoimapalveluiden henkilöstö: kaupunginjohtaja, kaavoitus- ja kehittämispäällikkö, elinvoimapäällikkö, palveluohjaaja (työllisyyden kuntakokeilu), kuntouttavan työtoiminnan ohjaaja, kolme työsuunnittelijaa, etsivän nuorisotyön yksilöohjaaja, markkinointi- ja yrityskoordinaattori, osa-aikainen elinkeinoasiantuntija, rakennustarkastaja, lupavalmistelija, ympäristötarkastaja, kiinteistösihteerin lisäksi työllistettyjä kaupunginhallituksen alaisessa toiminnassa 9

Hallinnon ja talouden henkilöstö:

kanslia 4,5 (talusjohtaja, oto. hallintojohtaja, 1 palveluneuvoja, hallintopäällikkö, osa-aikainen palveluneuvoja, määräaikainen projektityöntekijä)

taloushallinto 9,6 (henkilöstöpäällikkö, 3 kirjanpitäjää (yksi osa-aikainen), 2 taloussihteeria, 4 palkkasihteeria

tietohallinto 3,5 (tietohallintopäällikkö (osa-aikainen), IT-asiantuntija, IT-tukihenkilö ja määräaikainen IT-tukihenkilö)

monistamo 0,5 (monistamonhoitaja)

Strategian lähtökohtana on *visio: ”Onnistu Virroilla – Tiekartta tulevaisuuteen”*. Konsernistrategian keskeiset tavoitteet yhteisen tulevaisuuden tekijöinä ovat:

1. Onnistuva Virrat
2. Kumppanien kanssa vahva Virrat
3. Vastuullinen Virrat
4. Uudistuva Virrat

Näistä johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet vuodelle 2022 ovat:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteuma 2022
Kivijalkana henkilöstö	Työhyvinvoinnin ja sisäisen viestinnän kehittämisen	Kunta10 -tulosten läpikäyminen ja parantaminen Intran käyttöönotto 2022	Tulokset on käyty läpi henkilöstöjaoksessa. Kaupungin toiminnan osalta tulokset pääsääntöisesti paranivat, mutta vaihtelivat osastoittain. Intra otettu käyttöön toukokuussa 2022
Kivijalkana Talous	Valmistautuminen soteuudistukseen	Suunnitelma tukipalveluiden organisoimiseksi vuoden 2023 alusta alkaen laadittu	Toteutunut osittain: Suunnittelua tehty osana hyvinvointialueen valmistelua. Kaikki tehtävät eivät siirtyneet vielä hyvinvointialueelle, joten vuoden 2023 aikana ei voida tehdä vielä merkittäviä muutoksia.
	Palvelujen kustannusten raportoinnin kehittäminen (automaattinen talousraportointi)	Koulutuksen järjestäminen henkilöstölle (laskuttajat ja ostolaskujen käsittelijät) sekä ohjeistuksen päivittäminen	Toteutunut osittain: Järjestetty täsmäkoulutusta, mutta koko henkilöstölle ei ole järjestetty koulutusta vuonna 2022.

Onnistuva Virrat	Kaupungin elinvoimaisuuden kehittäminen	Rakennusjärjestyksen hyväksyminen Nettomuutto positiivinen	Rakennusjärjestyksen uudistaminen toteutetaan, kun uusi maankäyttö- ja rakennuslaki on hyväksytty. Toteutunut: Kokonaisnettomuutto +19
Kumppanien kanssa vahva Virrat	Yhteistyön kehittäminen ja ylläpitäminen Tredun, TAMK:n ja yritysten kanssa	Järjestetään Tredun kanssa yhteinen rekrytapahtuma.	Tapahtuma järjestetty keväällä 2022
Vastuullinen Virrat	Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Suunnitelma terveyden ja hyvinvoinnin organisoimisesta 2023 alkaen laadittu	Perustettu hyvinvoiva Virrat työryhmä, joka on aloittanut toiminnan. Valmistelu aloitettu yhdessä talousarvion 2023 valmistelun yhteydessä
	Kuntalaisten kuuleminen ja osallistaminen	Osallistavan budjetoinnin pilotti toteutettu	Toteutettu
Uudistuva Virrat	Kuntamarkkinoinnin kehittäminen	Tienvarsikyltit päivitetty vuonna 2022	Ei toteutunut
	Marttisensaaren kehittäminen	Marttisensaaren kehittämissuunnitelman jatkotoimet	Tarkempi suunnitelma toimitettu kaupungille syyskuussa 2022.
		Selvitetään yhdessä kulttuuritoimen kanssa Perinnekyllän siirto Marttiselta	Sivistyslautakunta on käsitellyt asiaa. Toteutusmalli vielä avoin, valmistelu jatkuu vuonna 2023.

Tavoitteiden toteutuminen 2022

Hallinto- ja elinvoimaosasto talous muodostaa yhden tulosalueen, joka sisältää sekä elinvoimapalvelut että hallinnon ja talouden. Kokonaisuutena toimielimen taloudelliset tavoitteet toteutuivat talousarviota myönteisemmin. Talousarviomuutokset sisälsivät avustukset Kiinteistö Oy Virtain opiskelija-asuntoloiden lainanlyhennyksiin, Kiinteistö Oy Killinpolun saneerausohjelman mukaisiin maksuihin, Perinnekyllään sekä varautumiseen mahdollisiin Ukrainasta tulevien turvapaikanhakijoiden menoihin. Muu toiminta toteutui kuitenkin talousarviota myönteisemmin ja riitti kattamaan lisämäärärahojen vaikutuksen. Tuottojen ylittymiseen vaikuttivat mm. useat maa-alueiden myynnit, myös rakennusvalvonnan tuotot ylittyivät lupamäärästä johtuen. Työllistämisessä tuotot toteutuivat talousarviota heikommin ja työmarkkinatuen kuntaosuus ylitti talousarvion noin 21 000 eurolla. Ympäristövalvonnan talousarvio toteutui olennaisesti talousarviota myönteisemmin tuottojen ylittäessä talousarvion ja menojen alittaessa talousarvion. Ympäristösuunnittelijan virkaa ei ole tällä toistaiseksi täytetty, mikä vaikuttaa menojen alittumiseen. Sisäisen palvelukeskuksen osalta ylitystä tuli mm. automaattisen talousraportoinnin aiheuttamien lisämenojen (mm. ylityöt) johdosta sekä laitevuokrasta. Operatiivisten tavoitteiden osalta osa tavoitteista toteutui.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2021	TP2020	TA2021	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 090 119,07	2 019 185	0	2 019 185	2 180 872,11	161 687,11	108,0

Toimintamenot	-3 892 059,14	-4 299 107	-253 800	-4 552 907	-4 423 452,09	129 454,91	97,2
Toimintakate	-1 801 940,07	-2 279 922	-253 800	-2 533 722	-2 242 579,98	291 142,02	88,5
Rahoitustuotot ja -kulut	-290,62	0	0	0	-936,59	-936,59	
Poistot	-563 817,22	-668 950	0,00	-668 950	-602 516,53	66 433,47	90,1
Yli/alijäämä	-2 366 047,91	-2 948 872	-253 800	-3 202 672	-2 846 033,10	356 638,90	88,9

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan tunnusluvut

	TP2018	TP2019	TP2020	TP2021	TP2022
Kaupunginvaltuuston kokousasioiden määrä	83	89	82	118	80
Äänestysten määrä kaupunginvaltuustossa	7	2	0	1	1
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginvaltuustossa	0	1	0	0	0
Kaupunginhallituksen kokousasioiden määrä	395	409	365	428	357
Äänestysten määrä kaupunginhallituksessa	1	3	0	0	1
Pöydälle jätettyjen (valmisteluun palautettujen) asioiden määrä kaupunginhallituksessa	9	9	4	7	1
Oikaisuvaatimusten määrä	2	1	0	2	1
Tukityöllistettyjen määrä**	39	32	36	24	23
Perustetut uudet yritykset	25	15	25	35	23
Lopettaneet yritykset	35	34	31	32	22
Työmarkkinatuen piirissä	108	100	113	123	108
Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneet	107	109	101	71	67
Rakennuslupapäätökset	78	79	96	135	210
Tuotetut palkkalaskelmat	17 794	17 930	15 637	7 758	8 144
Kirjanpitoventtien määrä	513 544	503 156	480 692	491 112	491 523

*sisältää myös osaston omalla rahalla palkatut henkilöt, joihin on saatu palkkatukea

3.4.1 Elinvoimapalveluiden yksikkö

Elinvoimapalveluiden alaiseen toimintaan kuuluvat kaupungin elinkeinopolitiikka, työllistäminen (työpajat, työllisyystyöt), maaseututoimi, hankkeet, hallituksen myöntämät avustukset, kaavoitus ja kehittäminen sekä ympäristövalvonta. Lakisääteiset maaseutuelinkeinoviranomaispalvelut tuottaa Keuruun kaupunki isäntäkuntamallilla.

Kaavoitus

Kaupunginvaltuustossa hyväksyttiin yksi asemakaavamuutos ja yksi ranta-asemakaavamuutos vuonna 2022. Asemakaavamuutos koski uuden Keiturinsalmen alueen kaavassa olleita VL-alueita ja niille osoitettujen yhteissaunojen poistoa. Keiturinsalmen uudet tontit ovat olleet markkinoinnissa Op-KOTI Pohjois-Häme LKV:llä kevästä 2022. Yksi tontti on myyty. Ranta-asemakaava muutos oli yksityisen maanomistajan aloitteesta laadittu, koskien rakentamiskaavan siirtoa kaava-alueella. Kaava ei ole lainvoimainen, hyväksymispäätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen.

Kaavoitushankkeita on käynnistetty 2022 4 kpl jos 3kpl koskee tuulivoimaa. Myyränkankaan tuulivoima-alue, Tuuranevan tuulivoima-alue sekä Vermassalon tuulivoima-alueet käsitellään tuulivoimaosayleiskaavoina. Tuuranevan hankkeen kohdallaan tutkitaan ns. hybridimahdollisuus aurinkoenergian hyödyntämisen suhteen hankkeessa. Kaikissa hankkeissa käydään läpi YVA-menettely (ympäristövaikutusten arviointi).

Yksi osayleiskaavamuutos on käynnistetty yksityisen omistajan aloitteesta koskien kahden RA-paikan muuttamista yhdeksi AOM-paikaksi (vakituinen asuminen). Tämän lisäksi on vireillä 2021 alkanut Toltaanniemen osayleiskaavamuutos. Kaavoitushankkeita oli vireillä samanaikaisesti vuonna 2022 yhteensä seitsemän kappaletta.

Kaavoitushankkeiden lisäksi on käynnissä kehittämishankkeita koskien Marttisen saarta ja laivarantaa ja liikuntapuis-
toa. Marttisen saaren osalta on kehittämissuunnitelmaan liittyvät konsepti ja ideasuunnitelmat Studio Puisto Arkkitechdit
OY:ltä saatu ja läpikäyty kaupunginhallituksessa 2022. Uusi ohjausryhmä kehittämishanketta varten on nimetty ja hanke
jatkuu. Laivarannan kehittämissuunnitelman osalta on käyty alustavia neuvotteluita muiden maanomistajien kanssa ja
hankkeen johdosta järjestetään avoin nettikysely 2023 alusta.

Rakennusjärjestyksen uudistaminen on myös vireillä, osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 2021. Uudista-
mista ei ole kiirehditty johtuen tulevista lainsäädännön muutoksista.

Vuoden 2022 aikana ei ole käsitelty poikkeamislupia käyttötarkoituksen muutoksille loma-asunnoista vakituiseen asumi-
seen. Vuonna 2021 myönnettyistä poikkeamisluvista 2kpl koskien käyttötarkoituksenmuutosta on molemmista valitettu ja
ne ovat kumoutuneet hallinto-oikeudessa.

Kaupunki ei ostanut maa-alueita vuoden 2022 aikana. Kaupunki myi yhden omakotitalotontin Keiturinsalmen uudelta
asuinalueelta ja useita kiinteistöjä/määräaloja palvelemaan yrityksiä ja teollisuutta. Myytyjen maa-alueiden kauppahinnat
olivat yhteensä n. 185 000 euroa ja pinta-alat n. 74,3 ha.

Elinkeinotoiminta

Vuoden 2022 aikana yrittäjille on järjestetty infotilaisuuksia koskien kiertotaloutta (yhteistyössä TAMK), yritystontteja, työn-
antajamielikuvan kehittämistä sekä TE-palveluiden nykyaikaisia rekrytointikanavia (yhteistyössä Pirkanmaan TE-palvelut).
Yritysvierailujen teemoina ovat olleet yritystoimintaan tutustuminen, koulutustarpeet sekä eri markkinointikampanjoihin
osallistuminen. Kaupunki on tarjonnut neuvontaa yrityksen perustamiseen, starttirahan hakemiseen, yritystoiminnan ke-
hittämiseen, toimitiloihin sekä rahoitusvaihtoehtoihin liittyen muun muassa yhteistyössä Poko ry:n kanssa. Yrityksille suun-
nattuun viestintään on otettu avuksi uutiskirjetyökalu. Uusia yrittäjiä muistetaan kirjeitse.

Kaupunki osallistui Virtain Yrittäjät ry:n kanssa Pirkanmaan yrittäjyys- ja elinvoimakunta -kilpailuun. Yhteydenpito kaupun-
gin ja yrittäjäjärjestön välillä on aktiivista.

Vuonna 2022 kaupungilla on ollut kaksi yritysryhmähanketta Hyvää Ruokaa Virroilta ja Matkailusta Virtaa Virroille. Elinvoi-
matiimi järjesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tapahtumia vuoden aikana (Rekry – tapahtuma, hiihtolomaviikon aktivi-
teetit lapsille ja nuorille, kesän avaus, vapaa-ajan asukkaiden info, MuksuFestarit, syysloman aktiviteetit lapsille ja nuorille,
Ready4Bisnes -yritysideakilpailu ja joulun avaus). Virtain kaupungin markkinointia on tehty sekä sosiaalisen median ka-
navissa että perinteisemmissä kanavissa: Aamulehden Kehittyvä Pirkanmaa -liite, jossa mukana oli paikkakunnan yrityksiä
(Aisikon Oy, Finncont Oy ja Nicewood Oy), Rakenna, Remontoi, Sisusta-, Pirkanmaan Yrittäjät-, ja Yritysfoorumi-, ja Oma-
Mökki -lehti. Lisäksi kaupungilla oli videomainos Jyväskylän Ralli -tapahtumassa ja OnnistuVirroilla -kampanja pyöri Sun-
radiossa vuoden lopussa.

Yhteistyössä yrittäjien kanssa kaupunki on osallistunut Tampereella rekrymessuille, jota edelsi markkinointikampanja Vir-
roilta Tampereen seudulle muuttaneille 25-45 -vuotiaille. Kaupunki on ollut mukana matkailun myynti- ja messutapahtu-
missa: Kotimaan matkailumessut, Etelä-Pohjanmaa matkamessut ja Suoma -kiertue Porissa, Jyväskylässä ja Tampe-
reella. Lisäksi matkailu on ollut esillä seuraavissa julkaisuissa: Pica-viesti, Matkailulehti, Keurusseleän seutu ja Ähtäri -lehti.
Virrat on mukana Matkalla Suomen Sydämessä -verkostossa. Kuluneen vuoden aikana uudistettiin Visit Virrat -esite ja
päivitettiin palvelukartta.

Uusi OnnistuVirroilla -esite valmistui, mikä postitetaan muun muassa uusien asukkaiden kirjeen mukana. Myös yritykset
hyödyntävät esitettä, kun kertovat potentiaalisille työnhakijoille paikkakunnasta.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä. Tampereen seudun ammattiopisto Tredu
on järjestänyt Virroilla toisen asteen ammatillista koulutusta seuraavilla koulutus aloilla: lähihoitaja, merkonomi, ajoneuvo-
asentaja sekä kasvatus- ja ohjausala. Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnon suorittamista yrityksissä kartoitettiin ja
asian tiimoilta järjestettiin tilaisuus paikallisille teollisuuden yrityksille. Tämän selvitystyön tuloksena Tredu hankki Virtain
toimipisteelle koulutusrobotin, jolla voidaan kouluttaa osatutkintoa kone- ja tuotantotekniikan perustutkinnosta. Uusi yritys-
ja markkinointikoordinaattori aloitti elokuussa 2022. Tredu Virtain toimipisteen markkinointiin on panostettu syksyllä 2022,
paikallista näkyvyyttä on haettu päivittäistavarakauppojen auloissa esite ja rollup- näkyvyydellä sekä liikenneasema Kitu-
sen Kievarilla banderollin muodossa. Koulutuksia on esitelty Kitusen kievarilla koulutuskioski- teeman alla. Yrittäjille suun-
natun myyntikuiskaaja Pasi Raution buustia myyntiin ja digimarkkinointiin kiertue huipentui Virroille.

Maakuntakorkeakoulu yhteistyötä tehdään Tampereen ammattikorkeakoulun kanssa. Tampereen ammattikorkeakoulu
TAMK aloitti metsätalousinsinööri koulutuksen tammikuussa ja syyskuussa tradenomikoulutuksen.

Henkilöstöhallinto

Henkilöstöjoaksella oli vuoden 2022 aikana 9 kokousta. Jaos käsitteli vuoden aikana muun muassa ohjeen työntekijän rokotussuojan tarkistamisesta tartuntatautilain 48a §:n perusteella, ohjeen ja periaatteet lomarahen vaihtamisesta vapaaksi, paikallisten virka- ja/tai työehtosopimusten irtisanomisen hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön osalta, matkakorvausten tilapäisen korottamisen, ohjeen omaehtoisen koulutuksen tukemiseen, muutoksia perhepäivähoitajien palkkaukseen, varhaiskasvatuksen OVTES osion G järjestelyerän jakamisen sekä Kunta10 -tutkimuksen tulokset. Lisäksi henkilöstöjaos käsitteli useita nimikemuutoksia sekä käsitteli ehdotuksia tehtäväkohtaisten palkkojen muutoksista tai määrittämisistä. Henkilöstöhallintoa on vuoden aikana edelleen työllistänyt tiedonkeruu hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön osalta. Henkilöstöpäällikkö on toiminut palkanlaskennan esimiehenä talous- ja hallinto-osaston tehtäväjärjestelyjen myötä 18.3.2021 alkaen.

Työllistäminen, kuntouttava työtoiminta ja etsivä nuorisotyö

Työllistämisen ja työpajatoiminnan tehtävänä on tukea työmarkkinoille sijoittumista ja huolehtia pitkään työttöminä olleiden henkilöiden aktivointisuunnitelmien laatimisesta tai työllistää heidät. Palkkatukityöllistäminen, kuntouttava työtoiminta, etsivä nuorisotyö ja kaupungin työpajat muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden ja antaneet entistä paremmat mahdollisuudet tukityöllistämisen kehittämiseen ja koordinointiin. Vuonna 2022 palkkatukityöllistämisen menot ja tulot toteutuivat hie-man talousarviota alhaisempina. Kokonaisuutena työllistämistoiminnan talousarvio ylittyi noin 77 700 euroa, josta merkittävin ylitys oli työmarkkinatuen kuntaosuuden ylittyminen 21 000 eurolla ja kuntouttavat työtoiminnan avustustulon alittuminen noin 33 000 eurolla. Ylitys pystyttiin kattamaan muulla toiminnalla. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on vaikuttanut yrittäjien mahdollisuus saada väliaikaisesti työmarkkinatukea tavallista kevyemmin ehdoin koronaviruspandemian aikana. Ensimmäinen vastaava työttömyysturvain väliaikainen muutos tuli voimaan 8.4.2020, ja sen voimassaoloa jatkettiin useaan otteeseen koronaviruspandemian jatkuessa. Muutos on voimassa helmikuun 2022 loppuun. Päätoimisesti yrittäjänä työllistyneellä on oikeus työttömyysetuuteen lähtökohtaisesti sen jälkeen, kun yritystoiminta on lopetettu kokonaan. Korona-aikana yrittäjät ovat voineet väliaikaisesti saada työmarkkinatukea, jos päätoiminen työskentely on päättynyt tai tulot vähentyneet koronapandemian vuoksi. Vuonna 2022 on edelleen jatkettu työllistettyjen palkkaamista myös osastojen omista määrärahoista. Kaupunginhallituksen määrärahoista on palkattu työllistettyjä lähinnä kuntouttavan työtoiminnan ohjaamiseen, terveyskeskuksen kahvioon sekä veloitetyöllistettyjen palkkaamiseen. Pirkanmaan työllisyyden kuntako-keilu, jossa myös Virrat on mukana, alkoi 1.3.2021. Työllisyyden kuntako-keilussa osa työttömistä työnhakijoista siirtyy oman kotikuntansa työllisyyspalvelujen asiakkaisiksi. Kokeilussa kotikunta vastaa TE-palveluiden eli julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden tarjoamisesta asiakkailleen. Kokeilulainsäädäntöä ollaan jatkamassa siihen asti, että TE-palvelut siirtyvät kuntiin vuoden 2025 alusta alkaen.

Etsivän nuorisotyön yksilöohjaaja on ollut vuonna 2022 yhteydessä 65 nuoreen. Heistä asiakkaaksi jäi 42 nuorta. Asiakkaista 23 nuorta on saatu autettua eteenpäin eri tahoille ja Etsivä Nuorisotyön asiakkuus on päätetty, koska ei enää tarvetta tai nuori on muuttanut pois paikkakunnalta. Etsivä Nuorisotyön toimisto sijaitsee Virtain kaupungin virastotalossa, mutta suurin osa asiakaskontakteista tapahtuu kotikäynnillä tai tapaamisissa mm. kahviloissa. Nuorten omat yhteydenotot suoraan Etsivä Nuorisotyöhön ovat lisääntyneet. Nuoret osaavat hakea apua itselleen tai kavereilleen ongelmien ratkaisemiseksi. TimeOut-Aikakalisän ohjaajakoulutuksen saaneena yksilöohjaaja on osallistunut kutsuntoihin, joka mahdollistaa tapaamisen virtolaisten nuorten miesten koko ikäluokan kanssa. Kutsunnoissa yksilöohjaaja haastattelee nuoret ja näin nuoren on mahdollista saada jo varhaisessa vaiheessa yksilöohjaajan apua. Asepalveluksen keskeyttäneistä tulee ilmoitus puolustusvoimilta suoraan Etsivä Nuorisotyöhön. Etsivä Nuorisotyön yksilöohjaaja pitää Tredussa vastaanottoa 1-2 kertaa kuukaudessa ja järjestää siellä myös erilaisia projekteja.

3.4.2 Hallinnon ja talouden yksikkö

Hallinnon ja talouden tulosalue vastaa talous- ja tietohallinnon palveluista, asianhallinnan toimivuudesta sekä kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston valmistelu- ja toimeenpanotehtävistä. Hallinnon ja talouden muodostavat kaupunginkanslia, monistamo, taloushallinto ja henkilöstöhallinto.

Kaupunginkanslia

Kaupunginkanslian keskeisimpiin tehtäviin kuului läpi toimintavuoden 2022 tiedonohjaussuunnitelman eteenpäin vieminen yhdessä osastojen kanssa, asianhallinnan kehittäminen, tietosuoja-asiat, viestinnän kehittäminen ja vaalien järjestäminen.

Asianhallintajärjestelmän uusi versio otettiin käyttöön 1.11.2021 alkaen, mikä on vaikuttanut merkittävästi sekä kaupunginkanslian että osastojen asianhallinnasta ja kokousvalmistelusta vastaavien henkilöiden tehtäviin. Tämän lisäksi toimintavuonna on jatkettu tiedonhallintamallin laatimista sekä digitalisaation edistämistä.

Virtain kaupunki on ollut mukana kahdessa digihankkeessa naapurikuntien kanssa. *Saavutettava, vetovoimainen ja kestävä kunta* – hankkeen tavoitteena on ollut uudistaa Juupajoen, Oriveden, Ruoveden, Mänttä-Vilppulan ja Virtain toimintatapoja ja palveluprosesseja sekä parantaa niiden vaikuttavuutta sekä laatua sähköisiä palveluja kehittämällä ja tarjolla olevia ratkaisuja hyödyntämällä. Hanke toteutettiin vuosien 2020-2021 aikana ja osaa hankkeesta käynnistetyistä toimenpiteistä jatkettiin toisen digihankkeen puitteissa. *Digitaalinen tulevaisuus eri kokoisissa kunnissa* -hankkeen tavoitteena on ollut puolestaan kehittää kunnan sähköistä päätöksentekoa ja sitä tukevia prosesseja, edistää kuntalaisten ja palveluiden käyttäjien osallistumista ja vaikuttamista, kehittää etätöitä ja monipaikkaista työtä kunnassa sekä kunnan järjestämien palveluiden digitalisaation edistäminen. Hankkeessa Virtain kaupungin vastuulla oli osa-alue Etätö ja monipaikkainen työ. Hankkeen puitteissa on mm. järjestetty etätöihin liittyviä koulutuksia, laajennettu aiemmassa hankkeessa käyttöön otettujen sähköisten lomakkeiden käyttöä sekä laajennettu Suomi.fi -palveluiden käyttöä, otettu käyttöön sähköinen allekirjoitus sekä Kyyhky-käyttöliittymä Suomi.fi viesteihin. Lisäksi on saatettu loppuun uuden intran käyttöönotto. Hankkeeseen on saatu avustusta valtiovarainministeriöltä 50 700 euroa ja omarahoitusosuudeksi on muodostunut n. 14 700 euroa. Hankkeessa on ollut Virtain kaupungin lisäksi mukana Pälkäne, Karkkila, Lohja ja Kuhmoinen. Hanke on päättynyt 31.10.2022.

Tietoturvan ja tietosuojan kehittäminen

Vuoden 2017 aikana on perustettu tietoturvyöryhmä Virtain kaupungille, jonka tarkoituksena on kehittää tietoturvaa, tietosuojaa ja laatia henkilöstölle ohjeita tietosuojaan ja tietoturvaan liittyen. Kaupunginhallitus on nimennyt hallintosihteerin kaupungin tietosuojavastaavaksi ja tietohallintopäällikön tietoturvavastaavaksi. Tietoturvyöryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana 8 kertaa. Tietoturvyöryhmä hyödyntää työssään Arter Oy:n tietosuojamallia ja -järjestelmää. Tämä parantaa erityisesti tietosuoja-asetuksen tuomaa osoitusvelvollisuuden todentamista. Toimintavuonna kehitettiin tiedonhallintamallia käyttämällä Arter Oy:n tiedonhallintamallia.

Henkilöstön koulutuksiin on otettu käyttöön nettikoulutus tietosuoja- ja tietoturva asioihin liittyen, jonka suorittamisesta pitää toimittaa esimiehelle todistus. Uuden työntekijän tulee käydä koulutus, poikkeuksena ovat lyhyet alle 3 kuukauden määräaikaiset työntekijät, joiden tehtäviin ei kuulu henkilötietojen käsittelyä. Tietohallinnon toimintasuunnitelmassa on valittu yhdeksi painopisteeksi tietoturvan ja tietosuojan koulutustoiminnan kehittäminen. Tietoturvan ja tietosuojan painopiste sisältää mm. henkilöstölle suunnatun koulutusportaalin hankinnan. Virtain kaupungilla on voimassa oleva tietoturva- ja tietosuojapolitiikka ja henkilötietojen käsittelyn yleisohje.

Toimintavuoden aikana jatkettiin O365 hallintamalli, jonka tarkoituksena on luoda yhtenäiset käytänteet Microsoft O365 ympäristössä käytettävien palveluiden ja sovelluksien välillä. Lisäksi käynnistettiin myös tiedonluokittelu, jonka tarkoituksena on tunnistaa organisaation sisältämä tieto, suojamaan ja hallitsemaan tietoa sen koko elinkaaren ajan.

Tietohallinto

Tietohallinnon tehtävänä on tuottaa tukipalveluita Virtain kaupunkikonsernin kaikille palvelualoille, olla digitaalisten palveluiden mahdollistajana sekä kehittää ICT-palveluita strategian mukaisesti.

Vuoden 2022 suurimpia yksittäisiä projekteja on ollut tietoliikenneverkon uudistaminen yhdessä kilpailutuksen voittaneen ICT Elmo Oy:n kanssa. Tietoliikenneuudistuksessa on painotettu palveluiden toimivuuteen käyttäjän näkökulmasta, ylläpidon sujuvuuteen ja tietoturvaan. Istekki Oy on kilpailuttanut loppuvuonna palvelinklusterin ja varmistusratkaisun hankinnan palveluna. Tämän osalta käyttöönotto on tapahtunut vuonna 2022.

Tietohallinnon palvelutuotantoa on kehitetty mm. liittymällä Istekki Oy:öön ns. pienosakkaana. Pienosakkuus mahdollistaa in-house aseman. Istekki tuottaa jatkuvana palveluna palvelimien hallintaa -ja valvontaa, varmistusratkaisujen hallintaa sekä valvontapalvelut yhdessä tietohallinnon kanssa. Lisäksi Istekin rooli korostuu laajoissa ja vaativissa kokonaisuuksissa, missä tarvitaan ulkopuolista resursointia. Vuoden 2022 lopussa sosiaali ja terveystoimen ICT-palvelut ovat siirtyneet Pirkanmaan hyvinvointialueen vastuulle, mutta Virtain kaupunki tuottaa vielä tukipalveluja siirtyneen toiminnan osalta vuoden 2023 aikana, kunnes toiminta on siirtynyt kokonaisuudessaan hyvinvointialueen ympäristöön.

Taloushallinto

Vuosi 2022 on ollut taloushallinnon osalta edelleen hyvin työntäyteinen.

Vuoden 2021 alusta tuli voimaan kuntien taloustietojen raportointiin uusi automaattinen talousraportointi Valtiokonttorille. Raportointiin tulee muutoksia vuosittain, mikä vaatii myös uusia ominaisuuksia ja päivityksiä järjestelmään. Vaaditut raportoinnit Valtiokonttorille on saatu tehtyä, mutta onnistuminen on vaatinut edelleen paljon työtä, vaikka onkin helpottunut edellisvuodesta. Raportoinnissa on edessä iso puristus vielä tilinpäätöksen valmistumisen jälkeen, kun vuoden 2022 toteumatiedot palveluittain tulee raportoida Valtiokonttorille. Tämän raportoinnin perusteella määräytyvät myös Virtain osalta hyvinvointialueelle siirtyvien kustannusten määrä sekä vaikutus tulevaan rahoitukseen. Työkuormaa on helpotettu tilapäistyövoimalla. Tulevaisuudessa taloushallinnon järjestelmän osalta tulee tarpeelliseksi tietokannan vaihto tai toiseen järjestelmään siirtyminen. Manuaalisen työn ja raportoinnin helpottamiseksi on käynnissä *TalousDigi* -hanke, jossa pyritään parantamaan taloushallinnon prosessia, lisäämään automatisointia sekä kehittämään raportointia ja mittareita. Hanke on neljän kunnan yhteishanke, jossa Virrat on vastuukuntana. Muut hankkeeseen osallistuvat kunnat ovat Mänttä-Vilppula, Keuruu ja Ruovesi. Hankkeeseen saadaan avustusta Valtiovarainministeriöltä.

3.5 PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perustuslain mukaan julkisen vallan on turvattava jokaiselle riittävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus sekä edistettävä väestön terveyttä. Palveluiden tason on oltava sellainen, että se luo jokaiselle ihmiselle edellytykset toimia yhteiskunnan täysivaltaisena jäsenenä. Sosiaali- ja terveyspalvelut kuuluvat kunnan yleiseen järjestämisvelvollisuuteen. Se voi tuottaa sosiaali- ja perusterveydenhuollon palvelut yksin tai muodostaa keskenään kuntayhtymiä. Kunta voi myös ostaa sosiaali- ja terveyspalveluja muilta kunnilta, järjestöiltä tai yksityisiltä palveluntuottajilta. Sairaanhoidopiirit järjestävät erikoissairaanhoidon.

Sosiaalipalveluilla tarkoitetaan kunnallisia sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja sekä muita toimia, joilla sosiaalihuollon ammattihenkilöt ja muu asiakastyöhön osallistuva henkilöstö edistävät ja ylläpitävät yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta. Sosiaalityöhön kuuluu myös yleis- ja erityislainsäädännön mukaisten sosiaalihuollon tehtävien ja palvelujen toteuttaminen. Osana hyvinvoinnin edistämistä kunnan tulee järjestää sosiaalihuollon neuvontaa ja ohjausta sekä rakenteellista sosiaalityötä.

Terveyspalvelut kattavat muun muassa erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon, suun terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon. Kuntien selviytymiseksi näiden palveluiden tuottamisesta valtio maksaa kunnille valtionosuutta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus ja sen painopisteet ja indikaattorit ohjaavat perusturvalautakunnan toimintaa.

Virrat ja Ruovesi muodostavat perusturvan yhteistoiminta-alueen lasten päivähoidon ja ympäristöterveydenhuollon palveluja lukuun ottamatta. Perusturvalautakunta toimii yhteislautekuntana, siten kuin yhteistoimintasopimuksessa on päätetty. Lautakunnan tehtävät ja toimivalta on määritelty Virtain kaupungin hallintosäännössä. Ruoveden palvelut ovat Virtain kaupungin perusturvaosaston järjestämisvastuulla.

Virtain kaupunki ja Keiturin Sote Oy, joka on kaupungin vuonna 2016 perustama ja 100 prosenttisesti omistama yhtiö, hoitavat sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät yhteistyössä. Viranomaispäätökset ovat kaupungin vastuulla.

Perusturvaosastoa johtaa sosiaali- ja terveysjohtaja.

Henkilöstömäärä 31.12.2022

TULOSALUE	Henkilöstö 31.12.2022 Virrat	Henkilöstö 31.12.2022 Ruovesi	Henkilöstö 31.12.2021 Virrat	Henkilöstö 31.12.2021 Ruovesi	Muutos 2021–2022 Virrat	Muutos 2021–2022 Ruovesi
Sairaanhoito			1	1	-1	-1
Hammashuolto	0,2	0	1	1	-0,8	-1
Hallinto- ja sosiaalityö	21,4	7,8	13,4	9,6	+8	-1,8
Yhteensä	21,6	7,8	15,4	11,6	+6,2	-3,8

Kunta	Vuosi	Menot	Asukasluku	€/asukas	Muutos % /v
Virrat	2016	26 302 044	6917	3 803	5,67 %
	2017	26 115 406	6844	3 816	0,35 %
	2018	27 281 467	6741	4 047	6,43 %
	2019	28 932 646	6544	4 421	9,24 %
	2020	29 220 801	6510	4 489	1,52 %
	2021	30 712 573	6465	4 751	5,84 %
	2022	31 571 095	6396	4 936	11,64 %
Ruovesi	2016	19 564 196	4565	4 286	0,15 %
	2017	20 063 638	4462	4 497	4,92 %
	2018	19 814 754	4395	4 508	0,27 %
	2019	20 169 252	4283	4 709	4,45 %
	2020	19 298 839	4215	4 579	-2,77 %
	2021	20 079 877	4155	4 833	5,55 %
	2022	21 075 484	4110	5 128	6,11 %

Konsernistrategiassa perusturvaosastolle asetetut strategisista tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2022:

Strateginen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet/Mittarit	Toteuma
Henkilöstö	Sitoutunut, osaava ja kehittämismyönteinen henkilöstö Työhyvinvoinnin edistäminen	- Koettu työhyvinvointi (oma kysely) - Sairauspoissaolojen väheneminen - Koulutuspäivien toteutuminen - Toteutuneiden kehityskeskusteluiden määrä - säännöllinen tyhy-toiminta	Koettua työhyvinvointia mitattiin onnistuneesti työhyvinvointihankeella. Sairauspoissaolot laskivat, mutta yhteistä seurantajärjestelmää TTH:sta ei vielä saatu. Kehityskeskustelut eivät toteutuneet 100 %. Tyhytoimintaa oli säännöllistä ja Kunta10 tuloksissa sekä henkilöstössä, että työhyvinvoinnissa tapahtui positiivista kehitystä.
Talous	Kustannustehokkuus	- Erikoissairaanhoidon ostopalvelun euro-määräinen seuranta neljännesvuosittain - Oman palvelutuotannon kustannusten aleneminen - Uusien teknologisten ratkaisujen käynnistäminen yhteistoiminta-alueella - Ennaltaehkäisevien palveluiden lisääminen	Esh jäi alle TA, mutta sosiaalitoiminnan ja koti- ja vanhustyön osalta tehtiin määrärahalisäys. Videovisiti otettiin käyttöön henkilöstöllä ja asiakkaille lisättiin virtuaalisia palvelumuotoja. Ennaltaehkäisevien palvelujen lisääminen onnistui kohtuullisesti
Yhteistoiminta-alueen palvelurakenteen vahvistaminen	Oikea-aikaiset, oikein mitoitettut ja kohdennetut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut Asiakaspalveluiden turvaaminen osana hyvinvointialuetta	- Aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen kehittämiseen ja kuntalaisille tiedottamiseen - Asiakastyytyväisyyskyselyiden toteutuminen ja tulosten paraneminen - Oikaisuvaatimusten, muistutusten, kanteluiden ja reklamaatioiden määrä - Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelut annetaan määräaikojen puitteissa - Yhteistyön lisääminen yhteistoiminta-alueella ja maakunnassa - Digitaalisten ja liikkuvien palveluiden käyttöönotto yhteistoiminta-alueella	Osallistuttiin aktiivisesti HVA:n kehittämiseen ja tiedottamista lisättiin monikanavaisesti. Asiakastyytyväisyyttä mitattiin terveyspalveluissa ROIDU-menetelmällä. Oikaisuvaatimukset, muistutukset ja reklamaatiot vähenivät. Ilman lähetettä olevia palveluja lisättiin liikuntapalveluissa, fysioterapiassa ja päihde- ja mt-palveluissa.

Perusturvan osalta tavoitteet onnistuivat kokonaisuutena. Kunta10-tulokset kehittyivät merkittävästi edellisestä mittauksesta ja työhyvinvointia kyettiin näin ollen todentuneesti edistämään. Kehitettäväksi jäi organisaation yhteinen poissaolojen seurantajärjestelmä, jota uuden työterveyshuollon palvelutuottajan kanssa aloitettiin kehittämään loppuvuonna 2022.

Erikoissairaanhoidon tulosalue jäi merkittävästi alle talousarvion, joka tasapainotti perusturvan kokonaistaloutta koti- ja vanhustyön sekä sosiaalityön kustannusten ylittyessä. Etenkin laajat rekrytointivaikeudet sosiaalityössä asettivat merkittäviä haasteita asiakastyöhön ja asiakasturvallisuuden takaamiseksi jouduttiin turvautumaan ostopalvelusopimuksiin usean työntekijän kohdalla.

Vuosi 2022 keskittyi monella tavalla hyvinvointialueen valmistelutyöhön ja työllisti perusturvan ohella myös poik-kihallinnollisesti. Yhteystyötä tehtiin laajasti ja vuoden vaihtuessa yhdyspinnot Pirkanmaan hyvinvointialueen ja kaupungin välillä selkeytyivät.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	29 155 082,08	28 930 560	0	28 930 560	30 599 607,25	1 669 047,25	105,8
Toimintamenot	-59 686 424,34	-60 734 193	0	-60 734 193	-62 022 513,84	-1 288 320,84	102,1
Toimintakate	-30 531 342,26	-31 803 633	0	-31 803 633	-31 422 906,59	380 726,41	98,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-28,28	0	0	0	-0,46	-0,46	
Poistot	-181 202,65	-97 147	0	-97 147	-148 187,93	-51 040,93	152,5
Yli/alijäämä	-30 712 573,19	-31 900 780	0	-31 900 780	-31 571 094,98	329 685,02	99,0

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	5 912 163,67	4 588 820	0	4 588 820	6 479 810,90	1 890 990,90	141,2
Toimintamenot	-36 471 681,75	-36 412 453	0	-36 412 453	-37 921 084,46	-1 508 631,46	104,1
Toimintakate	-30 559 518,08	-31 823 633	0	-31 823 633	-31 441 273,56	382 359,44	98,8
Rahoitustuotot ja -kulut	-28,28	0,0	0,0	0	-0,46	-0,46	
Poistot	-153 026,83	-77 147	0	-77 147	-129 820,96	-52 673,96	168,3
Yli/alijäämä	-30 712 573,19	-31 900 780	0	-31 900 780	-31 571 094,98	329 685,02	99,0

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	23 242 918,41	24 341 740	0	24 341 740	24 119 796,35	-221 943,65	99,1
Toimintamenot	-23 214 742,59	-24 321 740	0	-24 321 740	-24 101 429,38	220 310,62	99,1
Toimintakate	28 175,82	20 000	0	20 000	18 366,97	-1 633,03	91,8
Poistot	-28 175,82	-20 000	0	-20 000	-18 366,97	1 633,03	91,8
Yli/alijäämä	0,00	0	0	0	0,00	0,00	

3.5.1 Ehkäisevän terveydenhuollon tulosalue

Ehkäisevän terveydenhuollon lakisääteisinä tehtävinä ovat väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen, terveellisen ja turvallisen elinympäristön turvaaminen sekä eläinten hyvinvoinnin ja hyvän kohtelun edistäminen mukaan lukien ympärivuorokautinen eläinlääkäripäivystys. Toimintaan kuuluvat terveysneuvonta, seulonta- ja joukkotarkastukset, yleiset terveystarkastukset äitiys-, lasten- ja aikuisneuvolassa, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto, työterveyshuolto, eläinlääkintähuolto sekä terveydensuojelu.

Talousarvio ylittyi sekä Virtain että Ruoveden toiminnassa. Virroilla ylitys johtui Keiturin Sote Oy:n palveluostosta sekä laboratoriopalveluista, jotka oli budjetoitu sairaanhoidon tulosalueelle ja hoitotarvikkeista. Ruovedellä edellä mainittujen menojen lisäksi hoitotarvikkeiden ostot olivat ylittäneet talousarvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	8 922,50	5 957	0	5 957	11 251,00	5 294,00	188,9
Toimintamenot	-1 254 699,66	-1 193 246	0	-1 193 246	-1 306 435,77	-113 189,77	109,5
Toimintakate	-1 245 777,16	-1 187 289	0	-1 187 289	-1 295 184,77	-107 895,77	109,1
Poistot	-9 721,11	0	0	0	-7 246,56	-7 246,56	-100,0
Yli/alijäämä	-1 255 498,27	-1 187 289	0	-1 187 289	-1 302 431,33	-115 142,33	109,7

VIRRAAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	7 815,00	4 180	0	4 180	8 807,50	4 627,50	210,7
Toimintamenot	-949 784,90	-871 584	0	-871 584	-928 807,93	-57 223,93	106,6
Toimintakate	-941 969,90	-867 404	0	-867 404	-920 000,43	-52 596,43	106,1
Poistot	-8 490,01	0	0	0	-6 840,24	-6 840,24	-100,0
Yli/alijäämä	-950 459,91	-867 404	0	-867 404	-926 840,67	-59 436,67	106,9

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	1 107,50	1 777	0	1 777	2 443,50	666,50	137,5
Toimintamenot	-304 914,76	-321 662	0	-321 662	-377 627,84	-55 965,84	117,4
Toimintakate	-303 807,26	-319 885	0	-319 885	-375 184	-55 299,34	117,3
Poistot	-1 231,10	0	0	0	-406,32	-406,32	-100,0
Yli/alijäämä	-305 038,36	-319 885	0	-319 885	-375 590,66	-55 705,66	117,4

3.5.2 Sairaanhoidon tulosalue

Lakisääteisenä tehtävänä on kunnan asukkaiden ja muiden kunnan alueella tilapäisesti oleskelevien kiireellinen avosairaanhoito ja ne mielenterveyspalvelut, jotka ovat tarkoituksenmukaista järjestää terveyskeskuksen toimesta. Tulosalueelle kuuluvat seuraavat yksiköt: lääkärit, hoitotarvikejakelu, poliklinikka, sairaankuljetus, laboratorio, röntgen, kuntoutus, sota-veteraanien kuntoutus ja vuodeosasto.

Yhteistoimialueen molemmissa kunnissa sairaanhoidon tulosalueella ylitystä muodostui etenkin koronan johdosta syntyneistä laboratoriokuluista sekä hoito- ja suojaintarvikekuluista. Vuonna 2022 saatiin kuitenkin valtionavustuksia koronan aiheuttamiin kustannuksiin, mitkä kattoivat lisämenot. Ruoveden palvelutuotannossa tulosalueen talousarvio kuitenkin talousarvio ylittyi erityisesti sisäisissä lääkäri- ja vuodeosastopalvelujen ostoissa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	2 992 412,63	1 493 680	0	1 493 680	3 278 774,61	1 785 094,61	219,5
Toimintamenot	-12 302 378,13	-11 425 911	0	-11 425 911	-12 404 063,77	-978 152,77	108,6
Toimintakate	-9 309 965,50	-9 932 231	0	-9 932 231	-9 125 289,16	806 941,84	91,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-28,28	0,00	0,00	0	-0,46	-0,46	
Poistot	-89 452,59	-74 000	0	-74 000	-59 773,67	14 226,33	80,8
Yli/alijäämä	-9 399 446,37	-10 006 231	0	-10 006 231	-9 185 063,29	821 167,71	91,8

VIR RAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 082 147,60	974 436	0	974 436	2 321 930,67	1 347 494,67	238,3
Toimintamenot	-7 682 813,02	-7 064 085	0	-7 064 085	-7 553 194,59	-489 109,59	106,9
Toimintakate	-5 600 665,42	-6 089 649	0	-6 089 649	-5 231 263,92	858 385,08	85,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-28,28	0	0	0	-0,46	-0,46	
Poistot	-72 373,68	-54 000	0	-54 000	-45 266,26	8 733,74	83,8
Yli/alijäämä	-5 673 067,38	-6 143 649	0	-6 143 649	-5 276 530,64	867 118,36	85,9

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	910 265,03	519 244	0	519 244	956 843,94	437 599,94	184,3
Toimintamenot	-4 619 565,11	-4 361 826	0	-4 361 826	-4 850 869,18	-489 043,18	111,2
Toimintakate	-3 709 300,08	-3 842 582	0	-3 842 582	-3 894 025	-51 443,24	101,3
Poistot	-17 078,91	-20 000	0	-20 000	-14 507,41	5 492,59	-100,0
Yli/alijäämä	-3 726 378,99	-3 862 582	0	-3 862 582	-3 908 532,65	-45 950,65	101,2

3.5.3 Erikoissairanhoidon tulosalue

Erikoissairanhoidon palveluita ostetaan pääosin Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä. Ruovesi ja Virrat muodostavat yhteisen tilaajarenkkaan. Tulosalue sisältää myös mielenterveyspalvelut. Erikoissairanhoidon menot alittivat talousarvion sekä Virtain, että Ruoveden palvelutuotannon osalta, koska kiireetöntä hoitoa ei ole voitu toteuttaa suunnitellusti koronaepidemian johdosta.

Erikoissairanhoidon toteutui molemmissa kunnissa merkittävästi talousarviota alhaisempaan. Virtain palvelutuotannossa määrärahaa siirrettiin vuoden aikana sosiaalityöhön ja koti- ja vanhustyöhön. Molempien kuntien kohdalla menot myös laskivat edellisvuoteen verrattuna. Jäljempänä on esitetty erikoissairanhoidon hoitopäivien määrät, mitkä myös alenivat edellisvuoteen verrattuna. Menot sisältävät osuuden Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alijäämän kattamisesta, joka on Virtain osalta 127 886 euroa ja Ruoveden osalta 92 330 euroa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	91 979,01	44 790	0	44 790	201 308,24	156 518,24	449,4
Toimintamenot	-16 353 739,36	-18 966 909	1 532 733	-17 434 176	-16 043 239,51	1 390 936,49	92,0
Toimintakate	-16 261 760,35	-18 922 119	1 532 733	-17 389 386	-15 841 931,27	1 547 454,73	91,1
Poistot	-2 462,29	0	0	0	-812,52	-812,52	
Yli/alijäämä	-16 264 222,64	-18 922 119	1 532 733	-17 389 386	-15 842 743,79	1 546 642,21	91,1

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	85 406,01	43 400	0	43 400	150 404,37	107 004,37	346,6
Toimintamenot	-9 929 195,17	-11 286 907	1 532 733	-9 754 174	-9 738 748,80	15 425,20	99,8
Toimintakate	-9 843 789,16	-11 243 507	1 532 733	-9 710 774	-9 588 344	122 429,57	98,7
Poistot	-2 462,29	0	0	0	-812,52	-812,52	
Yli/alijäämä	-9 846 251,45	-11 243 507	1 532 733	-9 710 774	-9 589 156,95	121 617,05	98,7

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	6 573,00	1 390	0	1 390	50 903,87	49 513,87	3662,1
Toimintamenot	-6 424 544,19	-7 680 002	0	-7 680 002	-6 304 490,71	1 375 511,29	82,1
Toimintakate	-6 417 971,19	-7 678 612	0	-7 678 612	-6 253 586,84	1 425 025,16	81,4

3.5.4 Hammashuollon tulosalue

Hammashuollon lakisääteinen tehtävä on hammashuollon ylläpitäminen, johon katsotaan kuuluvaksi suun terveyteen liittyvä valistus- ja ehkäisytoiminta, kunnan asukkaiden tutkimus ja hoito sekä kunnassa opiskelevien hammashuolto sekä potilaan asuinpaikasta riippumaton kiireellinen hammashoito.

Talousarvio ylittyi molemmissa kunnissa. Syynä ovat Virroilla Keiturin Sote Oy:lta ostettavat palvelut, erikoishammaslääkärin (oikominen) palkkiot ja hoitotarvikkeet. Ruovedellä sekä tulot että menot alittivat talousarvion. Tuottojen kohdalla alitus oli suurempi, minkä johdosta toimintakatetasolla talousarvio ylittyi.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	507 163,29	399 428	0	399 428	483 716,11	84 288,11	121,1
Toimintamenot	-1 944 313,27	-1 759 739	0	-1 759 739	-1 976 411,73	-216 672,73	112,3
Toimintakate	-1 437 149,98	-1 360 311	0	-1 360 311	-1 492 695,62	-132 384,62	109,7
Poistot	-33 562,50	-6 000	0	-6 000	-50 072,46	-44 072,46	834,5
Yli/alijäämä	-1 470 712,48	-1 366 311	0	-1 366 311	-1 542 768,08	-176 457,08	112,9

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	275 535,11	231 406	0	231 406	353 161,81	121 755,81	152,6
Toimintamenot	-1 213 586,98	-1 111 829	0	-1 111 829	-1 359 910,90	-248 081,90	122,3
Toimintakate	-938 051,87	-880 423	0	-880 423	-1 006 749	-126 326,09	114,3
Poistot	-31 083,28	-6 000	0	-6 000	-49 056,78	-43 056,78	817,6
Yli/alijäämä	-969 135,15	-886 423	0	-886 423	-1 055 805,87	-169 382,87	119,1

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	231 628,18	168 022	0	168 022	130 554,30	-37 467,70	77,7
Toimintamenot	-730 726,29	-647 910	0	-647 910	-616 500,83	31 409,17	95,2
Toimintakate	-499 098,11	-479 888	0	-479 888	-485 947	-6 058,53	101,3
Poistot	-2 479,22	0	0	0	-1 015,68	-1 015,68	
Yli/alijäämä	-501 577,33	-479 888	0	-479 888	-486 962,21	-7 074,21	101,5

3.5.5 Sosiaalityön tulosalue

Sosiaalihuoltolain mukaisiin yleisiin sosiaalipalveluihin kuuluvat mm. sosiaalityö ja -ohjaus, päihde- ja mielenterveystyö, kasvat- ja perheneuvola, omaishoidon tuki ja asumispalvelut. Erityislainsäädännön perusteella tarjottavia kunnallisia sosiaalipalveluja ovat mm. vammaispalvelut ja kehitysvammaisten erityishuolto, toimeentulotuki, lastensuojelu, kuntouttava työtoiminta, lapsen huoltoon ja tapaamisoikeuteen liittyvä sovittelu ja perhehoito.

Sosiaalipalvelut jaetaan subjektiivisen oikeuden palveluihin ja määrärahasidonnaisiin palveluihin. Subjektiivinen oikeus tarkoittaa sitä, että asiakkaalle on myönnettävä palvelu, jos hän täyttää kriteerit. Useat vammaispalvelut ovat edellä mainittuja subjektiivisia palveluja. Määrärahasidonnaisia palveluja ovat mm. omaishoidon tuki ja sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu. Jos määrärahaa ei ole, asiakas ei välttämättä saa palvelua, vaikka kriteerit täytyisivät.

Sosiaalitoimen toimintakustannukset ylittyivät molemmissa kunnissa. Syynä olivat hallintolääkärin ylitunnit, sihteeripalveluiden palkat ja erityisesti lisääntyneet asiakaspalveluiden ostot lastensuojelussa ja vammaispalveluissa

Ruovedellä toimintatuotot ovat alittuneet Ruoveden kunnan maksuosuuden alittaessa talousarvion, mikä johtuu koko Ruoveden palvelutuotannon talousarvion alittumisesta. Ruoveden sosiaalipalveluiden kokonaismaksuosuuden tuloutus on ollut talousarviossa kirjattuna Ruoveden sosiaalityön tulosalueelle. Ruoveden maksuosuus vuonna 2022 oli 21 075 484 euroa (v. 2021: 20 079 877 euroa), maksuosuus kasvoi 5 % edellisvuoteen verrattuna pääosin kehitysvammahuollon ja koti- ja vanhustyön menojen kasvun johdosta.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	20 446 781,68	21 781 690	0	21 781 690	21 598 727,83	-182 962,17	99,2
Toimintamenot	-5 143 842,23	-4 945 523	-740 323	-5 685 846	-6 405 355,37	-719 509,37	112,7
Toimintakate	15 302 939,45	16 836 167	-740 323	16 095 844	15 193 372,46	-902 471,54	94,4
Poistot	-7 206,25	0	0	0	0,00	0,00	
Yli/alijäämä	15 295 733,20	16 836 167	-740 323	16 095 844	15 193 372,46	-902 471,54	94,4

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	292 109,00	307 254	0	307 254	484 823,50	177 569,50	157,8
Toimintamenot	-3 359 089,76	-2 883 193	-740 323	-3 623 516	-3 917 059,18	-293 543,18	108,1
Toimintakate	-3 066 980,76	-2 575 939	-740 323	-3 316 262	-3 432 236	-115 973,68	103,5
Poistot	-7 206,25	0	0	0	0,00	0,00	
Yli/alijäämä	-3 074 187,01	-2 575 939	-740 323	-3 316 262	-3 432 235,68	-115 973,68	103,5

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	20 154 672,68	21 474 436	0	21 474 436	21 113 904,33	-360 531,67	98,3
Toimintamenot	-1 784 752,47	-2 062 330	0	-2 062 330	-2 488 296,19	-425 966,19	120,7
Toimintakate	18 369 920,21	19 412 106	0	19 412 106	18 625 608,14	-786 497,86	95,9
Yli/alijäämä	18 369 920,21	19 412 106	0	19 412 106	18 625 608,14	-786 497,86	95,9

3.5.6 Kehitysvammahuollon tulosalue

Kehitysvammahuollossa tuotetaan kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisesti palveluja kehitysvammaisille ja heidän perheilleen. Omana toimintana tuotetaan asumispalveluita, työ- ja päivätoimintaa sekä kuntoutusohjausta.

Työ- ja päivätoimintaa myydään myös muille kunnille. Lisäksi tarjotaan perhehoitoa kotona asuvien asiakkaiden omaisten tukemiseksi. Kehitysvammapoliklinikan ja laitoshoidon palvelut ostetaan Pirkanmaan sairaanhoitopiiriltä.

Menot ovat ylittyneet molempien kuntien osalta, mutta Virtain palvelutuotannossa tuotot riittivät kattamaan ylityksen, eikä toimintakate ylittynyt. Ruoveden osalta ylitystä oli erityisesti itse tuotetuissa asumispalveluissa sekä työ- ja päivätoiminnassa.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	608 892,08	573 840	0	573 840	726 289,28	152 449,28	126,6
Toimintamenot	-3 299 446,19	-3 353 495	0	-3 353 495	-3 555 921,34	-202 426,34	106,0
Toimintakate	-2 690 554,11	-2 779 655	0	-2 779 655	-2 829 632,06	-49 977,06	101,8
Yli/alijäämä	-2 690 554,11	-2 779 655	0	-2 779 655	-2 829 632,06	-49 977,06	101,8

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	329 021,22	289 469,00	0,00	289 469	391 604,23	102 135,23	135,3
Toimintamenot	-1 923 301,46	-2 019 680,00	0,00	-2 019 680	-2 104 217,42	-84 537,42	104,2
Toimintakate	-1 594 280,24	-1 730 211	0	-1 730 211	-1 712 613,19	17 597,81	99,0
Yli/alijäämä	-1 594 280,24	-1 730 211	0	-1 730 211	-1 712 613,19	17 597,81	99,0

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	279 870,86	284 371	0	284 371	334 685,05	50 314,05	117,7
Toimintamenot	-1 376 144,73	-1 333 815	0	-1 333 815	-1 451 703,92	-117 888,92	108,8
Toimintakate	-1 096 273,87	-1 049 444	0	-1 049 444	-1 117 018,87	-67 574,87	106,4

3.5.7 Koti- ja vanhustyön tulosalue

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalouksista on tullut voimaan 1.7.2013. Lain toimeenpano edellyttää, että kunnan on seurattava palvelujen laatua ja riittävyttä sekä kerättävä säännöllisesti palautetta palveluja käyttäviltä, heidän omaisiltaan ja läheisiltään sekä kunnan henkilöstöltä.

Ikääntyneen väestön sosiaalipalvelut on järjestettävä niin kuin väestön turvallisuus ja toimintakyky edellyttävät. Pitkät etäisyydet lisäävät haastetta tuottaa kotihoito ja tukipalvelut tasavertaisesti asunpaikasta riippumatta samalla tavalla. Tämä on huomioitava erityisesti kotihoidon järjestämisen suunnittelussa.

Koti- ja vanhustyön tulosalueella talousarvio määrärahat ylitettiin molemmissa kunnissa. Virroilla ylitystä tuli erityisesti kotihoidossa, yli 65 -vuotiaiden omaishoidon tuessa (alle 65 -vuotiaiden tuki alittui), tehostetussa asumispalvelussa, Keituruinpuiston, Keiturin Helmen ja ulkopuolisilta ostettavien palveluiden osalta. Virtain osalta kululajeista ylittyi erityisesti Keituruin Sote Oy:ltä ostettava palvelu ja hoitotarvikkeet.

Ruovedellä ylitystä oli erityisesti ulkopuolisilta ostettavissa asiakaspalveluissa (mm. asuminen), ict-palveluissa sekä koneiden ja laitteiden vuokramenoissa. Ruovedellä kotiin tarjottavien palveluiden osalta talousarvio alittui olennaisesti. Asumispalvelujen osalta yksikköjen luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska Majakka ja Harjukoti muuttivat Iltaruskoon loppuvuodesta. Kokonaisuutena omien yksikköjen talousarvio toteutui kuitenkin melko hyvin ja ylitystä tuli pääosin ulkopuolisilta ostettavien asumispaikkojen osalta.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	4 498 930,89	4 631 175	0	4 631 175	4 299 540,18	-331 634,82	92,8
Toimintamenot	-19 388 005,50	-19 089 370	-792 410	-19 881 780	-20 331 086,35	-449 306,35	102,3
Toimintakate	-14 889 074,61	-14 458 195	-792 410	-15 250 605	-16 031 546,17	-780 941,17	105,1
Poistot	-38 797,91	-17 147	0	-17 147	-30 282,72	-13 135,72	176,6
Yli/alijäämä	-14 927 872,52	-14 475 342	-792 410	-15 267 752	-16 061 828,89	-794 076,89	105,2

VIRRAT 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	2 840 129,73	2 738 675,00	0,00	2 738 675	2 769 078,82	30 403,82	101,1
Toimintamenot	-11 413 910,46	-11 175 175,00	-792 410,00	-11 967 585	-12 319 145,64	-351 560,64	102,9
Toimintakate	-8 573 780,73	-8 436 500	-792 410	-9 228 910	-9 550 067	-321 156,82	103,5
Poistot	-31 411,32	-17 147,00	0,00	-17 147	-27 845,16	-10 698,16	162,4
Yli/alijäämä	-8 605 192,05	-8 453 647	-792 410	-9 246 057	-9 577 911,98	-331 854,98	103,6

RUOVESI 31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	1 658 801,16	1 892 500	0	1 892 500	1 530 461,36	-362 038,64	80,9
Toimintamenot	-7 974 095,04	-7 914 195	0	-7 914 195	-8 011 940,71	-97 745,71	101,2
Toimintakate	-6 315 293,88	-6 021 695	0	-6 021 695	-6 481 479	-459 784,35	107,6
Poistot	-7 386,59	0	0	0	-2 437,56	-2 437,56	-100,0
Yli/alijäämä	-6 322 680,47	-6 021 695	0	-6 021 695	-6 483 916,91	-462 221,91	107,7

Perusturvan tunnuslukuja

Äitiys- ja lastenneuvolan käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Terveystuotoajat, Virrat	1138	1058	1134	1110	1224	1347
Terveystuotoajat, Ruovesi	621	739	741	942	727	993
Lääkärit, Virrat (ei sis. gynekologikäyntejä)	419	365	358	364	318	649
Lääkärit, Ruovesi	128	137	142	161	119	79
Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Terveystuotoajat, Virrat*	2149	1774	1631	1691	2198	2112
Terveystuotoajat, Ruovesi	1249	1302	960	1508	1579	1386
Lääkärit, Virrat	270	262	243	269	204	310
Lääkärit, Ruovesi	171	152	115	187	159	201
Kotihoidon / Kotisairaanhoidon käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitajakäynnit kaikki, Virrat	54309	65294	68195	67705	52801	52248
Lääkärikäynnit, Virrat (geriatri)	300	223	139	124		
Hoitajakäynnit, Ruovesi	62311	67695	66701	66744	66306	74364
Lääkärikäynnit, Ruovesi (geriatri)	59	113	79	57		n. 10
Avosairaanhoidon käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitajakäynnit, Virrat	10201	15637	9345	10668**	9692	9728

Lääkärikäynnit, Virrat	10048	9663	9104	10224	11759	11957
Hoitajakäynnit, Ruovesi	6293	11190	8054	10483	8612	7381
Lääkärikäynnit, Ruovesi	4362	3952	4118	4426	4856	4838
Mielenterveystoimiston käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat, Virrat	1547	1684	1280	1006	784	771
Sairaanhoitajat ja lähihoitajat, Ruovesi	913	1188	664	790	753	833
Lääkärit, Virrat	652	669	666	645	552	321
Lääkärit, Ruovesi	82	125	104	131	235	327
Suun terveydenhuollon käynnit	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Lääkärit, Virrat	6039	5952	5640	6448	6935	7904
Lääkärit, Ruovesi	2645	4274	4015	4699	4525	4221
Muu henkilöstö, Virrat	1589	1943	1789	1414	1855	1553
Muu henkilöstö, Ruovesi	1128	1212	860	997	1324	1260
Akuuttiosastot	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Hoitopäivät, Virrat (nettohoitopäivät)	7911	6955	6824	7611	9047	10592
Hoitopäivät, Ruovesi (nettohoitopäivät)	5084	4935	4469	5458	5366	6143
Vanhustenhuolto	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Virrat, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	19,37 %	18,17 %	17,34 %	17,23 %	15,50 %	15,70 %
Ruovesi, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	19,76 %	19,28 %	17,56 %	17,45 %	16,60 %	16,70 %
Pirkanmaa, Yli 75-vuotiaiden määrä väestöstä	10,61 %	10,24 %	9,84 %	9,4 %	9,10 %	9,10 %

	Virrat			Ruovesi		
	2022	2021	2020	2022	2021	2020
Erikoissairaanhoito, PSHP-hoitopäivät	3528	3888	4317	2421	2817	3149
Erikoissairaanhoito, PSHP-avohoitokäynnit	9851	10577	10012	6769	7414	7488
Lastensuojelun sijaishuollossa lapsia	7	8	7	9	9	2
Kehitysvammaisten laitos-/autettu asuminen	15/10	15/10	15/10	12	12	2
Kuljetuspalveluasiakkaat	195	233	148	130	177	141
Omaishoidon tuki yli 65-vuot.	54	45		26	23	

3.6 SIVISTYSLAUTAKUNTA

Sivistystoimi turvaa kaikille virtolaisille sivistyslautakunnan toimialueen palvelujen korkean laatutason lainsäädännön edellyttämällä tavalla (perusopetus, lukiokoulutus, lasten päivähoito, kansalaisopisto, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi). Lisäksi sivistystoimi tukee ammatillisen ja korkeakoulukoulutuksen toimintaa paikkakunnalla. Sivistystoimi turvaa virtolaisille hyvän ja motivoivan oppimisympäristön peruskoulussa, toisen asteen opetuksessa sekä aikuisväestölle kansalaisopistossa sekä laadukkaat vapaa-ajan palvelut ja korkeatasoisen kirjastotoiminnan.

Sivistystoimi jakautuu kahdeksaan tulosalueeseen, jotka ovat hallinto, koulutoimen hallinto, perusopetus, lasten päivähoito, lukiokoulutus, kansalaisopisto, kirjasto- ja kulttuuritoimi sekä liikuntatoimi. Tilivelvollinen viranhaltija on koulutoimen hallinnon, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta yhtenäiskoulun rehtori ja hallinnon, lasten päivähoiton, kansalaisopiston, kirjasto- ja kulttuuritoimen sekä liikuntatoimen osalta sivistystoimen johtaja.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2021	Muutos
Hallinto	1	1	0
Koulutoimen hallinto	6	4	+2
Perusopetus	79,3	74,5	+4,8
Lukiokoulutus	5	5,5	-0,5
Kansalaisopisto	2	1	+1
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	7,4	5,6	+1,8
Liikuntatoimi	0,6	0,6	0
Lasten päivähoito	46,3	42	4,3
Yhteensä	147,6	134,6	+13

*Henkilöstöluvussa näkyy myös sijaiset, joiden virka- tai työsuhde on ollut voimassa 31.12. sekä muut määräaikaiset esim. hankkeissa työskentelevät.

Konsernistrategian tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2022:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	
Onnistuva Virrat	-Terveellisten ja turvallisten olosuhteiden turvaaminen kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	-Laaditaan yhdessä teknisen toimen kanssa kiinteistön huollon palvelukuvaus, joka käydään vuosittain läpi yhteisessä palaverissa sovitun aikataulun mukaisesti	-palvelukuvausten kirjaaminen aloitettu yhtenäiskoulusta ruokapalvelujen ja siivouspalvelujen osalta, joiden kanssa myös vuosittainen palaveri on pidetty. Kiinteistöhuollon palvelukuvaus on päivittämättä.
Kumppanien kanssa vahva Virrat	-Yhteistyö yhdistysten, seurojen ja eri toimijoiden kanssa sekä yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen naapurikuntien ja muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa	-Pidetään yhteyttä eri toimijoihin systemaattisesti ja tilanteen mukaan; tavoite: ainakin 2 kertaa/vuosi	-Tehty yhteistyötä kirjasto- ja kulttuuritoimessa, liikuntatoimessa ja kansalaisopistossa kyläkuntien ja eri seurojen ja yhdistysten kanssa; mm. tilojen puitteissa -koulutoimi vakiinnuttanut yhteistyön 4H:n, nuorisotoimen, seurakunnan ja Marttisen nuorisokeskuksen kanssa hyvinvoinnin vuo-

			sikellon sekä lukuvuositavoitteiden muodossa. Yhteistyö oppilaanohjauksessa 2. asteen kanssa säännöllistä
Vastuullinen Virrat	-Asiakaslähtöinen palvelu, jossa huolehditaan monipuolisista palvelumuodoista lainsäädännön mukaisesti (mm. monipuoliset varhaiskasvatuspalvelut, toisen asteen tarpeen mukainen koulutus)	-Asiakastyytyväisyyskyselyt kerran vuodessa jokaisella tulosalueella -Hyvä ja monipuolinen palveluvalikoima ja asiakaspalvelu -Päivähoitopaikkojen monipuolisuudesta ja riittävydestä huolehtiminen	-Päivähoitopaikkojen suunnittelu ja kysyntään vastaaminen on ollut jatkuvaa ja perustunut pääasiassa asiakkaan toiveisiin -Varhaiskasvatuksen henkilöstöä on rekrytoitu tarpeen mukaan ja sijaisia on tarvittu jatkuvasti; koulutusmahdollisuuksia on ollut tarjolla lisäpätevyyden saamiseksi -koulupalvelukysely toteutettu vuosittain toukokuussa
Uudistuva Virrat	-Vapaa-aikatoimen palvelujen kehittäminen -opetustoimen uudistusten aktiivinen toteuttaminen	-Kehitetään vapaa-aikatoimen palveluita kysyntä- ja tarvelähtöisesti - Selvitetään yhdessä hallinto- ja elinvoimaosaston kanssa Perinnekyllän siirto Marttiselta -oppivelvollisuuslain uudistusten toteuttaminen ja lukion uusien linjojen ja painotusten käyttöönotto	-Vapaa-aikatoimen palveluita (kirjasto, kulttuuri- ja liikunta-toimi, kansalaisopisto) on kehitetty mm. Hankkeiden avulla palveluja ja toimintaa lisäämällä -Omatoimikirjasto on aloittanut 10.10.22 - Oppivelvollisuuslain tuomat lainsäädännölliset, hallintosääntöön vaikuttavat ja talousarvioon liittyvät uudistukset toteutettu kokonaisuudessaan

Tavoitteiden toteutuminen 2022

Kokonaisuutena toimielimen talousarviotavoitteiden toteutuminen on toteutunut pääosin talousarviotavoitteiden mukaisesti. Toimielimen talous toteutui kokonaisuutena hieman talousarviota korkeampana. Opetustoimen kokonaisuus oli talousarvion mukainen, mutta varhaiskasvatus ja vapaa-aika ylittyi pääosin varhaiskasvatuksen myötä.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	722 194,10	582 095	0	582 095	900 040,37	317 945,37	154,6
Toimintamenot	-12 270 519,58	-12 056 502	0	-12 056 502	-12 627 509,22	-571 007,22	104,7
Toimintakate	-11 548 325,48	-11 474 407	0	-11 474 407	-11 727 468,85	-253 061,85	102,2
Rahoitustuotot ja -kulut	75,20	0	0	0	0,00	0,00	
Poistot	-99 302,42	-400 000	0	-400 000	-238 072,00	161 928,00	59,5
Yli/alijäämä	-11 647 552,70	-11 874 407	0	-11 874 407	-11 965 540,85	-91 133,85	100,8

3.6.1 Hallinnon tulosalue

Joukkoliikenne/ostopalveluliikenne on siirretty suoraan koulujen kustannuksiksi. Tälle kustannuspaikalle kuuluvat vain hallinnon (sivistyslautakunta, sivistystoimen johtaja, koulutoimiston toimistosihiteeri) kulut, Tutoropettajien toiminta sekä seutulippu.

Joukkoliikenteen kulut ovat ylittyneet hieman, vaikka kuljetuspalveluihin kustannuspaikalle 4002 siirrettiin 10.000 euroa kansalaisopiston kustannuspaikalta. Menojen ylitystä on myös kustannuspaikalla 4006, jonne on kirjattu paitsi saatu erityisavustus koronan aiheuttamiin lisäkustannuksiin, mutta myös ao. tilanteen johdosta palkattujen työntekijöiden henkilöstömenot, joita ei ole osattu varata talousarvioon. Nettomenot ovat kuitenkin alle talousarviomäärärahan.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	14 239,81	0	0	0	67 840,10	67 840,10	
Toimintamenot	-153 645,71	-149 656	-10 000	-159 656	-196 555,00	-36 899,00	123,1
Toimintakate	-139 405,90	-149 656	-10 000	-159 656	-128 714,90	30 941,10	80,6

3.6.2 Koulutoimen hallinnon tulosalue

Koulutoimen hallinto on oma tulosalue vuodesta 2020 alkaen. Tulosalueelle kuuluvat yhtenäiskoulun rehtori, hallintosihteeri, koulukuraattori sekä koulupsykologi ja it-tukihenkilö, jotka palvelevat koko esi- ja perusopetusta sekä lukiokoulutusta. Tulosalueelle kirjataan lisäksi kotikuntakorvausmenot ja -tulot sekä muut opetustoimen yhteiset kustannukset.

Talousarvion tulot ovat toteutuneet ennakoitua suurempina pääosin kotikuntakorvaustulojen johdosta, mutta tulosalue sisältää myös hankkeita, joihin saadut avustukset ylittyivät. Menojen ylittymiseen ovat vaikuttaneet myös em. hankkeet, mutta myös oppilashuoltoon liittyvät sijaiskustannukset ja ostopalvelut.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA €	TOT %
Toimintatuotot	71 880,44	46 000	0	46 000	193 475,16	147 475,16	420,6
Toimintamenot	-426 827,47	-393 929	0	-393 929	-461 189,91	-67 260,91	117,1
Toimintakate	-354 947,03	-347 929	0	-347 929	-267 714,75	80 214,25	76,9

3.6.3 Perusopetuksen tulosalue

Perusopetuksen tulosalueella toimintaa järjestetään viidessä yksikössä, Yhtenäiskoulussa, Kotalan koulussa, Killinkosken koulussa, Liedepohjan koulussa ja Vaskiveden koulussa. Yhtenäiskoulussa opetetaan vuosiluokilla 0-9 ja kyläkouluissa 0-6.

Perusopetuksen tulosalueella menot ovat toteutuneet ennakoitua suurempana. Ylitys henkilöstömenoissa on hyvin vähäinen, mikä kertoo anoutun tuntikehyksen noudattamisesta. Suurin euromääräinen ylitys on tullut palvelujen ostoissa, mikä johtuu yleisestä hintakehityksestä. Myös vuokrat ovat toteutuneet talousarviota korkeampana, koska väistötiloista irrottaminen viivästyi Tredu kiinteistöjen osalta. Kokonaisuutena perusopetus tavoitteli talousarviovuonna merkittävää kustannusten laskua, mikä kokonaisuutena jäi toteutumatta palvelujen oston sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden osalta. Kokonaisuutena perusopetuksen kustannukset ovat pysyneet edellisvuoden tasolla.

Toimintatuottojen ennakoitua suurempi toteutuminen johtuu perusopetukseen anottujen hankkeiden toteutumisesta.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	336 529,42	197 389	0	197 389	300 223,48	102 834,48	152,1
Toimintamenot	-7 010 559,99	-6 472 844	0	-6 472 844	-6 850 487,79	-377 643,79	105,8
Toimintakate	-6 674 030,57	-6 275 455	0	-6 275 455	-6 550 264,31	-274 809,31	104,4
Poistot	-90 017,06	-400 000	0	-400 000	-216 351,40	183 648,60	54,1
Yli/alijäämä	-6 764 047,63	-6 675 455	0	-6 675 455	-6 766 615,71	-91 160,71	101,4

3.6.4 Lukiokoulutuksen tulosalue

Virtain lukio on laadukas yleislukio. Tavoitteena on korkeatasoinen ja houkutteleva lukio, joka jatkaa musiikkiteatteripainotteisena. Oppimisympäristön tason ja opettajien ja tieto- ja taitotason pitäminen korkeana on erittäin tärkeää. Tätä toteutetaan esim. huolehtimalla tietotekniikan laitteistojen ja tietoliikenteen käyttömahdollisuuksien riittävydestä opetuksen apuvälineinä sekä riittävästä opettajankoulutuksesta. Virtain lukio luovuttaa jokaiselle lukion oppilaalle käyttöön tietokoneen. Oppilaiden mahdollisuudet menestykseen ovat yhdenvertaiset. Oppilaiden omalle luovuudelle ja vaikuttamiselle luodaan avoimia mahdollisuuksia.

Lukiokoulutuksen talous toteutui talousarviota alhaisempana. Menot alittuivat erityisesti henkilöstömenojen, kuljetuskustannusten ja oppimateriaalihankintojen osalta. Materiaalihankintoihin vaikuttaa toisen asteen maksuttomuus, jonka vaikutusta on talousarvion laadintavaiheessa ollut vaikea arvioida. Myös lukiokoulutukseen liittyy hankkeita, joihin saadut avustukset näkyvät tuottojen kasvuna.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	8 772,43	0	0	0	44 169,16	44 169,16	
Toimintamenot	-1 054 134,10	-1 237 449	0	-1 237 449	-1 133 283,97	104 165,03	91,6
Toimintakate	-1 045 361,67	-1 237 449	0	-1 237 449	-1 089 114,81	148 334,19	88,0
Poistot	-8 883,60	0	0	0	-21 320,64	-21 320,64	
Yli/alijäämä	-1 054 245,27	-1 237 449	0	-1 237 449	-1 110 435,45	127 013,55	89,7

3.6.5 Aikuiskoulutuksen/kansalaisopiston tulosalue

Kansalaisopisto tarjoaa harrasteluonteisia opintoja (ei tutkintotavoitteisia) kaikenikäisille. Kansalaisopisto tarjoaa virikkeellistä, elämänlaatua nostavaa koulutusta, jonka yhteydessä yhteisöllisyys ja sosiaalinen kanssakäyminen vahvistuvat.

Kurssien toteutumiseksi on tarvittu vähintään 7 maksavan asiakkaan osallistuminen. Joissakin kursseissa on kuitenkin mahdollisuus yksilöopetukseen. Korona-tilanne oli alkuvuodesta 2022 sellainen, että suunnitellut kurssit eivät voineet alkaa kuin vasta maaliskuun alussa 2022. Uusien kurssien ja erityisesti etäkurssien toteuttaminen ei ole ollut helppoa. Opettajien ja opiskelijoiden digiosaamisen tueksi on tarjottu uusia kursseja ja OPH:lta on anottu määrärahaa tämän kurssitoiminnan lisäämiseksi.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	39 213,75	94 000	0	94 000	67 427	-26 572,71	71,7
Toimintamenot	-270 496,97	-445 212	10 000	-435 212	-346 216	88 996,07	79,6
Toimintakate	-231 283,22	-351 212	10 000	-341 212	-278 788,64	62 423,36	81,7

3.6.5 Lasten päivähoiton tulosalue

Tulosalueelle kuuluvat päiväkodit, ryhmäperhepäivähoitokodit ja perhepäivähoito. Yksityistä perhepäivähoitoa ei Virroilla ole enää tarjolla 1.9.2020 alkaen.

Lasten varhaiskasvatuspaikoista ja varhaiskasvatusalan työntekijöistä on ollut jatkuvasti pulaa. Sivistyslautakunnalle on annettu selvitys tilanteesta aika ajoin ja tällä hetkellä uusia järjestelyjä pohditaan mm. seurakuntatalon ja kirjaston tilojen osalta. Työntekijöistä erityisesti varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa. Peruspalkan korotuksella on saatu kuitenkin kaikkiin toimiin pätevät työntekijät. Myös sisäisiä järjestelyjä on tehty. Varhaiskasvatuksen maksuttomuudesta päätti kaupunginvaltuusto marraskuussa 2022. Tilannetta seurataan ja mietitään tältä pohjalta mm. valtuustaloitetta, jossa ehdotettiin lasten kotihoidon tuen kuntalisän maksatuksen aloittamista vuoden 2024 talousarviosuunnittelun yhteydessä.

Lasten päivähoidon tulosalueen talousarvio ylittyi. Ylitys johtuu pääosin tilapäisen henkilöstön palkkaamisen tarpeesta. Asiantuntijapalveluissa on tullut ylitystä uuden palveluohjausjärjestelmän hankinnan myötä, jonka kuluja ei ole huomioitu tarpeeksi suurina talousarviota laadittaessa. Tuottojen osalta varhaiskasvatusmaksut ovat allittuneet n. 12 000 euroa, muutoin jättämä johtuu valtionavustusten jäämisestä alle talousarvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	211 831,59	207 961	0	207 961	181 268	-26 693,08	87,2
Toimintamenot	-2 654 892,53	-2 584 885	0	-2 584 885	-2 856 330	-271 444,53	110,5
Toimintakate	-2 443 060,94	-2 376 924	0	-2 376 924	-2 675 061,61	-298 137,61	112,5
Rahoitustuotot ja -kulut	75,20	0	0	0	0,00	0,00	
Yli/alijäämä	-2 442 985,74	-2 376 924	0	-2 376 924	-2 675 061,61	-298 137,61	112,5

3.6.6 Kirjasto- ja kulttuuritoimen tulosalue

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia kirjallisuuden, musiikin ja muun kulttuurin harrastamiseen sekä vapaa-ajan viettoon. Kirjasto pyrkii tukemaan opiskelua ja kansalaistaitojen ylläpitoa. Nämä tehtävät perustuvat kirjastolakiin ja -asetukseen. Palveluja pyritään tarjoamaan tasavertaisesti kaikille kuntalaisille.

Omatoimikirjasto aloitti 10.10.2022. Tämän myötä kirjaston palveluja on voinut käyttää päivittäin klo 7-21 välillä. Kirjasto-toimenjohtajan irtisanoutuminen kesäkuun lopulla 2022 aiheutti tilanteen, jossa väliaikainen johtaja, toinen kirjastonhoitajista otti vastuun vuoden 2022 loppuun. Kirjastotoimenjohtajan viran täyttölupaa ei haettu, vaan v. 2023 alusta tehtäviä hoitaa otona sivistystoimen johtaja. Kirjastoautonkuljettajan työaikaa korotettiin 90 %:sta 100 %:iin ja tätä työpanosta myydään Ruovedelle 30 %.

Kulttuuritoimi osallistui Operaatio Pirkanmaa – ja Kulttuuripalvelujen ohjaus Pirkanmaalla -hankkeisiin. Galleria Virinässä on esillä kuukausittain toistuvat näyttelyt. Kansalaisopiston toimiston siirtyminen Galleria Virinään mahdollistaa mm. uudet aukioloajat, eikä valvontajärjestelyjä tarvitse enää erikseen huomioida.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	20 927,77	20 230	0	20 230	28 063,13	7 833,13	138,7
Toimintamenot	-534 591,28	-593 500	0	-593 500	-610 498,01	-16 998,01	102,9
Toimintakate	-513 663,51	-573 270	0	-573 270	-582 434,88	-9 164,88	101,6
Poistot	-393,24	0	0	0	-393,24	-393,24	-100,0
Yli/alijäämä	-514 056,75	-573 270	0	-573 270	-582 828,12	-9 558,12	101,7

3.6.7 Liikuntatoimen tulosalue

Liikuntatoimen toiminta perustuu liikuntalakiin, jonka tavoitteena on edistää liikuntaa, kilpa- ja huippu-urheilua sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa, edistää hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla.

Ulkoliikuntapaikkojen hoidosta vastaa tekninen toimi, mutta nykyisten sopimusten (jäähallisopimus, rannesopimus) mahdollisia muutoksia koskevat neuvottelut jäävät sivistystoimelle ja sopimusten toteuttaminen on teknisen toimen vastuulla.

Liikuntasihiteeri on toiminut 60 %:n työajalla. Liikuntatoimen hankkeina ovat jatkuneet Liikkuva koulu – ja Liikkuva opiskelu -hankkeet. Voimaa vanhuuteen -hankkeeseen osallistuttiin yhdessä perusturvaosaston kanssa. Uimahallikuljetuksia on jatkettu talousarvion sallimissa puitteissa.

Liikuntatoimen talous toteutui talousarvion mukaisena.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK- KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	18 798,89	16 515	0	16 515	17 574,13	1 059,13	106,4
Toimintamenot	-165 371,53	-179 027	0	-179 027	-172 949,08	6 077,92	96,6
Toimintakate	-146 572,64	-162 512	0	-162 512	-155 374,95	7 137,05	95,6
Poistot	-8,52	0	0	0	-6,72	-6,72	
Yli/alijäämä	-146 581,16	-162 512	0	-162 512	-155 381,67	7 130,33	95,6

SIVISTYSTOIMEN YKSIKKÖKUSTANNUSTEN VERTAILUA V. 2018–2022

Tulosalue ja tunnusluku	TP2022	TP2021	TP2020	TP2019	TP2018
Joukkoliikenne ja hallinto*					
• Nettokust./as.	20,47	21,64	17,79	27,11	27,24
Koulutoimen hallinto					
• Nettokust./oppilas	346,80	543,82			
Perusopetus					
• nettokust./esi- ja perusop.oppilas	10.949,27	11.064,67	10.096,07	11.900,35	10.402,23
• nettokust./esiopp.	12.307,20	9.574,54	6.538,31	8.795,05	7.385,39
Oppilaskohtaiset nettokustannukset kouluittain					
• Killinkosken koulu	11 321,40	10 108,90	11 673,30		
• Kotalan koulu**	13 546,50	11 230,00	9 438,41		
• Liedenpohjan koulu	16 504,10	14 672,80	14 414,60		
• Vaskiveden koulu	13 842,10	11 766,20	12 040,60		
• Yhtenäiskoulu*	10 321,50	12 176,40	11 848,50		
• Yleisopetuksen pienryhmä (YPR)*	18 228,10				
• Aamu- ja iltapäivähoito	1 083,46	1 036,43	1 353,88		
• Varhaiskasvatus*	3 371,22	2 071,40			
• Lukio	11 828,80	10 703,00	9 217,30	10 636,29	10 220,31
Lasten päivähoido					
• nettokust./päivähoidossa oleva lapsi	10.763,37	10.335,00	10.188,66	10.080,31	9.957,22
• nettokust./asukas	383,22	367,69	357,66	383,50	367,80
Kansalaisopisto					
• nettokust./asukas	42,82	35,5	30,98	31,94	31,84
• nettokust./tunti	64,65	53,6	47,43	49,72	51,03
Kirjasto- ja kulttuuritoimi					
• kirjaston nettokust./asukas	76,70	65,97	65,07	69,66	66,43
• kultt.toimen nettokust./as.	12,89	13,06	12,37	19,20	20,13
Liikuntatoimi					
• liik.toim. nettokust./as.	22,07	21,76	21,80	24,03	23,41

* Vuonna 2020 keskustana alueella opiskeltiin väistössä ja esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus oli vielä Koivurinteellä. Viipaleita ja muita väistöiloja oli vielä käytössä. Vuoden 2021 elokuusta esiopetus ja sitä täydentävä varhaiskasvatus siirtyi kokonaisuutena koulutoimelle. Yleisopetuksen pienryhmän kustannukset sisältyvät vuosina 2021 ja 2020 yhtenäiskoulun kustannuksiin ja nyky muodossaan YPR on toiminut vasta vuoden 2022.

**2021 Kotalasta tuli pari vuodeksi kolmeopettajainen.

3.7 MERIKANTO-OPISTO

Merikanto-opisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista taiteen perusopetusta laajan oppimäärän mukaan musiikin ja tanssin taiteenaloilla sekä järjestää konsertteja ja muuta musiikkikulttuurin kehittämiseen liittyvää toimintaa oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön erityistarpeet ja mahdollisuudet huomioiden.

Opetus luo edellytyksiä hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja sen myötä musiikin elinikäiselle harrastamiselle. Oppilas saa riittävät tiedot ja taidot musiikin ammatillisiin opintoihin.

Merikanto-opisto tuottaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaiset palvelut suunnitelmakauden aikana Virtain, Ähtärin, Mänttä-Vilppulan ja Oriveden kaupungeille sekä Ruoveden ja Juupajoen kunnille nykyisellä tuotantotavalla eli kunnallisen toimintana.

Henkilöstö

Merikanto-opisto	Henkilöstö 2022	Henkilöstö 2021
rehtori	1	1
apulaisrehtori	1	1
toimistosihteeri	1,5	1,5
opettajaviranhaltijat	16	16
päätoimiset tuntiopettajat	5	5
sivutoimiset tuntiopettajat	5	5
Yhteensä	29,5	29,5

Henkilöstöstä vain kahdella tuntiopettajalla ei ole muodollista kelpoisuutta. Kaikilla viranhaltijoilla on virkaan vaadittava tutkinto.

Työtyytyväisyyttä ja työssä jaksamista kartoitettiin kehityskeskusteluissa, jotka pidettiin koko henkilöstön kanssa keväällä 2022. Yleisenä huomiona voidaan todeta, että henkilöstö on motivoitunutta ja erittäin hyvin työhönsä sitoutunutta. Töiden järjestelyyn liittyviä huomioita pyrittiin ottamaan huomioon uutta lukuvuotta suunniteltaessa. Työssä jaksamiseen kiinnitetään edelleen huomiota ja pohditaan yhdessä keinoja työajan rajaamiseen. Pirkanmaan opistojen yhteinen koulutuspäivä syyskuussa 2022 toi monipuoliseen sisältöineen lisäapuja opetukseen.

Konsernistrategiassa koko kaupungin toiminnalle on asetettu seuraavat tavoitteet:

1. Kivijalka Henkilöstö
2. Kivijalka Talous
3. Onnistuva Virrat
4. Kumppanien kanssa vahva Virrat
5. Vastuullinen Virrat
6. Uudistuva Virrat

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna	Toteuma
Kivijalkana henkilöstö	-pätevät, motivoituneet ja nykypedagogiikkaan sitoutuneet opettajat	-kehityskeskustelut -koulutuksiin osallistuminen	-kevään kehityskeskusteluissa ilmi opettajien sitoutuneisuus nykypedagogiikkaan Pirkanmaan opistojen yhteinen koulutuspäivä syyskuussa toi opetukseen

Kivijalkana Talous	-talouden perustan, kuntaosuuksien ja valtionosuustuntien turvaaminen -pidetään yksikkökustannukset alle maan keskiarvon	-tilasto/seuranta -tuntimäärän seuranta -neuvottelut sopimuskuntien kanssa - yksikkökustannusten vertaaminen valtakunnalliseen tilastoon	-valtionosuustuntien (18 095) määrä säilyi ennallaan ja valtionosuutta saatiin 865 976 € (vuonna 2021 saatiin 847 720 €) -kuntaosuudet nousivat 250 000 euroon -Saatavilla on vasta vuoden 2021 tilastotiedot ja niissä yksikkökustannukset olivat selvästi alle valtakunnallisen tason: musiikissa 75,99 €/h vs. 84,42 €/h ja tanssissa 78,76 €/h vs. 118,48 €/h
Onnistuva Virrat	-tarjotaan lapsille ja nuorille onnistumisen ja itsensä ylittämisen kokemuksia	-toimintaan osallistuvien oppilaiden määrä -valmistuvien oppilaiden määrä	-vuonna 2022 talossa opiskeli 772 opiskelijaa, mikä on 1 vähemmän kuin aiempina vuonna -päättötutkintoja tehtiin 30 eli tavoite (20–25) ylitettiin.
Kumppanien kanssa vahva Virrat	-tiivistetään yhteistyötä muiden taiteen perusopetusta antavien tahojen kanssa	-kontaktien määrä -koulutukseen osallistuminen	-Pirkan rekstit piti kokouksia joka toinen kuukausi vuonna 2022 -opiston opettajat osallistuivat Pirkanmaan opistojen yhteiseen koulutuspäivään syyskuussa 2022
Vastuullinen Virrat	-pyritään takaamaan kaikille hyväksytyille oppilaspaikka -tuetaan yhteistyötä oppilaitoksen ja kodin välillä	-tilasto/seuranta -Eepos-oppilashallinto-ohjelman käytön kehittäminen	-oppilaspaikan sai 74 % oppilaista eli tavoite ei toteutunut -leirilaskutus siirrettiin Eepokseen
Uudistuva Virrat	- mupe-opetuksen kehittämisen kehitysrahan tukemana	-kehityskeskustelut ja oppilaspa-laute	-mupe-hankkeen turvin saatiin ideapankki ja taulukko opettajille mupe-sisällöistä

Tavoitteiden toteutuminen 2022

Yksikkökustannukset vuonna 2021 (viimeisin OPH:n tilasto) ovat olleet:

75,99 euroa / tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 84,42 euroa / tunti (solistinen)

78,76 euroa/tunti, kun valtakunnallinen keskiarvo on 118,48 €/tunti (tanssi)

Tunnusluku	TP 2020	TP 2020	TP 2022	TA 2023	Muutos TP 2022/TA2023 %
Asiakasmäärä	780	773	772	780	+1,0 %
Opetustunnit	19 037	18 896	19 083	19 100	+0,1 %
Valtionosuus	820 387	847 720	865 976	900 735	+4,0 %
Opetus € / tunti	74,65	75,99			
(valtakunnal. ka)	82,20	84,42			

Valtionosuustunteja on 18 095. Vuonna 2022 opetustunteja oli yhteensä 19 083.

Päätötutkintojen suorittaminen

Tavoitetasona on 20–25 valmistuvaa oppilasta. Lukuvuonna 2021–2022 valmistuneita oppilaita solistisissa aineissa oli kaikkiaan 30, joista 4 oli syventävistä opinnoista ja 26 perusopinnoista valmistuvia. Ähtäristä valmistui 3, Orivedeltä 10, Virroilta 10, Ruovedeltä 2 ja Mänttä-Vilppulasta 5. Tavoitetaso siis ylitettiin. Tanssin syventävistä opinnoista valmistui 1 oppilas.

Toimintaan osallistuvien lapsien määrä

Paikkakunta	Oppilaiden määrä 2022	Oppilaiden määrä 2021
Virrat	209	207
Mä-Vi	200	195
Orivesi	95	100
Ähtäri	134	136
Ruovesi	117	123
Juupajoki	17	12
Yhteensä	772	773

Kumppanien kanssa vahva Virrat

”Pirkan rekseit” koostuu Pirkanmaan musiikkiopistojen rehtoreista ja apulaisrehtoreista. Heidän kanssaan kokoonnuttiin parin kuukauden välein Zoomissa tai kasvotusten vuoden 2022 aikana. Vuoden yhteinen ponnistus oli Pirkanmaan opistojen yhteinen koulutuspäivä Virroilla syyskuussa 2022. Koulutuspäivään oli saatu hankerahaa OPH:lta ja sen turvin saimme paikalle neljä kouluttajaa, jotka pitivät oman työpajansa.

Lisäksi kerran kuussa rehtorit ympäri Suomen pitivät Zoom-palavereja opistojen kehittämiseen liittyen.

Vastuullinen Virrat

Keväällä ja syksyllä 2022 opistoon pyrki kaikkiaan 126 lasta ja nuorta toiminta-alueittain seuraavasti:

Paikkakunta	Pyrkijät 2022	Pyrkijät 2021
Virrat	31	25
Mä-Vi	25	25
Orivesi	24	31
Ähtäri	23	15
Ruovesi	12	16
Juupajoki	11	4

Oppilaspaikan syksyllä 2022 sai 93 oppilasta.

Paikkakunta	Paikan saaneet 2022	Jonossa 2022	Paikan saaneet 2021	Jonossa 2021
Virrat	22	9	22	3
Mänttä-Vilppula	24	1	23	2
Orivesi	13	11	23	8
Ähtäri	18	5	12	3
Ruovesi	8	4	13	3
Juupajoki	8	3	4	-

Tammikuussa 2023 oppilaspaikan jonotuspaikalta sai 13 oppilasta. Keväällä 2022 ei järjestetty pääsykokeita, vaan oppilaat otettiin sisään ilmoittautumisjärjestyksessä. Syksyn lisähaussa tuli vielä joitakin hakijoita lisää. Syksyn 2022 aikana

oppilaspaikan sai 93 henkilöä (n. 74 %) ja jonoon jäi 33 hakijaa. Tavoitteena oli, että kaikki hakijat saivat oppilaspaikan. Vuonna 2021 oppilaspaikan sai n. 84 % hakijoista. Tavoitetaso toteutui kiitettävästi Mänttä-Vilppulassa. Heikoin tilanne oli Orivedellä, jossa jonoon jäi 11 hakijaa.

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä

Yhteistyö oppilaitoksen ja kotien välillä tapahtuu kasvotusten, puhelimitse, sähköpostitse sekä Eepoksen välityksellä. Eepoksesta on tullut luonteva osa opiston toimintaa. Eepoksessa on osallistumispäiväkirjat ja sinne tehdään myös kaikki arvioinnit. Käytössä on opetussuunnitelmaan pohjautuvat tavoitetaulut, joita myös oppilaat pääsevät itse tarkastelemaan Eepoksessa. Eepokseen tehdään myös yksilölliset oppimissuunnitelmat, jos tarvetta sellaisille on. Vanhempainyhdistykset ovat toimineet sopimuskunnissa aktiivisesti mm. järjestämällä kahvituksia ja arvontoja oppilaskonserttien yhteyksissä sekä hankkimalla vuokrasoitimia oppilaiden käyttöön. Vanhempainyhdistykset ovat jakaneet myös stipendejä vuosittain. Tavoitteena on hyvän yhteistyön jatkuminen.

Uudistuva Virrat

Merikanto-opisto sai OPH:lta apurahan mupe-hankeeseen vuonna 2020. Korona kuitenkin lykkäsi hankkeen toteutusta eteenpäin ja hankkeelle saatiin jatkoaikaa vuoden 2022 loppuun saakka. Hanke saatiin valmiiksi ja nyt meillä on yhteinen ideapankki mupe-opetusta varten sekä taulukko mupe-sisällöistä. Niiden avulla myös instrumenttiopettajat näkevät, mitä mupe-tunneilla tehdään.

Merikanto-opisto sai OPH:lta apurahan myös juhluvuotta varten. Vuonna 2022 apurahaa käytettiin orkesterileirin ja koululaiskonserttien kuluihin. Hankerahaa hyödynnetään myös keväällä 2023 juhluvuoden kuluihin.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIK-KEAMA	TOT %
Toimintatuotot	455 517,95	450 250,00	0,00	450 250	471 869,42	21 619,42	104,8
Toimintamenot	-1 430 369,16	-1 470 821,00	0,00	-1 470 821	-1 466 095,47	4 725,53	99,7
Toimintakate	-974 851,21	-1 020 571	0	-1 020 571	-994 226,05	26 344,95	97,4

Sopimuskuntien tuntimäärät (toteutuneet)

Paikkakunta	Tuntimäärä 2022	Tuntimäärä 2021
Ruovesi	2793	2648
Ähtäri	3056	3083
Orivesi	3120	3092
Mänttä-Vilppula	4354	4362
Juupajoki	487	440

Virtain tuntimäärä on 5273 (ed. vuosi 5271). Tunteja on yhteensä 19 083 (valtionosuustunteja 18.095).

Toiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Merikanto-opiston toimipisteiden alueella syntyvyys on laskenut ja tämä tuo riskin oppilasmäärän ja opetustuntien laskuun opistossamme. Vuonna 2022 opetustunteja oli enemmän kuin vuonna 2021, joten suunta on hyvä, mutta tilanne vaihtelee vuosittain. Tärkeää on, että opetustunteja on vähintään 18 095, jotta valtionosuudet eivät laskisi. Olemme panostaneet markkinointiin sekä somessa, lehdissä, että julisteiden muodossa. Syksyllä 2022 teimme ison koululaiskonserttikiertueen neljällä opetuspaikkakunnalla. Maalis-huhtikuussa teemme paikallisia koululaiskonsertteja kaikilla opetuspaikkakunnilla ja pidämme soitinesittelyitä. Toivottavasti nämä toimet tuottavat meille riittävästi uusia hakijoita.

Vuonna 2022 ennen valmistumista opintonsa päätti 73 oppilasta. Vuonna 2021 lopettaneita oli 54. Tämä suuntaus aiheuttaa merkittävän riskin toiminnallemme. Luvun laskemiseksi on kehitettävä keinoja oppilaan motivaation säilyttämiseen. Tärkeässä osassa ovat varmasti yhteisölliset tapahtumat, kuten orkesterileirit ja konsertit, joita nyt saadaan jälleen järjestää. Oppilaiden motivaatioon vaikuttaa myös mielekäs ohjelmisto ja tietenkin se, että etenee opinnoissaan.

3.8 TEKNISTEN PALVELUIDEN LAUTAKUNTA

Teknisten palveluiden lautakunnan tehtävänä on huolehtia sen vastuulla olevien kiinteistöjen, liikenneväylien, puistojen ja muiden maa-alueiden, ulkoliikuntapaikkojen sekä sataman ylläpitotehtävistä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu vesihuoltolaitoksen käyttö- ja kunnossapito. Teknisten palveluiden lautakunta vastaa myös kaupungin toimesta tapahtuvasta rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Lautakunta vastaa vesihuollon kehittämisestä. Lisäksi lautakunta huolehtii yksityisten kunnossapito- ja rakentamisavustusten jakamisesta.

Teknisten palveluiden lautakunta vastaa mittauksesta ja kaupungin kartoista, kiinteistönmuodostuksesta, osoitteiden määrittelystä, maanhankinta- ja luovutusasioiden valmistelusta, asuntoasioiden rakennusteknisestä avustamisesta, valtion asuntorahaston kautta myönnettävien avustuspäätösten tekemisestä, rakentamattomien maa- ja vesialueiden rakentamisen ja ympäristönsuojelun neuvonnasta ja valvonnasta sekä vesistökuunnostushankkeiden suunnittelusta.

Lupalautakunta on vuonna 2020 siirtynyt osaksi kaupunginhallituksen alaista elinvoimaosastoa.

Henkilöstö

Tulosalue	Henkilöstö 31.12.2022	Henkilöstö 31.12.2021
Hallinto	21,1	21,7
Ylläpito ja rakentaminen	39,0	35,4
Vesihuoltolaitos	4,0	3,5
Yhteensä	64,1	60,6

Konsernistategian tavoitteista johdetut sitovat operatiiviset tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet ja toteutuminen vuonna 2022:

Strateginen tavoite	Operatiivinen tavoite v. 2022	Toimenpiteet (mittarit) talousarviovuonna
Kivijalkana henkilöstö	Hyvinvoiva, osaava ja sitoutunut henkilöstö	Pitkätähitimen henkilöstösuunnitelman laa- timinen. → Henkilöstön vahvuuksien ja kiin- nostusten kuuleminen osana suunnittelua - Työryhmä perustettu, YT-menettely pidetty ja suunnitelma esitelty toimie- limelle. Suunnitelman mukaisia toi- menpiteitä lähdetty toteuttamaan. Sisäisen viestinnän kehittäminen → Toimintamallit, käytänteet, vies- tintäsuunnitelma - Säännölliset osastopala- verit toteutuneet - Osaston Teams-ryhmän käyttöä lisätty ja hyödyn- netty enemmän - Ruokapalveluissa toimi- pisteiden välistä tiedonkul- kua parannettu ottamalla käyttöön Teamsissa kai- kille yhteinen tiedotuska- nava

Kivijalkana Talous	Kustannustehokkuuden jakustannustietouden lisääminen/parantaminen	Osallistuminen oman vastuualueen budjettiin, sekä jatkuva kustannustenseuranta. • Accunan käyttöä lisätty. Kustannuseurantaa tehostetaan edelleen. Investointien toteumaa seurataan → kustannukset + aikataulu • Investointien ja työohjelman aikataulujen jatkuva päivittäminen, seuranta ja raportointi lautakunnalle
Onnistuva Virrat	Kehitämme kaupunkikuvaasuunnitelmallisesti	Luodaan pitkäjänteinen investointiohjelmaluosalueittain ja lähdetään toteuttamaan toimenpiteitä suunnitelman mukaisesti • Kiinteistöistä laadittu kattava raportti • Vuosittaiset kiinteistökierrokset • Suunnitelman mukaiset investoinnit toteutettu suunnitelman mukaisesti
Kumppanien kanssa vahvaVirrat	Yhteistyön kehittämisen lähikuntien ja muiden sidosryhmien kanssa	Yhteistyömahdollisuuksien kartoittaminen paikallisten palveluntarjoajien kanssa. • Vesihuollon Vikuri yhteishanke jatkuu, hankkeen puitteissa järjestetään tiedotus- ja koulutustilaisuuksia. • Kiinteistöpäivystys kilpailutettu • Aktiivisesti osallistuttu tapahtumiin ja tilaisuuksiin Osastojen välisen yhteistyön vahvistaminen. • Yhteiset palaverit
Vastuullinen Virrat	Palveluprosessien kehittäminen	Varmistetaan riittävät resurssit osastoitain • Täyttöluvat haettu ja saatu kuluvana vuonna siivoustyön ohjaaja, laitoshuoltaja, ravitsemistyöntekijä, rakennusmestari, puhdistamonhoitaja, kiinteistönhoitaja Asiakaspalautekyselyt • Ei toteutunut. • Kunta 10 tuloksissa merkittävää parannusta lähes jokaisella osa-alueella

Uudistuva Virrat	Monipuoliset kehittyvät palvelut	Tilavarausjärjestelmän käyttöönotto jakehtaminen • Omatoimikirjasto hankkeen yhteydessä aloitetaan käyttöönotto (pilotti) • Tilavarausjärjestelmän kokonaisuus ja eri vaihtoehdot edelleen tarkastelussa Digitalisaatiota kehitetään edelleen • Ruokapalveluissa otettu käyttöön sisäinen tilausjärjestelmä teamsissa. Uusi tuotannonohjausjärjestelmä PowerResta otettu käyttöön • Granlund Managerin käytön laajentaminen ja kehittäminen jatkunut • Maakuntien tilakeskuksen Skenarios-palvelu otettu käyttöön • Lomakkeita sähköistetty Sote-maakunnan vaikutusten selvittäminen • Kiinteistöjen osalta palaverit HVA:n tilatyöryhmän kanssa. Vuokrasopimukset laadittu ja hyväksytty sote-kiinteistöistä.

Tavoitteiden toteutuminen 2022

Operatiiviset tavoitteet

Operatiiviset tavoitteet toteutuivat pääosin, vain asiakaspalautekysely jäi toteutumatta. Uusia rekrytointeja tehtiin mm. rakennusmestarin virka täytettiin. Vuoden aikana valmisteltiin hyvinvointialueelle vuokrasopimukset kaikista kaupungin omistamista sotetiloista ja -kiinteistöistä. Digitalisaatiota kehitettiin edelleen laajentamalla olemassa olevia järjestelmiä ja liittymällä kiinteistöjen osalta Skenarios palveluun. Kuluneen vuoden aikana valmistui mm. Ambulanssitallin toimistotilat Pirhan ensihoidon käyttöön sekä uudelle kaava-alueelle valmistui Nallen kauppatie. Kulunut vuosi oli taloudellisesti haastava voimakkaasti nousseiden kustannusten vuoksi. Sähköpulan uhan vuoksi kiinteistöille hankittiin varavoimakoneita

Teknisten palveluiden lautakunnan talousarvio toteutui kokonaisuutena toimintakatteen osalta selkeästi alle talousarvion tason toimintatuottojen toteutuessa talousarviota korkeampina. Menot puolestaan ylittivät hieman talousarvion.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	7 856 056,18	7 085 112	0	7 085 112	7 401 973,20	316 861,20	104,5
Toimintamenot	-8 032 658,99	-7 935 976	0	-7 935 976	-7 967 602,82	-31 626,82	100,4
Toimintakate	-176 602,81	-850 864	0	-850 864	-565 629,62	285 234,38	66,5
Rahoitustuotot ja -kulut	436,28	0	0	0	295,93	295,93	
Poistot	-3 272 472,35	-2 715 670	0	-2 715 670	-2 914 708,94	-199 038,94	107,3
Poistoeron lisäys/vähennys	177 290,58	223 957	0	223 957	223 957,25	0,25	100,0
Yli/alijäämä	-3 271 348,30	-3 342 577	0	-3 342 577	-3 256 085,38	86 491,62	97,4

3.8.1 Hallinnon tulosalue

Hallinnon tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallinto, tilaustyöt, ruokahuolto, haja-asutusalueen vesihuolto (avustukset), yksityistiet sekä palo- ja pelastustoimi.

Ruokahuollon toimintakulut ylittyivät talousarviosta. Ylitys johtuu pääosin elintarvikekustannusten voimakkaasta noususta sekä sijaisten palkkakustannuksista. Ruokahuollon ateriamyynti kasvoi, mutta ei kattanut kustannusten nousua. Kokonaisuudessaan hallinnon tulosalue toteutui kuitenkin raamin mukaisena.

Kunnossapito- ja perusparannusavustuksia yksityisteille maksettiin 262.491 euroa. Virtain osuutta Aluepelastuslaitokselle maksettiin 513.203 euroa. Hyvinvointialueen myötä kustannus poistuu vuonna 2023.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	1 637 293,28	1 620 125	0	1 620 125	1 701 123,47	80 998,47	105,0
Toimintamenot	-2 754 613,37	-2 770 496	0	-2 770 496	-2 830 161,43	-59 665,43	102,2
Toimintakate	-1 117 320,09	-1 150 371	0	-1 150 371	-1 129 037,96	21 333,04	98,1
Rahoitustuotot ja -kulut	-13,49	0	0	0	0,00	0,00	
Poistot	-1 308,60	-1 585	0	-1 585	-1 219,80	365,20	77,0
Yli/alijäämä	-1 118 642,18	-1 151 956	0	-1 151 956	-1 130 257,76	21 698,24	98,1

3.8.2 Ylläpidon ja rakentamisen tulosalue

Ylläpito ja rakentamisen tulosalueeseen kuuluvat liikenneväylät/urheilualueet, puistot, venesatama, kaavoitus, mittaus, metsätilat, tilapalvelun hallinto, tuotannolliset-, asuin- ja hallintokuntien rakennukset, jätehuolto.

Tulosalueen toimintatuotot toteutuivat talousarviota paremmin lähes kaikissa tulosalueen toimintayksiköissä. Koko tulosalueen toimintakulujen määrärahaa jäi tulosalueen laajuus huomioiden käyttämättä vain noin 30.000 euroa - määräraha kuitenkin ylittyi asuinrakennuksissa ja jäähallissa. Asuinrakennusten siirto Vuokrataloille jäi edelleen toteutumatta. Tilinpäätösvuoden helmikuussa tuotannollisten rakennusten hallit Inkan ja Autosillan halleja lukuun ottamatta siirrettiin perustetulle yhtiölle.

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	5 508 279,69	4 777 331	0	4 777 331	4 944 864,64	167 533,64	103,5
Toimintamenot	-4 732 594,73	-4 595 453	0	-4 595 453	-4 513 225,32	82 227,68	98,2
Toimintakate	775 684,96	181 878	0	181 878	431 639,32	249 761,32	237,3
Rahoitustuotot ja -kulut	449,75	0	0	0	295,93	295,93	-
Poistot	-3 017 402,84	-2 474 942	0	-2 474 942	-2 642 608,14	-167 666,14	106,8
Poistoeron lisäys/vähennys	177 290,58	223 957	0	223 957	223 957,25	0,25	-
Yli/alijäämä	-2 063 977,55	-2 069 107	0	-2 069 107	-1 986 715,64	82 391,36	96,0

3.8.5 Vesihuoltolaitoksen tulosalue

Vesihuollon tulosalueeseen kuuluvat keskuspuhdistamo, keskustan viemäriverkko, pumppaamot, kompostointi sekä Klinkosken viemäriverkosto ja paineenkorotusasema sekä vesijohtoverkosto.

Tulosalueen kustannukset kohosivat erityisesti kemikaaleissa, lämmityksessä ja asiantuntijapalveluissa. Toimintakuluja nosti Vikuri hankkeen kustannukset, hankkeen avustukset näkyvät tuotoissa takautuvasti. Avustuksen määrä on 80% hankkeelle hyväksytyistä kustannuksista. Vesihuollon vesi- ja jätevesimaksutuotot kuitenkin toteutuivat ennakoitua paremmin ja vaikka tulosalueen kustannukset ylittyivät, toimintakate toteutui talousarvion mukaisena.

Taloudellisten tavoitteiden toteuma

31.12.2022	TP2021	TA2022	TA MUUT	TA + MUUT	TOTEUMA	POIKKEAMA	TOT %
Toimintatuotot	710 483,21	687 656	0	687 656	755 985,09	68 329,09	109,9
Toimintamenot	-545 450,89	-570 027	0	-570 027	-624 216,07	-54 189,07	109,5
Toimintakate	165 032,32	117 629	0	117 629	131 769,02	14 140,02	112,0
Rahoitustuotot- ja kulut	0,02	0	0	0	0,00		
Poistot	-253 760,91	-239 143	0	-239 143	-270 881,00	-31 738,00	113,3
Yli/alijäämä	-88 728,57	-121 514	0	-121 514	-139 111,98	-17 597,98	114,5

Yhteenveto lautakunnan suoritteista (yksikkökustannukset ja -tuotot)

Teknisten palveluiden lautakunta	TA 2022			TP 2022			TP 2021		
	Meno	Kpl / määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl / määrä	Yksikkö-hinta	Meno	Kpl / määrä	Yksikkö-hinta
HALLINTO									
Kustannus € /Ateriasuorite	1 564 551	342 800	4,56	1 721 063	368 796	4,67	1 658 189	346 808	-4,78
Aluepelastuslaitos €/asukas	527 262	6 484	81,32	540 804	6 396	84,55	492 970	6462,0	76,29
Yksityistieavustus €/km (ei sis. pp-av.)	221 900	383	579,37	220 117	373,74	588,96	221 900	383,2	-579,07
YLLÄPITO JA RAK									
Liikenneväylinen kp €/km (**)	500 753	82,4	6 077	474 107	84,0	5 644,13	442 810	82,5	5 367,39
Liikenneväylien valaistus-energiak.€/km	87 000	55,2	1 576	69 203	55,2	1 253,68	75 010	55,0	-1 363,82
Puistojen kp €/hehtaari	228 505	22,0	10 387	240 540	22,5	10 691	237 675	21,5	-11 054,65
Tuotann. rakenn. Ylläpitok. €/m2/kk	106 738	13 219	0,67	112 829	10 128,5	0,93	115 885	28 377,50	0,34
Asuinrakenn. Ylläpitok. €/m2/kk (*)	405 285	11 502	2,94	485 916	12 078,0	3,35	469 509	11 502	3,40
Hallintokuntien rakenn. Ylläpitok.€/m2/kk	2 124 947	41 453	4,27	2 073 967	41 735,0	4,14	2 301 605	41 494	4,62
VUOKRAUSASTE:									
Tuotann.rakenn. %		97,6 %			100,0 %				99,2 %
Asuinrakenn. %		90,0 %			83,2 %				88,8%
Hallintokuntien rakenn. %		93,3 %			93,3 %				93,3 %
VESIHUOLTOLAITOS:									
Puhdistettu jätevesikustannukset €/m3	-570 027	324 000	-1,76	-622 938	411 509	-1,51	-545 451	445 747	-1,22

Tuotokset	TA 2022			TP 2022			TP 2021		
	Tulo	Kpl määrä	Yksikkö-hinta				Tulo	Kpl määrä	Yksikkö-hinta
HALLINTO									
Ateriamyynti	1 581 536	342 800	4,61	1 644 310	368 796	4,46	1 379 173	296 134	4,66
TILAPALVELU:									
Vuokratuotot tuotannoll.rak €/m2/kk	134 591	13 219	0,85	149 904	10 128,5	1,23	423 831	31 598	1,12
Vuokratuotot asuinrak. €/m2/kk	594 880	11 502	4,31	632 047	12 078,0	4,36	644 061	11 515	4,66
Vuokratuotot hallintokun- tien rak. €/m2/kk	3 701 425	41 453	7,44	3 729 880	41 735,0	7,45	3 997 347	40 182	8,29
VESIHUOLTOLAITOS:									
Jätevesimaksutuotot €/m3	687 656	324 000	2,12	755 985	411 509	1,84	710 483	445 747	1,59

4 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelmaosassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä satunnaiset erät.

Kaupunki ja vesihuolto (ulk.+sis.)	Alkuperäinen TA	TA MUUT	TA+MUUT	TOTEUMA
Toimintatulot				
Myyntituotot	26 990 071,00		26 990 071,00	28 153 167,36
Maksutuotot	6 108 400,00		6 108 400,00	5 425 806,75
Tuet ja avustukset	371 155,00		371 155,00	1 818 782,04
Vuokratulot	5 567 607,00		5 567 607,00	5 929 339,29
Muut toimintatulot	205 090,00		205 090,00	405 635,45
	39 242 323,00	0,00	39 242 323,00	41 732 730,89
Valmistus omaan käyttöön	50 500,00		50 500,00	150 712,97
Toimintamenot				
Henkilöstömenot	-15 370 872,00		-15 370 872,00	-15 630 501,68
Palvelujen ostot	-58 952 342,00	235 609,00	-58 716 733,00	-59 458 239,99
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 448 385,00	-59 872,00	-4 508 257,00	-4 830 982,98
Avustukset muille	-2 059 290,00	-192 644,00	-2 251 934,00	-2 512 983,46
Vuokrat	-6 231 477,00	-82 368,00	-6 313 845,00	-6 325 567,42
Muut toimintamenot	-188 198,00	0,00	-188 198,00	-351 786,97
	-87 250 564,00	-99 275,00	-87 349 839,00	-89 110 062,50
Toimintakate/Jäämä	-47 957 741,00	-99 275,00	-48 057 016,00	-47 226 618,64
Verotulot	24 031 000,00		24 031 000,00	25 565 200,22
Valtionosuudet	27 585 173,00		27 585 173,00	27 827 092,00
Rahoitustulot ja -menot			0,00	0,00
Korkotulot muilta	6 000,00		6 000,00	1 072,20
Muut rahoitustulot muilta	239 500,00		239 500,00	827 078,61
Korkomenot	-101 000,00		-101 000,00	-68 204,57
Muut rahoitusmenot			0,00	2 580 505,27
	51 760 673,00	0,00	51 760 673,00	56 732 743,73
Vuosikate	3 802 932,00	-99 275,00	3 703 657,00	9 506 125,09
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 967 139,00		-3 967 139,00	-3 960 145,00
Arvonalentumiset	0,00		0,00	-2 723 797,72
	-3 967 139,00	0,00	-3 967 139,00	-6 683 942,72
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset kulut				-8 817,00
Tilikauden tulos	-164 207,00	-99 275,00	-263 482,00	2 813 365,37
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	223 957,00		223 957,00	223 957,25
Varausten vähennys			0,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	59 750,00	-99 275,00	-39 525,00	3 037 322,62

4.1 Verotulojen erittely

Verotulot	TA2022	Toteuma 2022	Poikkeama, ylitys(+), alitus (-)	TP2021	Muutos TP20/TP21%
Kunnallisvero	19 325 000	19 459 853	134 853	19 773 148	-1,6
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 823 000	4 127 038	1 304 038	4 110 442	0,4
Kiinteistövero	1 883 000	1 978 309	95 309	1 925 439	2,7
	24 031 000	25 565 200	1 534 200	25 809 029	-0,9

Kunnallisveron kertymä koko vuodelta oli talousarvion mukainen. Maksuunpantavan veron määrä kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna, mutta tilitysoikaisuista ja kertymärytmistä johtuen kunnallisveron tuotto jäi hieman edellisvuotta alhaisemmaksi. Yhteisöverotulojen kertymään vaikuttaa vuodelta 2021 korkeammalla jako-osuudella vuoden 2022 aikana maksetut tilitykset sekä yhteisöveron kertymän kasvu koko maan tasolla. Kiinteistöverotulot toteutuivat talousarviota korkeampina ennakoitua korkeampien vuodelta 2021 kertyneiden tilitysten johdosta.

	Tuloveroprosentti	Verotet.tulo 1000 €	Efektiivinen veroaste
2022	21,25	94 321	13,56
2021	21,25	90 828	13,55
2020	21,25	89 069	13,67
2019	21,25	87 458	13,57
2018	20,75	87 403	13,21
2017	20,75	85 511	13,19
2016	20,25	87 930	13,34
2015	20,25	89 079	13,44
2014	20,25	88 789	13,56

*) Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin. Vuoden 2022 tiedot eivät ole vielä täysin lopulliset.

Kiinteistöveroprosentit	2022	2021
Vak.asuinrakennus	0,45 %	0,45 %
Muu asuinrakennus	1,00 %	1,00 %
Yleinen kiinteistövero	0,93 %	0,93 %

4.2 Valtionosuuksien erittely

Valtionosuudet	TA2022	Toteuma 2022	Poikkeama, ylitys(+), alitus (-)	TP2021	Muutos TP21/TP22%
Peruspalvelujen valtionosuus	18 237 384	18 232 907,00	-4 477,00	16 891 347,00	7,94
Verotulojen tasaus	4 421 533	4 420 977,00	-556,00	5 193 337,00	-14,87
Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus	450 857	591 969,00	141 112,00	501 124,00	18,13
Veroper.muutoksista johtuvien verotulomenetysten korv.	4 475 399	4 581 239,00	105 840,00	4 082 557,00	12,21
	27 585 173	27 827 092,00	241 919,00	26 668 365,00	4,34

5 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN

5.1 Hankkeet

Hankkeita ovat yli 300 000 euron verottomat kokonaisuudet. Hankkeiden käsittelyssä seurataan kaupungin hankesuunniteluohjeita.

Vuonna 2022 hankkeista valmistui Rantatien saneeraus, joka toteutui kokonaiskustannusarvion puitteissa, vaikka vuoden 2022 osuus hieman ylittyi.

Merkittävä vuonna 2022 alkanut hanke oli Nallelan uuden kaava-alueen rakentaminen, joka jatkuu vielä vuonna 2023.

Investointien osalta määrärahojen ylitykset on käsitelty kaupunginvaltuustossa 20.3.2023.

HANKKEET

HANKE	TA 2022	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA	TOT - %
Tekn.ltk./Rantatien peruskorjaus						
Menot	-120 000,00	70 000,00	-50 000,00	-64 621,31	14 621,31	129,24
Tulot			0,00		0,00	
Nettomeno	-120 000,00	70 000,00	-50 000,00	-64 621,31	14 621,31	129,24
Tekn.ltk./Virtaintien peruskorjaus						
Menot	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-71 194,09	1 194,09	101,71
Tulot			0,00		0,00	
Nettomeno	-70 000,00	0,00	-70 000,00	-71 194,09	1 194,09	101,71
Tekn.ltk./Nallelan uusi kaava-alue						
Menot	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-458 055,85	58 055,85	114,51
Tulot				20 425,60	-20 425,60	
Nettomeno	-400 000,00	0,00	-400 000,00	-437 630,25	37 630,25	109,41
Tekn.ltk./Rantapuisto/Laivarannan alueen kehitt.						
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-20 772,43	772,43	103,86
Tulot			0,00			
Nettomeno	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-20 772,43	772,43	103,86

5.2 Hankeryhmät

Valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot hankeryhmälle kokonaisuutena. Hankeryhmien kohteet ovat alle 300 000 euroa. Pienhankintaraja on 10.000 euroa. Osakkeiden ja osuuksien hankintameno on varattu määrärahaa perinnekylän rakennusten korjauksen rahoittamiseen oman pääoman ehtoisesti sekä mahdollisiin muihin osakehankintoihin. Liikelaitos Marttisen pääomasijoitus toteutui 64 000 euron suuruisena, jossa on huomioitu myös vuodelle 2023 siirtyneet toteutukset. Muut osakehankinnat sisälsivät Pirkanmaan Voimia Oy:n yhden osakkeen hankinnan sekä Metsäliiton korkojen siirron osuuksiin. Tytäryhtiöosakkeisiin myönnettiin vuoden 2022 aikana lisämäärärahat Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalolle annettuun oman pääoman ehtoiseen sijoitukseen sekä Virtain Elinvoimapaalvelut Oy:öön liiketoimintasiirron yhteydessä tehtyyn pääomasijoitukseen. Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan ohjelmistoihin liittyvät määrärahamuutokset koskivat Microsoft 365 lisenssien käyttöönottoa sekä palvelinympäristön kehittämistä, näiltä osin kustannuksia siirtyi vuodelle 2023. Ohjelmistohankinnoissa oli myös varauduttu taloushallinnon ohjelman talousraportointiin liittyviin muutoksiin, joiden toteuma vuonna 2022 jäi alle investointirajan.

Maa-alueiden hankintoihin sisältyy yhden kaupan purkaminen, varsinaisia ostoja ei ollut. Maa-alueita myös myytiin ja myyntituloissa näkyy myös Virtain Elinvoimapaalvelut Oy:lle liiketoimintasiirrossa kirjanpitoarvolla siirtyneet rakennukset.

Lämpölaitoksen investoinnit siirtyivät toiminnan yhtiöittämisen johdosta kaupunginhallituksen alaiseen toimintaan. Investoinnit koostuivat uusien liittymien rakentamisesta, laitteiston peruskunnostuksesta ja Nallelan uuden varakeskuksen tonttialueen raivauksesta.

Ympäristön suojelun investoinnit koostuivat luontopolkujen rakentamisesta. Tienvarsikylttien hankinta ei toteutunut vuonna 2022.

Perusturvalautakunnan investoinnit toteutettiin vuoden 2022 leasing-vuokrauksena, joten investointimäärärahat jäivät toteutumatta.

Vesihuoltolaitoksen investoinnit sisälsivät puhdistamon piha-alueen kunnostusta, sprinkleri-/sähkökeskuksen uudistamisen, altaiden pinnoitusta, puhdistamon, pumppaamojen, sakeuttamoiden ja vesihuoltoverkoston saneerauksia, uusien liittymien rakentamista sekä ennalta-arvaamattomia korjauksia. Pippuri-hankkeessa toteutettiin ultraäänilaitteiston hankinta puhdistamolle sekä lietelinjojen muutostyöt.

Kunnallistekniikan merkittävimpiä investointeja Kitusen kulman hulevesi, päällystekorjaukset sekä katuvalaistuksen uudistukset. Tuotannollisten rakennusten investoinnit liittyivät venepaikkojen sähköistykseen.

Asuinrakennuksiin liittyvät korjaukset kohdistuivat ennalta-arvaamattomiin kohteisiin. Hallintokuntien käytössä olevien rakennusten hankeryhmän investoinnit koostuivat useasta eri kohteesta, joista merkittävin ambulanssitalin laajennus.

Mittauksen hankeryhmän investoinnit sisälsivät dronen hankinnan ohjelmistoihin.

HANKERYHMÄT

Hankeryhmä	TA 2022	TA MUUTOS	TA + MUUT	TOTEUMA 2022	POIKKEAMA	TOT -%
Hall. ja Elinvoimaos./Ty- täryhtymäosakk. ja osuudet						
Menot		-4 193 980,00	-4 193 980,00	-4 193 978,95	-1,05	100,00
Tulot						
Nettomeno	0,00	-4 193 980,00	-4 193 980,00	-4 193 978,95	-1,05	100,00
Hall. ja Elinvoima- osasto/Osakkeet ja osuudet						
Menot	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-91 909,53	-18 090,47	83,55
Tulot					0,00	
Nettomeno	-110 000,00	0,00	-110 000,00	-91 909,53	-18 090,47	83,55
Hall. ja Elinvoima- osasto/Maa-alueet ja ra- kennukset						
Menot	-100 000,00	0,00	-100 000,00	-53 900,00	-46 100,00	53,90
Tulot	20 000,00	3 164 475,00	3 184 475,00	3 193 648,67	-9 173,67	100,29
Nettomeno	-80 000,00	3 164 475,00	3 084 475,00	3 139 748,67	-55 273,67	101,79
Hall. Ja Elinvoima/Ohjel- mistolisenssien hank.						
Menot	-35 000,00	-77 150,00	-112 150,00	-40 240,00	-71 910,00	35,88
Tulot						
Nettomeno	-35 000,00	-77 150,00	-112 150,00	-40 240,00	-71 910,00	35,88
Hallinto- ja elinvoima- osasto/Lämpölaitos						
Menot	-270 000,00		-270 000,00	-86 893,32	-183 106,68	32,18
Tulot			0,00		0,00	
Nettomeno	-270 000,00	0,00	-270 000,00	-86 893,32	-183 106,68	32,18

Hallinto- ja elinvoima- osasto/Ympäristöpalve- lut							
Menot	0,00	-27 240,00	-27 240,00	-28 248,66	1 008,66	103,70	
Tulot	0,00	12 865,00	12 865,00	12 864,97	0,03		
Nettomeno	0,00	-14 375,00	-14 375,00	-15 383,69	1 008,69	107,02	
Hallinto- ja elinvoima- osasto/Tienvarsikyltit							
Menot	-65 000,00	0,00	-65 000,00	0,00	-65 000,00		
Tulot							
Nettomeno	-65 000,00	0,00	-65 000,00	0,00	-65 000,00		
Perusturvalauta- kunta/Ohjelmistoinvest.							
Menot	-205 000,00	0,00	-205 000,00	0,00	-205 000,00	0,00	
Tulot	0,00						
Nettomeno	-205 000,00	0,00	-205 000,00	0,00	-205 000,00	0,00	
Perusturvaltk./Terv.ja sos.kalustohankinnat							
Menot	-85 000,00	0,00	-85 000,00		-85 000,00	0,00	
Tulot							
Nettomeno	-85 000,00	0,00	-85 000,00	0,00	-85 000,00	0,00	
Vesihuoltolaitos							
Menot	-408 000,00	-50 000,00	-458 000,00	-366 720,42	-91 279,58	80,07	
Tulot	0,00			26 441,41	-26 441,41		
Nettomeno	-408 000,00	-50 000,00	-458 000,00	-340 279,01	-117 720,99	74,30	
Kunnallistekniikka							
Menot	-290 000,00	-165 000,00	-455 000,00	-341 545,51	-113 454,49	75,06	
Tulot	0,00				0,00		
Nettomeno	-290 000,00	-165 000,00	-455 000,00	-341 545,51	-113 454,49	75,06	
Tuotannolliset raken- nukset							
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-2 171,44	-17 828,56	10,86	
Tulot	0,00						
Nettomeno	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-2 171,44	-17 828,56	10,86	
Asuinrakennukset							
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 628,20	-371,80	98,14	
Tulot							
Nettomeno	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-19 628,20	-371,80	98,14	
Tekn.ltk./Jätehuolto							
Menot	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 495,89	-8 504,11	57,48	
Tulot	0,00		0,00		0,00		
Nettomeno	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-11 495,89	-8 504,11	57,48	
Tekn.ltk./Hallintokuntien käytössä olevat rakenn.							
Menot	-322 000,00		-322 000,00	-328 847,83	-6 847,83	102,13	
Tulot							
Nettomeno	-322 000,00	0,00	-322 000,00	-328 847,83	-6 847,83	102,13	

Tekn.ltk./Mittaus						
Menot	-20 000,00		-20 000,00	-21 117,00	1 117,00	105,59
Tulot			0,00		0,00	
Nettomeno	-20 000,00	0,00	-20 000,00	-21 117,00	1 117,00	105,59
Hankkeet / Hankeryhmät						
Menot yht.	-2 580 000,00	-4 443 370,00	-7 023 370,00	-6 201 340,43	822 029,57	88,30
Tulot yhteensä	20 000,00	3 177 340,00	3 197 340,00	3 253 380,65	56 040,65	101,75
Nettomeno	-2 560 000,00	-1 266 030,00	-3 826 030,00	-2 947 959,78	878 070,22	77,05

6 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

Kaupunki ja Vesihuolto (ulk./sis.)

	TA 2022	MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA	POIKKEAMA
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	3 802 932,00	-99 275,00	3 703 657,00	9 506 125,09	5 802 468,09
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	-8 817,00	-8 817,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		0,00	-2 758 568,59	-2 758 568,59
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 580 000,00	-4 443 370,00	-7 023 370,00	-6 201 340,43	822 029,57
Rahoitusosuudet investointeihin		12 865,00	12 865,00	59 731,98	46 866,98
Pys.vast.hyödykkeiden luovutus- tuotot	20 000,00	3 164 475,00	3 184 475,00	3 371 277,84	186 802,84
Muut investointitulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
					0,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 242 932,00	-1 365 305,00	-122 373,00	3 968 408,89	4 090 781,89
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainauksen lisäykset	-910 000,00		-910 000,00	-47 402,40	862 597,60
Antolainauksen vähennykset	50 000,00		50 000,00	0,00	-50 000,00
	-860 000,00	0,00	-860 000,00	-47 402,40	812 597,60
Lainakannan muutokset/lisäykset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 000 000,00		2 000 000,00	0,00	-2 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 098 000,00		-3 098 000,00	-3 016 124,28	81 875,72
	-1 098 000,00	0,00	-1 098 000,00	-3 016 124,28	-1 918 124,28
Muut maksuvalmiuden muutokset	0,00		0,00	416 376,27	416 376,27
Rahoitustoiminnan rahavirta	-1 958 000,00	0,00	-1 958 000,00	-2 647 150,41	-689 150,41
RAHAVAROJEN MUUTOS	-715 068,00	-1 365 305,00	-2 080 373,00	1 321 258,48	3 401 631,48
Rahavarat 31.12.	12 218 076,00		10 852 771,00	10 742 504,59	-110 266,41
Rahavarat 1.1.	12 933 144,00		12 933 144,00	9 421 246,11	-3 511 897,89
Rahavarojen muutos	-715 068,00		-2 080 373,00	1 321 258,48	3 401 631,48

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Virtain kaupungin ja kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat on esitetty tässä osiossa. Tilinpäätöslaskelmia ovat tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase.

Virtain kaupunki sisältää kaupungin, taseyksikkö Vesihuollon ja Liikelaitos Marttisen ulkoiset, keskenään eliminoidut toteumat.

Virtain kaupungin konsernin tilinpäätöslaskelmat ovat konsernin tuloslaskelma, konsernin rahoituslaskelma ja konsernitase.

Lisäksi tässä osassa esitetään tilinpäätöslaskelmien liitetiedot.

Eriytettyinä tilinpäätöksinä esitetään vesihuollon taseyksikön sekä liikelaitos Marttisen tilinpäätökset sekä kilpailulain 30 d §:n perusteella esitettävät eriytetyt tuloslaskelmat.

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TULOSLASKELMA (ULK.)**

	2022	2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	25 950 773,84	24 350 169,68
Maksutuotot	5 081 193,52	5 303 063,94
Tuet ja avustukset	2 764 497,69	2 207 328,83
Vuokratuotot	2 328 145,50	2 434 643,80
Muut toimintatuotot	405 635,45	407 749,93
	36 530 246,00	34 702 956,18
Valmistus omaan käyttöön	150 712,97	129 275,74
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-16 938 947,22	-15 987 232,46
Palkat ja palkkiot	-13 440 829,58	-12 654 879,06
Henkilösivukulut	-3 498 117,64	-3 332 353,40
Eläkekulut	-2 993 898,49	-2 872 666,60
Muut henkilösivukulut	-504 219,15	-459 686,80
Palvelujen ostot	-55 958 500,13	-54 360 109,82
Asiakaspalvelujen ostot	-46 202 604,43	-45 422 645,09
Muiden palvelujen ostot	-9 755 895,70	-8 937 464,73
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 379 928,98	-5 100 042,54
Ostot tilikauden aikana	-5 357 333,41	-5 080 176,87
Varaston lisäys	-22 595,57	-19 865,67
Avustukset	-2 280 291,26	-1 874 369,37
Vuokrat	-2 760 496,36	-2 614 836,50
Muut kulut	-411 336,54	-326 312,22
	-83 729 500,49	-80 262 902,91
Toimintakate	-47 048 541,52	-45 430 670,99
Verotulot	25 565 200,22	25 809 029,05
Valtionosuudet	27 827 092,00	26 668 365,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 072,20	10 933,42
Muut rahoitustuotot	827 484,90	394 872,29
Korkokulut	-68 404,39	-81 074,09
Muut rahoituskulut	2 580 505,46	-1 198 592,20
	56 732 950,39	51 603 533,47
Vuosikate	9 684 408,87	6 172 862,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 126 304,23	-4 291 547,77
Arvonalentumiset	-2 723 797,72	-15 010,95
	-6 850 101,95	-4 306 558,72
Satunnaiset erät		
Satunnaiset kulut	-8 817,00	
Tilikauden tulos	2 825 489,92	1 866 303,76
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	223 957,25	-2 222 709,42
Varausten lisäys		2 400 000,00
Tilikauden ylijäämä	3 049 447,17	2 043 594,34

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA**

Toiminnan rahavirta	2022	2021
Vuosikate	9 684 408,87	6 172 862,48
Satunnaiset erät	-8 817,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-2 758 568,59	1 015 413,83
	6 917 023,28	7 188 276,31
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 492 050,50	-9 363 364,11
Rahoitusosuuden investointeihin	119 020,07	125 085,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	3 371 277,84	679 495,27
	-3 001 752,59	-8 558 783,59
Toiminnan ja investointien rahavirta	3 915 270,69	-1 370 507,28
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		-3 475,81
Antolainasaamisten vähennys		41 018,90
	0,00	37 543,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		7 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 016 124,28	-1 842 275,20
Lainakannan muutokset	-3 016 124,28	5 157 724,80
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantovarojen ja pääomien	-23 554,25	-5 940,26
Vaihto-omaisuuden muutos	23 297,57	20 179,67
Saamisten muutos	-529 737,56	-767 283,25
Korottomien velkojen muutos	913 005,49	-2 352 755,32
	383 011,25	-3 105 799,16
Rahoituksen rahavirta	-2 633 113,03	2 089 468,73
Rahavarojen muutos	1 282 157,66	718 961,45
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	11 556 612,20	10 274 454,54
Rahavarat 1.1	10 274 454,54	9 555 493,09
	1 282 157,66	718 961,45

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTAAVAA	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	639 880,33	730 152,84
	639 880,33	730 152,84
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 615 076,49	5 590 350,61
Rakennukset	34 280 880,59	39 185 957,26
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 089 585,55	6 313 371,15
Koneet ja kalusto	1 183 499,13	1 490 816,54
Muut aineelliset hyödykkeet	7 524,86	7 524,86
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 193 996,64	1 861 081,28
	49 370 563,26	54 449 101,70
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	11 881 932,16	7 715 271,87
Muut saamiset	449 445,76	449 445,76
	12 331 377,92	8 164 717,63
Pysyvät vastaavat yhteensä	62 341 821,51	63 343 972,17
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	314 311,70	320 966,33
	314 311,70	320 966,33
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	32 886,43	56 184,00
Valmiit tuotteet	6 888,70	6 888,70
	39 775,13	63 072,70
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	970 580,94	511 973,05
	970 580,94	511 973,05
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 903 628,86	1 802 839,14
Lainasaamiset		
Muut saamiset	803 380,11	818 544,78
Siirtosaamiset	306 769,63	408 895,12
	3 013 778,60	3 030 279,04
Rahat ja pankkisaamiset	11 556 612,20	10 274 454,54
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	15 580 746,87	13 879 779,33
VASTAAVAA YHTEENSÄ	78 236 880,08	77 544 717,83

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Muut omat rahastot	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	18 615 251,79	16 571 657,45
Tilikauden yli-/alijäämä	3 049 447,17	2 043 594,34
Oma pääoma	45 751 469,77	42 702 022,60
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET		
Poistoero	4 178 070,37	4 402 027,62
Vapaaehtoiset varaukset		
	4 178 070,37	4 402 027,62
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	470 072,67	500 281,55
	470 072,67	500 281,55
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 601 274,53	17 474 911,73
Lainat julkisyhteisöiltä		
Ostovelat	1 865,85	2 426,59
Liittymismaksut ja muut velat	1 495 900,30	1 455 793,90
	16 099 040,68	18 933 132,22
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 873 802,28	3 016 289,36
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	33 384,03	35 656,50
Ostovelat	4 591 719,39	4 573 209,64
Muut velat	340 656,40	347 434,12
Siirtovelat	3 898 664,49	3 034 664,22
	11 738 226,59	11 007 253,84
Vieras pääoma yhteensä	27 837 267,27	29 940 386,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	78 236 880,08	77 544 717,83

**VIRTAIN KAUPUNKI: KAUPUNKI, VESIHUOLTO JA MARTTINEN
LIITETIEDOT**

Tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään kirjanpitoasetuksen liitetietovaatimusten mukaan tilinpäätöksen laatimista, tuloslaskelmaa, taseen vastaavia ja vastattavia, vakuuksia ja vastuusitoumuksia, henkilöstä ja konsernitilinpäätöstä koskeviin liitetietoihin.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistot on laskettu kaupunginvaltuuston 6.10.2014 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Päivitettyä poistosuunnitelmaa sovelletaan 1.1.2013 jälkeen valmistuneisiin kohteisiin. Vaihtomaisuus on arvostettu muuttuvaan hankintameno.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
**KUNNAN TOIMINTATUOTOT TEHTÄVÄALUEITTAIN
ULKOISET**

	2022	2021
Yleishallinto	1 691 694,86	1 680 120,25
Sosiaali- ja terveystoimi	29 153 022,99	27 841 137,85
Opetus ja kulttuuri	1 365 694,61	1 176 302,05
Yhdyskuntapalvelut	0,00	0,00
Muut palvelut/tekn.	2 040 984,36	2 230 720,76
	34 251 396,82	32 928 280,91

LIIKELAITOS MARTTINEN

Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina

Ulk/sis.

	2022	2021
Nuorisotoiminta	998 918,55	699 778,12
Elinkeinotoiminta	389 328,60	284 970,38
Perinnekylä -toiminta	6 560,98	12 530,08
	1 394 808,13	997 278,58

VEROTULOJEN ERITTELY

	2022	2021
Kunnallisvero	19 459 853,00	19 773 148,00
Kiinteistövero	1 978 309,00	1 925 439,00
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 127 038,00	4 110 442,00
	25 567 222,00	25 809 029,00

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2022	2021
Peruspalvelujen valtionos.(ilman tasauksia)	18 232 907,00	16 891 347,00
Verotuloihin perustuvat valt.os.tasaus	4 420 977,00	5 193 337,00
Opetus- ja sivistystoimen muut valt.osuudet	591 969,00	501 124,00
Veroper.muutoksista joht.verotulomenetysten korvaus	4 581 239,00	4 082 557,00
Valtionosuudet yhteensä	27 827 092,00	26 668 365,00

MUUT TOIMINTATUOTOT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTIVOITOT**

	2022	2021
Tontit, maa-alueet	156 177,56	153 313,15
Rakennukset		12 588,35
Kuntayhtymäosuudet		
Kalusto, autot	21 451,61	
Yhteensä	177 629,17	165 901,50

MUUT TOIMINTAKULUT**PYSYVIEN VASTAAVIEN MYYNTITAPPIOT**

	2022	2021
Tontit, maa-alueet	0,00	0,00
Rakennukset	0,00	0,00
Kuntayhtymäosuudet	0,00	0,00
Osakkeet	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00

OSINGOT JA OSUUSPÄÄOMAN KOROT

	2022	2021
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy	234 135,00	234 135,00
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri ky	59 086,84	59 086,84
Kuntarahoitus Oyj	15 450,00	7 800,00
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	73 559,07	76 535,55
Keiturin Sote Oy	394 865,91	0,00
Muut rahoitustuotot	10 590,04	1 450,74
Yhteensä	787 686,86	379 008,13

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT**Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talousrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms. laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Tasetta koskevat liitetiedot

TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Kaupunki+vesihuolto+Marttinen

Käyttöomaisuus							
Ulkoinen	1.1.2022	Lisäykset	Vähennykset	Rahoitus- osuudet	Keskeneräi- sistä siirto	Sumu-pois- tot	31.12.2022
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset	730 152,84	40 240,00	0,00	0,00	27 118,89	157 631,40	639 880,33
Maa- ja vesialueet	5 590 350,61	53 900,00	29 174,12	0,00	0,00	0,00	5 615 076,49
Rakennukset	39 185 957,26	364 270,11	3 133 009,52	0,00	370 836,56	2 507 173,82	34 280 880,59
Kiinteät rakenteet ja laitteet	6 313 371,15	783 814,81	-98 362,39	15 044,97	949 526,29	1 040 444,12	7 089 585,55
Tuotannon/varaston koneet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	1 490 816,54	88 252,37	0,00	0,00	25 485,11	421 054,89	1 183 499,13
Keskeneräiset hankinnat	1 861 081,28	809 857,31	0,00	103 975,10	-1 372 966,85	0,00	1 193 996,64
Muut aineelliset hyödykkeet	7 524,86	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7 524,86
Kuntayhtymäosuudet	2 658 795,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2 658 795,23
Tytäryhteisöosakkeet	1 885 466,85	4 193 978,95	55 228,19	0,00	0,00	0,00	6 024 217,61
Osakkuusyhteisöosakkeet	557 240,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	557 240,96
Muut osakkeet	2 613 768,83	27 909,53	0,00	0,00	0,00	0,00	2 641 678,36
			0,00				
YHTEENSÄ	62 894 526,41	6 362 223,08	3 119 049,44	119 020,07	0,00	4 126 304,23	61 892 375,75
Palautus-kelp.liitt.maksut	449 445,76	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	449 445,76
YHTEENSÄ	63 343 972,17	6 362 223,08	3 119 049,44	119 020,07	0,00	4 126 304,23	62 341 821,51

	OMISTUS- OSUUS %	KIRJANPITO- ARVO 1.1.2022	LISÄYKSET 2022	VÄHENNYK- SET 2022	KIRJANPITO- ARVO 31.12.2022
KUNTAYHTYMÄOSUUDET					
Pirkanmaan Liitto	1,67	14 116,79			14 116,79
Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri	1,56	2 358 138,74			2 358 138,74
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä	0,90	286 539,70			286 539,70
Kuntayhtymäosuudet yhteensä		2 658 795,23	0,00	0,00	2 658 795,23
TYTÄRYHTEISÖJEN OSAKKEET JA OSUUDET					
Kiint.Oy Killinpolku*	75,00	25 228,19		25 228,19	0,00
Kiint.Oy Virtain Opiskelijasuntolat	100,00	121 095,31			121 095,31
Kiint.Oy Virtain Veteraanit	100,00	199 698,79			199 698,79
Kiint.Oy Virtain Vuokratalot	100,00	990 119,05	1 000 000,00		1 990 119,05
Virtain Jäähalli Oy	62,80	185 006,72			185 006,72

Virtain Yrityspalvelu Oy	100,00	16 818,79		16 818,79
Keituri Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	2 500,00		2 500,00
Keiturin Sote Oy, vapaaehtoinen vastikkeeton pääomasijoitus	100,00	30 000,00	30 000,00	0,00
Virtain Energia Oy, osakepääoman merkitseminen	100,00	312 500,00		312 500,00
Virtain Elinvoimapalvelut Oy	100,00	2 500,00	3 193 978,95	3 196 478,95
Tytäryhteisöjen osakkeet ja osuudet yhteensä		1 885 466,85	4 193 978,95	55 228,19
OSAKKUUSYHTEISÖT				6 024 217,61
Kiint.Oy Illansuu	39,00	19 677,99		19 677,99
Kiint.Oy Kanttorinrinne	39,00	13 118,66		13 118,66
Kiint.Oy Virtain Virastotalo	24,90	487 744,98		487 744,98
Koillis-Satakunnan Sähkö Oy, 21 285 kpl (/51 196:stä)	41,6	36 699,33		36 699,33
Osakkuusyhteisöosakkeet ja osuudet yhteensä		557 240,96	0	0
MUUT OSAKKEET JA OSUUDET				557 240,96
As.Oy Harjukuja	10,50	92 503,36		92 503,36
As.Oy Penkkivuori	5,78	32 359,02		32 359,02
As.Oy Poutapilvi	8,25	131 489,30		131 489,30
As.Oy Torisevantie 11	4,12	23 986,96		23 986,96
Herraskylän Vesiosuuskunta		67,28		67,28
Jäähdyspohjan Vesiosuuskunta		201,83		201,83
Kiint.Oy Virtain Linjatalo	1,54	5 382,01		5 382,01
Kotalan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Kuntarahoitus	0,04	44 000,00		44 000,00
Kuntien Tiera Oy	7612 kpl	7 612,00		7 612,00
Kurjenkylän Vesiosuuskunta		67,28		67,28
Liedenpohjan Vesiosuuskunta		285,92		285,92
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy	6,93	150 000,00		150 000,00
Länsi-Suomen Kasvukolmio Oy/Virtain rahasto		15 000,00		15 000,00
Metsä Board Oyj (M-Real, Metsä-Serla)	226 kpl	506,23		506,23
Metsäliiton osuus (tavoiteosuudet 30000,00 €)		49 564,47	22 929,53	72 494,00
REKA Industrial Oyj (Neonmarkka, Lännen Metsä)	1000 kpl	8 409,40		8 409,40
Oy Runoilijantie	3,79	88 634,03		88 634,03
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	2,14	256 500,00		256 500,00
Pirkantien Tasohallit Oy	4,80	27 382,93		27 382,93
TREDU-kiinteistöt Oy	1,44	1 609 522,68		1 609 522,68
Elmonet Oy	0,86	21 600,54		21 600,54
Toriseva-Golf Oy	2,25	16 773,15		16 773,15
Vaskiveden Vesiosuuskunta		153,05		153,05
Virtain Kenttä Oy	0,83	42,05		42,05
Virtain Vesiosuuskunta		17 485,75		17 485,75
Äjjännevan Vesiosuuskunta		252,28		252,28
Metsä B merkintämaksu		65,88		65,88

Monetra Pirkanmaa Oy	1 kpl	21,00		21,00
Tuomi Logistiikka Oy	0,06	1 973,87		1 973,87
Istekki Oy	5 osaketta	6 925,00		6 925,00
Pirkanmaan Voimia Oy	1 osake	0,00	4 980,00	4 980,00
Elmonet Oy / Liikelaitos Marttinen	270 kpl	1 783,53		1 783,53
Virtain Vesiosuuskunta / Liikelaitos Marttinen	1436 kpl	2 461,20		2 461,20
Luottokunta osuusmaksu 1997 /Liikelaitos Marttinen	1 kpl	84,09		84,09
Virtain vesiosuuskunta	1 kpl	420,46		420,46
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä		2 613 768,83	27 909,53	0,00
KAIKKI OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ		7 715 271,87	4 221 888,48	55 228,19

*) osakkeiden tasearvo alaskirjattu

TALOUSARVIOANTOLAINAT 31.12.2022

	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Antol.saataka	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen
	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2021
LAINASAAMISET					
LAINASAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0	218 668,18	218 668,18	0	218 668,18
LAINASAAMISET MUILTA	0	651 000,00	651 000,00	0	104 762,00
PÄÄOMALAINASAATAVAT TYTÄRYHTEISÖILTÄ	0	100 912,76	100 912,76	0	188 542,87
LAINASAATAVAT YHTEENSÄ	0	970 580,94	970 580,94	0	511 973,05

Kaupungin taseen vastaavista poistettut Virtain Yrityspalvelu OY:n pääomalainasaatavat konvertoitu svop-rahastoon 2,7 milj. euroa. Kaupungin taseen vastaavista on poistettu pääomalainasaaminen Kiint.Oy Killinpolulta, summa 87.630,11 euroa. Velkasuhde kaupungin ja Kiint.Oy Killinpolun välillä säilyy ennallaan. KH 13.2.2023 § 50

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät

	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	59 086,84	59 086,84
Kelan korvaukset	60 622,40	70 598,26
Avustukset ja tuet	135 599,92	238 823,80
Muut tulojäämät	51 460,47	40 386,22
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	306 769,63	408 895,12

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

OMA PÄÄOMA	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12.	23 750 394,96	23 750 394,96
Muu oma pääoma		
Vahinkorahasto	336 375,85	336 375,85
Edellisten tilikausien ylijäämä	18 615 251,79	16 571 657,45
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	3 049 447,17	2 043 594,34
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	45 751 469,77	42 702 022,60

**INVESTOINTIVARAUSTEN POISTOERO
31.12.2022**

	Poistoeroa 31.12.2022	Poistoeron vähennys	Poistoeroa 01.01.2022
Kirjasto	290 671,79	42 840,58	333 512,37
Vihriälä vanhusten ryhmäkoti	1 122 954,17	74 450,00	1 197 404,17
Kaupungintalo	477 777,74	26 666,67	504 444,41
Yhtenäiskoulu	2 286 666,67	80 000,00	2 366 666,67
Yhteensä	4 178 070,37	223 957,25	4 402 027,62

Poistoeroa jäljellä 31.12.2022 **4 178 070,37**

VELKOJEN ERITTELY

Velat tytäryhteisöille, jäsenkuntayhtymille sekä osakkuus- ja muille omistusosuusyhteisöille

Pitkäaikainen vieras pääoma	2022	2021
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	1 865,85	2 426,59
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	926 690,36	916 121,23
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	1 597 029,37	1 472 673,43
Liittymismaksut ja muut velat	2022	2021
Muut pitkäaikaiset velat muilta		
Palautus ja siirtokelpoiset liittymismaksut	1 495 900,30	1 455 793,90
	1 495 900,30	1 455 793,90

Muut velat/lyhytaikainen	2022	2021
Ennakonpidätykset ja sotut	315 598,56	320 018,85
Muut velat	13 982,98	20 250,82
Alv-velka lääninverovirastolle	11 074,86	7 164,45
Yhteensä	340 656,40	347 434,12

Siirtovelat	2022	2021
Lomapalkkavaraukset sos.kuluineen	1 827 716,49	1 744 612,56
Korkojaksotukset	11 870,86	7 568,23
Valtionosuusennakot	1 013 041,31	671 412,64
Kuel, Vel, Lel, Tael-maksut	390 417,13	369 886,22
Työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut	147 450,65	118 278,76
Ennakkomenot ja muut menot	508 168,05	122 905,81
Yhteensä	3 898 664,49	3 034 664,22

Pitkäaikaiset velat 31.12.2022 (yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät)	2022	2021
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	5 619 426,33	6 922 544,61

MUUT LIITETIEDOT

TAKAUKSET	2022	2021
Tytäryhteisöt	3 188 522,27	3 368 674,74
Muut	2 200,65	4 961,90
Osakkuusyhteisöt	2 042 500,00	2 257 500,00
Yhteensä	5 233 222,92	5 631 136,64

Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta (Ei sisälly takausten yhteissummaan)	48 944 047,00	46 027 128,00
-mahd.vastuuta kattava osuus takausk.rahastosta	28 304,00	30 150,00
Leasingvuokra vastuut (alv 0 %)	1 046 469,18	265 017,15
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	389 983,07	103 267,93
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut	2 148 328,20	3 105 907,00
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	913 576,80	944 441,00
Yhteensä	4 498 357,25	3 370 924,15
Huollettavien varat ja pääomat	45 037,66	31 311,09

ARVONLISÄVERON MAHDOLLINEN PALAUTUSVELVOLLISUUS	2022	2021
Mikäli kiinteistön käyttötarkoitus muuttuu siten, että kaupungilla ei ole oikeutta arvonlisäveron palautukseen/vähennykseen		
Rakentamisvuosi 2010-2021	6 042 583,93	7 077 930,43

	2022	2021
KOULUTOIMEN JA PÄIVÄHOIDON RETKITILIEN SALDO	17 505,25	48 896,98

	2022	2021
MUUT TASEEN ULKOPUOLISET JÄRJESTELYT		
Sopimusvastuut määräaikaiselta sopimusajalta		
Työterveyshuollon palvelut 30.11.2025 saakka	216 000,00	146 300,00
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut 31.12.2031 saakka	225 513 000,00	250 570 000,00

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT**HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ****31.12. (Poikkileikkaus yhden päivän tilanteesta)**

	2022	2021	2020	2019	2018
Yleishallinto *)	38	40	36	38	50
Sosiaali- ja terveystoimi, Virrat	21	16	16	15	20
Sosiaali- ja terveystoimi, Ruovesi	8	7	5	5	10
Opetus- ja kulttuuritoimi	175	167	170	172	176
Muut palvelut/tekn.toimi	63	64	68	72	78
Liiketoiminta	32	29	27	23	24
Yhteensä	337	323	322	325	358
* sis. Työllistetyt	8	9	8	9,3	19,25

	2022	2021	2020	2019	2018
HENKILÖSTÖKULUT					
Rahapalkat	13 419 652,65	12 686 845,37	12 242 434,28	12 369 617,28	12 527 141,88
Eläkevakuutusmaksut	2 993 898,49	2 872 666,60	2 784 267,65	2 798 471,21	2 863 371,32
Muut henkilöstömenot	504 219,15	459 686,80	406 922,97	401 284,68	448 090,08
Sair.vak ja tapaturmapv.korv.	-175 402,83	-221 221,14	-144 680,04	-158 132,89	-155 218,64
Jaksotetut palkat	196 579,76	189 254,83	43 999,34	243 540,18	204 523,63
Tuloslaskelman henkilöstökulut	16 938 947,22	15 987 232,46	15 332 944,20	15 654 780,46	15 887 908,27

Investointeihin kirjatut henk.kulut x)	150 712,97	123 890,26	155 436,25	208 918,57	176 087,21
./Valm.omaan käyttöön					
-aktivoituneet palkat	0,00	0,00	-98 949,09	-113 986,41	-116 042,08
-aktivoituneet sos.vak.maksut	0,00	0,00	-20 155,91	-23 504,00	-24 032,29
			36 331,25	71 428,16	36 012,84

Henkilöstökulut yhteensä	16 938 947,22	15 987 232,46	15 369 275,45	15 726 208,62	15 923 921,11
Muutos-%	6,0	4,0	-2,3	-1,2	3,0

x) Investointeihin kirjatut henkilöstökulut sisältyvät v.2021 lähtien tuloslaskelman henkilöstökuluihin.

Ne siirretään investointeihin "Valmistus omaan käyttöön"-tilin kautta.

Tilintarkastuspalkkiot, (vuonna 2022 laskutetut)

	2022	2021
Tilintarkastus	9 046,00	10 677,35
Veroneuvonta		0,00
Koulutuspalvelut		0,00
TT-lain muk.toim.annot		0,00
Muut palkkiot		7 904,00
	9 046,00	18 581,35

Perittyjen luottamushenkilömaksujen ("puoluevero") määrä 2022: 9161,47 euroa.

INTRESSITAHOJEN KANSSA TEHDYT LIIKETOIMET

Kaupunki on antanut tilikaudella tytäryhteisö Kiinteistö Oy Virtain Opiskelija-asuntoloille avustusta 77 000,00 euroa (ed, vuosi 55 000,00 euroa) lainanlyhennysten maksamiseen.

Kaupunki on antanut niin sanottua tertiäärilainaa kokonaan omistamalleen Kiinteistö Oy Virtain Vuokrataloille, jota on jäljellä tilinpäätöksessä yhteensä 218 668,18 euroa. Lainoista on peritty korkoa 5 %. Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot on hakenut Valtiokonttorilta lyhennysvapaata ajalle 01.06.2022 - 31.12.2024. Valtiokonttorin edellytyksen mukaisesti kaupunginhallitus on kokouksessaan 12.9.2022 § 243 hyväksynyt, että Virtain kaupunki ei peri tuottoa Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalot -nimiseen yhtiöön sijoittamilleen varoille lainaehtojen muutosaikana, vuoden 2031 loppuun asti. Ehto koskee myös tertiäärilainaa. Arava-asetuksen 1587/1993 58§ mukaan omistaja saisi periä omille sijoittamilleen varoille aravalainoituissa kohteissa maksimissaan 4 % korkoa. Koron määrää tulee siten muuttaa 2031 alkaen. Lainoille ei ole saatu turvaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kaupungin arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä. Kaupunki on vuonna 2022 tehnyt Kiinteistö Oy Virtain Vuokratalojen omaan pääomaan 1.000.000 euron suuruisen oman pääoman ehtoisen sijoituksen yhtiön korjaussuunnitelman rahoittamiseksi.

Kaupunginvaltuusto on 15.12.2022 § 64 päättänyt, että Virtain Yrityspalvelu Oy:lle myönnetty pääomalaina 2 698 569,53 euroa muutetaan vapaan oman pääoman ehtoiseksi sijoitukseksi, jonka Virtain Yrityspalvelu Oy on kirjannut sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Kaupunki on aikaisemmin alaskirjannut pääomalainasaamisen. Vastaava alaskirjaus on siirretty osakkeiden tasearvon alennukseksi, joten Virtain Yrityspalvelu Oy:n osakkeiden tasearvo on sama kuin aikaisemmin (16 818,79 euroa), eikä järjestely vaikuttanut tilikauden 2020 tulokseen.

Virtain kaupunki on siirtänyt teollisuus- ja tuotantorakennusten vuokraukseen ja hallintaan liittyvän toiminnan liiketoimintasiirtona Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle 1.2.2022. Siirtyneen omaisuuden varojen ja velkojen erotus oli 3 193 953,95 euroa, joka kirjattiin Virtain kaupungilla yhtiön osakkeiden tasearvon lisäykseksi.

Kaupunki on antanut tytäryhteisö Kiinteistö Oy Killinpolulle yhtiön saneerausohjelman mukaisen avustuksen 46 039,22 euroa vuosilta 2003-2021.

Muut intressitahojen kanssa tehdyt liiketoimet on tehty tavanomaisin ehdoin.

KONSERNITILINPÄÄTÖSLASKELMAT**KONSERNITULOSLASKELMA**

	2022	2021
Toimintatuotot	56 165 130,16	55 346 244,34
Toimintakulut	-101 630 167,48	-98 612 683,54
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	985 681,13	773 323,40
Toimintakate	-44 479 356,19	-42 493 115,80
Verotulot	25 510 448,04	25 753 967,89
Valtionosuudet	28 300 094,01	27 116 449,88
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	62 143,58	42 307,47
Muut rahoitustuotot	201 732,23	178 827,79
Korkokulut	-176 062,62	-214 795,58
Muut rahoituskulut	-77 900,31	-38 116,67
	9 912,88	-31 776,99
VUOSIKATE	9 341 098,74	10 345 524,98
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 625 805,35	-5 448 857,55
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset	-18 600,00	-15 010,95
	-5 644 405,35	-5 463 868,50
Satunnaiset erät	-8 817,00	0,00
Tilikauden tulos	3 687 876,39	4 881 656,48
Tilinpäätössiirrot	206,39	188,18
Tilikauden verot	-124 663,80	-187 984,25
Laskennalliset verot	-6 781,61	-5 116,84
Vähemmistöosuudet	-77 677,84	-227 168,52
Tilikauden yli-/alijäämä	3 478 959,53	4 461 575,05

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 341 098,74	10 345 524,98
Satunnaiset erät	-8 817,00	
Tilikauden verot	-124 663,80	-187 984,25
Tulorahoituksen korjauserät	-1 046 442,43	-693 616,41
	8 161 175,51	9 463 924,32
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 888 209,68	-10 568 763,16
Rahoitusosuudet investointimenoihin	126 715,67	125 985,25
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	385 119,64	861 449,61
	-3 376 374,37	-9 581 328,30
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 784 801,14	-117 403,98
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0,00	-3 475,81
Antolainasaamisten vähennys	1 768,00	42 786,90
	1 768,00	39 311,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	874 440,00	7 790 920,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 357 972,76	-2 778 581,02
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-33 085,48	-994,61
	-3 516 618,24	5 011 344,37
Oman pääoman muutokset	-68 798,50	-151 881,06
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-26 529,36	-7 711,93
Vaihto-omaisuuden muutos	-7 819,71	-10 320,65
Saamisten muutos	369 969,07	-748 613,21
Korottomien velkojen muutos	-147 019,98	15 685,34
	188 600,02	-750 960,45
Rahoituksen rahavirta	-3 395 048,72	4 147 813,95
Rahavarojen muutos	1 389 752,42	4 030 409,97
Rahavarat 31.12.	19 756 494,75	18 366 742,33
Rahavarat 1.1.	18 366 742,33	14 336 332,36

KONSERNITASE

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	808 568,45	801 903,37
Muut pitkävaikutteiset menot	281 162,92	552 158,45
Ennakkomaksut	2 704,56	71 285,37
	1 092 435,93	1425347,19
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	6 354 729,91	6 317 800,42
Rakennukset	51 671 089,34	54 155 997,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 468 754,10	6 753 536,13
Koneet ja kalusto	2 014 428,33	2 379 298,59
Muut aineelliset hyödykkeet	21 289,18	22 203,71
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 749 111,06	2 829 287,28
	70 279 401,92	72 458 123,80
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	11 366 143,86	10 354 480,48
Muut osakkeet ja osuudet	2 827 340,00	2 850 179,79
Joukkovelkakirjalainasaamiset	22 576,13	24 344,13
Muut saamiset	280 702,66	280 702,66
	14 496 762,65	13 509 707,06
Pysyvät vastaavat yhteensä	85 868 600,50	87 393 178,05
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	130 384,76	160 255,00
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	314 311,70	320 966,33
Muut toimeksiantojen varat	1 891,34	1 816,95
	446 587,80	483 038,28
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	350 672,00	410 942,26
Valmiit tuotteet	6 888,70	6 888,70
	357 560,70	417 830,96
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	1 637 039,14	1 211 691,78
Laskennalliset verosaamiset	1 358,72	1 351,70
Siirtosaamiset	3 204,62	14 130,98
Muut saamiset	8 346,31	4 623,41
	1 649 948,79	1 231 797,87
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 838 001,01	3 793 624,89
Lainasaamiset	118 952,16	137 170,77
Laskennalliset verosaamiset	18,72	18,72
Muut saamiset	1 090 251,15	1 063 294,26
Siirtosaamiset	608 015,68	719 065,22
	5 655 238,72	5 713 173,86
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	172 400,43	129 034,28
Joukkovelkakirjalainasaamiset	16 432,12	21 306,56
	188 832,55	150 340,84
Rahat ja pankkisaamiset	19 567 662,20	18 216 401,49
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	27 419 242,96	25 729 545,02
VASTAAVAA YHTEENSÄ	113 734 431,26	113 605 761,35

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

	2022	2021
Peruspääoma	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto	50 923,01	50 844,68
Muut omat rahastot	375 211,12	375 417,52
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	35 887 819,44	31 426 244,39
Tilikauden yli-/alijäämä	3 478 959,52	4 461 575,05
Oma pääoma yhteensä	63 546 781,25	60 067 949,80
VÄHEMMISTÖOSUUDET	268 732,52	591 488,23
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	416 943,56	457 776,93

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Lahjoitusrahastojen pääomat	504 224,04	536 289,60
Muut toimeksiantojen pääomat	131 158,09	162 072,37
	635 382,13	698 361,97

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 476 638,94	27 645 937,19
Lainat julkisyhteisöiltä	1 232,83	2 465,65
Lainat muilta luotonantajilta	2 622 755,99	2 694 857,96
Liittymismaksut ja muut velat	1 415 728,52	1 393 126,35
Laskennalliset verovelat	33 679,50	31 875,55
	28 550 035,78	31 768 262,70

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 632 041,30	3 878 941,15
Lainat julkisyhteisöiltä	1 232,83	1 150,64
Lainat muilta luotonantajilta	147 715,20	180 882,85
Saadut ennakot	120 739,90	127 533,81
Ostovelat	5 459 097,42	5 571 946,35
Liittymismaksut ja muut velat	1 119 558,89	1 170 131,22
Siirtovelat	9 795 433,00	9 050 809,04
Laskennalliset verovelat	40 737,48	40 526,66
	20 316 556,02	20 021 921,72
Vieras pääoma yhteensä	48 866 591,80	51 790 184,42
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	113 734 431,26	113 605 761,35

VIRTAIN KAUPUNGIN KONSERNI

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2022

Laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksessä on purettu poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöstä koskevan Kilan yleisohjeen (31.5.2021) mukaan.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa Virtain kaupunki on jäsenenä. Konsernitilinpäätöksessä kunnan osuus sisältää alakonsernin (kunta, taseyksikkö Vesihuolto ja Nuorisokeskus Marttinen). Tytäryhtiön, Virtain Elinvoimapalvelut Oy:n, ensimmäinen tilikausi on ollut poikkeava (5.10.2021-31.12.2022). Yhtiön varsinainen toiminta on alkanut 1.2.2022.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan, kuntayhtymien ja tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Tytäryhteisöjen kiinteistöverot on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin tuloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Virtain Elinvoimapalvelut Oy:lle liiketoimintasiirrossa siirtyneiden käyttöomaisuushyödykkeiden poistot on konsernissa oikaistu vastaamaan alkuperäistä emokunnan poistosuunnitelmaa. Muiden tytäryhteisöjen suunnitelmapoistoja ei ole oikaistu kaupungin poistoaikojen mukaiseksi koska tytäryhteisöt kirjaavat suunnitelmanmukaiset poistot omissa kirjanpidoissaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöistä konsernitilinpäätökseen on pääomaosuusmenettelyllä yhdistelty Koillis-Satakunnan Sähkö Oy ja Virtain Virastotalo Oy. Osakkuusyhteisöistä Kiinteistö Oy Kanttorinrinne ja Kiinteistö Oy Illansuu on jätetty yhdistelemättä vaikutuksiltaan epäolennaisina.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia. Edellisen vuoden lukuihin on oikaistu tytäryhtiön edellisen vuoden tilinpäätökseen tehty oikaisu sekä eliminoinnin muutos vararahastoon. Lisäksi edellisen vuoden lukuihin on korjattu Pirkanmaan sairaanhoitopiirin tekemä korjaus 2021 tilinpäätökseen.

Korjausten vaikutus on seuraava:

- Tuloslaskelmaan laskennallisten verojen vähennys -2 887,65 euroa.
- Taseen vastaavaa puolella osakkuusyhtiöosakkeiden vähennys – 74 014,04 euroa.
- Taseen vastattavaa puolella rahastojen vähennys -58 799,15 euroa ja edellisten tilikausien muutos -15 214,89 euroa sekä muutos tilikauden 2021 tulokseen -2 887,65 euroa.
- Vastaavat korjaukset on tehty myös rahoituslaskelman edellisvuoden tietoihin.

Konsernituloslaskelman liitetiedot

	2022	2021
Toimintatuotot tehtäväkokonaisuuksina		
Myyntituotot	43 536 640,95	42 276 506,11
Maksutuotot	5 562 593,96	5 798 618,15
Tuet ja avustukset	3 044 329,40	3 433 534,14
Vuokratuotot	3 365 620,89	3 073 981,83
Muut toimintatuotot	655 944,97	763 604,12
	56 165 130,17	55 346 244,34
Pakollisten varausten muutos		
kuntayhtymän		
potilasvahinkovastuun sekä		
muiden pakollisten varausten muutos	40 833,37	36 092,72
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot		
Myyntivoitot		
maa-alueiden myyntivoitot	156 177,56	141 342,98
rakennusten myyntivoitot		59 930,83
muut luovutusvoitot	229 219,82	1 263,96
Myyntitappiot		
muut myyntitappiot	-126 686,28	-2 270,94
Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot yhteensä		
	258 711,10	200 266,83

Konsernitaseen liitetiedot

	2022	2021
Taseen siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Pitkäaikaiset muut siirtosaamiset muilta	8 346,31	14 130,98
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	8 346,31	14 130,98
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kela korvaukset työterveyshuollosta	203 639,00	207 752,21
siirtyvät korot	58 159,09	58 576,27
Tuet ja avustukset	187 387,92	289 341,58
Muut siirto saamiset	158 829,67	163 395,16
lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä		
	608 015,68	719 065,22

Oma pääoma	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	23 750 394,96	23 750 394,96
Peruspääoma 31.12	23 750 394,96	23 750 394,96
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	3 473,20	3 473,20
Arvonkorotusrahasto 1.1.	50 844,68	50 844,68
Vähennykset tilikaudella	78,33	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12	50 923,01	50 844,68
Virtain kaupungin konsernin liitetiedot		
Muut omat rahastot 1.1.	375 417,52	434 447,35
Vähennykset tilikaudella	-206,40	-59 029,83
Muut omat rahastot 31.12.	375 211,12	375 417,52
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	35 887 819,44	31 426 244,39
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	35 887 819,44	31 426 244,39
Tilikauden ylijäämä	3 478 959,52	4 461 575,05
Oma pääoma yhteensä	<u>63 546 781,25</u>	<u>60 067 949,80</u>

Pakolliset varaukset	2022	2021
SHP; Pakolliset varaukset	416 943,56	457 776,93
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2022	2021
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	1 618 557,16	1 736 332,18
Lomapalkkajaksotukset	6 139 561,03	5 959 298,18
Korkojaksotukset	101 986,38	88 568,21
Tuet ja valtio-osuusennakot	1 222 996,88	860 321,42
Menoennakko ja muut siirtovelat	712 331,55	406 289,05
	<u>9 795 433,00</u>	<u>9 050 809,04</u>
Pitkäaikaiset velat jotka eräännyy yli 5 vuoden kuluttua	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14 836 128,85	16 742 367,76

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Velat joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 718 250,11	6 383 783,00
Vakuudeksi annettu kiinteistökiinnitys	8 049 531,75	8 549 531,75
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	0,00	249 600,00
Vakuudeksi annetut panttaussitoumukset	0,00	738 455,97
Takaukset muiden puolesta		
Jäljellä oleva vastuut 31.12.	2 082 693,08	2 301 636,89

	2022	2021
Leasingvastuiden yhteismäärä	1 690 676,22	535 676,46
seuraavana vuonna erääntyvät	484 105,89	193 734,91
myöhemmin erääntyvät	1 206 570,33	341 941,55
Toimitiloihin liittyvät vuokravastuut		
vuokravastuut yhteensä	4 800 278,91	5 657 638,55
seuraavalla tilikaudella erääntyvät	1 590 654,88	1 376 913,51
myöhemmin erääntyvät	3 209 624,03	4 280 725,04
Muut vastuusitoumukset; sopimusvastuut konserni	3 521 000,00	4 230 300,00

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Osuus konserniin kuuluvien yhteisöjen korkosuojauksiin liittyvistä johdannaissopimuksista

	2022	2021
Korkosuojauksiin liittyvät johdannaissopimukset		
nimellisarvo	2 189 383,18	1 851 205,34
Käypäarvo	379 979,59	-36 859,50

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kuntakonsernilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2005 alkaen valmistuneista kiinteistöistä rakentamis- ja perusrparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset. Vastuu perustuu arvonlisäverolain 11. lukuun.

	2022	2021
Arvonlisäveron palautusvastuu yht.	6 479 269,71	7 176 839,20

IV ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	710 217,57	709 873,24
Valmistus omaan käyttöön		0,00
Liiketoiminnan muut tuotot	45 767,52	609,97
Valmistus omaan käyttöön	5 558,90	
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-182 035,99	-171 501,92
Ostot tilikauden aikana	-182 035,99	-171 501,92
Palvelujen ostot	-218 841,84	-164 367,17
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-180 188,46	-167 755,27
Henkilösivukulut	-45 723,86	-41 512,77
Eläkekulut	-39 036,29	-35 237,92
Muut henkilösivukulut	-6 687,57	-6 274,85
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-270 881,00	-253 760,91
Liiketoiminnan muut kulut	-1 125,11	-37,32
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-137 252,27	-88 452,15
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		3,00
Muille maksetut korkokulut		
Korvaus peruspääomasta		
Muut rahoituskulut	0,14	0,27
	0,14	3,27
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-137 252,13	-88 448,88
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-137 252,13	-88 448,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-137 252,13	-88 448,88

**VESIHUOLTOLAITOS
RAHOITUSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelyjäämä (-alijäämä)	133 628,73	165 308,76
Rahoitustuotot ja -kulut	0,14	3,27
	133 628,87	165 312,03
 Investointien rahavirta		
Investointimenot	-366 720,42	-479 349,83
Rahoitusosuudet investointeihin	26 441,41	
	-340 279,01	-479 349,83
 Toiminnan ja investointien rahavirta	 -206 650,14	 -314 037,80
 Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset muilta		-650,00
Antolainasaamisten vähennykset muilta		
	0,00	-650,00
 Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos kunnalta	-224 092,12	-197 600,68
Saamisten muutos muilta	-40 746,87	33 466,21
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	404 400,58	285 947,95
	139 561,59	121 813,48
 Rahoituksen rahavirta	 139 561,59	 121 163,48
 Rahavarojen muutos	 -67 088,55	 -192 874,32
 Rahavarat 31.12.	194 314,61	261 403,16
Rahavarat 1.1.	261 403,16	454 277,48
Rahavarojen muutos	-67 088,55	-192 874,32

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**
VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2022	31.12.2021
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	713 316,54	609 455,84
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 147 760,13	2 011 870,14
Koneet ja kalusto	19 035,23	4 456,86
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	57 567,07	242 498,12
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	420,46	420,46
Muut saamiset	63 452,00	63 452,00
Pysyvät vastaavat yhteensä	3 001 551,43	2 932 153,42
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	246 267,97	222 544,44
Saamiset kunnalta	2 879 699,56	2 655 607,44
Muut saamiset	21 330,72	5 107,38
Siirtosaamiset	800,00	
Rahat ja pankkisaamiset	194 314,61	261 403,16
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	3 342 412,86	3 144 662,42
VASTAAVAA YHTEENSÄ	6 343 964,29	6 076 815,84

**VESIHUOLTOLAITOS
TASE**

VASTATTAVAA	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 179 317,62	2 179 317,62
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 251 318,72	-1 162 869,84
Tilikauden yli-/alijäämä	-137 252,13	-88 448,88
	790 746,77	927 998,90
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut verot	815 653,53	742 682,73
Lyhytaikainen		
Lainat kunnalta		
Saadut ennakot		
Ostovelat	92 858,16	121 311,16
Muut velat	4 599 186,93	4 252 475,26
Siirtovelat	45 518,90	32 347,79
	4 737 563,99	4 406 134,21
Vieras pääoma yhteensä	5 553 217,52	5 148 816,94
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	6 343 964,29	6 076 815,84

Liittymismaksu v.2022: 25.568,40 euroa, liittyjiä 8.

Ei uusia liittyjiä vuonna 2021

Liittymismaksu vuonna 2020: 85234,60 euroa, liittyjiä 20.

Liittymismaksu vuonna 2019: 43.219,60 euroa, liittyjiä 14.

Liittymismaksu vuonna 2018: 23.611,00 euroa, liittyjiä 11.

Liittymismaksu vuonna 2017: 38.815,40 euroa, liittyjiä 14.

Liittymismaksu vuonna 2016: 26.455,80 euroa, liittyjiä 10.

Liittymismaksu vuonna 2015: 46047,64 euroa, liittyjiä 13.

LIKELAITOS MARTTINEN TOIMINTAKERTOMUS

Toiminta-ajatus

Liikelaitos Marttinen on Marttisen saaren kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä toimiva nuoriso- ja matkailukeskus, jonka toiminta on pääosin suunnattu nuorille. Liikelaitoksen ensisijaisena tehtävänä on toimia nuorisolain mukaisena valtionapukelpoisena nuorisokeskuksena ja toteuttaa nuorisokeskuksille lainsäädännössä (nuorisolaki 1285/2016 sekä asetus nuorisotyöstä ja –politiikasta 211/2017) määritellyjä tavoitteita ja tehtäviä. Keskuksen pääasiallisena nuorisotyön ympärivuotisena tehtävänä on tarjota nuorille ohjattua seikkailu-, luonto-, ympäristö-, kulttuuri- tai leiritoimintaa. Keskuksen nuorisotyö edistää nuorten kansainvälistymistä ja kestävästä kehitystä.

Nuorisotoiminnan menoihin saadaan valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä, joka mahdollistaa nuorisolain ja -asetuksen mukaisen toiminnan ylläpitämisen ja asiakashinnat. Avustus on tähän asti myönnetty veikkausvoittovaroista, mutta jatkossa avustusmäärärahat siirtyvät valtion budjettiin. Tämä tarkoittaa sitä, että määrärahat eivät enää ole korvamerkittyjä vaan kilpailevat mm tiestön, poliisin ja palolaitoksen kanssa. Tulevaisuudessa nuorisolain mukaisen toiminnan toteuttaminen vaatii ydintoimintaan eli nuoriso- ja sitä tukevaan elinkeinotoimintaan keskittymistä sekä uusia rahoitusmahdollisuuksia. Tätä edellyttää myös ministeriö. Nuorisotoiminta on yleishyödyllistä ja keskuksen mahdollinen ylijäämä pitää käyttää nuorisolain mukaisesti nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen. Kaupunki ei avusta nuorisokeskuksen toimintaa.

Nuorisokeskustoiminnan lisäksi Marttinen on hoitanut 6.3.2017 alkaen myös kunnallisen nuorisotyön tehtävät Virtain kaupungin siihen myöntämällä määrärahalta.

Nuorisotoiminnan ohella Marttinen on monipuolinen kokous- ja juhlatalo. Tämä toiminta on markkinaperusteista toimintaa, joka tukee keskuksen nuorisotyötä. Nuoriso- ja elinkeinotoiminta on eriytetty keskuksen kirjanpidossa.

Erillinen tulosalue on myös Perinnekylä, jota Marttinen hallinnoi ja jossa on kolme perinnepohjaista museota sekä lähes 30 muuta museaalisesti ja paikallishistoriallisesti arvokasta rakennusta. Osa rakennuksista on vuokrattu matkailua palvelevan yritystoiminnan käyttöön. Kaupunki avustaa omistamansa Perinnekyllän toimintaa.

Tavoitteet ja niiden toteutuminen

Asiakaskäyttäjymisen muuttumisen, taloudellisen epävarmuuden lisääntymisen sekä toimintaan oleellisesti vaikuttavien kustannusten kuten energian ja ruoan rajujen hinnannousujen vuoksi toimintavuosi oli erittäin hankala. Pandemiaa ja sodan syttymistä Eurooppaan ei kukaan osannut ennustaa ja sen seurauksena syntyneeseen korkeaan inflatioon ja kustannusnousuihin piti reagoida nopeasti mahdollisuuksien mukaan. Vuoden myynti tehdään suurimmaksi osaksi edellisen vuoden aikana, joten hintoihin ei kuluva vuonna ole enää suuresti mahdollisuutta vaikuttaa. Marttisen vahva panostus toiminnan kehittämiseen, etenkin myyntiin ja hyvään taloudenpitoon sekä henkilökunnan tehtäväkuvien selkeyttämiseen, kuitenkin pelasti Marttisen pahimmalta. Olimme valmiita uuteen normaaliin ja myyntimme sekä markkinointimme reagoivat, kun pandemiasta syntynyt kysyntäpaine alkoi purkautua. Tämä oli odotettavissa etenkin rippileirien ja yritysten sekä yksityisten juhla-, tyky- ja kokouspalveluiden kysynnässä. Elinkeinoiminta ylittikin selkeästi tavoitteensa. Myös kansainvälinen toiminta piristyi, vaikka kaikkia kansainvälisiä leirejä ja vaihtoja ei vielä pystytty toteuttamaan täysin suunnitellun mukaisesti. Toiminnan haasteena on edelleen toimintaympäristössä tapahtuvat ja nopealla ajalla realisoituivat muutokset, joihin varautuminen toiminnan suunnittelulla ja resurssien allokoinnilla on entistä haasteellisempaa. Hyvä ja osaava henkilökunta, joustavuus, järjestelmällinen kehittäminen sekä vallitsevaan tilanteeseen mukautuva ketterä toiminta on Marttiselle elinehto myös tulevaisuudessa.

Vuoden aikana keskitimme ja vahvistimme myyntiämme, aktivoimme verkostojamme, selkeytimme viestintä- ja markkinointipanostuksia yhdessä SNK:n ja nuorisokeskusverkoston kanssa. Yhteisen ilmeen ja arvomaailman tavoitteena on nuorisokeskusten valtakunnallisen ja alueellisen tunnettuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen entistä tärkeämpinä laaja-alaisen ja laadukkaan nuorisotyön osaajina ja tekijöinä. Nämä yhdessä henkilökunnan joustavuuden ja osaamisen myötä edesauttoivat tavoitteiden saavuttamista haasteellisessa liiketoimintaympäristössä.

Marttisen toiminnan ja kehittämisen kannalta verkostot ovat elintärkeitä. Marttinen on tehnyt koko toiminta-aikansa määrätietoista nuorisotyön, ympäristö- ja seikkailukasvatuksen, kestävän ja kansainvälisen kehityksen verkostointityötä, joka näkyy yhteiskumppaneiden helpossa löydettävyydessä samoin kuin Marttinen on kysytty yhteistyökumppani niin alueellisesti kuin valtakunnallisesti. Verkostotyötä teemme päivittäisissä asiakaskontakteissa, erilaisissa työryhmissä, tapahtumissa ja harrastuksissa. Verkostot ovat orgaanisia ja kehittyviä ja aktivoituvat kulloinkin tilanteiden ja tarpeiden mukaan. Myös Marttisen tärkein ja ainoa rahoituskumppani Opetus- ja kulttuuriministeriö on tämän huomionnut, mikä näkyy Marttisen saamassa toiminnan ja hankkeiden rahoituksessa.

Vahvistimme näkyvyyttä ja saavutettavuuttamme edelleen digitalisaation keinoin. Toteutimme mm. virtuaalisen esittelyn Marttisesta, mikä paransi näkyvyyttä, lisäsi leiriläisen ja leiriläisen vanhemman turvallisuuden tunnetta tulla leirille ja helpotti saapumista Marttiseen. Virtuaalisen esittelyn avulla on mahdollista etukäteen tutustua tiloihin, majoitukseen ja nyt jo osaan aktiviteeteista, jolloin kynnystä osallistua leireihin ja tapahtumiin kyetään madaltamaan. Toteutimme lisäksi verkkosivuillemme chatbotin, jonka avulla tarjouspyynnön jättäminen helpottui ja asiakkaiden yhteydenoton kynnys madaltui huomattavasti.

Toiminnanohjaus- ja varausjärjestelmän kehitystyötä jatkoimme mm. verkkomaksamisessa ja laskutusputken rakentamisessa taloushallinnon ja varausjärjestelmän välille. Kehitystyötä jatketaan yhdessä järjestelmää käyttävien nuorisokeskusten kanssa. Lisäksi jatkoimme varausjärjestelmään kehitettävien valmiiden tarjous- ja tilausvahvistuspohjien rakentamista. Yksinkertaistimme varausjärjestelmässä leirien aikataulujen jakamista asiakkaille ja työntekijöille. Kehitämme myös leirien ja tapahtumien aikataulun ja ohjelman suunnitteluun tarvittavia työkaluja aktiivisesti, joilla mahdollistamme asiakkaan entistä paremmin osallistamisen leirin ja tapahtuman suunnitteluun.

Marttisen nuorisotyöllinen profiili vahvistui, tunnettuus, kiinnostavuus ja asiakkuudet kasvoivat monin tavoin vuoden aikana. Toimintaa kehitimme innovatiivisesti ja laadukkaasti huomioiden muuttuneet asiakastarpeet ja muutoksiin pystyimme reagoimaan nopeasti ja joustavasti.

Vuonna 2022 investointiluonteisia hankkeita olivat

- infrastruktuurin turvallisuutta ja esteettömyyttä parannettiin Vihta-saunan lavahissin rakentamisella ja parannustyöt jatkuvat edelleen keväällä 2023 ranta-alueen kunnostamisella
- ulkovalaistusta parannettiin ja valaistuksen parannustyöt jatkuvat keväällä 2023
- alueelle valmistui upea Elämysgolf, joka saavutti jo kesällä suuren suosion

Huolimatta toimintaympäristössä tapahtuneista ennakoimattomista muutoksista, jotka ovat vaikuttaneet erittäin negatiivisesti alan toimintaan, vahvalla koko henkilöstön panostuksella, hyvällä myynti- ja markkinointityöllä ja osaavalla taloudenhoidolla Marttinen piti edelleen kasvulinjan liikevaihdossa. Vuoden 2022 liikevaihtotavoite ylitettiin ja saavutettu liikevaihto on paras Marttisen historiassa. Pääsimme myös positiiviseen tulokseen, mikä on vallitseva tilanne huomioon ottaen erittäin hieno saavutus.

	Tavoitetaso	Toteutuma
Talous	10 000 €	+ 12 125 €

Hallinto ja henkilöstö

Marttinen on toiminut kunnan liikelaitoksena 1.1.2006 alkaen. Kuntalain mukaisesti liikelaitosta johtaa johtokunta. Johtokunta toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa. Vuonna 2022 johtokunta kokoontui neljä kertaa. Johtokunnassa on viisi jäsentä sekä henkilökohtaiset varajäsenet. Puheenjohtajana toimi Päivi Kangasaho, varapuheenjohtajana Harri Tarvainen, jäsenenä Jarkko Mäki, Hilikka Suhonen ja Lalli Poukka. Kaupunginhallituksen edustajana Mikko Hänninen ja nuorisovaltuuston edustajana Lilja Iso-Pärnä.

Vuonna 2022 Marttisessa oli 22 vakituista työntekijää. Vakituudessa virassa tai työsuhteessa olevien lisäksi Marttisessa työskenteli 30 muuta henkilöä eripituisilla määräaikaisilla tai tuntityösopimuksilla. Tehtyjen henkilötyövuosien määrä oli 27,7 sisältäen määräaikaiset kausi- ja hanketyöntekijät sekä nuoret kesätyöntekijät.

Marttisen työyhteisöön kuuluu jatkuvasti myös työssäoppijoita oppilaitoksista, vapaaehtoistyötä tekeviä eurooppalaisia nuoria, siviilipalvelusvelvollisia sekä työkokeilussa ja kuntouttavassa työtoiminnassa olevia henkilöitä. Heidän ohjaamisensa ja erityistarpeidensa huomioiminen on osa nuorisokeskuksessa tehtävää yhteiskunnallista työtä. Koronaepidemiasta johtuen keväällä lähteneiden kansainvälisten vapaaehtoistyöntekijöiden tilalle ei tullut uusia henkilöitä.

Keskeiset tapahtumat vuonna 2022

Käyttöpäivien kokonaismäärä kasvoi 47 % edellisvuodesta ja oli 19 366 (2021: 13 149). Käyttöpäivistä nuorisotoimintaa oli 81 %, ja se muodostui edelleen perusnuorisotoiminnasta (leirikoulut, rippileirit, järjestöjen leirit, muu nuorisotoiminta) sekä sosiaalisesta nuorisotyöstä (Nuotta-valmennus). Toimintavuonna toteutui 112 leirikouluryhmää, josta päiväleirikouluja oli 11, Nuotta-valmennuksia oli 30, laajennettua Nuotta 10 ja Nuotta-leirejä 4. Rippileirejä toteutui 25 ryhmää, 4 isokoulutusta ja 3 erityisnuorisotyön leiri. Järjestöjen ja kuntien leiriryhmiä sekä muita nuorisotoiminnan tapahtumia oli yhteensä 83.

Toteutimme aktiivisesti nuorisokeskuksen perustoimintaa, veimme tärkeitä hankkeita eteenpäin ja toimimme erilaisissa toimintaa tukevissa ja edistävissä yhteistyömuodoissa. Lisäksi valmistelimme, haimme ja saimme uusia merkittäviä hankkeita. Vuoden 2022 merkittäviä tapahtumia olivat mm.:

- Nuorisokeskus Marttinen sai Green Key -sertifikaatin joulukuussa – 22 pitkäjänteisen ympäristövastuullisentyön kehittämisen tuloksena.
- Ympäristökasvatuksellista toimijuuttamme levitimme kunnalliseen nuorisotyöhön toteuttamalla ”Nuorisokeskus Marttisen ympäristöosaaminen avuksi avoimessa nuorisotyössä tehtävään ympäristökasvatustyöhön” - hanketta. Hankkeen pääasiallinen vaikutusalue on Pirkanmaa ja hanketta rahoittaa Keski-Suomen Ely. Hanke jatkuu vuonna – 23.
- Suomen nuorisokeskusten yhteistä ympäristötoimijuutta edistimme tarjoamalla työpanostamme keskusten yhteiseen Yke – hankkeeseen.
- Nuorten Ääni- hankkeen (2019-3/2022-5) vaikuttamisesta kiinnostuneiden nuorten verkostoleiri saatiin vihdoinkin toteutettua Covid- pandemiasta johtuvien siirtojen jälkeen. Hankkeessa rakennetut toimintamallit ja -materiaalit jäivät elämään hankkeen jälkeen. Marttisen osaamista ja asiantuntemusta onkin kysytty avuksi vastaavanlaisten toimintojen järjestämiseen.
- Toteutimme Marttisessa ns. laajennettua nuotta Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoituksella.
- Jatkoimme Pirkanmaan alueen kunnallisen nuorisotyön koordinoititehtävää ja meidät valittiin edustamaan kaikkia Suomen alueellisen kunnallisen nuorisotyön koordinaattoreita yhteisiin pöytiin vuonna -23. Toimintavuoden aikana vahvistimme edelleen Avin kanssa Pirkanmaan kunnallisen, alueellisen etsivän ja - työpajakoordinoinnin välistä yhteistyötä.
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston tuella toteutimme Pirkanmaan alueelliset nuorisotyöpäivät 3.-4.11.22 Marttisessa. Päivät järjestettiin ensimmäistä kertaa laajempaan yhteistyönä

kunnallisen nuorisotyön, etsivän nuorisotyön, nuorten työpajatoiminnan ja järjestökentän yhteisenä ponnistuksena! Tavoitteena päivissä oli tuoda yhteen koko Pirkanmaalainen nuorisotyön kenttä yli sektori- ja toimialarajojen, keskustella ja lisätä ymmärrystä ammattiryhmämme kesken ajankohtaisista ilmiöistä ja aiheista.

- Toteutimme Pirkanmaan nuorisotyön Kansanradio -podcastia ja hankimme kokemusta ko. toiminnan entistä parempaan saavutettavuuteen. Kansanradiossa nostamme esille nuorisotyön kentälle ajankohtaisia ja puhuttelevia asioita.
- Marttinen sai Erasmus+ akkreditoinnin, joka mahdollistaa jatkossa kv-työn entistä pitkäjänteisen kehittämisen alueella. Akkreditointi sisältää ts. useamman hankkeen eikä jokaista liikkuvuutta tarvitse hakea erikseen. Akkreditaatio vakauttaa kv-työn asemaa ja taloutta, sekä selkeyttää hankehallintoa huomattavasti kasvattaen samalla toiminnan volyyymiä.
- Saimme Euroopan solidaarisuusjoukkojen LEAD laatuleiman ja sen myötä pääsemme liikuttamaan nuoria vapaaehtoisjaksoille niin Suomeen kuin Eurooppaan. Painopisteenä näissä on muita heikommassa asemassa olevien nuorten huomioiminen ja vahvalla tuella mahdollistetaan oppimista ja kokeilua omien siipien kantamisesta turvallisesti luottokumppanien kanssa.
- Marttinen sai KA2 –hankkeen, jonka tavoitteena on ympäristökasvatuksellisen pelin kehittäminen osana aktiivista ympäristökasvatusta. Pelistä tehdään suomen ja englanninkielinen versio
- Toimintavuonna toteutimme Covid vuosilta siirrettyjä toimintoja mm. kaksi nuorisovaihtoa ja vapaaehtoisten liikkuvuuksia.

Perinnekylän museot olivat avoinna yleisölle juhannuksena 24.6 ja 30.6. -7.8.2022. Opastettuja ja elämyksellisiä museokierroksia järjestettiin ryhmille tilauksesta. Juhannustapahtuma toteutettiin Covid-epidemiasta johtuneen kahden vuoden tauon jälkeen.

Liikelaitoksen talous

Nuorisokeskuksen toiminta on nuorisolain mukaisesti yleishyödyllistä. Liikelaitoksen tulee kuitenkin pyrkiä kannattavaan toimintaan siten, että tulojen tulee suunnittelukaudella kattaa toiminnan kustannukset. Pitkällä aikavälillä tulorahoituksella tulee kattaa myös investoinnit.

Liikelaitoksen liikevaihto vuonna 2022 oli **1 394 808 €** (tavoite 1 350 000; toteuma 2021: 997 278,58 €). Liikevaihto nousi 40 % edellisvuodesta.

Marttisen muut toiminnan tuotot olivat yhteensä 1 188 078,66 € (2021: 1 067 195,33 €). Valtionavustus nuorisotoimintaan oli 452 033 € (koronatukea palautettiin 17 967 €). Lisäksi haettiin ja saatiin avustusta nuorisotyön erillishankkeisiin usealta eri taholta sekä koronatukea (OKM, AVI, Erasmus+/OPH) yhteensä 478 396,54 € (2021: 340 096,74 €). Kaupungin määräraha Marttisen tuottaman lakisääteisen kunnalliseen nuorisotyöhön oli 168 000 €, perinnekylän ylläpitoon 50 000 € sekä lisämääräraha Mikontalon ja Työväentalon ilmalämpöpumppeihin 10 650 €. Vuokra- ja muita toiminnan tuottoja oli lisäksi 28 999,12 €.

Tulot yhteensä olivat 2 582 886,66 € (2021: 2 064 473,91 €).

Vuoden 2022 tulos oli +12 125 € (tavoite +10 000 €, toteuma 2021: +14 904,41 €). Tuloksen synty-miseen vaikutti etenkin vahva myynti ja markkinointi, hyvä taloushallinto ja henkilöstön osaaminen sekä joustaminen. Liikelaitoksen maksuvalmius on hyvä.

Investointien nettomenot olivat 295 422 € (2021: 58 786,19 €). Liikelaitos Marttinen maksoi kaikki investointien nettomenot saamallaan avustuksilla ja omalla tulorahoituksellaan. Lainaa ei investoin-teja varten tarvinnut ottaa. Liikelaitoksella ei ole lainoja.

Arvio tulevasta kehityksestä

Marttisen kehittäminen perustuu vahvaan pedagogiseen osaamiseen, upeaan ympäristöön ja toimi-viin palveluihin. Kansainvälisen toiminnan vahvempi kehittäminen alkoi vuonna 2017 ja vuosina

2018-2019 panostusta lisättiin edelleen. Kansainvälinen toiminta vaatii pitkäjänteistä työtä ja kumppanuuksia ennen kuin se tuottaa tulosta. Kansainvälinen toiminta on mm. Erasmus+ -rahoitteista nuorisovaihto- ja koulutustoimintaa, myös kansainvälisten leirikoulujen lisääminen on tavoitteena. Marttinen sai myös kaksivuotisen hankerahoituksen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä perhetoiminnan ja –palveluiden kehittämiseen sekä Ukraina-yhteistyön käynnistämiseen yhdessä yhteistyöverkostojen kanssa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa ja uudistaa Marttisen perhepalveluita sekä löytää yhteistyömuoto Ukrainan nuorisotyön kanssa.

Marttisen toimintaa on kehitetty eurooppalaisten nuorisokeskusten laatumerkin (The Council of Europe Quality Label for Youth Centres) -kriteereiden pohjalta. Päätös laatumerkin myöntämisestä saatiin lokakuussa 2018 ja laatumerkin luovutustilaisuus oli 8.3.2019. Laatumerkki on voimassa kolme vuotta kerrallaan (2019-2021), mikä edellyttää toiminnan laadun ylläpitämistä ja jatkuvaa edelleen kehittämistä. Vuosien 2021-2022 aikana keskityttiin vahvasti laatumerkin säilyttämisen edellyttämiin toimiin. Laatumerkin auditointi toteutuu keväällä 2023.

Vuoden aikana yhteistyötä kumppaneiden kanssa vahvistettiin ja olemassa olevia suunnitelmia jatkettiin mm. Mäntän Serlachius museon ja Ähtäri Zoon kanssa. Tavoitteena on vahvistaa nykyisiä Marttisen asiakasryhmiä sekä hakea kasvua uusissa asiakasryhmissä yhdessä alueellisten yhteistyökumppanien sekä muiden nuorisokeskusten kanssa. Nuorisotoiminnan osuus liikevaihdosta pidetään OKM:n edellyttämällä tasolla eli yli 60 %:ssa. Palvelutarjontaa kehitetään kysyntää ennakoiden ja alueen mahdollisuuksia hyödyntäen. Markkinoinnissa ensisijainen väylä on asiakas ja häneltä saatu palaute, jossa sosiaalinen media näyttelee isoa roolia. Lisäksi vahva verkostoituminen muiden nuorisokeskusten, yritysten ja yhteistyökumppanien kanssa ja sitoutuminen nuorisokeskusten yhteiseen ilmeeseen ja viestintään (brandbook) tulee entistä merkittävämmäksi. Myös kansainvälisellä laatumerkillä sekä muilla sertifikaateilla ja tunnuksilla on tärkeä rooli markkinoinnissa.

Ennakoimattomuus, epävarmuus, muutosten nopeus ja niiden vaikea hallittavuus ovat nykyään entistä enemmän osa arkea. Toiminnan suunnittelu ja resursointi hankaloituivat ja henkilökunta joutui toimimaan lyhyillä reagointiajoilla asiakaskäyttäytymisen muutoksiin. Tietyt epidemian johdosta syntyneet toimintatavat niin asiakkaiden kuin oman toiminnan kohdalla tulevat suurella todennäköisyydellä jäämään normaaleiksi käytänteiksi kuten lyhyet varausikkunat ja palveluympäristölle asetettujen odotusten nousu. Ryhmäkoot pienenevät ja tämä tuo haasteita etenkin palvelutarjoomalle ja majoitusrakenteelle. Mahdollisuus turvalliseen olemiseen ja harrastamiseen, sitä tukevat palvelut, tilat ja ympäristö kuten yksityisemmät majoitustilat ovat entistä tärkeämpiä kilpailutekijöitä. Asiakasodotukset palveluista, tilojen ja ympäristön monipuolisuudesta, esteettömyydestä, puhtaudesta ja viihtyisyydestä kasvavat. Muutosnopeus kasvaa, mikä edellyttää organisaatiolta notkeutta, moniosamista ja entistä vahvempaa asiakaslähtöisyyttä sekä oikeisiin resursseihin panostamista. Nämä kaikki edellyttävät myynnin ja saavutettavuuden kehittämistä siten, että oikeat palvelut tavoittavat oikeat asiakkaat oikea-aikaisesti, ostaminen on helppoa ja asiakassitoutumista sekä uusasiakashankintaa saadaan vahvistettua.

Huolimatta vahvasta digitalisoitumisesta näemme nuorisokeskusten perinteisen leiritoiminnan edelleen säilyttävän ja jopa vahvistavan paikkaansa tärkeänä nuoren kasvun, sosiaalisen vahvistumisen, osallistamisen, luontosuhteen löytämisen ja syrjäytymisen sekä eriarvoistumisen vähentämisen kannalta. Kuluneet vuodet ovat olleet etenkin lapsille, aikuistuville nuorille ja myös perheille raskas ja haastava. Osa selviytyy paremmin ja osa putoaa syvään kuiluun. Nuorisokeskusten vahvalla nuorisotyön osaamisella, oikealla arvomaailmalla ja yhteistyökumppaneiden tuella voimme auttaa ja osallistuttaa lapsia ja nuoria kasvun tiellä löytämään onnistumisia, vahvistumista ja yhteenkuuluvuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi nuorisokeskuksen toiminnan laatua ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta mm. yhteistyöverkostoilla sekä valmiudella kehittää nuorisotyötä. Ministeriö edellyttää nuorisokeskukselta nuorisolain ja asetuksen mukaisesti sen ydintoimintaan eli nuorisotyöhön keskittymistä sekä toiminnan kehittymistä, vaikuttavuutta, näkyvyyttä ja hyvää taloudenpitoa, mikä edellyttää

kustannustehokkuutta ja ketteryyttä reagoida toimintaympäristön muutoksiin sekä rönsyistä luopumista.

Taloutta rasittavat etenkin kasvavat kiinteistö-, energia- ja ruokakulut. Näiden kattaminen edellyttää keskittymistä ydintoimintaan, panostusta tärkeimpään resurssiin eli henkilökuntaan ja sen osaamiseen, vahvaa myyntiä ja markkinointia, hyvää taloudenpitoa ja henkilöstön kustannustietoisuutta.

Marttisen saari on mainio erilaisiin harrastuksiin ja virkistykseen sopiva alue kaiken ikäisille, mikä mahdollistaa myös alueella harjoitettavan kannattavan liiketoiminnan. Yhteistyökumppaneitten löytäminen tuomaan vetovoimaa ja synergiaetuja sekä uusien rahoitusmuotojen mahdollistaminen toimintamuodon muutoksen kautta on kuitenkin tarpeen.

Sisäinen valvonta ja toiminnan riskit

Keskuksen taloudelliset riskit liittyvät yleiseen talouden tilanteeseen. Asiakaskäyttäytymisen muutokset sekä kuntien, seurakuntien ja perheiden taloustilanteet heijastuvat vahvasti nuorisokeskuksen toimintaan. Lisäksi maailman epävarmuus ja uhkakuvat ovat vaikuttaneet voimakkaasti etenkin nuoriin ja heidän tulevaisuuskuvaansa. Tämä edellyttää nuorisokeskuksilta entistä vahvempaa ennakkoivaa otetta nuorisotoiminnan kehittämiseen ja siihen panostamiseen, jotta pystytään vastaamaan syntyneisiin haasteisiin ja tarpeisiin. Marttisella on osaamista ja tahtoa nostaa omaa profiiliaan nuorisotyön kentässä ja vahvistaa asemaansa innovatiivisena nuorisotyön osaajana. Tämän on huomionnut myös Marttisen tärkein toiminnan mahdollistaja Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Nuorisokeskusten rahoitukseen epävarmuutta tuo rahoituksen uudet jakoperusteet ja avustusrahoituksen siirtyminen osaksi budjettirahoitusta. Vähenevien avustusmäärien myötä myös avustusten myöntäjät kuten Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat tarkentamassa niihin liittyviä periaatteita. Marttisen liiketoimintamuoto ja sama y-tunnus kaupungin kanssa rajoittaa merkittävästi uusien rahoituskanavien käyttöä ja avustusten hakua mm. Valtionkonttori, Business Finland, Finnvera, ELY, Leader ja erilaiset säätiöt.

Marttisen henkilöstön erityisvahvuus ja voimavara on hyvä työn ja työaikojen hallinta sekä työn mielekkyys. Työ on palkitsevaa ja arvojen mukaista eikä työpaikalla esiinny kiusaamista tai syrjintää. Henkilöstöön liittyvä riski on Kunta 10 –tutkimuksessa todetut esimiestyöhön liittyvät kehittämistarpeet ja työpaineiden sekä epävarmuuden kokeminen. Näihin vaikuttavat mm. toimintaympäristössä tapahtuneet ennakoimattomat muutokset, joihin ei ole ollut mahdollisuutta vaikuttaa. Vuonna 2022 panostettiin etenkin esimiestyöhön ja henkilöstön osallistamiseen sekä työhyvinvointiin. Tätä työtä jatketaan 2023.

Marttisen mittavaan, eri aikakausilta peräisin olevaan kiinteistömassaan ja sen ylläpitoon sisältyy riskejä. Niukoilla henkilöstö- ja muilla resursseilla toimittaessa syntyy äkillisiä korjaus- ja kunnostustarpeita koneissa, laitteissa ja rakennuksissa. Ennakointia ja varautumista näihin on lisättävä. Muutuneet asiakastarpeet ja esteettömyyden vaatimukset edellyttävät kriittistä tarkastelua majoitus- ja harrastustilojen, mukaan lukien ulkoharrastustilat, monipuolistamiseen ja kehittämiseen. Tämä asettaa haasteita investointien rahoitussuunnitelmiin. Nykyinen liiketoimintamuoto ei mahdollista markkinoilla olevien julkisten ja säätiöiltä haettavien investointitukien laajaa käyttömahdollisuutta.

Perinnekyllän hallinnon ja kiinteistöjen siirtäminen pois Liikelaitos Marttiselta tulee ratkaista, sillä yritystilojen vuokraus ja museotoiminta ei kuulu liikelaitoksen tehtäviin. Lisäksi Perinnekyllän tuloa tuottamattomat rakennukset ja kannattamattoman tehtävän hoitaminen ilman riittäviä määrärahoja on suuri riski liikelaitoksen taloudelle. Tästä on huomauttanut myös Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Toiminnassa noudatetaan kaupungin hallintosääntöä, talousarvion täytäntöönpano-ohjeita ja muita annettuja ohjeita. Talouden ja toiminnan tilanne sekä myynnin näkymät esitetään johtokunnalle sen

kokouksissa, kaupunginhallitukselle ja valtuustolle annetaan toteutumaraaportit. Omaisuuden ja henkilöstön vakuuttaminen on hoidettu keskitetysti kaupungin kautta.

Esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Nuorisolain (1285/2016) § 20 mukaan ”Valtionavustuksen määrää harkittaessa otetaan huomioon keskuksen nuorisotyön tehtävät sekä toiminnan laatu ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus. Avustettavan toiminnan on oltava yleishyödyllistä. Hyväksyttävänä menoina ei pidetä liiketoiminnasta tai muusta vastaavasta toiminnasta aiheutuvia menoja. Mahdollinen ylijäämä on käytettävä nuorisotyön kehittämiseen sekä nuorisotyön käytössä olevien infrastruktuurien ylläpitoon ja kehittämiseen.”

Liikelaitos Marttisen johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä 12 125 € siirretään taseen omaan pääomaan ja yhdistetään edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

LIIKELAITOS MARTTISEN TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Virrat 28.2.2023

LIIKELAITOS MARTTISEN JOHTOKUNTA

Päivi Kangasaho, puheenjohtaja

Harri Tarvainen, varapuheenjohtaja

Ari Dahlberg, johtokunnan varajäsen

Hilikka Suhonen, johtokunnan jäsen

Lalli Poukka, johtokunnan jäsen

Katariina Sallomy, toimitusjohtaja

**LIIKELAITOS MARTTINEN
TALOUSARVION TOTEUMAVERTAILU**

Nuorisokeskus toiminta	TP 2021	TA2022	TOTEUMA2022	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	697 698,12	1 012 500	997 053,55	15 446,45	98,5 %
Liiketoiminnan muut tuotot	12 602,20			0,00	
Muut tuet ja avustukset	796 928,51	724 000	917 629,66	-193 629,66	126,7 %
Tuet ja avustukset kunnalta		2 000		2 000,00	
Menot	-1 357 168,35	-1 612 881	-1 769 359,93	156 478,93	109,7 %
Poistot	-91 326,85	-84 375	-102 867,30	18 492,30	121,9 %
Liiketoiminnan muut kulut	-41 623,25	-31 244	-91 143,59	59 899,59	291,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-202,65	0	-5,41	5,41	-100,0 %
Tilikauden ylijäämä	16 907,73	10 000	-48 693,02	58 693,02	-486,9 %

Elinkeinotoiminta	TP 2021	TA2022	TOTEUMA2022	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	284 970,38	337 500	389 328,60	-51 828,60	115,4 %
Liiketoiminnan muut tuotot	21 103,64	25 000		25 000,00	0,0 %
Muut tuet ja avustukset	3 743,84	1 000	848,30	151,70	
Tuet ja avustukset kunnalta	0,00			0,00	
Menot	-258 754,48	-310 219	-281 168,05	-29 050,95	90,6 %
Poistot	-34 514,64	-42 020	-38 440,17	-3 579,83	91,5 %
Liiketoiminnan muut kulut	-15 972,84	-11 261	-19 291,51	8 030,51	171,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-36,83		-36,07	36,07	100,0 %
Tilikauden ylijäämä	539,07	0	51 241,10	-51 241,10	#JAKO/0!

Kaupungin nuorisotoimi	TP 2021	TA2022	TOTEUMA2022	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	2 080,00		1 865,00	-1 865,00	-100,0 %
Liiketoiminnan muut tuotot					
Muut tuet ja avustukset	19 333,14		27 237,69	-27 237,69	-100,0 %
Tuet ja avustukset kunnalta	150 000,00	168 000	168 000,00	0,00	100,0 %
Menot	-131 027,99	-130 245	-148 434,18	18 189,18	114,0 %
Poistot	0,00	0	0,00	0,00	
Liiketoiminnan muut kulut	-40 157,18	-37 755	-39 023,28	1 268,28	103,4 %
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0	0,00	0,00	
Tilikauden ylijäämä	227,97	0	9 645,23	-9 645,23	-100,0 %

Perinnekylä toiminta	TP 2021	TA2022	TOTEUMA2022	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	12 530,08		6 560,98	-6 560,98	#JAKO/0!
Liiketoiminnan muut tuotot	13 484,00	20 000	13 713,01	6 286,99	68,6 %
Muut tuet ja avustukset				0,00	
Tuet ja avustukset kunnalta	50 000,00	50 000	60 650,00	-10 650,00	121,3 %
Menot	-53 033,51	-46 028	-55 691,81	9 663,81	121,0 %
Poistot	-25 223,28	-23 605	-24 851,76	1 246,76	105,3 %
Liiketoiminnan muut kulut	-698,00	-367	-697,32	330,32	190,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut	170,35		248,14	-248,14	
Tilikauden ylijäämä	-2 770,36	0	-68,76	68,76	-100,0 %

Nuorisokeskus Marttinen yhteensä

31.12.2022	TP 2021	TA2022	TOTEUMA2022	POIKKEAMA €	TOT %
Liikevaihto	997 278,58	1 350 000	1 394 808,13	-44 808,13	103,3 %
Liiketoiminnan muut tuotot	47 189,84	45 000	13 713,01	31 286,99	30,5 %
Tuet ja avustukset	820 005,49	725 000	945 715,65	-220 715,65	130,4 %
Tuet ja avustukset kunnalta	200 000,00	220 000	228 650,00	-8 650,00	103,9 %
Menot	-1 799 984,33	-2 099 373	-2 254 653,97	155 280,97	107,4 %
Poistot	-151 064,77	-150 000	-166 159,23	16 159,23	110,8 %
Liiketoiminnan muut kulut	-98 451,27	-80 627	-150 155,70	69 528,70	186,2 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-69,13	0	206,66	-206,66	
Tilikauden ylijäämä	14 904,41	10 000	12 124,55	-2 124,55	

LIIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	TA 2022	MUUTOS	TA+MUUTOS	TOTEUMA 2022
Toiminnan rahavirta				
Liikelyli-/alijäämä	10 000,00	0,00	10 000,00	11 917,89
Poistot ja arvonalentumiset	150 000,00	0,00	150 000,00	166 159,23
rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	206,66
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	
Toiminnan rahavirta yhteensä	160 000,00	0,00	160 000,00	178 283,78
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-803 000,00	0,00	-803 000,00	-354 710,07
Rahoitusosuudet investointimenoihin	430 000,00	0,00	430 000,00	59 288,09
Pys.vast.hyödykkeiden luovutustuotot	0,00	0,00	0,00	
Investointien rahavirta yhteensä	-373 000,00	0,00	-373 000,00	-295 421,98
Toiminnan ja investointien rahavirta	-213 000,00	0,00	-213 000,00	-117 138,20
Rahoituksen rahavirta				
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00	0,00	64 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kaupungilta	0,00	0,00	0,00	-60 733,86
Saamisten muutos muilta	0,00	0,00	0,00	-82 051,88
Korottomien velkojen muutos kaupungilta	0,00	0,00	0,00	77 293,84
Korottomien velkojen muutos muilta		0,00	0,00	79 529,28
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	0,00	0,00	0,00	14 037,38
Rahoituksen rahavirta	0,00	0,00	0,00	78 037,38
RAHAVAROJEN MUUTOS	-213 000,00	0,00	-213 000,00	-39 100,82
Rahavarat 31.12.	656 951,00		656 951,00	814 107,61
Rahavarat 1.1.	869 951,00		869 951,00	853 208,43
Rahavarojen muutos	-213 000,00	0,00	-213 000,00	-39 100,82

LIIKELAITOS MARTTINEN
INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	Budj 2022	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama summa	Käyttö- %
Lomasaaren mökkien lämm/jäähd järjest.				
INVESTOINTIMENOT	-40 000,00	0,00	-40 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	20 000,00	0,00	20 000,00	
NETTOMENO	-20 000,00	0,00	-20 000,00	
Varausjärjestelmä HotSoft8				
INVESTOINTIMENOT		-1 821,50	1 821,50	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN			0,00	
NETTOMENO	0,00	-1 821,50	1 821,50	0,00
Jätehuolto katokset				
INVESTOINTIMENOT	-12 000,00	0,00	-12 000,00	
NETTOMENO	-12 000,00	0,00	-12 000,00	
Palohälytysjärjestelmä				
INVESTOINTIMENOT	-100 000,00	0,00	-100 000,00	
RAHOITUSOSUUDET INVESTONTEIHIN	50 000,00	0,00	50 000,00	
NETTOMENO	-50 000,00	0,00	-50 000,00	
Marttisen toimintapuisto				
INVESTOINTIMENOT	-150 000,00	-170 144,65	20 144,65	113,43
INVESTOINTITULOT	75 000,00	0,00	75 000,00	
NETTOMENO	-75 000,00	-170 144,65	95 144,65	226,86
Perinnekyllän rakennusten kunnostus				
INVESTOINTIMENOT	-100 000,00	-52 653,85	-47 346,15	52,65
INVESTOINTITULOT	100 000,00	11 946,40	88 053,60	0,00
NETTOMENO	0,00	-40 707,45	40 707,45	
VIHTA-saunan lavahissi ja ranta-alueen				
INVESTOINTIMENOT	-210 000,00	-81 098,62	-128 901,38	38,62
INVESTOINTITULOT	105 000,00	40 549,31	64 450,69	
NETTOMENO	-105 000,00	-40 549,31	-64 450,69	38,62
Päärakennuksen kahviotilojen uudistaminen				
INVESTOINTIMENOT	-80 000,00		-80 000,00	0,00
INVESTOINTITULOT	30 000,00	0,00	30 000,00	
NETTOMENO	-50 000,00	0,00	-50 000,00	0,00

Lomasaaren mökkien energiajärjestelmä

INVESTOINTIMENOT	-50 000,00		-50 000,00	0,00
INVESTOINTITULOT	25 000,00	0,00	25 000,00	
NETTOMENO	-25 000,00	0,00	-25 000,00	0,00

Lomasaaren mökkien lukitusjärjestelmä

INVESTOINTIMENOT	-36 000,00		-36 000,00	0,00
INVESTOINTITULOT		0,00	0,00	
NETTOMENO	-36 000,00	0,00	-36 000,00	0,00

Vihta-saunan ulkoporeammeet

INVESTOINTIMENOT	-25 000,00	-39 215,76	14 215,76	
INVESTOINTITULOT	25 000,00	0,00	25 000,00	
NETTOMENO	0,00	-39 215,76	39 215,76	

Akustiikka ja ergonomia ym.

INVESTOINTIMENOT	0,00	-630,00	630,00	
NETTOMENO	0,00	-630,00	630,00	

Keittiön pesulinjaston, ulkovalaistukse ja

INVESTOINTIMENOT	0,00	-9 145,69	9 145,69	
INVESTOINTITULOT	0,00	6 792,38	-6 792,38	
NETTOMENO	0,00	-2 353,31	2 353,31	

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

INVESTOINTIMENOT	-803 000,00	-354 710,07	-448 289,93	204,70
INVESTOINTITULOT	430 000,00	59 288,09	370 711,91	0,00
NETTOMENO	-373 000,00	-295 421,98	-77 578,02	79,20

**LIKELAITOS MARTTINEN
TULOSLASKELMA**

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Liikevaihto	1 394 808,13	997 278,58
Liiketoiminnan muut tuotot	959 428,66	867 195,33
Tuet ja avustukset kunnalta ja kuntayhtymältä	228 650,00	200 000,00
	2 582 886,79	2 064 473,91
Materiaalit ja palvelut		
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-405 610,26	-296 241,91
Ostot tilikauden aikana	-405 610,26	-296 241,91
Palvelujen ostot	-540 598,17	-463 714,26
	-946 208,43	-759 956,17
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 081 417,44	-859 858,77
Henkilösivukulut	-227 028,10	-180 169,39
Eläkekulut	-188 396,32	-148 212,39
Muut henkilösivukulut	-38 631,78	-31 957,00
	-1 308 445,54	-1 040 028,16
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-166 159,23	-151 064,77
Liiketoiminnan muut kulut	-150 155,70	-98 451,27
Liikelylijäämä (-alijäämä)	11 917,89	14 973,54
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	227,55	196,99
Muut rahoitustuotot	178,74	60,00
Muille maksetut korkokulut	-199,82	-326,14
Muut rahoituskulut	0,19	0,02
	206,66	-69,13
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	12 124,55	14 904,41
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	12 124,55	14 904,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	12 124,55	14 904,41
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
	2022	2021
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,59	0,75
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	0,58	0,74
Voitto, %	0,87	1,49

LIKELAITOS MARTTINEN
RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Liikeliijäämä (-alijäämä)	11 917,89	14 973,54
Poistot ja arvonalentumiset	166 159,23	151 064,77
Rahoitustuotot ja -kulut	206,66	-69,13
Tulorahoituksen korjauserät		-17 254,20
	178 283,78	148 714,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-354 710,07	-125 172,22
Rahoitusosuudet investointeihin	59 288,09	66 386,03
Pysyvien vastaavien hyödyk.luovutus tulot	0,00	17 254,20
	-295 421,98	-41 531,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	-117 138,20	107 182,99
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muutokset		
Peruspääoman muutos	64 000,00	0,00
Oman pääoman muutokset	64 000,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-60 733,86	-42 858,38
Saamisten muutos muilta	-82 051,88	-55 704,04
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	77 293,84	103 789,71
Korottomien velkojen muutos muilta	79 529,28	-59 153,04
	14 037,38	-53 925,75
Rahoituksen rahavirta	78 037,38	-53 925,75
Rahavarojen muutos	-39 100,82	53 257,24
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	814 107,61	853 208,43
Rahavarat 1.1	853 208,43	799 951,19
	-39 100,82	53 257,24
Liikelaituksen tunnusluvut	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	60,35	399,62
Lainanhoitokate	-	-
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v, 1000 €	45,82	-160,28
Kassan riittävyys, pv	110,24	153,89
Quick ratio	1,19	1,25
Current ratio	1,19	1,25

LIIKELAITOS MARTTINEN**TASE**

VASTAAVAA	2022	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Rakennukset	1 175 396,57	1 300 747,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	323 590,19	152 351,66
Koneet ja kalusto	15 351,32	3 503,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	231 261,81	159 735,35
	1 745 599,89	1 616 337,14
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 328,82	4 328,82
Muut saamiset	56 159,14	56 159,14
	60 487,96	60 487,96
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 806 087,85	1 676 825,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	94 312,88	54 655,16
Saamiset kunnalta	820 651,97	759 918,11
Muut saamiset	23 968,72	19 037,18
Siirtosaamiset	88 843,70	51 381,08
	1 027 777,27	884 991,53
Rahat ja pankkisaamiset	814 107,61	853 208,43
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 841 884,88	1 738 199,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 647 972,73	3 415 025,06

**LIIKELAITOS MARTTINEN
TASE**

VASTATTAVAA	2022	2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 217 065,41	2 153 065,41
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-132 343,40	-147 247,81
Tilikauden yli-/alijäämä	12 124,55	14 904,41
	2 096 846,56	2 020 722,01
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	0,00	1 804,82
Ostovelat	69 809,63	73 834,24
Korottomat velat kunnalta	854 657,47	777 363,63
Muut velat	160 080,38	153 353,16
Siirtovelat	466 578,69	387 947,20
	1 551 126,17	1 394 303,05
Vieras pääoma yhteensä	1 551 126,17	1 394 303,05
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 647 972,73	3 415 025,06

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	57,48	59,20
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60,05	67,45
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-120,22	-132,34
Lainakanta 31.12, 1000 €	-	-
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	20,49	27,13
Lainasaamiset 31.12, 1000 €	-	-

**LIKELAITOS MARTTINEN
LIITETIEDOT**
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenon mukaisena, rahoitusosuuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettynä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon

LIKEVAIHTO ulk/sis	2022	2021
Nuorisotoiminta	998 918,55	699 778,12
Elinkeinoiminta	389 328,60	284 970,38
Perinnekyä toiminta	6 560,98	12 530,08
	<u>1 394 808,13</u>	<u>997 278,58</u>
MYYNTISAAMISET	2022	2021
Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	906,90	291,60
Myyntisaamiset muilta	93 163,78	54 363,56
	<u>94 070,68</u>	<u>54 655,16</u>
SAAMISET KUNNALTA	2022	2021
- sisäinen,yhdystili	820 651,97	759 918,11
MUUT SAAMISET	2022	2021
Alv.saamiset lääninverovirastolta	23968,72	19037,18
SIIRTOSAAMISET	2022	2021
Siirtosaamiset valtiolta	88 843,70	50 731,08
Saamiset muilta	0,00	650,00
	<u>88 843,70</u>	<u>51 381,08</u>

OMA PÄÄOMA	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	2 153 065,41	2 153 065,41
muutos: lisäys	64 000,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	<u>2 217 065,41</u>	<u>2 153 065,41</u>
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	-132 343,40	-147 247,81
Tilikauden yli/- alijäämä	12 124,55	14 904,41
Oma pääoma 31.12.	<u>2 096 846,56</u>	<u>2 020 722,01</u>

VIERASPÄÄOMA lyh.aik.		
SAADUT ENNAKOT lyh.aik.	2022	2021
Saadut ennakot	0,00	1 804,82
MUUT VELAT lyh.aik.	2022	2021
Ennakonpidätykset ja sotu	16 098,97	15 368,82
ulkoinen velka Virtain kaupungille	70 529,27	58 037,20
sisäinen velka Virtain kaupungille	652 066,40	592 513,24
sisäinen velka Virtain kaupungin taseyksikölle VH	132 061,80	126 813,09
Lomapalkkajaksotus	143 446,84	137 323,03
Muut velat	534,57	661,31
	<u>1 014 737,85</u>	<u>930 716,69</u>
SIIRTOVELAT	2022	2021
Palkkajaksotukset	2 205,63	468,67
valtionosuus jaksotukset (tukijaksotukset)	426 659,85	361 407,49
henkilökulujen sivukulujaksotukset, lakisääteiset	37 258,66	25 145,43
Muut siirtovelat	454,55	925,61
	<u>466 578,69</u>	<u>387 947,20</u>

VUOKRAVASTUUT		
leasingvuokravastuut	2022	2021
seuravalla tilikaudella maksettavat	10 174,81	12 368,10
myöhemmin maksettavat	10 310,82	14 766,59
yhteensä	<u>20 485,63</u>	<u>27 134,69</u>
ALV:PALAUTUSVASTUU	2022	2021
	172 200,00	266 600,00

PALAUTUS/SIIRTOKELPOISET LIITTY- MISMAKSUT taseen py- syvät vastaavat/ muut saamiset		31.12.2022
KOILLIS-SATAKUNNAN SÄHKÖ		
- Rajalahti		1 416,45
- Marttinen		6 807,36
- Huoltorakennus		5 419,01
- 4H-tila		136,28
- Herraskosken mökit		126,14

- Perämäen ost.omakotitalo	201,83	
- Lomasaari	11 167,68	
- Hakelämpökeskus	6 060,00	
- Marttisen Vihta-saunan sähköliittymä nro 30772 2.2.2017	16 220,00	
VIRTAIN VESIOSUUSKUNTA		
- Nuorisokeskus maj.rak. A,C,B	3 302,79	
- Nuorisokeskus, vast.otto rakennus	3 930,00	
- Lämpökeskus	1 170,00	
		55 957,54
VIRTAIN KAUPUNKI/VESIHUOLTO		
Liittymä vesihuoltolaitokseen(sisäinen); lämpölaitos 2014	201,60	
yhteensä		56 159,14

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
HENKILÖSTÖN MÄÄRÄ	31.12.2022	31.12.2021
Vakinaiset	20	20
määräaikaiset	10	5
	30	25

ARVIOIDUT POISTOAJAT, NIITÄ VASTAAVAT VUOTUISET POISTOPROSENTIT JA POISTOMENETELMÄT	
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	2 - 5 v. tasapoisto
Aineettomat oikeudet	5 - 10 v. tasapoisto
Konserniliikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Liikearvo	2 - 5 v. tasapoisto
Atk-ohjelmistot	2 - 5 v. tasapoisto
Muut	2 - 5 v. tasapoisto
Erityisestä syystä enintään (esim. vesistöjen peruskunnostus)	20 v. tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	20 - 50 v. tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 - 30 v. tasapoisto
Talouksrakennukset	10 - 20 v. tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20 - 30 v. tasapoisto

Asuinrakennukset	30 - 50 v. tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	15 - 20% mjp
Sillat, laiturit ja uimalat	10 - 25% mjp
Muut maa- ja vesirakenteet	10 - 20% mjp
Vedenjakeluverkosto	7 - 10% mjp
Viemäriverkko	7 - 10% mjp
Kaukolämpöverkko	10 - 15% mjp
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 - 20% mjp
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	20 - 22% mjp
Maakaasuverkko	12 - 15% mjp
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 - 20% mjp
Sähkö-, vesi- yms laitoskoneet ja laitteet	15 - 25% mjp
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 - 20% mjp
Liikenteen ohjauslaitteet	20 - 25% mjp
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	20 - 25% mjp
Koneet ja kalusto	
Rautaiset alukset	15 - 20 v. tasapoisto
Puiset alukset ja muut uivat työ	8 - 15 v. tasapoisto
Muut kuljetusvälineet	4 - 7 v. tasapoisto
Muut liikkuvat työkoneet	5 - 10 v. tasapoisto
Muut raskaat koneet	10 - 15 v. tasapoisto
Muut kevyet koneet	5 - 10 v. tasapoisto
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	5 - 15 v. tasapoisto
Atk-laitteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3 - 5 v. tasapoisto
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoa
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa. on kirjattu vuosikuluiksi.

LIIKELAITOSTEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TOIMINNAN RAHOITUKSEEN 31.12.2022

	kaupunki+VH taseyksikkö	Liikelaitos Marttinen	Eliminoinnit	Eliminoinnit	kaupungin ra- hoitusosa
	ulk./sis.	ulk./sis.	kaupunki+ VH	Liikelaitos	ulkoinen
Tulorahoitus					
Vuosikate	9 506 125	178 284	228 650	-228 650	9 684 409
Satunnaiset erät	-8 817				-8 817
Tulorahoituksen korj.erät	-2 758 569				-2 758 569
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-6 201 340	-354 710	64 000		-6 492 051
Rahoitusosuudet inv.men	59 732	59 288			119 020
Pys.vast.hyöd.luov.tulot	3 371 278				3 371 278
Toiminnan ja inv.rahavirta	3 968 409	-117 138	292 650	-228 650	3 915 271
Rahoituksen rahavirta					
Antolainaukset muutokset					
Antolain.saam.lis	-47 402		47 402		-0
Antolain.saam.väh	0				0
Lainakannan muutokset					0
Oman pääoman muutos	0	64 000		-64 000	0
Pitkäaik.lainojen lis	0				0
Pitkäaik.lain.väh	-3 016 124				-3 016 124
Toimek ant var/pääom.muut	-23 554				-23 554
Vaihto-om.muutos	23 298				23 298
Saamisten muutos	-1 075 549	-142 786	638 513	50 084	-529 738
Korott.pitkä/lyhytaik.velk.m	1 492 181	156 823	-658 704	-77 294	913 005
Muut maksuvalm.muutokset	416 376	14 037	-20 192	-27 210	383 011
Rahoituksen rahavirta	-2 647 150	78 037	27 210	-91 210	-2 633 113
Rahavarojen muutos	1 321 258	-39 101	319 860	-319 860	1 282 158
Rahavarat 31.12.	10 742 505	814 108			11 556 612
Rahavarat 1.1.	9 421 246	853 208			10 274 455
muutos	1 321 258	-39 101	0	0	1 282 158

LIIKELAITOKSET KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2022

	kaupunki ja vesi- huolto taseyk- sikkö, ulk./sis.	Liikelaitos Marttinen u/s	Kaupunki	Liikelaitos	Koko kaupunki ul- koinen
31.12.2022					
Toimintatuotot, sisäiset	7 466 432,77	90 288,91	-7 466 433,00	-90 288,91	-0,23
Toimintatuotot, ulkoiset	34 266 298,12	2 263 947,88			36 530 246,00
Valmistus omaan käyttöön	150 712,97				150 712,97
Avustus kunnalta	0,00	228 650,00		-228 650,00	0,00
Henkilöstömenot	-15 630 501,68	-1 308 445,54			-16 938 947,22
Palvelujen ostot, sisäiset	-3 836 391,05	-54 566,97	3 836 391,00	54 566,97	-0,05
Palvelujen ostot, ulkoiset	-55 621 848,94	-486 031,20			-56 107 880,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/ulk	-4 825 912,76	-404 636,21			-5 230 548,97
Aineet, tarvikkeet ja tavarat/sis	-5 070,22	-974,05	5 070,00	974,05	-0,22
Vuokrat, muut kulut/sisäiset	-3 597 961,39	-49 465,80	3 597 961,00	49 465,80	-0,39
Vuokrat, muut kulut	-3 079 393,00	-100 689,90			-3 180 082,90
Avustukset, sisäiset	-12 292,20		12 292,00		-0,20
Avustukset, ulkoiset	-2 272 041,26				-2 272 041,26
Avustus liikelaitokselle	-228 650,00		228 650,00		0,00
TOIMINTAKATE	-47 226 618,64	178 077,12	213 931,00	-213 932,09	-47 048 542,61
Verotulot	25 565 200,22				25 565 200,22
Valtionosuudet	27 827 092,00				27 827 092,00
Korkotuotot, ulkoiset	1 072,20				1 072,20
Muut rahoitustulot	827 078,61	406,29			827 484,90
Korkomenot, ulkoiset	-68 204,57	-199,82			-68 404,39
Muut rahoitusmenot, ulkoiset	2 580 505,27	0,19			2 580 505,46
VUOSIKATE	9 506 125,09	178 283,78	213 931,00	-213 932,09	9 684 407,78
Poistot käyttöomaisuudesta	-3 960 145,00	-166 159,23			-4 126 304,23
Arvon alentumiset	-2 723 797,72				-2 723 797,72
Satunnaiset kulut	-8 817,00				-8 817,00
TILIKAUDEN TULOS	2 813 365,37	12 124,55	213 931,00	-213 932,09	2 825 488,83
					0,00
Poistoeron lisäys/väh	223 957,25				223 957,25
Varausten lisäys/väh	0,00				0,00
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	3 037 322,62	12 124,55	213 931,00	-213 932,09	3 049 446,08

V MUUT ERIYTETYT LASKELMAT**KILPAILULAIN 30 D §:N EDELLYTTÄMÄT LASKELMAT**

	Keskushallinto, talous- ja tietohallintopalvelut		Tekninen toimi, vuokrauspalvelut		Liikelaitos Marttinen, elinkeinotoiminta	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Myyntituotot	19 940,00	19 429,92	28 344,55	20 693,48	389 329	284 970
Tuet ja avustukset	72,61	36,02	32,01	-0,97	848	
Muut toimintatuotot	233,69	242,77	753 574,20	1 047 199,84		21 104
TOIMINTATUOTOT	20 246,30	19 708,71	781 950,76	1 067 892,35	390 177	309 818
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00		1 159,70	0	0
Henkilöstökulut	-12 002,45	-13 274,10	-115 208,89	-91 335,50	-85 286	-84 617
Palvelujen ostot	-5 288,65	-4 359,33	-211 947,63	-222 424,69	-82 899	-88 620
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-993,32	-148,00	-197 463,98	-188 065,48	-112 983	-85 517
Vuokrat	-1 483,92	-726,46	-16 592,80	-16 030,57	-11 187	-5 433
Muut toimintakulut	-86,02	-70,21	-70 315,31	-68 697,11	-8 104	-10 540
TOIMINTAKULUT	-19 854,36	-18 578,11	-611 528,61	-585 393,65	-300 460	-274 727
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	391,93	1 130,60	170 422,15	482 498,70	89 717	35 091
Rahoitustuotot ja -kulut	-12,51	-46,16	26,22	291,07	-36	-37
VUOSIKATE	379,42	1 084,44	170 448,37	482 789,77	89 681	35 054
Poistot ja arvonalentumiset	-74,60	-10,76	-198 269,63	-604 122,04	-38 440	-34 515
TILIKAUDEN TULOS	304,83	1 073,69	-27 821,26	-121 332,27	51 241	539
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	304,83	1 073,69	-27 821,26	-121 332,27	51 241	539

Kustannuslaskennan periaatteet Talous- ja tietohallintopalvelut

Kaupunginhallituksen alaisen toiminnan hallinnon ja talouden tulosityksikkö tuottaa kaupungin sisäisten talous- ja tietohallintopalveluiden lisäksi palveluita kahdelle tytäryhtiölle, joista toinen toimii markkinoilla ja toinen on in-house yhtiö, jolla ei ole lainkaan markkinoilla tapahtuvaa toimintaa. Yllä on esitetty markkinoilla olevaan toimintaan kohdistuvien palveluiden tuloslaskelma. Tuottojen ja kustannusten jakoperusteena on taloushallinnon osalta toteutuneiden kirjanpitovientien määrä, palkkahallinnon osalta palkkalaskelmien lukumäärä ja tietohallinnon osalta työasemien lukumäärä vuonna 2020 ja vuonna 2021 käyttäjämäärä. Veloitusmallia on uudistettu vuodesta 2022 alkaen pohjautumaan M365 käyttäjien määrään ja tasoon sekä yksikön käyttämiin palveluihin, joiden perusteella saadaan luotettavin tieto yksikkökohtaisista kustannuksista. Palvelujen hinta lasketaan vuosittain etukäteen arvioitujen kustannusten ja suoritteiden määrän perusteella. Vuosina 2021 ja 2022 tietohallinnossa on toteutettu useita muutoksia sekä toiminnan kehittämistä, mikä on nostanut kustannuksia. Taloushallinnossa vuosille 2021-2022 kohdistuu mm. automaattisen talousraportoinnin käyttöönottoon liittyviä kustannuksia, joista välittömät järjestelmä- ja henkilöstökulut ja on eliminoitu yhtiöiden osuudesta.

Vuokraustoiminta

Teknisten palveluiden lautakunnan alaiseen toimintaan sisältyy elinkeinotoiminnan käytössä olevien rakennusten vuokraus tytäryhtiölle, joka vuokraa rakennukset edelleen yrityksille sekä asuinhuoneistojen vuokraustoimintaa. Näitä toimintoja seurataan kirjanpidossa rakennuksittain omilla kustannuspaikoillaan. Kiinteistönhoidon kustannukset kohdistetaan kohteille toteutuneiden työtuntien mukaan. Väilliset menot, kuten sisäiset taloushallintopalvelut kohdistetaan kirjanpitovientien määrän perusteella. Teollisuus- ja tuotantorakennuksiin liittyvä toiminta siirrettiin 1.2.2022 alkaen liiketoimintasiirrolla Virtain Elinvoimapaalvelut Oy:lle, minkä johdosta toiminnan volyyymi on alentunut olennaisesti vuoteen 2021 verrattuna.

Liikelaitoksen elinkeinotoiminta

Nuorisokeskus Marttisen nuorisotoiminnan ohessa järjestetään yrityksille ja yksityishenkilöille erilaisia tapahtumia ja vuokrataan tiloja tapahtumia sekä majoitusta varten. Kustannukset kohdistetaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti eri palveluiden toteutuneiden käyttöpäivien määrän perusteella. Koronaepidemian volyymia alentava vaikutus toimintaan näkyy vielä vuoden 2021 osalta. Vuonna 2022 toiminta on palautunut pääosin normaalitasolle, vaikkakin koronapandemia on tuonut myös pysyviä muutoksia toimintaan.

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2022

TASEKIRJA SIDOTTUNA		SÄILYTYSTAPA
TALOUSARVIO (määrärahat+muutokset)		paperilla
PÄIVÄKIRJA		paperilla
PÄÄKIRJA		sähköinen tallenne
PÄÄKIRJA KUSTANNUSPAIKOITTAIN		sähköinen tallenne
OSTORESKONTRA	suoritusluettelo	sähköinen tallenne
MYyntireskontra	suoritusluettelo	sähköinen tallenne
PALKKAHALLINTO(PEGASOS, PERSONEC F2)	palkka-ajot	paperilla, sähköinen arkisto
KÄYTTÖOMAISSUUS/IRTAIMISTO	taphtumat	paperilla
TÄSMÄYTYSSSELVITYKSET		paperilla
TOSITELAJI		
2	MUISTIOTOSITTEET	paperilla
3	VYÖRYTYSTOSITTEET	paperilla
9	KÄYTTÖOMAISSUUS	paperilla
10	KASSATOSITTEET	paperilla
20	OSTOLASKUT	paperilla
45	PERHEHUOLTO/OSTRESKONTRA	paperilla
46	SOSIAALITYÖ/PROCONSONA TOSITTEET	paperilla
50	OSTOLASKUJEN SUORITUKSET	paperilla
80	PALKKATOSITTEET	paperilla
90	MYyntilaskujen suoritukset	paperilla
98	SIMULOINTIVIENNIIT	paperilla
99	KORJAUSTOSITTEET	paperilla
100	SÄHKÖISET OSTOLASKUT	sähköinen tallenne
101	RAHATOIMISTON LASKUTUKSET	paperilla
102	ASUNTOLAINALASKUTUKSET	paperilla
118	PÄIVÄHOITOLASKUTUS	paperilla
120	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS	paperilla
140	RAKENNUSVALVONTALASKUTUS	paperilla
141	KAAVOITUSTOIMISTON LASKUTUS	paperilla
150	HAMMASHOITOLANLASKUTUS (Efficca)	paperilla
151	TYÖTERVEYSHOIDON LASKUTUS(Efficca)	paperilla
152	POLIKLINIKAN LASKUTUS(Efficca)	paperilla
153	VUODEOSASTON LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS(Efficca)	paperilla
154	VUODEOSASTON PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS(Efficca)	paperilla
156	VANHAINKOTI PITKÄAIK.HOITOLASKUTUS 1.11.2013 ALK	paperilla
157	VANHAINKOTI LYHYTAIK.HOITOLASKUTUS1.11.2013 ALK	paperilla
167	KOTIHOITOLASKUTUS	paperilla
155	VTK/KUNTA JA KY-LASKUTUS	paperilla
159	PERHEHUOLTO	paperilla
160	SOSIAALITOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
161	VANHAINKOTI/SEKAL.LASKUTUS	paperilla
200	SIVISTYSTOIMEN LASKUTUS	paperilla
203	MATKALASKUT	sähköinen arkisto
209	KANSALAIPOISTON LASKUTUS	paperilla
210	MERIKANTO-OPISTON LASKUTUS	paperilla
220	NUOR.KESKUS MARTTISEN LASKUTUS	paperilla
230	TEKNINEN TOIMISTO/KAUKOLÄMPÖLAITOS	paperilla
231	TEKNINEN TOIMISTO/YLEISLASKUTUS	paperilla
232	TEKNINEN TOIMISTO/TILAPALVELU	paperilla
233	TEKNINEN TOIMISTO/RUOKAHUOLTOPALVELUT	paperilla
300	VESI-JA JÄTEVESILASKUTUS(VESIHUOLTO)	paperilla

Kirjanpitoaineisto säilytetään 10-15 vuotta, ellei velkomisasioiden, EU –tukien tai muun erillisen perusteen johdosta edellytetä pidempää säilytysaikaa. Pysyvästi säilytetään tasekirja ja talousarvio.

ALLEKIRJOITUKSET

Virroilla 27. päivänä maaliskuuta 2023

VIRTAIN KAUPUNGINHALLITUS

Reijo Koskela, puheenjohtaja

Sanna Kangas, 1. varapuheenjohtaja

Mikko Hänninen, 2. varapuheenjohtaja

Aimo Mäkinen, jäsen

Johanna Saarinen, jäsen

Ari Dahlberg, jäsen

Eila Kalliomäki, jäsen

Pirjo Ala-Kaarre, jäsen

Pentti Tikkanen, jäsen

Henna Viitanen, kaupunginjohtaja

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu erillinen tilintarkastuskertomus

Virroilla _____._____. 2023

Oy SK-Reviisorit Ab

Ilari Karhu
JHT, HT